

KALLELSE

Kallelse till sammanträde

Organ Kommunstyrelsen

Plats Gustaf Adolfsalen

Tid Onsdagen den 7 juni 2023 kl. 09.00

Nr	Ärende	Dnr	Sida
1	Val av protokolljusterare	2023/4	
2	Godkännande av föredragningslista	2023/4	
3	Presentation av Regionens näringslivsanalys för Västmanland <i>Jan Fineman, konsult på Dun & Bradstreet (deltar digitalt) samt Cissi Lööv, näringslivschef kl. 09.00 – 10.30</i>	2023/4	
4	Likviditetsförstärkning Sala Silvergruva AB <i>Jennie Hesselöw, vd Sala Silvergruva AB och Daniel Holmvin, kommundirektör kl. 10.45 – 11.15</i>	2023/485	
5	Indexering av Måltidspriser 2024	2023/484	
6	Förlängd överenskommelse om mark inom Silvervallen	2023/477	
7	Nytt badhus i Sala kommun	2023/486	
8	Revidering av riktlinje för upphandling	2023/478	
9	Månadsuppföljning april 2023 samt aktivitetsuppföljning av kommunfullmäktiges utvecklingsmål	2023/318	
10	Reviderad delegationsordning för kommunstyrelsen	2023/482	
11	Godkännande av årsredovisning 2022 för Norra Västmanlands samordningsförbund samt beslut om ansvarsfrihet	2023/262	
12	Redovisning av verkställande av bifallna motioner och medborgarförslag	2023/201	
13	Investeringsbudget 2024 och investeringsplan 2025 - 2033	2023/521	
14	Budget 2024 – 2027	2023/523	

15	Svar på nämndinitiativ från Erik Hamrin (M) - säkrad skuldrådgivning <i>Handlingar skickas ut senare</i>	2023/429
16	Svar på nämndinitiativ från Erik Hamrin (M) - Återinför Valborgsfirandet i Sala <i>Handlingar skickas ut senare</i>	2023/430
17	Svar på medborgarförslag om miljöstation i Tärna	2021/182
18	Svar på medborgarförslag om digital skylt på Stora Torget för butiker utanför stadskärnan	2022/1144
19	Svar på medborgarförslag om besökare till Sala Silvergruva	2022/1152
20	Övriga frågor	2023/4

KSLU § 78 Likviditetsförstärkning Sala Silvergruva AB

INLEDNING

På ledningsutskottets sammanträde den 22 februari 2023, § 13, redovisade Sala Silvergruvas VD, Jennie Hesselöw och styrelseordförande Carl-Magnus Gagge att bolaget riskerar att hamna i en likviditetskris under det innevarande året.

Ett möte mellan kommunstyrelsens presidium, styrelsen och VD för bolaget genomfördes den 12 april 2023. Inför mötet sammanställde VD olika alternativ och inriktningar för hur verksamheten kan komma att bedrivas framöver alternativt helt upphöra med verksamheten och guidade visningar.

En arbetsgrupp har tillsatts som leds av kommundirektören. Denna rapporterar löpande till styrgruppen som består av kommunstyrelsens presidium. Arbetet sker på både lång och kort sikt för att säkerställa en hållbar lösning.

Kommundirektören och VD för bolaget träffades den 17 april 2023 för att lyfta vilka olika former av stöd som Sala kommun kan ge till bolaget på kort och lång sikt. Detta arbete återrapporterades till kommunstyrelsens presidium den 15 maj 2023.

Den 24 april 2023 inkom Sala silvergruva med en förfrågan om likviditetsförstärkning om 1 500 000 kronor inför sommaren 2023.

Beslutsunderlag

Bilaga KS 2023.2056, missiv 2023-05-17

Yrkanden

Amanda Lindblad (S) yrkar att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar att bevilja en likviditetsförstärkning om 1 500 000 kronor till Sala Silvergruva AB, att tas ur kommunstyrelsens förfogande.

Glenn Andersson (S) och Sture Johansson (C) yrkar bifall till Amanda Lindblads (S) yrkande.

Beslutsgång

Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar

att bevilja en likviditetsförstärkning om 1 500 000 kronor till Sala Silvergruva AB, att tas ur kommunstyrelsens förfogande.

Moderaterna och Sverigedemokraterna återkommer till kommunstyrelsen med förslag.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Staben för utveckling och förvaltning
Kanslienheten

MISSIV

Likviditetsförstärkning Sala Silvergruva AB

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

På ledningsutskottets sammanträde den 22 februari 2023, § 13, redovisade Sala Silvergruvas VD, Jennie Hesselöw och styrelseordförande Carl-Magnus Gagge att bolaget riskerar att hamna i en likviditetskris under det innevarande året.

Ett möte mellan kommunstyrelsens presidium, styrelsen och VD för bolaget genomfördes den 12 april 2023. Inför mötet sammanställde VD olika alternativ och inriktningar för hur verksamheten kan komma att bedrivas framöver alternativt helt upphöra med verksamheten och guidade visningar.

Syftet med mötet var att ge möjlighet att ställa fördjupande frågor utifrån den uppkomna situationen samt en förfrågan om ett ägartillskott för innevarande år 2023. Syftet med mötet var även att gå igenom bolagets tänkta verksamhet under det kommande året utifrån de olika alternativen som lyfts inför mötet.

En arbetsgrupp har tillsatts som leds av kommundirektören. Denna rapporterar löpande till styrgruppen som består av kommunstyrelsens presidium. Arbetet sker på både lång och kort sikt för att säkerställa en hållbar lösning.

Kommundirektören och VD för bolaget träffades den 17 april 2023 för att lyfta vilka olika former av stöd som Sala kommun kan ge till bolaget på kort och lång sikt. Detta arbete återrapporterades till kommunstyrelsens presidium den 15 maj 2023.

Den 24 april 2023 inkom Sala silvergruva med en förfrågan om likviditetsförstärkning om 1 500 000 kronor inför sommaren 2023.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar

att bevilja en likviditetsförstärkning om 1 500 000 kronor till Sala Silvergruva AB, att tas ur kommunstyrelsens förfogande.

KSLU § 72 Indexering av måltidspriser 2024

INLEDNING

Enligt Kommunstyrelsens beslut från 2019 ska en önskad indexering av måltidspriser till kommande år ske senast under mars månad.

På Kommunstyrelsens sammanträde den 15 mars 2023, § 29, beslutades att indexeringen av måltidspriser för 2024 skjuts fram till och tas i samband med budgetprocessen.

Antalet beställda/serverade måltider ska ge den intäkt som krävs för att täcka måltidsenhetens fasta och rörliga kostnader för att bedriva ordinarie verksamhet. Den kraftiga ökningen av livsmedelskostnaden under förra året landade på 19,7 % enligt KPI (konsumentprisindex) för livsmedel. Tack vare medvetna förändringar i menyer och inte minst i inköpen ute i samtliga kök så blev måltidsenhetens livsmedelsökning inte lika stor utan landade på 8 %.

Till 2023 indexerades måltidspriserna med 3,5 % som var något mer än tidigare års beräknat PKV när beslutet togs i mars månad 2022. Det innebär att vi inte alls har fått den täckning som vi behöver utifrån de kostnadsökningar vi har. PKV för 2023 landade på 6,6 %.

Utifrån ökade livsmedelspriser på 8 % och övriga kostnadsökningar med 3,9 % så behöver Måltidspriser för 2024 (såväl interna som externa) indexeras med 4,9 % utifrån beräknade volymförändringar från skolkontoret och vård- och omsorgskontoret.

Beslutsunderlag

Bilaga KS 2023.2051, missiv 2023-05-17

Måltidschef Susanne Pettersson föredrar ärendet.

Yrkanden

Amanda Lindblad (S) yrkar

att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar att indexera måltidspriser för år 2024 med 4,9 procent.

Beslutsgång

Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar

att indexera måltidspriser för år 2024 med 4,9 procent.

Moderaterna och Sverigedemokraterna återkommer till kommunstyrelsen med förslag.

Skickas till

Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Tekniska kontoret, Måltidsenheten

MISSIV

Indexering av Måltidspriser 2024

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

På Kommunstyrelsens sammanträde den 15 mars 2023, § 29, beslutades att indexering av måltidspriset för 2024 skjuts fram och tas i samband med budgetprocessen.

Indexering av Måltidspris 2024

Antalet beställda/serverade måltider ska ge den intäkt som krävs för att täcka Måltidsenhetens fasta och rörliga kostnader för att bedriva ordinarie verksamhet. Den kraftiga ökningen av livsmedelskostnaden under förra året landade på 19,7 % enligt KPI för livsmedel. Tack vare medvetna förändringar i menyer och inte minst i inköpen ute i samtliga kök så blev Måltidsenhetens livsmedelsökning inte lika stor utan landade på 8 %.

Till 2023 indexerades måltidspriserna med 3,5 % som var något mer än tidigare års beräknat PKV när beslutet togs i Mars månad 2022. Det innebär att vi inte alls har fått den täckning som vi behöver utifrån de kostnadsökningar vi har. PKV för 2023 landade på 6,6 %.

Utifrån ökade livsmedelspriser på 8 % och övriga kostnadsökningar med 3,9 % så behöver Måltidspriser för 2024 (såväl interna som externa) indexeras med 4,9 % utifrån beräknade volymförändringar från Skolkontoret och Vård- och omsorgskontoret.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar

att indexera måltidspriser för 2024 med 4,9 procent.

Tekniska kontoret, Måltidsenheten

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

- Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet? JA NEJ
- Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre? JA NEJ
- Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ
- Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ
- Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ
- Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

- Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden? JA NEJ
- Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:
- Att det blir svårare att bo på landsbygden? JA NEJ
- Att det blir fler jobb på landsbygden? JA NEJ
- Att det minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

- Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ
- Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ
- Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ
- Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ

Tekniska kontoret, Måltidsenheten

Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

KSLU § 73 Förlängd överenskommelse om överlåtelse av mark inom Silvervallen

INLEDNING

I juni 2021 tecknades avtal med Bygg Construct AB med syfte att ge bolaget rätt att under vissa villkor förvärva område inom Silvervallen.

I samband med att avtalet löper ut undersöker Plan- och utvecklingsenheten möjligheten att förlänga avtalet (enligt dess § 44) i 6 månader med vissa justeringar och kravställningar, såsom byggnadsordning och vad som ska levereras under förlängningen av avtalet. Som grund till behov av ändring/tillägg av avtalet anges omvärldsfaktorer som påverkar ett genomförande av avtalet inom dess tidsspann såsom osäkra bränslepriser och stigande räntor.

Beslutsunderlag

Bilaga KS 2023.2031, missiv 2023-05-17

Bilaga KS 2023.2032, tilläggsavtal - Överenskommelse om exploatering inom Silvervallen

Planchef Victor Zakrisson föredrar ärendet.

Yrkanden

Amanda Lindblad (S) yrkar

att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar att uppdra till plan- och utvecklingsenheten att upprätta ett tillägg och ändring av avtal gällande byggnation av bostäder på Silvervallen etapp 1 och 2 samt option på etapp 4, med Bygg Construct AB/FÖ Byggnads AB, enligt § 44 med utgångspunkt från det nu gällande avtalet om en förlängning av avtalet på sex månader, och tillägg kring kravställningar i leverans och justering i utbyggnadsordning, samt att avtalet får undertecknas av kommunstyrelsens ordförande.

Glenn Andersson (S) och Sture Johansson (C) yrkar bifall till Amanda Lindblads (S) yrkande.

Erik Hamrin (M) yrkar

att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar att uppdra till plan- och utvecklingsenheten att upprätta en ändring av avtal gällande byggnation av bostäder på Silvervallen etapp 1 och 2 samt option på etapp 4, med Bygg Construct AB/FÖ Byggnads AB, enligt § 44 med utgångspunkt från det nu gällande avtalet om en förlängning av avtalet på sex månader, att tilläggsavtalet ska ange nytt sista datum för tillträde för etapp 2 till 30 juni 2024 och etapp 1 till 30 juni 2025, att en tidplan/skedeplan ska uppdateras för att reflektera ovanstående, samt att dessa dokument presenteras för kommunstyrelsen vid dess sammanträde i juni 2023, för beslut.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Fortsättning § 73

Beslutsgång

Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot Erik Hamrins (M) yrkande och finner sitt eget yrkande bifallet.

BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar

att uppdra till plan- och utvecklingsenheten att upprätta ett tillägg och ändring av avtal gällande byggnation av bostäder på Silvervallen etapp 1 och 2 samt option på etapp 4, med Bygg Construct AB/FÖ Byggnads AB, enligt § 44 med utgångspunkt från det nu gällande avtalet om en förlängning av avtalet på sex månader, och tillägg kring kravställningar i leverans och justering i utbyggnadsordning, samt att avtalet får undertecknas av kommunstyrelsens ordförande.

Reservationer

Erik Hamrin (M) och Magnus Edman (SD) reserverar sig till förmån för Erik Hamrins (M) yrkande.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Samhällsbyggnadskontoret
Plan- och utvecklingsenheten

Kommunstyrelsens ledningsutskott

MISSIV

Informations/beslutsärende om överenskommelse med överlåtelse av mark inom Silvervallen

Bakgrund:

2021-06-21 tecknades avtal med Bygg Construct AB med syfte att ge Bolaget rätt att under vissa villkor förvärva området.

I samband med att avtalet löper ut undersöker Plan- och utvecklingsenheten möjligheten att förlänga avtalet (enligt dess § 44) i 6 månader med vissa justeringar och kravställningar, såsom byggnadsordning och vad som ska levereras under förlängningen av avtalet. Som grund till behov av ändring/tillägg av avtalet anges omvärldsfaktorer som påverkar ett genomförande av avtalet inom dess tidsspann såsom osäkra bränslepriser och stigande räntor.

Tidigare beslut:

Kommunstyrelsens ledningsutskott 2021-01-20 § 7, föreslog kommunstyrelsen besluta

att ge i uppdrag till plan- och utvecklingsenheten att upprätta exploateringsavtal gällande byggnation av bostäder på Silvervallen etapp 1 och 2 samt option på etapp 4, med Bygg Construct AB/FÖ Byggnads AB, i enlighet med justerat förslag,

att exploateringsavtalet får undertecknas av kommunstyrelsens ordförande, samt

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar

att uppdra till plan- och utvecklingsenheten att upprätta ett tillägg/ändring av avtal enligt § 44 med utgångspunkt från det nu gällande avtalet om en förlängning av avtalet på 6 månader, samt tillägg kring kravställningar i leverans och justering i utbyggnadsordning, samt

att avtalet får undertecknas av kommunstyrelsens ordförande

Victor Zakrisson
Planchef

Mellan Sala kommun (org.nr. 212000–2098) nedan kallad **Kommunen**, och **Byggconstruct Uppsala AB** (org.nr. 556493-1318), nedan kallad **Bolaget**, i det följande gemensamt Parterna, har nedan träffats följande

Tilläggsavtal **avseende utveckling av Silvervallen och del av östra Kvarteren** nedan benämnt **Tilläggsavtalet**

§ 1 Bakgrund

2021-06-21 tecknade Parterna en överenskommelse om exploatering, nedan benämnd **”Överenskommelsen”**. Överenskommelsen avser markanvisning av del av fastigheten Kristina 4:11 i Sala kommun. Överenskommelsens giltighet är 2 år från Parternas undertecknande enligt Sala kommuns riktlinje för markanvisningar.

Med hänsyn till förskjutningar i tidplanen för genomförandet har en förlängning av Överenskommelsens blivit nödvändigt. Tilläggsavtalet avser även reglera tillägg och ändringar med stöd av § 44 enligt Överenskommelsen.

§ 2 Förlängning

Parterna är överens om att markanvisningen rörande del av fastigheten Kristina 4:11 i Sala kommun förlängs till 2023-12-31.

§ 3 Tillägg och ändringar

§ 24 och Bilaga 15 enligt Överenskommelsen utgår. Parterna är överens om att bebyggelsen inte ska genomföras etappvis och att tidplanen/skedesplan för byggnation av allmän plats inte är aktuell.

Etapp 1 och Etapp 2 ska tillträdas senast 2025-12-31.

Kommentar [DAJ1]: I det gällande avtalet har man villkorat tillträdet utifrån skedena för etapperna, som förslag har jag ändrat till att tillträdet för båda "etapperna" sker samtidigt

§ 4 Övrigt

I övrigt gäller Överenskommelsen oförändrad.

* * * * *

Tilläggsavtalet har upprättats i två likalydande exemplar, av vilka Parterna tagit var sitt.

Sala 20xx-xx-xx

Ort 20xx-xx-xx

För Kommunen
genom kommunstyrelsen

För Bolaget

Namn Namn
Titel

Namn Namn
Titel

Namn Namn
Titel

Namn Namn
Titel

KSLU § 74 Nytt badhus i Sala kommun

INLEDNING

De flesta av Sveriges närmare 500 simhallar byggdes på 60- och 70-talet. Idag är många av dessa anläggningar otidsenliga, slitna och i behov av upprustning eller ersättning. Utformningen motsvarar inte dagens krav från besökarna och de är ofta utrustade med ineffektiva teknik- och energisystem. Ett badhus åldras uppskattningsvis upp till fyra gånger snabbare än en vanlig byggnad. Näst intill samtliga simhallar ägs av landets kommuner. Endast ett litet antal ägs av privata, kommersiella företag eller föreningar, även om andelen ökar något.

Sala är en växande kommun och med tillväxten ökar även behovet av rekreationsanläggningar som badhus. Utredningar har tidigare visat att badhuset i Sala är i akut behov av större renoveringar inom en snar framtid och att besökarna upplever trängsel i bassängerna och svårigheter för alla verksamheter att få adekvat tid och yta.

Sala kommun behöver utvärdera olika alternativ för byggande och finansiering för att påskynda byggnationen av Salas nya badhus.

Beslutsunderlag

Bilaga KS 2023.2058, missiv 2023-05-17

Fastighetschef Hans Andersson och kultur- och fritidschef Roger Nilsson föredrar ärendet.

Yrkanden

Amanda Lindblad (S) yrkar att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar att uppdra till fastighetsenheten att ta fram beräkning för att bygga och äga badhus i egen regi, alternativt göra en hyresupphandling, samt att återkomma till kommunstyrelsen med förslag till kostnader och alternativa driftsformer och kostnader för ett nytt badhus, vid kommunstyrelsens sammanträde i oktober 2023.

Magnus Edman (SD), Glenn Andersson (S) och Sture Johansson (C) yrkar bifall till Amanda Lindblads (S) yrkande.

Erik Hamrin (M) yrkar tillägg att utredningen för sina beräkningar utgår från den tidigare utredningen (Wahlros) och efter Säffle simhalls specifikation.

Magnus Edman (SD) yrkar bifall till Erik Hamrins (M) tilläggsyrkande.

Beslutsgång

Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet. Ordföranden ställer Erik Hamrins (M) tilläggsyrkande mot avslag och finner tilläggsyrkandet avslaget.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Fortsättning § 74

BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar

att uppdra till fastighetsenheten att ta fram beräkning för att bygga och äga badhus i egen regi, alternativt göra en hyresupphandling, samt att återkomma till kommunstyrelsen med förslag till kostnader och alternativa driftsformer och kostnader för ett nytt badhus, vid kommunstyrelsens sammanträde i oktober 2023.

Reservationer

Erik Hamrin (M) och Magnus Edman (SD) reserverar sig till förmån för Erik Hamrins (M) tilläggsyrkande.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

KONTOR, ENHET
Hans Andersson
Fastighetschef

MISSIV

Nytt badhus i Sala kommun

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

De flesta av Sveriges närmare 500 simhallar byggdes på 60- och 70-talet. Idag är många av dessa anläggningar otidsenliga, slitna och i behov av upprustning eller ersättning. Utformningen motsvarar inte dagens krav från besökarna och de är ofta utrustade med ineffektiva teknik- och energisystem. Ett badhus åldras uppskattningsvis upp till fyra gånger snabbare än en vanlig byggnad. Näst intill samtliga simhallar ägs av landets kommuner. Endast ett litet antal ägs av privata, kommersiella företag eller föreningar, även om andelen ökar något.

Sala är en växande kommun och med tillväxten ökar även behovet av rekreationsanläggningar som badhus. Utredningar har tidigare visat att badhuset i Sala är i akut behov av större renoveringar inom en snar framtid och att besökarna upplever trängsel i bassängerna och svårigheter för alla verksamheter att få adekvat tid och yta.

Målsättningen är att skapa ett attraktivt och användarvänligt badhus för kommunens alla medborgare, kommunala verksamheter, föreningsliv och besökare – ett badhus där lek, träning och en rik fritid kan förenas.

Som en del i uppfyllandet av "Vision Lärkan" kan det nya badhusets placering vara på Lärkans markområde. För att möjliggöra en kommande nybyggnation behöver kommunen ha en beredskap gällande detaljplanen i området. Samhällsbyggnadskontoret beräknar att tidplanen för en ny detaljplan löper på 1,5 år. Arbetet med detaljplanen kan ske parallellt med det strategiska arbetet för att snabbare komma framåt i processen.

Sala kommun behöver utvärdera olika alternativ för byggande och finansiering för att påskynda byggnationen av Salas nya badhus.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar

att uppdra till fastighetsenheten att ta fram beräkning för att bygga och äga badhus i egen regi, alternativt göra en hyresupphandling, samt
att återkomma till kommunstyrelsen med förslag till kostnader och alternativa driftsformer och kostnader för ett nytt badhus vid kommunstyrelsens sammanträde i oktober 2023.

Bilagor:

- 1 Beslut från Kultur- och fritidsnämnden, 2022-04-14, §44

KONTOR, ENHET

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

- Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet? JA NEJ
- Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre? JA NEJ
- Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ
- Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ
- Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ
- Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

- Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden? JA NEJ
- Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:
- Att det blir svårare att bo på landsbygden? JA NEJ
- Att det blir fler jobb på landsbygden? JA NEJ
- Att det minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

- Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ
- Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ
- Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ
- Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ
- Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

KSLU § 75 Revidering av riktlinje för upphandling

INLEDNING

Upphandlingsenheten har påbörjat ett arbete med en översyn av enhetens styrdokument. Arbetet omfattar policy för upphandling samt riktlinje för upphandling. Översynen av styrdokument har initierats av ett pågående arbete med att se över enhetens arbetssätt och införandet av nya rutiner. Detta arbete har påkallat ett behov av att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan upphandlingsenheten och kommunens verksamheter och bolag samt att uppdatera riktlinjerna i enlighet med enhetens nya arbetssätt.

I syfte att säkerställa efterlevnad samt samsyn av riktlinjen och den ansvarsfördelning som föreslås, har det reviderade dokumentet förankrats hos kommunledningsgruppen och kommunens bolag.

Beslutsunderlag

Bilaga KS 2023.2033, missiv 2023-05-17

Bilaga KS 2023.2042, Riktlinje för upphandling

Bilaga KS 2023.2166, Förslag till justerat kapitel 14 i Riktlinje för upphandling – Erik Hamrin (M)

Upphandlingschef Arminé Kanakanian föredrar ärendet.

Yrkanden

Amanda Lindblad (S) yrkar

att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar att med redaktionella ändringar, anta reviderad riktlinje för upphandling, i enlighet med Bilaga KS 2023.2042.

Erik Hamrin (M) yrkar

bifall till Amanda Lindblads (S) yrkande med tillägg

att riktlinjens avsnitt 2.1 kompletteras med en punkt som omfattar ansvar för fortbildning av anbudsgivare,

att i avsnitt 4.3 införa ett stycke kring uppföljning av avtalstrohet och hållbarhetskrav ska genomföras,

att under kapitel 5 införa ett avsnitt 5.1 *Annonsering*, som tydliggör hur anbud ska annonseras mot anbudsgivare, samt

att kapitel 14 uppdateras i enlighet med Bilaga KS 2023.2166.

Beslutsgång

Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

Ordföranden ställer Erik Hamrins (M) tilläggsyrkande

att riktlinjens avsnitt 2.1 kompletteras med en punkt som omfattar ansvar för fortbildning av anbudsgivare, mot avslag och finner tilläggsyrkandet avslaget.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Fortsättning § 75

Ordföranden ställer Erik Hamrins (M) tilläggsyrkande att i avsnitt 4.3 införa ett stycke kring uppföljning av avtalstrohet och hållbarhetskrav ska genomföras, mot avslag och finner tilläggsyrkandet avslaget.

Ordföranden ställer Erik Hamrins (M) tilläggsyrkande att under kapitel 5 införa ett avsnitt 5.1 Annonsering, som tydliggör hur anbud ska annonseras mot anbudsgivare, mot avslag och finner tilläggsyrkandet avslaget.

Ordförande ställer Erik Hamrins (M) tilläggsyrkande att kapitel 14 uppdateras i enlighet med Bilaga KS 2023.2166, mot avslag och finner tilläggsyrkandet avslaget.

Votering

Votering begärs och följande voteringsproposition godkänns.

Den som stödjer att Erik Hamrins (M) tilläggsyrkande att kapitel 14 uppdateras i enlighet med Bilaga KS 2023.2166, ska avslås röstar JA, och den som stödjer att Erik Hamrins (M) tilläggsyrkande ska bifallas röstar NEJ.

Vid voteringen avges 3 JA-röster (Amanda Lindblad [S], Glenn Andersson [S] och Sture Johansson [C] samt 2 NEJ-röster Erik Hamrin [M] och Magnus Edman [SD]).

BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar

att med redaktionella ändringar, anta reviderad riktlinje för upphandling, i enlighet med Bilaga KS 2023.2042..

Reservationer

Erik Hamrin (M) och Magnus Edman (SD) reserverar sig till förmån för Erik Hamrins (M) tilläggsyrkanden.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

KONTOR, ENHET
Arminé Kanakanian
Stabschef

MISSIV

Revidering av riktlinje för upphandling

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Upphandlingsenheten har påbörjat ett arbete med en översyn av enhetens styrdokument. Arbetet omfattar policy för upphandling samt riktlinje för upphandling. Översynen av styrdokument har initierats av ett pågående arbete med att se över enhetens arbetssätt och införandet av nya rutiner. Detta arbete har påkallat ett behov av att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan upphandlingsenheten och kommunens verksamheter och bolag samt att uppdatera riktlinjerna i enlighet med enhetens nya arbetssätt.

I syfte att säkerställa efterlevnad samt samsyn av riktlinjen och den ansvarsfördelning som föreslås, har det reviderade dokumentet förankrats hos kommunledningsgruppen och kommunens bolag.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att kommunstyrelsens utskott hemställer kommunstyrelsen att anta reviderad riktlinje för upphandling.

Bilagor:

- 1 Reviderad riktlinje för upphandling
- 2
- 3

DNR.

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

- Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet? JA NEJ
- Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre? JA NEJ
- Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ
- Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ
- Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ
- Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

- Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden? JA NEJ
- Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:
- Att det blir svårare att bo på landsbygden? JA NEJ
- Att det blir fler jobb på landsbygden? JA NEJ
- Att det minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

- Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ
- Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ
- Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ
- Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ
- Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Riktlinje för Upphandling

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING

METADATA OM DOKUMENTET

Dokumentnamn Riktlinje för Upphandling		Dokumenttyp Riktlinje	Omfattar Sala kommuns riktlinjer för upphandling och inköp
Beslutsinstans Kommunstyrelsen	Dokumentansvarig Linda Malta	Publicering www.sala.se , intranät	
Beslutad datum 2018-02-15	Översyn bör göras	Klassificering	Diarienummer 2018/146
Relation Policy för Upphandling	Ersätter KS § 99 2015-05-07 Dnr:2015/388		Författningssamling

INNEHÅLL

1	SYFTE OCH MÅL.....	7
2	ORGANISATION OCH ANSVAR.....	8
2.1	Upphandlingsenheten.....	8
2.2	Verksamheten.....	9
2.3	Sala kommuns bolag.....	10
3	LAGSTIFTNING OCH REGELVERK.....	11
3.1	Upphandlingslagstiftning.....	11
3.2	Gemenskapsrättsliga principer.....	12
3.3	Tröskelvärden.....	12
3.4	Upphandlingsförfaranden.....	13
3.5	Verksamhetsspecifik lagstiftning.....	14
4	AVTAL.....	14
4.1	Avtalsdatabasen.....	14
4.2	E-handel.....	14
4.3	Avtalstrohet.....	15
5	BESTÄLLNING AV UPPHANDLING.....	15
6	SAMORDNAD UPPHANDLING.....	16
7	INTERN UPPHANDLING/UPPHANDLING MELLAN MYNDIGHETER.....	16
8	DIREKTUPPHANDLING.....	16
8.1	Dokumentationsplikt och kontraktmall vid direktupphandling.....	18
9	UPPFÖLJNING.....	18
10	SANKTIONER I UPPHANDLINGSLAGSTIFTNINGEN.....	19
11	DOKUMENTATION OCH ARKIVERING AV HANDLINGAR.....	20
12	UPPHANDLINGSSEKRETESS.....	20
13	FÖRHÅLLNINGSSÄTT.....	21
13.1	Affärsmässighet och Konkurrens.....	21
13.2	Affärsetik, Policy och Riktlinjer mot korruption, mutor och jäv.....	21
14	HÅLLBAR UPPHANDLING.....	21
14.1	Miljökrav.....	22
14.2	Sociala krav och arbetsrättsliga villkor.....	22
14.3	Ekonomisk hållbarhet.....	22

1 SYFTE OCH MÅL

Denna riktlinje vänder sig till alla inom Sala kommuns organisation som på något sätt ska genomföra affärer för Sala kommuns räkning.

Riktlinjen ska säkerställa att kommunens affärer genomförs i enlighet med upphandlingsdirektiv, svensk lagstiftning samt i enlighet med Sala kommuns upphandlingspolicy.

Lag (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU, är en tvingande lagstiftning. Regelhierarki är gällande vilket innebär att en rättskälla med högre rangordning är gällande över en rättskälla med lägre rangordning. Eftersom LOU är en EU-rättslig lagstiftning har den företräde gentemot nationell lagstiftning.

Det övergripande målet för kommunens upphandlingsverksamhet är att åstadkomma en effektiv upphandlingsprocess som - inom ramen för gällande lagar samt av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige fattade beslut - skapar den för kommunen förmånligaste affären utifrån ställda krav och kriterier. Med den förmånligaste affären avses när det faktiska behovet uppfylls med rätt kvalitet till ett rimligt pris.

Inköpsprocessen ska effektiviseras genom att utsedda beställare i verksamheterna diplomerar efter genomgången beställarutbildning. Denna kontaktperson ska utgöra kanalen mellan verksamheterna och upphandlingsenheten i inköpsfrågor.

Effektivitet ska uppnås genom en avgränsning till avtalat sortiment som i allt högre grad standardiseras samt att inköp ska ske från upphandlade ramavtal.

Målet med denna riktlinje är att ge de inom kommunens organisation som kommer i kontakt med upphandling förutsättningar och stöd att uppnå och följa de tagna besluten. Riktlinjen ska ge vägledning till hur anställda och förtroendevalda ska agera när det gäller upphandling inom Sala kommun.

Denna riktlinje syftar till att konkretisera upprättad upphandlingspolicy. Policyn och riktlinjen gäller samtliga upphandlingar som genomförs av Sala kommuns verksamheter inklusive Sala kommuns bolag. I denna riktlinje likställs bolagen med verksamhet om inget annat anges.

En förutsättning för att policy för upphandling samt denna riktlinje ska få effekt inom kommunen samtliga verksamheter är att styrdokument och rutiner som påverkar upphandling efterlevs.

Som ytterligare stöd till denna riktlinje finns även rutiner som ska efterföljas.

2 ORGANISATION OCH ANSVAR

Beslut i upphandlingsfrågor fattas av delegat i enlighet med kommunstyrelsens gällande delegationsordning. I övrigt gäller följande ansvarsfördelning,

2.1 Upphandlingsenheten

Upphandlingsenheten utgör experter på upphandlingslagstiftningen och de affärsmässiga aspekterna och har ansvar för:

- Ta fram strategier för upphandling
- Kvalitetssäkra inköps- och upphandlingsprocesser
- Tolka relevant lagstiftning
- Genomföra avrop, direktupphandlingar över 100 000 SEK och upphandlingar utifrån verksamhetens påkallade behov
- Samordna upphandlingsbehov
- Besluta om och styra tidsplan för en upphandling - ange hålltider för exempelvis återkoppling av förfrågningsunderlag med mera
- Handlägga samordnade upphandlingar i samverkan med externa aktörer som till exempel HBV, SKRHBV, SKR:s inköpscentral Adda och Statens Inköpscentral/Kammarkollegiet.
- Kompetensutveckla verksamheterna inom inköp och upphandling
- Inneha systemansvar för IT-verktyg för upphandling, avtal och e-handel.
- Ge rådgivning i upphandlingsjuridik och avtalsfrågor
- Upphandlingsenheten anlitar upphandlingskonsult efter samråd med verksamheten för verksamhetens räkning då en akut situation uppstått och det vid tillfället inte finns utrymme i enlighet med

upphandlingsplanen att hantera upphandlingen. Om upphandlat ramavtal för upphandlingskonsulter finns ska detta användas.

- Hantera överprövningsprocesser och eventuella avtalstvister, samt vid behov ~~utse juridiskt~~utse juridiskt ombud
- Intern avtalsuppföljning och möjliggörande för verksamheterna att använda tecknade avtal.
- Bidra till internkontroll gällande avtal
- Skicka påminnelser om avtal som ska förlängas eller upphandlas på nytt.
- Upphandlingsenheten ska alltid besluta i frågor som är av upphandlingsteknisk karaktär, oavsett om extern konsult har anlåtats av verksamheten.
- Medverka vid förhandling enligt 38 § Lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet.
- Besluta om prisjusteringar enligt avtal.

2.2 Verksamheten

Verksamheten ~~har ansvar för dess verksamhet, vilket även omfattar ansvar för sin egen verksamhet omfattar även~~ upphandling av varor, tjänster och entreprenader. Av detta följer att verksamheten svarar för att:

- Följa de av Sala kommuns styrdokument som påverkar upphandling.
- Identifiera upphandlingsbehov och säkerställa att medel är avsatta i budgeten och att tid finns avsatt för kravställare/referensgrupp att delta i upphandlingsarbete.
- Ansvara för att en förhandling enligt 11 § Lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet är utförd innan beställning av upphandling skickas till upphandlingsenheten.
- Beställa upphandling genom anvisat sätt i enlighet med avsnitt 5 *Beställning av upphandling*.
- Följa beslutad tidsplan för en upphandling.
- Ta fram kravspecifikation och bidra med nödvändig kunskap och uppgifter till beställd upphandling, saknas kompetens att ta fram kravspecifikation står verksamheten för kostnaden för sådan kompetens (beställarstöd).

- Stå för kostnad för upphandlingskonsult som anlitas av upphandlingsenheten för verksamhetens räkning i en akut situation i enlighet med avsnitt 2.1 *Upphandlingsenheten*.
- Följa upphandlade avtal.
- Förvalta och gentemot leverantören följa upp verksamhetens upphandlade avtal avseende avtalade villkor och leveranser samt utse en avtalsansvarig/kontaktperson för avtalet.
- Besluta om avtalsförlängningar samt bevaka avtalstider.
- Delta med sakkunskap i överprövningsprocesser och avtalstvister
- Bekosta juridiskt ombud i de fall en civilrättslig tvist uppstår som är hänförlig till verksamhetens ansvar i enlighet med denna riktlinje.
- Utse en beställare som diplomerats efter genomgången utbildning i kommunens e-handelsverktyg, se avsnitt 4.2 *E-handel*. För bolagen gäller detta endast för de avtal som bolagen omfattas av genom gemensam upphandling.

2.3 Sala kommuns bolag

Sala kommuns bolag betalar en årlig avgift för att alltid tillfrågas av Upphandlingsfunktionen avseende deltagande i kommunens kommande upphandlingar. För att uppnå samordningsvinster och volymfördelar ska bolagen informera kommunen om kommande upphandlingsbehov. Bolagen har möjlighet att anlita upphandlingsenheten för genomförande av bolagsspecifika upphandlingar efter överenskommelse med upphandlingsenheten. I de fallen ska bolaget debiteras en timkostnad motsvarande gällande taxa för avtalad upphandlingskonsult. I de fall bolagen genomför eller medverkar i upphandlingar som utförs av upphandlingsenheten gäller följande: Bolagens ansvar vid upphandling motsvaras av angivna punkter ovan avseende avsnitt 2.2 *Verksamheten*.

Därutöver ska bolagen följa nedan punkter:

- Startmöten med upphandlade leverantörer ska bokas och genomföras av respektive avtalspart, d.v.s. av bolagen eller kommunen var för sig.
- Vid avtalstvister med upphandlade leverantörer ska bolagen driva dessa själva. Bolagen kan få stöd av upphandlingsenheten inom avtalsfrågor i sådana frågor som även berör kommunen som avtalspart.
- Lämna fullmakt till nämnd att besluta om tilldelningsbeslut.

3 LAGSTIFTNING OCH REGELVERK

3.1 Upphandlingslagstiftning

Lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, (LOU), gäller i princip för all upphandling Sala kommun gör. Några få undantag från upphandling finns, exempelvis omfattas inte försäljning, uthyrning eller hyra av lokal i befintliga byggnader, anställningsavtal eller interna kontrakt av upphandlingsreglerna.

LOU är en tvingande lagstiftning. Regelhierarki är gällande vilket innebär att en rättskälla med högre rangordning är gällande över en rättskälla med lägre rangordning. Eftersom LOU är en EU-rättslig lagstiftning har den företräde gentemot nationell lagstiftning.

Det finns också andra upphandlingslagar som Sala kommun i vissa fall kommer i kontakt med. Lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF) gäller till exempel inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster. För vissa av våra hälso- och sjukvårdstjänster kan Lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV) komma att aktualiseras. I de fall vi upphandlar tjänstekoncessioner tillämpar Sala kommun Lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner (LUK).

Övergripande regelverk för offentlig upphandling är EU:s upphandlingsdirektiv. Detta innebär att alla offentliga upphandlingar i EU bygger på ett gemensamt regelverk med syfte att säkerställa fri rörlighet för varor, tjänster, personer och kapital på den gemensamma marknaden. Upphandlingsreglerna ska å ena sidan skapa möjligheter för leverantörer i olika EU-länder att tävla på lika villkor i varje enskild upphandling, oavsett medlemsland. Genom konkurrensutsättning ska å andra sidan de offentliga myndigheterna, inklusive Sala kommun, dra nytta av marknadskrafterna och därmed skapa bästa möjliga värden för våra skattemedel.

Hyresundantaget

Hyresundantaget innebär att lagen om offentlig upphandling inte gäller för avtal som avser förvärv av fastighet, arrenderätt, hyresrätt, bostadsrätt, tomträtt, servitutsrätt eller någon annan rätt till fastighet.

För att hyresavtalet [ska vara](#) tillämpligt får den upphandlande myndigheten inte ha [haft inflytande](#) vid utförandet av byggnadsverket eller vid en ombyggnation av byggnaden. [Med inflytande](#) menas exempelvis att den upphandlande

myndigheten tagit initiativ till, styrt eller varit delaktig i utformningen av byggentreprenaden eller föregående projektering. I dessa fall har den upphandlande myndigheten specificerat en upphandlingspliktig byggentreprenad och behovet ska konkurrensutsättas i enlighet med LOU.

Hysesundantaget ska tolkas restriktivt och det är den upphandlande myndigheten som har bevisbördan när hyresundantaget åberopas. Om undantaget tillämpas felaktigt bryter den upphandlande myndigheten mot LOU. Hyresavtalet blir då en otillåten direktupphandling då detta skulle konkurrensutsättas enligt LOU vilket kan resultera i ett ogiltigförklarat avtal samt upphandlingsskadeavgift. Det är Upphandlingsenheten som, i förekommande fall, avgör om ett hyresundantag är tillämpligt eller ej.

3.2 Gemenskapsrättsliga principer

De gemenskapsrättsliga principerna är grundläggande för offentlig upphandling avseende varor, tjänster och byggentreprenader:

- Principen om likabehandling innebär att alla leverantörer ska behandlas lika, till exempel få samma information vid samma tillfälle.
- Principen om icke-diskriminering innebär att det inte är tillåtet att diskriminera en leverantör, främst på grund av nationalitet, vilket innebär att det inte är tillåtet att ställa krav som i praktiken innebär att utländska leverantörer inte kan delta i upphandlingen.
- Transparensprincipen innebär att upphandlingar ska vara klara och tydliga och präglas av förutsebarhet och öppenhet.
- Principen om ömsesidigt erkännande innebär att intyg och liknande som är utställda av behörig myndighet i ett annat land inom EU ska godtas.
- Proportionalitetsprincipen innebär att krav i upphandlingar måste ha ett naturligt samband till det som upphandlas och inte får vara oproportionerligt hårda i förhållande till det syfte som önskas uppnås.

3.3 Tröskelvärden

Tröskelvärden är de beloppsgränser som avgör om en upphandling ska följa de nationella upphandlingsreglerna eller de direktivstyrda reglerna. Tröskelvärdena

uppdateras centralt vartannat år. Vilka regler som ska användas styrs av ifall kontraktsvärdet över eller understiger fastställda tröskelvärden.

Vid beräkning av kontraktsvärdet, för att avgöra vilket upphandlingsförfarande som ska tillämpas, ska det sammanlagda värdet av ett varu- eller tjänstekontrakt som regelbundet återkommer eller som ska förnyas inom en viss tid räknas samman. Kontraktsvärdet ska uppskattas med ledning av det verkliga totala värdet av en följd av liknande kontrakt som upphandlats under den föregående tolv månadersperioden eller under det föregående räkenskapsåret. Värdet av kommande upphandlingar av liknande kontrakt för påföljande tolv månadersperiod ska också ingå i beräkningen av kontraktsvärdet.

Om löptiden är obestämd eller inte kan fastställas vid värdetidpunkten, ska värdet uppskattas till månadsvärdet multiplicerat med 48. En upphandling får aldrig delas upp i syfte att underskrida ett tröskelvärde.

Upphandlingsfunktionen bistår med att ta fram aktuella tröskelvärden samt med att beräkna kontraktsvärde.

3.4 Upphandlingsförfaranden

Upphandlingsförfaranden, det vill säga metoder, processer och därtill kopplade regler för hur en upphandling ska genomföras, styrs av kontraktsföremålets värde. För upphandlingar över respektive under tröskelvärdet erbjuds olika förfaranden.

Vid upphandling över tröskelvärdet finns bestämda förfaranden. Valet av förfarande styr bland annat upphandlingsdokumentets innehåll, vilka steg som ska genomföras samt vilka tidsfrister som gäller.

För upphandling under tröskelvärdet finns inga bestämda förfaranden. Den upphandlande myndigheten är därför fri att själv utforma förfarandet. Generellt gäller att även upphandlingar under tröskelvärdet ska följa de grundläggande upphandlingsprinciperna. Det finns även regler för hur upphandlingar under tröskelvärdet ska annonseras samt att den upphandlande organisationen måste beskriva i upphandlingsdokumenten hur upphandlingen kommer att gå till.

Val av tillämplig lagstiftning samt lämpligt förfarande för respektive upphandling beslutas av upphandlingsenheten dock i samråd mellan upphandlare och beställare.

3.5 Verksamhetsspecifik lagstiftning

Utöver den lagstiftning som är tillämplig upphandlingsmässigt finns övrig lagstiftning som verksamheterna styrs av. Verksamheten ansvarar för att vara experter på att sådan lagstiftning efterföljs i upphandlingen och i tecknade avtal samt att krav ställda i upphandlingen är relevanta för uppfyllnad av lagstiftningen. I de fall en annan lagstiftning kräver utförande av en tjänst eller liknande och kommunen inte har den tjänsten internt ska den upphandlas. En sådan upphandling ska då ske enligt LOU.

4 AVTAL

4.1 Avtalsdatabasen

Sala kommuns offentliga upphandlingar leder till upphandlade avtal avseende byggentreprenader, varor eller tjänster. Avtalen har en varaktighet från en enstaka leverans, några få månader till åtskilliga år.

Sala kommun har ett behov av att ha kontroll över såväl pågående avtal som avtal som är i dess slutskede. För att säkerställa en god ordning på gällande och tidigare gällande upphandlade avtal använder Upphandlingsfunktionen ett IT-stöd där grundläggande avtalsinformation kan registreras samt exempelvis bevakning av när avtal går ut eller ska förlängas.

Upphandlade avtal offentliggörs för Sala kommuns anställda genom avtalsdatabasen. Avtalsdatabasen finns tillgänglig via Sala kommuns e-handelsverktyg.

4.2 E-handel

Sala kommun använder sig av ett e-handelsverktyg, vilket innebär att hela inköpsprocessen (beställning, leverans, varumottagning och fakturering) sker elektroniskt.

De varor och tjänster som finns i e-handelsverktyget ska beställas i systemet av de beställare som är upplagda i systemet. Varje verksamhet ansvarar för att beställare får utbildning och tillgång till e-handelssystemet.

4.3 Avtalstrohet

Avtalstrohet, det vill säga att följa tecknade avtal, är en självklarhet både för att bibehålla Sala kommuns trovärdighet som avtalspart **och** för att uppnå bra affärsmässiga villkor vid framtida upphandlingar. Avtalstrohet är också ett måste för att minska risken för tillkommande kostnader kopplade till avtalstvister och avtalsbrott.

Befintliga ramavtal ska därför nyttjas vid inköp av varor och tjänster. Den verksamhet som har behovet ska först kontrollera huruvida tillämpligt ramavtal återfinns i avtalsdatabasen. Finner verksamheten inget ramavtal ska Upphandlingsfunktionen kontaktas för att utröna om andra tillämpliga ramavtal finns att tillgå eller om en upphandling ska initieras.

5 BESTÄLLNING AV UPPHANDLING

För det fall inget ramavtal kan användas för visst inköp ska behovet tillgodoses genom någon form av upphandlingsförfarande.

För beställning av upphandling ska **anvisad e-tjänst** användas. Länk till e-tjänsten finns publicerad på upphandlings **intranätssida**. E-tjänsten är självinstruerande och styr beställaren så att nödvändig information skickas in i samband med beställningen. Inkommen beställning läggs därefter in i Upphandlingstidsplanen och resurssätts.

Verksamheten ansvarar för att upphandlingar inom dess verksamhetsområde anmäls i god tid till Upphandlingsenheten. Beställning av upphandling ska i normalfallet inkomma till upphandlingsenheten senast 6 månader innan önskad avtalsstart. I annat fall kan verksamheten behöva stå för kostnaden för anlitan av upphandlingskonsult. Det är upphandlingsenheten som utser och anlitar

upphandlingskonsult i de fall det är nödvändigt, enligt punkt 2.1 *Upphandlingsenheten* samt 2.2 *Verksamheten*.

6 SAMORDNAD UPPHANDLING

Sala kommun och Sala kommuns bolag ska samordna planeringen av sina upphandlingar. Samordnade upphandlingar ska i möjligaste mån genomföras inom de områden där det finns gemensamma intressen och där det är strategiskt lämpligt att samarbeta för att uppnå volymfördelar, goda affärsvillkor och minska de administrativa kostnaderna.

Samordnad upphandling är även möjlig med andra kommuner, landsting och eventuella andra offentliga organisationer exempelvis SKR Adda, Kammarkollegiet, Sinfra, Varuförsörjningen och HBV (Husbyggnadsvaror).

Sala kommun ska inför varje anskaffning i första hand ansluta till- eller medverka vid samordnad upphandling. Om detta alternativ inte är tillämpligt ska Sala kommun i andra hand genomföra en egen upphandling.

7 INTERN UPPHANDLING/UPPHANDLING MELLAN MYNDIGHETER

Köp mellan Sala kommun och dess bolag, alternativt köp mellan Sala kommun och andra upphandlande myndigheter, är endast tillåtet i det fall förutsättningarna för Intern upphandling alternativt förutsättningarna för Upphandling mellan myndigheter i upphandlingsregelverket är tillämpliga. I annat fall kan sådant köp komma att betraktas som en otillåten direktupphandling. Innan köp av ovannämnda slag övervägs alternativt genomförs ska upphandlingsenheten konsulteras samt tolka lagstiftningen.

8 DIREKTUPPHANDLING

I vissa fall får direktupphandling användas, så som vid lågt värde, synnerliga skäl eller om förutsättningarna för förhandlat förfarande utan föregående annonsering är uppfyllda. I dessa fall föreligger inte annonseringsplikt. Sala kommun har bevisbördan för att direktupphandling alternativt förhandlat förfarande utan föregående annonsering är tillämpligt.

Sala kommuns direktupphandlingar ska ske affärsmässigt och i enlighet med de grundläggande principerna. Om konkurrens finns på marknaden, ska direktupphandlingen på något sätt konkurrensutsättas med stöd av Upphandlingsfunktionen.

Direktupphandlingar överstigande 100 000 SEK ska föregås av ansökan av direktupphandling. På så sätt kan Upphandlingsenheten samordna Sala kommuns upphandlingar och utreda om det totala behovet i kommunen är så stort att annonserad upphandling behöver ske.

Direktupphandling är genomförbart om det totala kontraktsvärdet per föregående samt påföljande tolv månadersperiod eller räkenskapsår för hela Sala kommun understiger direktupphandlingsgränsen. Värdet för gränsen för direktupphandling är kopplat till tröskelvärdena i upphandlingslagstiftningen. Precist och aktuellt belopp fås genom Upphandlingsenheten.

Direktupphandlingsgränsen är för närvarande 700 000 SEK och för sociala tjänster är direktupphandlingsgränsen 7,8 MSEK. Dessa belopp gäller från 1 februari 2022 och justeras vartannat år. För aktuellt tröskelvärde kontakta upphandling@sala.se.

Vid beräkning av kontraktsvärdet för att göra en bedömning om en direktupphandling kan genomföras, ska det sammanlagda värdet av ett varu- eller tjänstekontrakt som regelbundet återkommer eller som ska förnyas inom en viss tid räknas samman på samma sätt som beskrivs i avsnitt 3.3 *Tröskelvärden*. Kontraktsvärdet ska uppskattas med ledning av det verkliga totala värdet av en följd av liknande kontrakt som upphandlats under den föregående tolv månadersperioden eller under det föregående räkenskapsåret. Värdet av kommande upphandlingar av liknande kontrakt för påföljande tolv månadersperiod ska också ingå i beräkningen av kontraktsvärdet.

Om löptiden är obestämd eller inte kan fastställas vid värdetidpunkten, ska värdet uppskattas till månadsvärdet multiplicerat med 48.

Observera att det inte är tillåtet använda den beräkning som gör att direktupphandlingsgränsen understigs för att undgå att konkurrensutsätta sitt behov. Om ett värde indikerar att direktupphandlingsgränsen överskrids så är det inte tillåtet att direktupphandla. Det är heller inte tillåtet att dela upp en

upphandling i syfte att undgå upphandling. Detta innebär att kommunen behöver ta hänsyn till samtliga genomförda köp inom kommunen.

Engångsköp/tillfälligt behov

Ett exempel på ett tillfälligt behov kan vara en viss typ av konsult som behövs för ett projekt. Om denna konsult kostar 150 000 SEK per år och uppdraget varar i 2 år så är det totala kontraktsvärdet 300 000 SEK.

Återkommande behov

Ett exempel på ett återkommande behov är lokalvård, det är en tjänst som kommunen konstant är i behov av. Lokalvård är exempel på en tjänst som kommunen är i konstant behov av torde beräkningen ske över en period på 48 månader.

8.1 Dokumentationsplikt och kontraktsmall vid direktupphandling

Direktupphandlingar som vid tidpunkten för genomförandet överstiger ett prisbasbelopp ska dokumenteras av Upphandlingsfunktionen i enlighet med framtagen blankett. På erhållet diarienummer arkiveras sedan allt material tillhörande direktupphandlingen.

Vid direktupphandlingar vars värde understiger 100 000 SEK ska överenskommelsen med leverantören dokumenteras med någon form av skriftlig accept. Sådan kan bestå av en beställning, en accept av leverantörens offert medelst e-post, kontrakt eller liknande.

Vid direktupphandlingar vars värde överstiger 100 000 SEK ska kontrakt upprättas utifrån Sala kommuns kontraktsmall.

9 UPPFÖLJNING

En väl genomförd upphandling och ett bra avtal kan vara av litet värde om avtalet inte nyttjas eller uppfylls på avsett sätt. Med avtalsuppföljning avses både att kontrollera att avtalad leverantör uppfyller sina avtalade åtaganden och att kontrollera att Sala kommuns egen verksamhet respekterar och använder tecknade avtal på avsett sätt. Det senare för att säkerställa att Sala kommun inte

gör sig skyldig till otillåtna direktupphandlingar eller gör sig skyldig till avtalsbrott med rättsliga konsekvenser som möjlig påföljd.

Verksamheten ansvarar för att löpande följa upp att leveranserna sker enligt avtal. Vid avvikelse ska verksamheten direkt kontakta upphandlingsenheten. Detta gäller även när verksamheten har avvikit från ett avtal av olika anledningar. Informationen ska användas av upphandlingsenheten i syfte att förbättra kommande avtal samt för att stötta verksamheterna i [sina](#) behovsanalyser.

I strategiskt viktiga avtal där uppföljning är av väsentlig betydelse kan formerna för uppföljning med fördel anges i avtalet. Vid sådana strategiska uppföljningar ska representanter från verksamheten samt representant från upphandling delta i uppföljningsarbetet.

Vidare ansvarar Upphandlingsfunktionen för att följa upp avtalstrohet samt för att mäta och kontrollera att aktuella lagar, policys och riktlinjer följs samt att Sala kommuns upphandlingsverksamhet är effektiv och strategisk. Upphandlingsfunktionens uppföljning utgör en del av Sala kommuns Internkontroll.

10 SANKTIONER I UPPHANDLINGSLAGSTIFTNINGEN

Annonserade offentliga upphandlingar kan rättsligen angripas genom ansökan om överprövning i förvaltningsdomstol med resultatet att avtal inte får ingås förrän domstolen har avgjort målet.

Konsekvenserna av att en leverantör har framgång i sin talan om överprövning är att upphandlingen ska göras om eller att upphandlingen ska rättas.

Överprövningsprocessen är tidskrävande såväl för Upphandlingsfunktion i form av arbetstid som för verksamheten vars avtal fördröjs högst påtagligt, processen i första instans tar i regel tre till sex månader i anspråk.

Sanktioner som kan användas vid en otillåten direktupphandling är att avtalet kan ogiltigförklaras genom en överprövning av avtals giltighet varvid alla prestationer som utväxlats ska återgå. Avtalsparten kan kräva skadestånd och en upphandlingsskadeavgift kan utdömas efter ansökan av Konkurrensverket. Utöver detta kan även andra leverantörer framställa skadeståndsanspråk mot Sala kommun.

Sala kommun ska följa upphandlingslagstiftningen och följa tecknade avtal men räds inte de överprövningar som föregås av en offensiv upphandlingsstrategi med syfte att utmana regelverket. Sala kommun ser positivt på rättsliga avgöranden som klargör vad som är tillåtet inom ramen för upphandlingsregelverket.

Vållande ~~verksamhets budget skaverksamhet ska~~ belastas med kostnaderna för utdömda sanktioner och skadestånd.

11 DOKUMENTATION OCH ARKIVERING AV HANDLINGAR

Upphandlingars genomförande ska dokumenteras så att samtliga beslut under en upphandlings alla skeden kan motiveras. Inkomna anbud alternativt ansökningar med tillhörande bilagor, individuella rapporter och upprättade avtal bevaras i enlighet med gällande lagar, regler och bestämmelser samt i enlighet med i var tid antagen Dokumenthanteringsplan.

12 UPPHANDLINGSSEKRETESS

Ett förfrågningsunderlag är inte en allmän handling förrän i samband med annonsering av upphandlingen – innan dess är underlaget internt arbetsmaterial som inte får spridas och absolut sekretess råder.

Absolut sekretess råder gällande anbud och uppgifter om anbud råder till dess att tilldelningsbeslut offentliggörs eller upphandling avbryts. Det betyder bland

annat att inga uppgifter kopplat till anbud eller anbudsgivare får röjas under tiden då absolut sekretess råder.

En leverantör kan begära sekretess rörande vissa uppgifter i sitt anbud, om leverantören anser sig kunna lida skada om dessa uppgifter blir offentliga. Sekretess kan aldrig garanteras gentemot de leverantörer som har begärt det.

Sekretessprövning ska alltid göras innan sådana uppgifter/anbud lämnas ut som offentlig handling. För detta ansvarar Upphandlingsfunktionen.

13 FÖRHÅLLNINGSSÄTT

13.1 Affärsmässighet och Konkurrens

Sala kommun ska sträva efter att uppfattas som en attraktiv kund för leverantörer i syfte att upprätthålla en god konkurrens och erhålla goda affärsvillkor i upphandlingar och i avtal.

Sala kommun ska verka för sådan uppdelning av kontrakt som möjliggör för små och medelstora leverantörer att delta i kommunens upphandlingar, upphandlingarna ska - där så är möjligt - genomföras så att de lokala leverantörerna ges möjlighet att delta och konkurrera.

13.2 Affärsetik, Policy och Riktlinjer mot korruption, mutor och jäv

Anbudsgivare, anbudssökande och anbud ska behandlas objektivt, utan ovidkommande hänsyn. Företrädare för Sala kommun ska agera på ett affärsetiskt korrekt sätt. Den som deltar i ett upphandlingsärendet ska alltid förfara så att förtroendet för dennes opartiskhet inte rubbas.

Av särskild vikt är att kommunens anställda och förtroendevalda respekterar och följer fastslagen policy och riktlinje mot korruption, mutor och jäv.

14 HÅLLBAR UPPHANDLING

I alla våra upphandlingar ska balans uppnås mellan social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet genom att vi ställer krav i våra upphandlingar.

14.1 Miljökrav

Vid upphandling inom Sala kommun ska miljöhänsyn tas i den omfattning som då gällande lagstiftning medger. Verksamheten ska i samband med fastställandet av kravspecifikationen utreda och beakta tillämpbara miljökrav. Tillämpbara styrdokument i Sala kommun, så som policys och riktlinjer inom miljöområdet, ska tillämpas.

14.2 Sociala krav och arbetsrättsliga villkor

Vid upphandling inom Sala kommun ska sociala krav alternativt arbetsrättsliga villkor ställas i den omfattning som gällande lagstiftning medger och kräver. I de fall vi bedömer att arbetsrättsliga villkor ska ställas, ska nivån formuleras enligt de lägsta nivåer som följer av ett centralt tecknat kollektivavtal som tillämpas i hela Sverige på motsvarande arbetstagare i den aktuella branschen.

Verksamheten ska i samband med fastställandet av kravspecifikationen på kontraktsföremålet utreda och beakta tillämpbara krav och avtalsvillkor enligt ovan.

14.3 Ekonomisk hållbarhet

Sala kommun ska iaktta aspekten om ekonomisk hållbarhet och hushållning vid upphandlingar så att den mest förmånliga affären uppfylls genom att det faktiska behovet tillgodoses genom rätt kvalitet till ett rimligt pris. Sala kommuns användning av skattemedel ska gynna seriösa leverantörer varvid vi i upphandlingar aktivt utnyttjarlagstiftningens möjligheter till att ställa ekonomiska krav på de företag som vill göra affärer med oss. På så sätt arbetar vi aktivt för att göra ansvarsfulla och hållbara inköp även ur ett ekonomiskt perspektiv.

Riktlinje för Upphandling
Kommunstyrelsens förvaltning

SALA KOMMUN

Växel: 0224-74 70 00 | E-post kommun.info@sala.se | Postadress Box 304, 733 25 Sala

Riktlinje för Upphandling

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING

METADATA OM DOKUMENTET

Dokumentnamn Riktlinje för Upphandling		Dokumenttyp Riktlinje	Omfattar Sala kommuns riktlinjer för upphandling och inköp
Beslutsinstans Kommunstyrelsen	Dokumentansvarig Linda Malta	Publicering www.sala.se , intranät	
Beslutad datum 2018-02-15	Översyn bör göras	Klassificering	Diarienummer 2018/146
Relation Policy för Upphandling	Ersätter KS § 99 2015-05-07 Dnr:2015/388		Författningssamling

INNEHÅLL

1	SYFTE OCH MÅL	7
2	ORGANISATION OCH ANSVAR	9
2.1	Upphandlingsenheten	9
2.2	Verksamheten	10
2.3	Sala kommuns bolag	11
3	LAGSTIFTNING OCH REGELVERK	11
3.1	Upphandlingslagstiftning	11
3.2	Gemenskapsrättsliga principer	13
3.3	Tröskelvärden	13
3.4	Upphandlingsförfaranden	14
3.5	Verksamhetsspecifik lagstiftning	14
4	AVTAL	15
4.1	Avtalsdatabasen	15
4.2	E-handel	15
4.3	Avtalstrohet	15
5	BESTÄLLNING AV UPPHANDLING	16
6	SAMORDNAD UPPHANDLING	17
7	INTERN UPPHANDLING/UPPHANDLING MELLAN MYNDIGHETER	18
8	DIREKTUPPHANDLING	18
8.1	Dokumentationsplikt och kontraktmall vid direktupphandling	19
9	UPPFÖLJNING	20
10	SANKTIONER I UPPHANDLINGSLAGSTIFTNINGEN	21
11	DOKUMENTATION OCH ARKIVERING AV HANDLINGAR	21
12	UPPHANDLINGSEKRETESS	22
13	FÖRHÅLLNINGSSÄTT	22
13.1	Affärsmässighet och Konkurrens	22
13.2	Affärsetik, Policy och Riktlinjer mot korruption, mutor och jäv	22
14	HÅLLBAR UPPHANDLING	23
14.1	Miljökrav	23
14.2	Sociala krav och arbetsrättsliga villkor	23

1 SYFTE OCH MÅL

Denna riktlinje vänder sig till alla inom Sala kommuns organisation som på något sätt ska genomföra affärer för Sala kommuns räkning.

Riktlinjen ska säkerställa att kommunens affärer genomförs i enlighet med upphandlingsdirektiv, svensk lagstiftning samt i enlighet med Sala kommuns upphandlingspolicy.

Lag (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU, är en tvingande lagstiftning. Regelhierarki är gällande vilket innebär att en rättskälla med högre rangordning är gällande över en rättskälla med lägre rangordning. Eftersom LOU är en EU-rättslig lagstiftning har den företräde gentemot nationell lagstiftning.

Det övergripande målet för kommunens upphandlingsverksamhet är att åstadkomma en effektiv upphandlingsprocess som - inom ramen för gällande lagar samt av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige fattade beslut - skapar den för kommunen förmånligaste affären utifrån ställda krav och kriterier. Med den förmånligaste affären avses när det faktiska behovet uppfylls med rätt kvalitet till ett rimligt pris.

Inköpsprocessen ska effektiviseras genom att utsedda beställare inköpsansvariga i verksamheterna certifieras diplomas efter genomgången beställarutbildning. av Upphandlingsfunktionen. Denna kontaktperson ska utgöra kanalen mellan verksamheterna och Upphandlingsfunktionen upphandlingsenheten i inköpsfrågor.

Effektivitet ska uppnås genom att en avgränsning till avtalat sortiment som i allt högre grad standardiseras och begränsas samt att majoriteten av inköpen ska ske från upphandlade ramavtal.

Målet med denna riktlinje är att ge de inom kommunens organisation som kommer i kontakt med upphandling förutsättningar och stöd att uppnå och följa de tagna besluten. Riktlinjen ska ge vägledning till hur anställda och förtroendevalda ska agera när det gäller upphandling inom Sala kommun.

Denna riktlinje syftar till att konkretisera upprättad upphandlingspolicy. Policyn och riktlinjen gäller samtliga upphandlingar som genomförs av Sala kommuns

verksamheter inklusive Sala kommuns bolag. I denna riktlinje likställs bolagen med verksamhet om inget annat anges.

En förutsättning för att policy för upphandling samt denna riktlinje ska få effekt inom kommunen samtliga verksamheter är att styrdokument och rutiner som påverkar upphandling efterlevs.

Som ytterligare stöd till denna riktlinje finns även rutiner som sak efterföljas.

2 ORGANISATION OCH ANSVAR

Beslut i upphandlingsfrågor fattas av delegat i enlighet med kommunstyrelsens gällande delegationsordning. I övrigt gäller följande ansvarsfördelning,

2.1 UpphandlingsfunktionenUpphandlingsenheten

UpphandlingsfunktionenUpphandlingsenheten utgör experter på upphandlingslagstiftningen och de affärsmässiga aspekterna och har ansvar för:

- Ta fram strategier för upphandling
- Kvalitetssäkra inköps- och upphandlingsprocesser
- Tolka relevant lagstiftning
- Genomföra avrop, direktupphandlingar över 100 000 SEK och upphandlingar utifrån verksamhetens påkallade behov
- Optimera och samordna upphandlingsbehov
- Besluta om och styra tidsplan för en upphandling - ange hålltider för exempelvis återkoppling av förfrågningsunderlag m.m.
- Handlägga samordnade upphandlingar i samverkan med externa aktörer som till exempel HBV, SKL Kommentus Inköpscentral (SKI), SKRs inköpscentral Adda och Statens Inköpscentral/Kammarkollegiet.
- Kompetensutveckla verksamheterna inom inköp och upphandling
- Inneha systemansvar för IT-verktyg för upphandling, och avtal och e-handel.
- Ge rådgivning i upphandlingsjuridik och avtalsfrågor
- Upphandlingsenheten anlitar upphandlingskonsult efter samråd med verksamheten för verksamhetens räkning då en akut situation uppstår och det vid tillfället inte finns utrymme i enlighet med upphandlingsplanen att hantera upphandlingen. Om upphandlat ramavtal för upphandlingskonsulter finns ska detta användas.
- Hantera överprövningsprocesser och eventuella avtalstvister, Upphandlingsfunktionen samt vid behov utse utser vid behov juridiskt ombud

- Intern avtalsuppföljning och ~~verka för möjliggöra för verksamheterna att använda tecknade avtal~~ att tecknade avtal används
- Bidra till internkontroll gällande avtal
- Skicka påminnelser om avtal som ska förlängas eller upphandlas på nytt
- Upphandlingsenheten ska alltid besluta i frågor som är av upphandlingsteknisk karaktär, oavsett om extern konsult har anlåtats av verksamheten.
- Medverka vid förhandling enligt 38 § Lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet.
- Besluta om prisjusteringar enligt avtal.

2.2 Verksamheten

Verksamheten har ansvar för dess verksamhet, vilket även omfattar upphandling av varor, tjänster och entreprenader. Av detta följer att verksamheten svarar för att:

- Följa Sala kommuns styrdokument som påverkar upphandling
- Identifiera upphandlingsbehov och säkerställa att medel är avsatta i budgeten och att tid finns avsatt för kravställare/referensgrupp att delta i upphandlingsarbete
- Ansvara för att en förhandling enligt 11 § Lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet är utförd innan beställning av upphandling skickas till upphandlingsenheten.
- Beställa upphandling genom anvisat sätt i enlighet med avsnitt 5 Beställning av upphandling.
- Följa beslutad tidsplan för en upphandling.
- Ta fram kravspecifikation och bidra med nödvändig kunskap och uppgifter ~~nödvändiga uppgifter~~ till beställd upphandling, saknas kompetens att ta fram kravspecifikation ***står verksamheten för kostnaden för sådan kompetens (beställarstöd).***
- Stå för kostnad för upphandlingskonsult som anlåtats av upphandlingsenheten för verksamhetens räkning i en akut situation i enlighet med avsnitt 2.1.
- Följa upphandlade avtal.

- Förvalta och gentemot leverantören följa upp **verksamhetens** upphandlade avtal avseende avtalade villkor och leveranser samt utse en avtalsansvarig/kontaktperson för avtalet.
- Besluta om avtalsförlängningar samt bevaka avtalstider.
- Delta med sakkunskap i överprövningsprocesser och avtalstvister
- Bekosta juridiskt ombud i de fall en civilrättslig tvist eller domstolsprocess är uppstår som är hänförlig till verksamhetens ansvar i enlighet med denna riktlinje. områden
- Upprätthålla kunskap om verksamhetens behov och genomföra omvärldsbevakningar inom aktuellt verksamhetsområde
- Följa Sala kommuns styrdokument som påverkar upphandling
- Utse en beställare som diplomerar efter genomgången utbildning i kommunens e-handelsverktyg, se avsnitt 4.2 E-handel. För bolagen gäller detta endast för de avtal som bolagen omfattas av genom gemensam upphandling. samtliga

2.3 Investeringarkostnader, EU-projekt och VA-verksamheten

För av Upphandlingsfunktionen nedlagda timmar avseende upphandlingar kopplade till rubricerade områden, interndeberas projekten alternativt verksamheten en faktisk timtaxa eller i förekommande fall fastställd tariff.

Således ska kostnad för upphandling tas i beaktande för aktuellt projekt alternativt inom verksamheten.

Upphandlingsfunktionen bistår i frågor om detta.

2.42.3 Sala kommuns bolag

Sala kommuns bolag betalar en årlig avgift för att alltid tillfrågas av Upphandlingsfunktionen avseende deltagande i kommunens kommande upphandlingar. För att uppnå samordningsvinster och volymfördelar ska bolagen informera kommunen om kommande upphandlingsbehov. -Bolagen har möjlighet att anlita upphandlingsenheten för genomförande av bolagsspecifika upphandlingar efter överenskommelse med upphandlingsenheten. I de fallen ska bolaget debiteras Om Sala kommuns bolag anlitar Upphandlingsfunktionen för att utföra verksamhetsspecifika upphandlingar, debiteras en timkostnad

motsvarande gällande taxa för avtalad upphandlingskonsult. I de fall bolagen genomför eller medverkar i upphandlingar som utförs av upphandlingsenheten gäller följande: Bolagens ansvar vid upphandling motsvaras av angivna punkter ovan avseende avsnitt 2.2 Verksamheten. Därutöver ska bolagen följa nedan punkter

- Startmöten med upphandlade leverantörer ska bokas och genomföras av respektive avtalspart, d.v.s. av bolagen eller kommunen var för sig.
- Vid avtalstvister med upphandlade leverantörer ska bolagen driva dessa själva. Bolagen kan få stöd av upphandlingsenheten inom avtalsfrågor i sådana frågor som även berör kommunen som avtalspart.
- Lämna fullmakt till nämnd att besluta om tilldelningsbeslut.
- —

3 LAGSTIFTNING OCH REGELVERK

3.1 Upphandlingslagstiftning

Lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, (LOU), gäller i princip för all upphandling Sala kommun gör. Några få undantag från upphandling finns, exempelvis omfattas inte försäljning, uthyrning eller hyra av lokal i befintliga byggnader, anställningsavtal eller interna kontrakt av upphandlingsreglerna.

LOU är en tvingande lagstiftning. Regelhierarki är gällande vilket innebär att en rättskälla med högre rangordning är gällande över en rättskälla med lägre rangordning. Eftersom LOU är en EU-rättslig lagstiftning har den företräde gentemot nationell lagstiftning.

Det finns också andra upphandlingslagar som Sala kommun i vissa fall kommer i kontakt med. Lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF) gäller till exempel inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster. För vissa av våra hälso- och sjukvårdstjänster kan Lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV) komma att aktualiseras. I de fall vi upphandlar tjänstekoncessioner tillämpar Sala kommun Lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner (LUK).

Övergripande regelverk för offentlig upphandling är EU:s upphandlingsdirektiv. Detta innebär att alla offentliga upphandlingar i EU bygger på ett gemensamt regelverk med syfte att säkerställa fri rörlighet för varor, tjänster, personer och

kapital på den gemensamma marknaden. Upphandlingsreglerna ska å ena sidan skapa möjligheter för leverantörer i olika EU-länder att tävla på lika villkor i varje enskild upphandling, oavsett medlemsland. Genom konkurrensutsättning ska å andra sidan de offentliga myndigheterna, inklusive Sala kommun, dra nytta av marknadskrafterna och därmed skapa bästa möjliga värden för våra skattemedel.

Hyresundantaget

Hyresundantaget innebär att lagen om offentlig upphandling inte gäller för avtal som avser förvärv av fastighet, arrenderätt, hyresrätt, bostadsrätt, tomträtt, servitutsrätt eller någon annan rätt till fastighet.

För att hyresavtalet inte ska lyda under LOU vara tillämpligt får den upphandlande myndigheten inte ha haft ett avgörande inflytande vid utförandet av byggnadsverket eller vid en ombyggnation av byggnaden. Med avgörande inflytande menas exempelvis att den upphandlande myndigheten tagit initiativ till, styrt eller varit delaktig i utformningen av byggentreprenaden eller föregående projektering. I dessa fall har den upphandlande myndigheten specificerat en upphandlingspliktig byggentreprenad och behovet ska konkurrensutsättas i enlighet med LOU.:

-Hyresundantaget ska tolkas restriktivt och det är den upphandlande myndigheten som har bevisbördan när hyresundantaget åberopas. Om undantaget tillämpas felaktigt bryter den upphandlande myndigheten mot LOU. Hyresavtalet blir då en otillåten direktupphandling då detta skulle konkurrensutsättas enligt LOU vilket kan resultera i ett ogiltigförklarat avtal samt upphandlingsskadeavgift. Det är Upphandlingsenheten som, i förekommande fall, avgör om ett hyresundantag är tillämpligt eller ej.

3.2 Gemenskapsrättsliga principer

De gemenskapsrättsliga principerna är grundläggande för offentlig upphandling avseende varor, tjänster och byggentreprenader:

- Principen om likabehandling innebär att alla leverantörer ska behandlas lika, t.ex. få samma information vid samma tillfälle.
- Principen om icke-diskriminering innebär att det inte är tillåtet att diskriminera en leverantör, främst på grund av nationalitet, vilket innebär att det inte är tillåtet att ställa krav som i praktiken innebär att utländska leverantörer inte kan delta i upphandlingen.
- Transparensprincipen innebär att upphandlingar ska vara klara och tydliga och präglas av förutsebarhet och öppenhet.

- Principen om ömsesidigt erkännande innebär att intyg och liknande som är utställda av behörig myndighet i ett annat land inom EU ska godtas.
- Proportionalitetsprincipen innebär att krav i upphandlingar måste ha ett naturligt samband till det som upphandlas och inte får vara oproportionerligt hårda i förhållande till det syfte som önskas uppnås.

3.3 Tröskelvärden

Tröskelvärden är de beloppsgränser som avgör om en upphandling ska följa de nationella upphandlingsreglerna eller de direktivstyrda reglerna. Tröskelvärdena uppdateras centralt vartannat år. Vilka regler som ska användas styrs av ifall kontraktsvärdet över eller understiger fastställda tröskelvärden. **Sala kommuns totala behov av viss vara, tjänst eller byggentreprenad av samma slag ska räknas samman vid beräkning av kontraktsvärdet. Vad samma slag innebär är inte klarlagt. Domstol har konstaterat att t.ex. samtliga juridiska tjänster är att anse som tjänst av samma slag.**

Vid beräkning av kontraktsvärdet, för att avgöra vilket upphandlingsförfarande som ska tillämpas, ska det sammanlagda värdet av ett varu- eller tjänstekontrakt som regelbundet återkommer eller som ska förnyas inom en viss tid räknas samman. Kontraktsvärdet ska uppskattas med ledning av det verkliga totala värdet av en följd av liknande kontrakt som upphandlats under den föregående tolv månadersperioden eller under det föregående räkenskapsåret. Värdet av kommande upphandlingar av liknande kontrakt för påföljande tolv månadersperiod ska också ingå i beräkningen av kontraktsvärdet.

Om löptiden är obestämd eller inte kan fastställas vid värdetidpunkten, ska värdet uppskattas till månadsvärdet multiplicerat med 48.

En upphandling får aldrig delas upp i syfte att underskrida ett tröskelvärde.

Upphandlingsfunktionen bistår med att ta fram aktuella tröskelvärden samt med att beräkna kontraktsvärde.

3.4 Upphandlingsförfaranden

Upphandlingsförfaranden, det vill säga metoder, processer och -därtill kopplade regler för hur en upphandling ska genomföras, styrs av kontraktsföremålets värde.

För upphandlingar över respektive under tröskelvärdet erbjuds olika förfaranden. Vid upphandling över tröskelvärdet finns bestämda förfaranden. Valet av förfarande styr bland annat upphandlingsdokumentets innehåll, vilka steg som ska genomföras samt vilka tidsfrister som gäller. För upphandling under tröskelvärdet finns inga bestämda förfaranden. Den upphandlande myndigheten är därför fri att själv utforma förfarandet. För nationella respektive direktivstyrda upphandlingar erbjuds olika förfarande. Generellt gäller att även upphandlingar under tröskelvärdet ska följa de grundläggande upphandlingsprinciperna. Det finns även regler för hur upphandlingar under tröskelvärdet ska annonseras samt att den upphandlande organisationen måste beskriva i upphandlingsdokumenten hur upphandlingen kommer att gå till.

Upphandlingsförfaranden ser olika ut beroende på ifall kontraktsvärdet över- eller understiger fastställda tröskelvärden, exempelvis kan lagstadgade annonseringstider vara olika långa för respektive förfarande. Förfarandena kan även skilja sig åt innehållsmässigt beroende på vilken av upphandlingslagarna som är tillämplig.

Val av tillämplig lagstiftning samt lämpligt förfarande för respektive upphandling beslutas av upphandlingsenheten dock i-sker i samråd mellan upphandlare och beställare.

3.5 Verksamhetsspecifik lagstiftning

Utöver den lagstiftning som är tillämplig upphandlingsmässigt finns övrig lagstiftning som verksamheterna styrs av. Verksamheten ansvarar för att vara experter på att sådan lagstiftning efterföljs i upphandlingen och i tecknade avtal samt att krav ställda i upphandlingen är relevanta för uppfyllnad av lagstiftningen.

I de fall en annan lagstiftning kräver utförande av en tjänst eller liknande och kommunen inte har den tjänsten internt ska den upphandlas. En sådan upphandling ska då ske enligt LOU.

4 AVTAL

4.1 Avtalsdatabasen

Sala kommuns offentliga upphandlingar leder till upphandlade avtal avseende byggentreprenader, varor eller tjänster. Avtalen har en varaktighet från en enstaka leverans, några få månader till åtskilliga år.

Sala kommun har ett behov av att ha kontroll över såväl pågående avtal som avtal som är i dess slutskede. För att säkerställa en god ordning på gällande och tidigare gällande upphandlade avtal använder Upphandlingsfunktionen ett IT-stöd där grundläggande avtalsinformation kan registreras samt exempelvis bevakning av när avtal går ut eller ska förlängas.

Upphandlade avtal offentliggörs för Sala kommuns anställda genom avtalsdatabasen. Avtalsdatabasen finns tillgänglig via Sala kommuns e-handelsverktyg.

Genom IT-stödet offentliggörs också upphandlade avtal i Sala kommuns Avtalsdatabas där alla anställda har möjlighet att söka efter gällande upphandlade avtal. Avtalsdatabasen finns tillgänglig på Intranätet.

4.2 E-handel

Sala kommun använder sig av ett e-handelsverktyg, vilket innebär att hela inköpsprocessen (beställning, leverans, varumottagning och fakturering) sker elektroniskt. Information om priser och avtalade produkter finns lätt tillgänglig i systemet.

De varor och tjänster som finns i e-handelsverktyget ska beställas i systemet av de beställare som är upplagda i systemet. Varje verksamhet ansvarar för att beställare får utbildning och tillgång till e-handelssystemet.

Genom IT-stödet offentliggörs också upphandlade avtal i Sala kommuns Avtalsdatabas där alla anställda har möjlighet att söka efter gällande upphandlade avtal. Avtalsdatabasen finns tillgänglig på Intranätet.

4.24.3 Avtalstrohet

Avtalstrohet, det vill säga att följa tecknade avtal, är en självklarhet både för att bibehålla Sala kommuns trovärdighet som avtalspart men även för att uppnå bra affärsmässiga villkor vid framtida upphandlingar. Avtalstrohet är också ett måste för att minska risken för tillkommande kostnader kopplade till avtalstvister och avtalsbrott.

Befintliga ramavtal ska därför **i första hand** nyttjas vid inköp av varor och tjänster. Den verksamhet som har behovet ska först kontrollera huruvida tillämpligt ramavtal återfinns i avtalsdatabasen. Finner verksamheten inget ramavtal ska Upphandlingsfunktionen kontaktas för att utröna om andra tillämpliga ramavtal finns att tillgå eller om en upphandling ska initieras.

5 BESTÄLLNING AV UPPHANDLING

För det fall inget ramavtal kan användas för visst inköp ska behovet tillgodoses genom någon form av upphandlingsförfarande.

För beställning av upphandling ska anvisad [blankett e-tjänst](#) användas. [Länk till e-tjänsten finns publicerad på upphandlings intranätsida. E-tjänsten är självinstruerande och styr beställaren så att nödvändig information skickas in i samband med beställningen. Blankett för beställning av upphandling hämtas på Upphandlingsfunktionens intranätsida. Ifylld blankett som är undertecknad av behörig skickas till Upphandlingsfunktionen, behörig delegat återfinns i gällande delegationsordning.](#)

Inkommen beställning läggs därefter in i Upphandlingstidsplanen [och resurssätts som fastställs sista september för nästkommande år](#). Verksamheten ansvarar för att upphandlingar inom dess verksamhetsområde anmäls i god tid till Upphandlingsenheten. [Beställning av upphandling ska i normalfallet inkomma till upphandlingsenheten senast 6 månader innan önskad avtalsstart. I annat fall kan verksamheten behöva stå för kostnaden för anlitande av upphandlingskonsult. Det är upphandlingsenheten som utser och anlitar upphandlingskonsult i de fall det är nödvändigt, enligt punkt 2.1 Upphandlingsenheten samt 2.2 Verksamheten.](#) funktionen för att beaktas vid fastställandet av nästkommande års Upphandlingstidplan. Beställning av upphandling kan även lämnas in löpande om behovet uppkommer under året.

För de fall verksamhet inte anmält upphandling så att denna kan planeras in i befintlig Upphandlingstidsplan, står verksamheten kostnaden för erforderligt

konsultstöd, alternativt risken för att tillsynsmyndighet utdömer sanktionsavgifter och eventuella skadeståndsanspråk från leverantör. Upphandlingsenheten anlitar upphandlingskonsult för verksamhetens räkning då en akut situation uppstått och det vid tillfället inte finns utrymme i enlighet med upphandlingsplanen att hantera upphandlingen. Om upphandlat ramavtal för upphandlingskonsulter finns ska detta användas. Upphandlingskonsult väljs i samråd med och godkänns av Upphandlingsfunktionen, är ramavtal upphandlat för upphandlingskonsulter ska detta användas.

6 SAMORDNAD UPPHANDLING

Sala kommun och Sala kommuns bolag ska samordna planeringen av sina upphandlingar. Samordnade upphandlingar ska i möjligaste mån genomföras inom de områden där det finns gemensamma intressen och där det är strategiskt lämpligt att samarbeta för att uppnå volymfördelar, goda affärsvillkor och minska de administrativa kostnaderna.

Samordnad upphandling är även möjlig med andra kommuner, landsting och eventuella andra offentliga organisationer exempelvis [SKL-Kommentus](#), [SKR Adda](#), Kammarkollegiet, [Sinfra](#), [Varuförsörjningen](#) och HBV (Husbyggnadsvaror).

Sala kommun ska inför varje anskaffning i första hand överväga om anslutning till- eller medverkande vid samordnad upphandling är att föredra. Om detta alternativ inte är tillämpligt ska Sala kommun i andra hand framför att genomföra en egen upphandling.

7 INTERN UPPHANDLING/UPPHANDLING MELLAN MYNDIGHETER

Köp mellan Sala kommun och dess bolag, alternativt köp mellan Sala kommun och andra upphandlande myndigheter, är endast tillåtet i det fall förutsättningarna för Intern upphandling alternativt förutsättningarna för Upphandling mellan myndigheter i upphandlingsregelverket är tillämpliga. I annat fall kan sådant köp komma att betraktas som en otillåten direktupphandling. Innan köp av ovannämnda slag övervägs alternativt genomförs ska Upphandlingsfunktionen-upphandlingsenheten konsulteras samt tolka lagstiftningen.

8 DIREKTUPPHANDLING

I vissa fall får direktupphandling användas, så som vid lågt värde, synnerliga skäl eller om förutsättningarna för förhandlat förfarande utan föregående annonsering är uppfyllda. I dessa fall föreligger inte annonseringsplikt. Sala kommun har bevisbördan för att direktupphandling alternativt förhandlat förfarande utan föregående annonsering är tillämpligt.

Sala kommuns -direktupphandlingar ska ske affärsmässigt och i enlighet med de grundläggande principerna. Om konkurrens finns på marknaden, ska

direktupphandlingen på något sätt konkurrensutsätts med stöd av Upphandlingsfunktionen.

Direktupphandlingar ~~överstigande ett (1) prisbasbelopp överstigande 100 000 SEK~~ ska föregås av ~~skriftlig beställning ansökan~~ av direktupphandling. På så sätt kan Upphandlingsfunktionen samordna Sala kommuns upphandlingar och utreda om det totala behovet i kommunen är så stort att annonserad upphandling behöver ske.

Direktupphandling är genomförbart om det totala kontraktsvärdet per ~~föregående samt påföljande tolv månaders period eller räkenskapsår~~ kalenderår för hela Sala kommun understiger direktupphandlingsgränsen. Värdet för gränsen för direktupphandling är kopplat till tröskelvärdena i upphandlingslagstiftningen. ~~Vid dokumentets framtagande är det satt till 28 % av aktuellt tröskelvärde.~~ Precist och aktuellt belopp fås genom Upphandlingsfunktionen.

Direktupphandlingsgränsen är för närvarande 700 000 SEK och för sociala tjänster är direktupphandlingsgränsen 7,8 MSEK. Dessa belopp gäller från 1 februari 2022 och kan komma att ändras, justeras vartannat år. För aktuellt tröskelvärde kontakta upphandling@sala.se.

Vid beräkning av kontraktsvärdet ~~för att göra en bedömning om en direktupphandling kan genomföras, för att avgöra vilket upphandlingsförfarande som ska tillämpas,~~ ska det sammanlagda värdet av ett varu- eller tjänstekontrakt som regelbundet återkommer eller som ska förnyas inom en viss tid räknas samman på samma sätt som beskrivs i avsnitt 3.3 Tröskelvärden. Kontraktsvärdet ska uppskattas med ledning av det verkliga totala värdet av en följd av liknande kontrakt som upphandlats under den föregående tolv månadersperioden eller under det föregående räkenskapsåret. Värdet av kommande upphandlingar av liknande kontrakt för påföljande tolv månadersperiod ska också ingå i beräkningen av kontraktsvärdet.

Om löptiden är obestämd eller inte kan fastställas vid värdetidpunkten, ska värdet uppskattas till månadsvärdet multiplicerat med 48.

Observera att det inte är tillåtet använda den beräkning som gör att direktupphandlingsgränsen understigs för att undgå att konkurrensutsätta sitt behov. Om ett värde indikerar att direktupphandlingsgränsen överskrids så är det inte tillåtet att direktupphandla. Det är heller inte tillåtet att dela upp en upphandling i syfte att undgå upphandling.

Vid en beräkning av kontraktsvärdet av en direktupphandling så gäller inte regeln om varor/tjänster av samma slag, beräkningen är nu beroende av om det är ett återkommande avtal eller inte. Detta innebär att om en verksamhet har ett tillfälligt behov eller ska göra ett engångsinköp som inte är återkommande ska beräkningen av värdet vara avhängigt avtalsperioden (avtalstid plus eventuella

~~förlängningsoptioner). Detta innebär att kommunen inte behöver ta hänsyn till andra direktupphandlingar samtliga genomförda köp inom kommunen. Men är det ett återkommande behov inom kommunen måste samtliga kontrakt som avser samma sak tas in i beräkning av kontraktsvärdet.~~

Engångsköp/tillfälligt behov

Ett exempel på ett tillfälligt behov kan vara en viss typ av konsult som behövs för ett projekt. Om denna konsult kostar 150 000 SEK per år och uppdraget varar i 2 år så är det totala kontraktsvärdet 300 000 SEK.

Återkommande behov

Ett exempel på ett återkommande behov är lokalvård, det är en tjänst som kommunen konstant är i behov av. ~~Vid beräkningen av ett återkommande behov ska kommunen ta ledning av:~~

~~det verkliga totala värdet tidigare liknande kontrakt som upphandlats under den föregående tolv månadersperioden eller under det föregående räkenskapsåret med vissa justeringar för ändringar i kvantitet eller värde.~~

~~Det uppskattade totala värdet av en följd av kontrakt som kommer att upphandlas under den tolv månadersperiod som följer på den första leveransen eller, om räkenskapsåret är längre än 12 månader, under räkenskapsåret.~~

~~Observera att det inte är tillåtet använda den beräkning som gör att direktupphandlingsgränsen understigs för att undgå att upphandla. Om ett värde indikerar att direktupphandlingsgränsen överskrids så är det inte tillåtet att direktupphandla. Det är heller inte tillåtet att dela upp en upphandling i syfte att undgå upphandling.~~

~~Lokalvård är exempel på en tjänst som kommunen är i konstant behov av torde beräkningen ske över en period på 48 månader.~~

8.1 Dokumentationsplikt och kontraktsmall vid direktupphandling

Direktupphandlingar som vid tidpunkten för genomförandet överstiger ett prisbasbelopp ska dokumenteras av Upphandlingsfunktionen i enlighet med framtagen blankett. På erhållet diarienummer arkiveras sedan allt material tillhörande direktupphandlingen.

Vid direktupphandlingar vars värde understiger 100 000 SEK ska överenskommelsen med leverantören dokumenteras med någon form av skriftlig

accept. Sådan kan bestå av en beställning, en accept av leverantörens offert medelst e-post, kontrakt eller liknande.

Vid direktupphandlingar vars värde överstiger 100 000 SEK ska kontrakt upprättas utifrån Sala kommuns kontraktsmall.

9 UPPFÖLJNING

En väl genomförd upphandling och ett bra avtal kan vara av litet värde om avtalet inte nyttjas eller uppfylls på avsett sätt. Med avtalsuppföljning avses både att kontrollera att avtalad leverantör uppfyller sina avtalade åtaganden och att kontrollera att Sala kommuns egen verksamhet respekterar och använder tecknade avtal på avsett sätt. Det senare för att säkerställa att Sala kommun inte gör sig skyldig till otillåtna direktupphandlingar eller gör sig skyldig till avtalsbrott med rättsliga konsekvenser som möjlig påföljd.

Verksamheten ansvarar för att löpande följa upp att leveranserna sker enligt avtal. Vid avvikelser ska verksamheten direkt kontakta upphandlingsenheten. Detta gäller även när verksamheten har avvikit från ett avtal av olika anledningar. Informationen ska användas av upphandlingsenheten i syfte att förbättra kommande avtal samt för att stötta verksamheterna i deras behovsanalyser. kontaktas Upphandlingsfunktionen som bistår med affärsstöd och juridisk expertis.

I strategiskt viktiga avtal där uppföljning är av väsentlig betydelse kan formerna för uppföljning med fördel anges i avtalet. Vid sådana strategiska uppföljningar ska representanter från verksamheten samt representant från upphandling delta i uppföljningsarbetet.

Representanter från verksamheten samt upphandlare ska delta i gemensam uppföljning då avtal är av sådan karaktär där en mer strategisk uppföljning krävs. Om avtal bedöms vara av sådan karaktär att gemensam Uppföljningsfunktion behöver upprättas, deltar representanter från verksamhet och Upphandlingsfunktion.

Vidare ansvarar Upphandlingsfunktionen för att följa upp avtalstrohet samt för att mäta och kontrollera att aktuella lagar, policies och riktlinjer följs samt att Sala kommuns upphandlingsverksamhet är effektiv och strategisk. Upphandlingsfunktionens uppföljning utgör en del av Sala kommuns Internkontroll.

10 SANKTIONER I UPPHANDLINGSLAGSTIFTNINGEN

Annonserade offentliga upphandlingar kan rättsligen angripas genom ansökan om överprövning i förvaltningsdomstol med resultatet att avtal inte får ingås förrän domstolen har avgjort målet.

Konsekvenserna av att en leverantör har framgång i sin talan om överprövning är att upphandlingen ska göras om eller att upphandlingen ska rättas.

Överprövningsprocessen är tidskrävande såväl för Upphandlingsfunktion i form av arbetstid som för verksamheten vars avtal fördröjs högst påtagligt, processen i första instans tar i regel tre till sex månader i anspråk.

Sanktioner som kan användas vid en otillåten direktupphandling ~~som genomförts i strid med upphandlingslagstiftningen~~ är att avtalet kan ogiltigförklaras genom en överprövning av avtals giltighet varvid alla prestationer som utväxlats ska återgå. Avtalsparten kan kräva skadestånd och en upphandlingsskadeavgift kan utdömas efter ansökan av Konkurrensverket. Utöver detta kan även andra leverantörer framställa skadeståndsanspråk mot Sala kommun.

Sala kommun ska följa upphandlingslagstiftningen och följa tecknade avtal men räds inte de överprövningar som föregås av en offensiv upphandlingsstrategi med syfte att utmana regelverket. Sala kommun ser positivt på rättsliga avgöranden som klargör vad som är tillåtet inom ramen för upphandlingsregelverket.

Vållande verksamhets budget ska belastas av utdömda sanktioner och skadestånd.

11 DOKUMENTATION OCH ARKIVERING AV HANDLINGAR

Upphandlingars genomförande ska dokumenteras så att samtliga beslut under en upphandlings alla skeden kan motiveras. Inkomna anbud alternativt ansökningar med tillhörande bilagor, individuella rapporter och upprättade avtal bevaras i enlighet med gällande lagar, regler -och bestämmelser samt i enlighet med i var tid antagen Dokumenthanteringsplan.

12 UPPHANDLINGSEKRETESS

Ett förfrågningsunderlag är inte en allmän handling förrän i samband med annonsering av upphandlingen – innan dess är underlaget internt arbetsmaterial som inte får spridas och absolut sekretess råder.

Absolut sekretess råder gällande anbud och uppgifter om anbud råder till dess att tilldelningsbeslut offentliggörs eller upphandling avbryts. Det betyder bland annat att inga uppgifter kopplat till anbud eller anbudsgivare får röjas under tiden då absolut sekretess råder.

En leverantör kan begära sekretess rörande vissa uppgifter i sitt anbud, om leverantören anser sig kunna lida skada om dessa uppgifter blir offentliga. Sekretess kan aldrig garanteras gentemot de leverantörer som har begärt det.

Sekretessprövning ska alltid göras innan sådana uppgifter/anbud lämnas ut som offentlig handling. För detta ansvarar Upphandlingsfunktionen.

13 FÖRHÅLLNINGSSÄTT

13.1 Affärsmässighet och Konkurrens

Sala kommun ska sträva efter att uppfattas som en attraktiv kund för leverantörer i syfte att upprätthålla en god konkurrens och erhålla goda affärsvillkor i upphandlingar och i avtal.

Sala kommun ska överbäga-verka för sådan uppdelning av kontrakt som möjliggör för små och medelstora leverantörer att delta i kommunens upphandlingar, upphandlingarna ska - där så är möjligt – genomföras så att de lokala leverantörerna ges möjlighet att delta och konkurrera.

13.2 Affärsetik, Policy och Riktlinjer mot korrupktion, mutor och jäv

Anbudsgivare, anbudssökande och anbud ska behandlas objektivt, utan ovidkommande hänsyn. Företrädare för Sala kommun ska agera på ett affärsetiskt korrekt sätt. Den som deltar i ett upphandlingsärende ska alltid förfara så att förtroendet för dennes opartiskhet inte rubbas.

Av särskild vikt är att kommunens anställda och förtroendevalda respekterar och följer fastslagen policy och riktlinje mot korrupktion, mutor och jäv.

14 HÅLLBAR UPPHANDLING

I alla våra upphandlingar ska balans uppnås mellan social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet genom att vi ställer krav i våra upphandlingar.

14.1 Miljökrav

Vid upphandling inom Sala kommun ska miljöhänsyn tas i den omfattning som då gällande lagstiftning medger. Verksamheten ska i samband med fastställandet av kravspecifikationen utreda och beakta tillämpbara miljökrav. Tillämpbara styrdokument i Sala kommun, så som policys och riktlinjer inom miljöområdet, ska tillämpas vara vägledande.

~~I det fall verksamheten avstår från att ställa miljökrav på kontraktsföremålet ska detta dokumenteras.~~

14.2 Sociala krav och arbetsrättsliga villkor

Vid upphandling inom Sala kommun ska sociala krav alternativt arbetsrättsliga villkor ställas i den omfattning som gällande lagstiftning medger och kräver. I de fall vi bedömer att arbetsrättsliga villkor ska ställas, ska nivån formuleras enligt de lägsta nivåer som följer av ett centralt tecknat kollektivavtal som tillämpas i hela Sverige på motsvarande arbetstagare i den aktuella branschen.

Verksamheten ska i samband med fastställandet av kravspecifikationen på kontraktsföremålet utreda och beakta tillämpbara krav och avtalsvillkor enligt ovan. ~~I det fall verksamheten avstår från att ställa sådana krav eller villkor på kontraktsföremålet ska detta dokumenteras.~~

14.3 Ekonomisk hållbarhet

Sala kommun ska iaktta aspekten om ekonomisk hållbarhet och hushållning vid upphandlingar så att den mest förmånliga affären uppfylls genom att det faktiska behovet tillgodoses genom rätt kvalitet till ett rimligt pris. Sala kommuns användning av skattemedel ska gynna seriösa leverantörer varvid vi i upphandlingar aktivt utnyttjar lagstiftningens möjligheter till att ställa ekonomiska krav på de företag som vill göra affärer med oss. På så sätt arbetar vi aktivt för att göra ansvarsfulla och hållbara inköp även ur ett ekonomiskt perspektiv.

Riktlinje för Upphandling
Kommunstyrelsens förvaltning

SALA KOMMUN

Växel: 0224-74 70 00 | E-post kommun.info@sala.se | Postadress Box 304, 733 25 Sala

KSLU § 76 Månadsuppföljning april 2023 samt aktivitetsuppföljning av kommunfullmäktiges utvecklingsmål

INLEDNING

Månadsuppföljning april 2023 samt aktivitetsuppföljning av kommunfullmäktiges utvecklingsmål.

Beslutsunderlag

Bilaga KS 2023.2034, månadsuppföljning april 2023

Controller Anna Cedervång, kommundirektör Daniel Holmvin och kvalitetsledare Selma Levin föredrar ärendet.

Ekonomichef Inger Lindström deltar vid ärendets beredning.

Yrkanden

Amanda Lindblad (S) yrkar att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar att kommundirektören ges i uppdrag att, i enlighet med tidigare beslut och inriktning, fortsätta arbetet med att uppnå balans mellan verksamhet och finansiering och återrapportera utfallet till kommunstyrelsen, samt att godkänna redovisningen och lägga informationen till handlingarna.

Glenn Andersson (S) och Sture Johansson (C) yrkar bifall till Amanda Lindblads (S) yrkande.

Erik Hamrin (M) yrkar att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar att sänka kommunens resultatmål till 0,6% för året 2023 samt att det utrymme som frigörs av detta fördelas mellan Skolnämndens, Social och arbetsmarknadsnämndens samt Äldre- och omsorgsnämndens ram utifrån respektive verksamhets storlek, samt att för egen del besluta att avgifter för personer i åldrarna mellan 18-65 införs på bussarna i Sala i enlighet med VL:s (Västmanlands lokaltrafik) standardtaxa från 1 juli 2023, att genom beslut på stämma, eller vid behov extrastämma, via uppdaterat ägardirektiv begära en utdelning från SHE 33% av dess vinst, dock minst 8 000 000 kronor att kommundirektören presenterar ett besparingsprogram för Sala kommuns verksamheter om 1% av budgeten, att kommundirektören tillser att tekniska kontoret omgående inleder ett arbete med att sänka kostnaderna för kommunens bilflotta, att uppdra till fastighetsenheten att utöver detta tillse att elevhemmen på Ösby från höstterminen 2023 inte innebär en nettokostnad för Sala kommun, att uppdra till kommundirektören att tillse att tekniska kontoret fram till 1 januari 2025 tankar dieselbilarna med diesel i stället för HVO100, att nämnderna uppmanas presentera beslutade åtgärder för en ekonomi i balans vid kommunstyrelsens sammanträde i juni 2023,

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Fortsättning § 76

att samtliga kontorschefer till kommunstyrelsens sammanträde i juni 2023 presenterar förslag till intäktsökningar i form av taxor och avgifter, att kommundirektören ges i uppdrag att till kommunstyrelsen den 7 juni ta fram åtgärder och konsekvensbeskrivning av ett besparingskrav på tekniska kontoret med 3 000 000 kronor och samhällsbyggnadskontoret med 1 000 000 kronor samt övriga verksamheter totalt 1 000 000 kronor på helåret 2023.

Sture Johansson (C) yrkar
att ledningsutskottet beslutar
att Erik Hamrins (M) yrkande avslås.

Beslutsgång

Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot Erik Hamrins (M) yrkande och finner sitt eget yrkande bifallet.

BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar

att kommundirektören ges i uppdrag att, i enlighet med tidigare beslut och inriktning, fortsätta arbetet med att uppnå balans mellan verksamhet och finansiering och återrapportera utfallet till kommunstyrelsen, samt att godkänna redovisningen och lägga informationen till handlingarna.

Reservationer

Erik Hamrin (M) och Magnus Edman (SD) reserverar sig till förmån för Erik Hamrins (M) yrkanden.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Månadsuppföljning april 2023

KOMMUNSTYRELSEN

Ledningsutskottet

2023-05-24

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING	5
Resultaträkning	5
<i>Verksamhetens nettokostnader</i>	5
<i>Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning</i>	6
<i>Finansnetto</i>	6
FINANSFÖRVALTNING	8
NÄMNDERNA	9
Driftredovisning.....	9
<i>Kommunstyrelse</i>	9
<i>Kultur- och fritidsnämnd</i>	10
<i>Skolnämnd</i>	10
<i>Äldre – och omsorgsnämnd</i>	10
<i>Social- och arbetsmarknadsnämnd</i>	11
Investeringsredovisning.....	11
<i>Kommunstyrelse</i>	12
<i>Finansförvaltning</i>	12
ÖVRIGT	13
<i>Kommunstyrelsens förfogande</i>	13
<i>Likviditet</i>	13
<i>Resultatutjämningsreserv</i>	13
UTVALDA NYCKELTAL	14
<i>Sjukfrånvaro per månad, %</i>	14
<i>Personalstatistik 2021–2023, jämförelsemånad april</i>	14
<i>Preliminär befolkningsutveckling 2023 med prognos</i>	15
<i>Finansförvaltningen – finansiella mål</i>	15
<i>Nämnderna</i>	15

SAMMANFATTNING

Resultaträkning

Mnkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall april 2023	Prognos 2023	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	365,7	348,7	¹ 256,8	398,6	49,9
Verksamhetens kostnader	-1 870,6	-1 851,8	¹ -710,0	-1 912,8	-61,0
Jämförelsestörande kostnader	-18,9				
Avskrivningar	-77,4	-80,5	-26,5	-82,0	-1,5
Verksamhetens nettokostnader	-1 601,1	-1 583,7	-480,7	-1 596,2	-12,5
Skatteintäkter	1 137,3	1 150,5	384,7	1 158,4	7,9
Generella statsbidrag och utjämning	460,7	468,7	159,6	482,5	13,7
Verksamhetens resultat	-3,1	35,6	63,6	44,6	9,1
Finansiella intäkter	7,3	7,2	6,2	11,7	4,6
Finansiella kostnader	-6,4	-16,8	-2,1	-18,0	-1,2
Resultat efter finansiella poster	-2,2	25,9	67,6	38,3	12,4
Extraordinära poster					
Årets resultat	-2,2	25,9	67,6	38,3	12,4
Reavinster	-2,5		-23,3	-39,4	-39,4
Årets justerade balanskravsresultat	-4,7	25,9	44,3	-1,1	-27,0
Medel från resultatutjämningsreserv (RUR)				1,1	
Årets balanskravsresultat	-4,7	25,9	44,3	0,0	-25,9

Resultatet per 30 april uppgår till 44,3 mnkr. Det är 26,5 mnkr bättre än samma period förra året, vilket till stor del förklaras av redovisad reavinst från försäljning av Sörskogen och skog. Årsprognosen för 2023 pekar nu mot ett positivt resultat på 38,3 mnkr, vilket är en förbättring med 49,6 mnkr jämfört föregående prognos.

Det justerade balanskravsresultatet, där reavinster avräknats, är prognosticerat till -1,1 mnkr vilket ger en budgetavvikelse på -27,0 mnkr. SKR:s prognos i cirkulär 23:20 över skatteunderlagets utveckling medger att medel från resultatutjämningsreserven kan balansera upp det justerade balanskravsresultatet.

VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER

Helårsprognosen för nettokostnaderna uppgår till -1 596,2 mnkr vilket motsvarar en avvikelse på -12,5 mnkr från budget.

¹ Inkl interna poster

Verksamhetens intäkter

Prognosen för intäkterna är beräknad till 398,6 mnkr, vilket är 49,9 mnkr bättre än budget och 41,9 mnkr bättre än föregående prognos.

Sedan föregående prognos har försäljningen av Ekeby mosse tillkommit och genererar 16,3 mnkr i reavinster. Prognosen för EU- och statsbidrag har ökat med 4,7 mnkr, ökade intäkter från skogsförvaltningen +6,4 mnkr samt att prognosen över intäkterna för taxor, avgifter och matabonnemang inom ÄON:s verksamhetsområde ökat med 7 mnkr. Tomtförsäljning vid Skuggan 4 +6,6 mnkr.

Verksamhetens kostnader och avskrivningar

Den sammanräknade helårsprognosen för rubricerade poster visar på en negativ avvikelse från budget med -62,5 mnkr, fördelat enligt nedan.

Köp av huvudverksamhet, bidrag

Totalprognosen är i stort oförändrad, -13,2 mnkr. Placeringskostnaderna ökar med 1 mnkr och avviker i prognosen med -10,7 mnkr. De interkommunala kostnaderna beräknas minska med 1 mnkr och avviker nu med -2,5 mnkr från budget.

Personalkostnader

Budgetavvikelsen beräknas nu bli -6,3 mnkr, en förbättring med 4,6 mnkr jämfört föregående prognos. Negativa avvikelser för SKN -9,1 mnkr (-10,7 föregående prognos) och ÄON -10,8 mnkr (-12,7). Positiva avvikelser för KS-kontoren +4,1 mnkr (+3,3) och SAN +12,3 mnkr (+12) där vakanser och färre antal med anställningsstöd är orsakerna.

De personalrelaterade kostnader som återfinns inom Finansförvaltningen beräknas ge ett underskott -2,8 mnkr (-2,7) då pensionskostnaderna beräknas bli högre än budgeterat men möts till viss del av uttag ur överskottsfond som redovisas som finansiell intäkt.

Övriga kostnader/interna kostnader/avskrivningar

Prognosen för rubricerade poster visar ett underskott på -42,9 mnkr (-42,7).

Kommunstyrelsens verksamheter -29,8 mnkr (-24,9), där de stora posterna är rivningskostnader -8,1 mnkr, ökade elkostnader -7,5 mnkr, ökade kostnader för leasing och drivmedel -4,5 mnkr, samhällsfinansierade transporter -2,5 mnkr och ökade internhyror. SKN -1,8 mnkr (-3,1), där hyreskostnader står för största delen, -1,4 mnkr. ÄON -3,7 mnkr (-7,6). Hyreskostnader -1,5 mnkr och inhyrd personal -4 mnkr är främsta orsakerna till avvikelsen.

SAN -4,4 mnkr (-3,9). Inhyrd personal -3,6 mnkr, konsulttjänster -0,3 mnkr.

Finansförvaltningen -3,2 mnkr (-3,2). Intern reglering av riktade generella statsbidrag till nämnd med verksamhetsansvar.

Avskrivningskostnaderna beräknas bli 1,5 mnkr högre än budgeterat.

SKATTEINTÄKTER, GENERELLA STATS BIDRAG OCH UTJÄMNING

I senaste skatteprognosen (SKR:s cirkulär 23:20) beräknas skatteintäkterna bli 7,9 mnkr bättre än budgeterat, vilket är en förbättring med 5,2 mnkr jämfört föregående prognos.

Prognosen för de generella statsbidragen i samma cirkulär är +11,6 mnkr jämfört med budget.

Till det kommer generella statsbidrag som är att betrakta som riktade för utökad sjuksköterskebemanning +1,6 mnkr och kommunstöd kopplat till kriget i Ukraina +0,5 mnkr. Sammantaget är avvikelseprognosen för skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning +21,6 mnkr.

FINANSNETTO

Finansnettot beräknas bli 6,3 mnkr vilket är 3,4 mnkr bättre än budgeterat.

De finansiella kostnaderna beräknas bli 1,2 mnkr högre än budgeterat. Avvikelsen beror på att

räntan för omtecknade lån är ca 1 mnkr högre än vad som antogs vid budgetberäkningen. Låneräntorna fördelas mellan kommunen och VA-verksamheten och Finansförvaltningen debiterar VA-verksamheten dess andel av kommunens låneränta (2,1 mnkr) löpande under året.

De finansiella intäkterna beräknas bli 4,6 mnkr högre än budgeterat. Avvikelsen beror på att ett uttag har gjorts från överskottsfonden hos KPA för att möta kostnaden för värdesäkringspremien (pensioner).

FINANSFÖRVALTNING

Mnkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall april 2023	Prognos 2023	Avvikelse
Pensionskostnader	-103,5	-145,0	-18,6	-149,4	-4,4
Reavinst, markförsäljning	2,2	0,0	23,1	39,4	39,4
Övrigt finans	71,3	114,8	41,2	113,5	-1,4
Skatteintäkter	1 137,3	1 150,5	384,7	1 158,4	7,9
Generella statsbidrag/utjämning	460,7	468,8	159,6	482,5	13,7
Finansnetto	1,6	-9,7	4,7	-4,2	5,4
Summa finansförvaltningen	1 569,7	1 579,5	594,7	1 640,2	60,7

Finansförvaltningens avvikelseprognos är +60,7 mnkr jämfört med budget, en förbättring med 21,5 mnkr. Förändringen beror på ökade skatteintäkter 5,2 mnkr och prognosticerad reavinst för Ekeby mosse 16,3 mnkr.

Inom finansförvaltningen redovisas kostnader för arbetsmarknadsförsäkringar, arbetsgivaravgifter, pensionskostnader, hanteringen av påminnelser och krav. Intäkter i form av internränta och po-pålägg kommer från verksamheterna. Intäkten för po-pålägget ska möta vissa pensionskostnader och särskild löneskatt kopplad till dessa, arbetsgivaravgifter och avtalsförsäkringar.

Prognosen för såväl kostnaderna för arbetsgivaravgiften som intäkterna för po-pålägget överstiger budget och nettoavvikelsen beräknas till +1,8 mnkr. Pensionskostnaderna beräknas överstiga budget med 4,4 mnkr och möts av en ökad finansiell intäkt, se kommentar sid 6. Intäkten för internräntan beräknas avvika med -0,7 mnkr. Realisationsvinster för såld mark redovisas inom finansförvaltningen och prognosen uppgår nu till 39,4 mnkr.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning samt finansnetto, se sid 6.

NÄMNDERNA

Driftredovisning

Mnkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall april 2023	Prognos 2023	Avvikelse
Kommunstyrelse	267,6	235,6	109,0	251,9	-16,2
- varav Kommundirektör	61,7	67,0	25,4	67,0	0,0
- varav Personalkontor	9,0	12,2	4,3	12,2	0,0
- varav Ekonomikontor	15,4	12,5	3,6	12,1	0,4
- varav Tekniskt kontor	134,9	92,8	68,2	116,8	-24,0
- varav Räddningstjänst	24,4	27,2	6,8	27,2	0,0
- varav Samhällsbyggnadskontor	22,2	23,9	0,8	16,5	7,4
Revision	0,9	1,0	0,2	1,0	0,0
Överförmyndare	2,7	3,3	0,6	3,3	0,0
Kultur- och fritidsnämnd	60,0	62,1	12,2	62,1	0,0
Skolnämnd	618,6	613,8	197,7	633,2	-19,5
Äldre- och omsorgsnämnd	622,1	488,2	152,6	489,3	-1,2
Social- och arbetsmarknadsnämnd		149,6	54,7	161,0	-11,4
Summa nämnder	1 571,8	1 553,6	527,1	1 601,9	-48,3

Nämnderna prognosticerar sammantaget med en avvikelse på -48,3 mnkr, vilket är en förbättring med 28,1 mnkr jämfört föregående månad.

Nedan kommenteras nämnder/kontors eventuella avvikelser:

KOMMUNSTYRELSE**Kommundirektör**

Prognosticerar balans på helheten. IT-enheten går mot ett underskott med -0,4 mnkr vilket bärs upp av kommunikation för motsvarande summa. Sala 400 år beräknas kosta 150 tkr mindre, en summa som istället kommer förbrukas centralt hos kommunchefen. Risken finns att centrala kostnader kan inkomma samt att IT-enheten får ytterligare underskott till följd av licenskostnader.

Ekonomikontor

Har ett överskott till följd av vakans samt föräldraledighet.

Tekniskt kontor

Samhällsfinansierade resor -2,5 mnkr, ökade drivmedelskostnader och resande på samma nivå som före pandemin.

Gata/Park -0,6 mnkr. Ökad försäljning av skog + 2,9. Ökad kostnad för lokalhyra andra halvåret förutsatt att alla lokaler är klara i juni, -1,7 mnkr. Enskilda vägar, bidragen ökar -0,5 mnkr. Park dyrare

anläggningsentreprenader -0,5 mnkr. Maskiner gata/park ökade reparationskostnader och ökade drivmedelskostnader -0,8 mnkr.

Fastighetsenheten -15 mnkr. Nytt elavtal -7,5 mnkr. Rivning av Åkraskolan och Möklinta skola -8,1 mnkr. Vakanta tjänster utan att ta in vikarier +0,6 mnkr.

Kart/mät +0,5 mnkr. Vakanta tjänster under året.

Teknisk service -4,5 mnkr. Ökade leasingkostnader och ökade drivmedelskostnader och ett ökat behov i kommunens verksamheter att hyra fordon.

Måltidenheten -1,9 mnkr. Ökade livsmedelskostnader.

Räddningstjänst

Tidiga tecken finns på eventuellt visst överskott. Däremot har man samtidigt tagit ett helhetsgrepp och prioriterat om kostnader med planen att anställa en brandman. Egentligen bedömer man att en till brandman för att minska behovet av övertid.

Framåt kommer ett arbetstidsavtal från EU. En mycket tidig bedömning är att man klarar sig med samma personalstyrka. Dock finns risker att flera slutar vilket kan medföra rekrytering och risker kopplat till lönenivåer, övertid, utbildningsinsatser etc.

Samhällsbyggnadskontoret

Plan och mark har genomfört försäljning på Skuggan 4 och projektet stängs med ett nettoresultat i driftsredovisningen på +6,6 mnkr. Plan och mark vakanshåller även tjänster och sparar därför 0,7 mnkr. Övrigt: Miljöenheten har en personalintensiv verksamhet som vilar på externa intäkter samt överbokad tillsynsskuld. Nästa år kommer man efterdebitera på bygg och miljö. Detta medför en ekonomisk risk att hålla strikt koll på.

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMND

Håller en stabil ekonomi för 2023 utan några större risker för oväntade kostnader.

SKOLNÄMND

Central förvaltning: Räknar med ett smärre underskott då nämndens kostnader är något högre än budget.

Förskolan: Det interkommunala kostnaderna för förskolan är högre än budgeterat, då kostnaderna drivs upp av att det är flera förskolor inom kommunen som har tomma platser. Framför allt på landsbygden. Många enheter har haft svårt att anpassa verksamheten till de ökade kostnaderna till följd av inflationen. Detta kommer att leda till underskott om inga åtgärder vidtas.

Gymnasiesärskolan: Har ett visst överskott som kan användas för att mildra effekterna av grundsärskolans ökande elevantal.

Särskola: Räknar med ett underskott och befaras bli ännu högre pga. att elevantalet med stor sannolikhet är högre i höst.

Grundskola: Räknar med ett underskott både på grund av obudgeterad hyra för moduler samt för höga personalkostnader. Detta förklaras delvis av okompenserade kostnadsökningar för personalomkostnader men även av att enheter ännu inte anpassat verksamheten.

Vuxenutbildning och svenska för invandrare (SFI): Räknar med ett smärre underskott vid årets slut om inga åtgärder vidtas.

ÄLDRE – OCH OMSORGSNÄMND

Prognosen för Äldre- och omsorgsnämnden visar nu per april på ett underskott på -1,2 mnkr.

Detta är en väsentlig förbättring från föregående prognos som visade ett underskott på -15,4 mnkr.

Flera bakomliggande faktorer ligger bakom den stora svängningen i prognosen.

Intäkterna för taxor och avgifter är betydligt högre än budgeterat då det framför allt inom SÄBO finns en högre andel som inte har någon avgiftsreducering. Även intäkterna för matabonnemang är högre än budgeterat på grund av ny avgift från årets början.

Inom hemtjänsten är det färre brukare utan avgiftsreducering, sammantaget ger detta 5,5 mnkr i högre intäkter.

Övriga intäkter och statsbidrag har bedömts till 2,5 mnkr högre än föregående prognos. Totalt bedöms intäkterna vara 8 mnkr högre. Dessa poster fanns inte med i förra prognosen. Livsmedelskostnaderna har justerats ner med 1 mnkr då den kostnadsutveckling vi såg under slutet av förra året samt inledningen av detta år inte blev lika aggressiv som antaget. Vakanshållna tjänster påverkar prognosen med 2,6 mnkr jmf med föregående prognos. Måltidskostnader är nedjusterade med 1,7 mnkr då befarade kostnadsökningar uteblev. Övrig återhållsamhet ger 0,9 mnkr på helåret. Arbete med att se över möjligheterna att öka intäkterna inom ÄON:s område har påbörjats och redovisas på juni nämnden. Det finns trots den väsentliga förbättringen på helåret fortsatt en stor osäkerhet i prognosen. Prognososäkerheten bedöms därför till fortsatt +/- 6,5 mkr.

SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMND

Helårsprognosen pekar på ett underskott på -11,3 mnkr för SAN. Intäkterna är 8,5 mnkr lägre än antaget i budget vilket beror på att antalet anställda med anställningsstöd är färre än antaget i budget vilket påverkar prognosen för intäkterna med -9,5 mnkr. Intäkterna inom integration är något lägre än föregående prognos och beror främst på lägre förväntade intäkter gällande bostads- och lokalhyror. Vi förväntas under 2023 få in statsbidrag motsvarande 2,4 mnkr för subvention familjehemsplaceringar, något som inte var känt vid föregående prognostillfälle. Personalkostnaderna avviker med 12 mnkr där 7, mnkr utgörs av anställningsstöd då färre personer anställdes än vad som antogs vid budget men också uppdragstagare och vakanser. Avvikelsen i övriga kostnader på -4,3 mnkr utgörs främst av kostnader för tillfälligt inhyrd personal, -3,2 mnkr, för att fylla vakanserna men också konsulttjänster och avgifter för kurser. Underskottet hos SAN återfinns inom IFO där avvikelsen för köp av huvudverksamhet uppgår till -10,7 mnkr, vilket är en försämring på -1,1 mnkr jämfört med föregående prognos. Inom Institutionsvård vuxen har prognosen förbättrats och ligger nu på -2,2 mnkr. Avvikelsen beror på en ökning utav insatser inom vuxenområden jämfört med vad som antogs i budget men avvikelsen har minskat då flera placeringar har preliminära avslut inom närtid. Prognosen för placeringar inom BoU har trots flera avslut ökat då en ny SIS placering tillkommit och ligger nu på -4,3 mnkr. Ett ökat behov av försörjningsstöd kvarstår där avvikelsen fortsatt ligger på -0,7 mnkr. Budget för Familjerätten som vi köper utav Västerås stad får sitt utfall mot köp utav huvudverksamhet men budget för verksamheten ligger mot tillfälligt inhyrd personal vilket påverkar med -1,7 mnkr.

Investeringsredovisning

Mnkr	Budget 2023	Ack utfall april 2023	Prognos 2023	Avvikelse
Kommunstyrelse	247,0	-16,6	167,0	80,0
- varav Kommundirektör	2,5	0,0	2,5	0,0
- varav Tekniskt kontor	254,7	18,9	210,3	44,1
- därav Gata/park	25,5	2,0	20,9	4,6
- därav VA-kollektiv	16,2	1,9	10,1	6,1
- därav Fastighet	210,9	7,8	177,2	33,7
- därav Samhällstekniska	2,0	0,3	2,1	-0,1
- varav Räddningstjänst	1,5	0,0	1,5	0,0
- varav Samhällsbyggnadskontor	-11,7	-35,5	-47,3	-35,6

Mnkr	Budget 2023	Ack utfall april 2023	Prognos 2023	Avvikelse
Skolnämnd	6,2	0,0	6,2	0,0
Äldre- och omsorgsnämnd	6,5	1,5	6,5	0,0
Finansförvaltning	0,0	0,0	2,8	-2,8
Summa	259,8	-15,1	182,6	77,2

Årets investeringsbudget uppgår till 259,8 mnkr. Per sista april har netto -15,1 mnkr upparbetats. Begäran om tilläggsanslag (TA) på 39,8 mnkr bifölls av fullmäktige i samband med av bokslut 2022.

Tilläggsanslagen redovisas i budget fr o m majuppföljningen.

Årsprognosen för nämnderna tillsammans uppgår till 182,6 mnkr netto och därmed beräknas 77,2 mnkr återlämnas, vilket är 7,4 mnkr mer än föregående prognos. Under första kvartalet har försäljning av skog och fastighet genererat investeringsinkomster på motsvarande 35,6 mnkr. Av dessa avser 28 mnkr del av skogsförsäljningen som är budgeterad till nästa år.

Nedan kommenteras nämnder/kontors eventuella avvikelser:

KOMMUNSTYRELSE

Tekniskt kontor

Gatuprogram: Prognosen bygger på att asfaltsavtalet blir klart i närtid. Osäkert om exploateringsprojekten Salaborg och Boklok kommer igång under året.

VA-program: Utbyggnaden av Bronäs kommer troligen inte bli gjord i år och kapacitetshöjning av ARV inte aktuell i nuläget. För TS-ledning Sala-Broddbo är projekteringen försenad.

Lokalprogram: Under våren har programhandlingar för skolprojekten i Möklinta och på Åkraområdet färdigställt och projektering och kalkylering pågår. Bygglov för Möklinta skola/förskola och Åkraskolan och förskola har lämnats in. Tidplanen för båda skolorna gäller med inflytt HT 2024 för Möklinta skola och förskola och inflytt HT 2025 för Åkraskolan och Åkra förskola.

Årligen återkommande projekt såsom gårdar, PLU, säkerhetsåtgärder samt lås och larm löper enligt plan och prognosen är enligt budget. Ekonomisk slutreglering återstår för etableringen av nya moduler på Gärdesta.

Renoveringen av trappen i Vallaskolan Hus-A är färdigställd och ekonomisk slutreglering sker i maj.

Renoveringen av Elevhem C vid Ösby naturbruksgymnasium löper enligt tidplan och beräknas vara klara under juni. Ekonomisk slutreglering sker efterföljande månad.

Totala prognosen för lokalprogrammet är ett överskott på 33 749 tkr mot budget. De båda skolprojekten löper vidare 2024 och framåt, vilket innebär att 30,1 mnkr av återstående medel kommer begäras som överförda i bokslutet.

Samhällsbyggnadskontor

Inväntar lantmäteriet innan hela skogsförsäljningen kan ske av Ramnäs skog. Däremot har 28,2 mnkr inkommit. Övriga inkomna inkomster om 7,35 mnkr är kopplat till försäljning av Svepnäs samt Lantmannagatan. Prognosen innehåller även utgifter för Evelund samt ytterligare försäljning

FINANSFÖRVALTNING

Enligt KF § 90 2020 ökar kommunen kapitalinsatsen i Kommuninvest med 2,8 mnkr 2023.

ÖVRIGT

KOMMUNSTYRELSENS FÖRFOGANDE

12 598 tkr har avsatts i budget 2023 till Kommunstyrelsen att förfoga över. Per sista april har 115 tkr delats ut. Prognosen är att hela förfogandet delas ut under året. Om så inte sker kommer återstoden att höja resultatet.

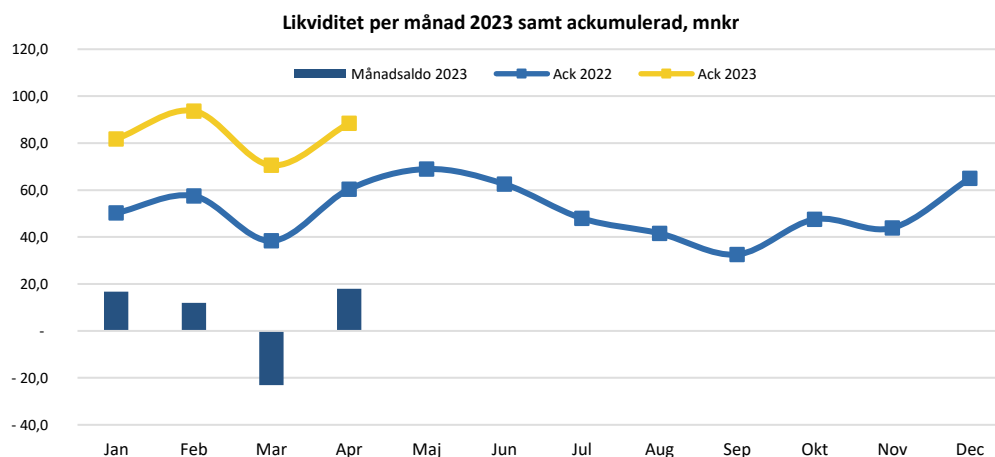
KS förfogande 2023 (belopp i tkr)	12 598	Beslutsdatum	
Bris	-47	KS § 163	2022-10-19
Arkiv Västmanland	-68	KS § 181	2022-11-16
Återstår av Kommunstyrelsens förfogande	12 483		

LIKVIDITET

Sammantaget för första tertialet så har inbetalningarna varit större än utbetalningarna och de likvida medlen har ökat med ca 23 mnkr sedan årsskiftet. Det nya pensionsavtalet som börjar gälla fr o m i år innebär att delar av innevarande års premier även kommer belasta likviditeten i år. Utbetalningarna kommer ske under andra halvåret.

I den antagna budgeten för 2023 finns ett beslut om att låna upp 190 mnkr för att täcka årets budgeterade investeringsutgifter för nya Åkraskolan och Möklinta skola.

Kommunen har också en checkräkningskredit på 60 mnkr som ökar förmågan att göra de löpande utbetalningarna.

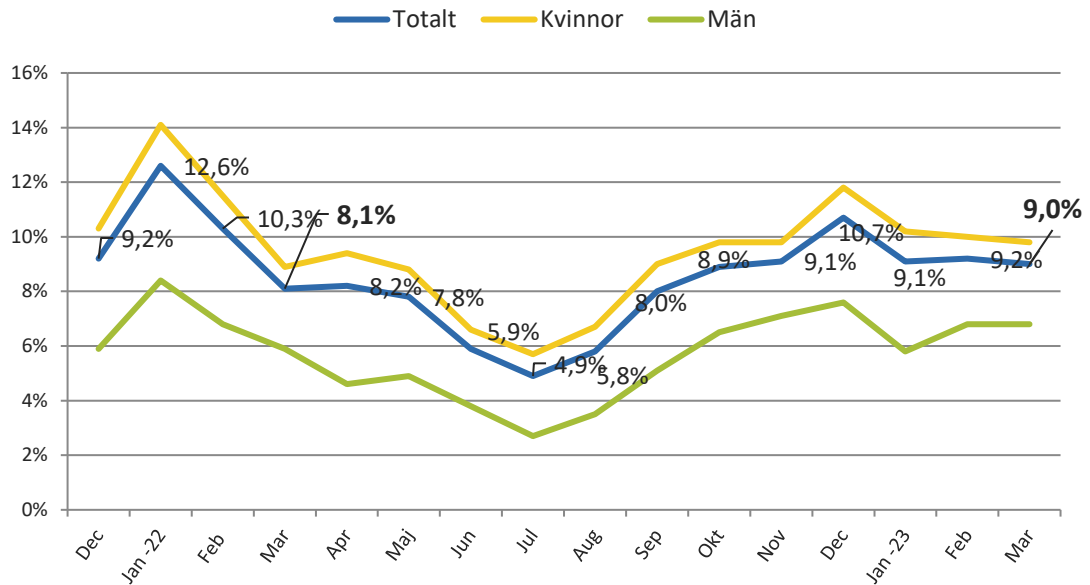
RESULTATUTJÄMNINGSRESERV

Sala kommun har 15,1 mnkr avsatt i resultatutjämningsreserv (RUR).

Enl SKR:s prognos (cirkulär 23:20) över utvecklingen av skatteunderlaget är det möjligt att nyttja RUR under 2023 för att täcka ett negativt balanskravsresultat.

UTVALDA NYCKELTAL

SJUKFRÅNVARO PER MÅNAD, %

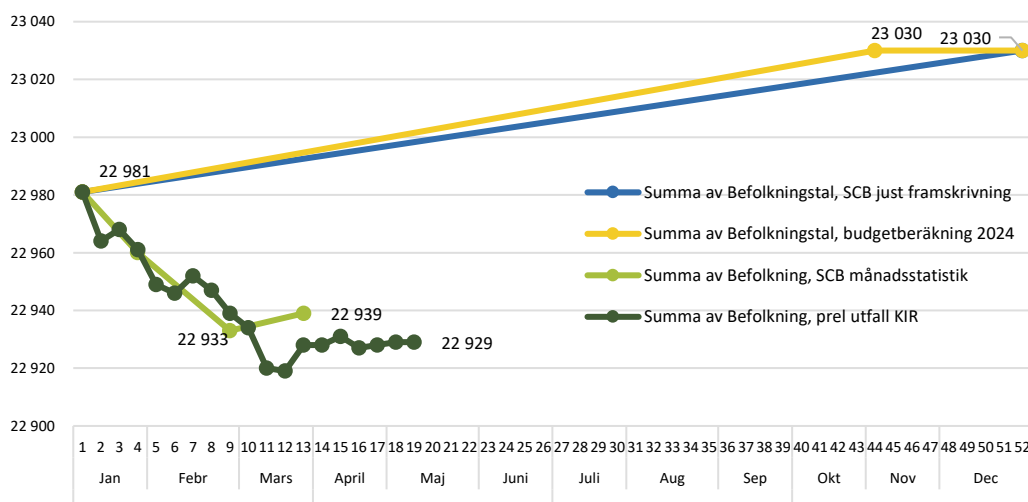

PERSONALSTATISTIK 2021–2023, JÄMFÖRELSEMÅNAD APRIL

	Apr 2021	Apr 2022	Apr 2023
Antal anställda personer ²	2 009	2 075	2 110
Anställda årsarbetare (ej timavlönade) ²	1 950	2 073	2 097
Visstidsanställda årsarbetare ²	264	243	234
Andel heltidsanställda av tv-anställda	84,25 %	97,80 %	98,13 %

² Urval: AVA, Vikariat och Tillsvärdareanställda

PRELIMINÄR BEFOLKNINGSUTVECKLING 2023 MED PROGROS

FINANSFÖRVALTNINGEN – FINANSIELLA MÅL

	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos 2023
Årets resultat, mnkr	-2,2	25,9	38,4
Årets resultat, %	-0,1	1,6	2,3
Årets balanskravsresultat, mnkr	-4,7	-	-1,1
Årets nettokostnader, mnkr	1 601,1	1 583,7	1 596,2
Förändring, %	7,0	4,2	-0,3
Årets skatter o generella bidrag	1 598,0	1 619,2	1 640,9
Förändring, %	4,7	4,6	2,7
Nettokostnadsandel av skatteintäkter, bidrag och utjämning, %	100,1	97,8	97,3
Nämndernas avvikelser, mnkr	-60,5	-	-48,3

NÄMNDERNA

Nämnd	Nyckeltal	Mar	Apr	Maj	Aug	Sep	Okt
SAN	Antal hushåll med försörjningsstöd	147	180				
SAN	Antal placeringsdygn barn och unga	1 292	1 210				
ÄON	Under månaden verkställda LSS-beslut	289	285				
ÄON	Beläggningsgrad särskilt boende, %	100	100				
ÄON	Beslutade insatstimmar hemtjänsten	16 176	21 437				
ÄON	Antal korttidsdygn, SoL						

Månadsuppföljning
Kommunstyrelsen

Ledningsutskottet

ANTAGEN § x | xxxx-xx-xx | DIARIENUMMER 20xx/xxx | REVIDERAD § x | xxxx-xx-xx | DIARIENUMMER 20xx/xxx

SALA KOMMUN

Växel: 0224-74 70 00 | E-post kommun.info@sala.se | Postadress Box 304, 733 25 Sala

UPPFÖLJNING AKTIVITETER

Kommunfullmäktiges utvecklingsmål
Nämndernas utvecklingsmål
Bilaga månadsuppföljning april 2023

INNEHÅLL

ETT VÄXANDE SALA	2
KOMMUNDIREKTÖREN	2
RÄDDNINGSTJÄNSTEN.....	3
SAMHÄLLSBYGGNADSKONTORET	3
TEKNISKA KONTORET	3
ETT HÅLLBART SALA	4
KOMMUNDIREKTÖR.....	4
EKONOMIKONTORET	4
RÄDDNINGSTJÄNSTEN.....	4
SAMHÄLLSBYGGNADSKONTORET	5
TEKNISKA KONTORET	5
ETT TRYGGT OCH RÄTTVIST SALA	6
KOMMUNDIREKTÖR.....	6
RÄDDNINGSTJÄNSTEN.....	6
SAMHÄLLSBYGGNADSKONTORET	7
TEKNISKA KONTORET	7
NÄMNDENS EGNA UTVECKLINGSMÅL	8
PERSONALKONTORET	8
RÄDDNINGSTJÄNSTEN.....	9
BILAGOR	10
BILAGA1: SKOLNÄMNDEN	10
BILAGA 2: SOCIAL OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN	10
BILAGA 3: ÄLDRE OCH OMSORGSNÄMNDEN.....	10

ETT VÄXANDE SALA

Sala ska erbjuda attraktiva boenden och verka för fler arbetstillfällen, stärkt näringsliv och bra utbildning i hela kommunen.

Vi har lyckats när:

- Antalet företag och arbetstillfällen ökar
- Antalet nyinflyttningar ökar
- Arbetslösheten minskar
- Resultaten i mätningar gällande förtroende och service förbättras

KOMMUNDIREKTÖREN

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde

- Kommunera det som är unikt med Sala
- Ha hög kvalitet i välfärdstjänster som erbjuds medborgarna
- Uppfattas som en samarbetspartner som är enkel att arbeta med och serviceinriktad för att bygga goda relationer och förtroende

Aktiviteter	Kommentar
<ul style="list-style-type: none"> • Platsvarumärke, implementering 	<ul style="list-style-type: none"> • Följer plan, grunden lagd. Nuvarande fas: visuell identitet/tonalitet tillsammans med byrå. Nästa fas: implementering. Näringsliv och Kommunikation leder arbetet
<ul style="list-style-type: none"> • Digitalisering och tillskapandet av e-tjänster 	<ul style="list-style-type: none"> • Digitalisering: Arbetet med digitalisering har övergått i framtagandet av en digitaliseringsstrategi som förankrats i KLG. IT-policy har beslutats om i KF. Nya e-tjänster skapas kontinuerligt utifrån verksamheternas behov med syfte att förenkla för medborgare och leda till verksamhetsutveckling. I takt med att nya e-tjänster skapas så ökar även behovet av förvaltning, vilket kan påverka möjligheten att skapa nya
<ul style="list-style-type: none"> • Undersökning av tillgänglighet 	<ul style="list-style-type: none"> • Undersökning som genomförts i syfte att mäta service och tillgänglighet avseende kontaktcenter (telefonväxel) samt svarsfrekvens och svarstid på inkomna mail till kommunens officiella brevlåda har genomförts. Resultatet presenteras på intranätet under maj månad 2023.
<ul style="list-style-type: none"> • Genomföra utbildning i vikten av tillgänglighet för medarbetare inom KS verksamheter och analysera nuvarande tillgänglighet såväl internt som externt 	<ul style="list-style-type: none"> • Undersökningen kommer att fortsätta under året för ny uppföljning under 2024.
	<ul style="list-style-type: none"> • En intern kampanj som syftar till att uppmärksamma vikten av tillgänglighet och service pågår och har hittills resulterat i nyheter i ämnet på intranätet, framtagande av film med kommundirektören. Ett utkast till rutin för organisationen har tagits fram och ska beredas och förankras under 2023

RÄDDNINGSTJÄNSTEN

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde

- Genomföra säkerhetshöjande utbildningar som är aktuella utifrån de risker som finns och de verksamheter som kommunen bedriver
- Information och viss rådgivning till Salas näringsidkare

Aktiviteter

- Utbildning
- Information

Kommentar

- Pågående
  - Pågående
-

SAMHÄLLSBYGGNADSKONTORET

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde

- Samhällsbyggnadskontoret kommer att stärka Salas förmåga att utveckla byggbar mark och att bidra till byggnation i Sala. Vi kommer att arbeta översiktsplanen mot antagande. Utifrån översiktsplanen kommer vi att arbeta fram en planeringsmodell som styr mot en strukturerad befolkningstillväxt

Aktiviteter

- Färdigställa översiktsplan för beslut.
- Kommunstyrelsen genomför planavstämning vår och höst.
- Kommunfullmäktige antar fem detaljplaner.
- Vi handlägger cirka 275 bygglov.

Kommentar

- Översiktsplan kommer att vara färdig för antagande i kommunfullmäktige tredje kvartalet 2023.
  - Planavstämning genomförs juni och november.
  - En detaljplan är antagen, en är under beslutsprocess. Vi bedömer att volymen kommer att uppnås
  - 100 bygglov är beviljade per 30 april 2023
-

TEKNISKA KONTORET

Aktiviteter

- Kart-mätenheten kommer under 2022 förverkliga Gemensam Digital Registerkarta tillsammans med Lantmäteriet, vilket kommer förenkla kart-mät-enhetens arbete och eliminera frågetecken vid förrättningar
- Fastighetskontorets NKI-undersökning kommer att genomföras med samtliga av kontorets hyresgäster. Ett nytt fastighetssystem kommer också införas vilket kommer förbättra bland annat felanmälan.

Kommentar

- Aktiviteten påbörjades under augusti 2022 och arbetet har därefter fortsatt in under 2023, med analyser av gränspunktsdata och efterföljande kontrollmätningar. Arbetet kommer att ge en kvalitetssäkring av gränspunkter och aktiviteten förväntas bli klar under 2023.
  - NKI är genomförd och aktiviteter kommer att planeras.
  - Implementeringen pågår av nytt fastighetssystem.
-

ETT HÅLLBART SALA

Fokus på människors hälsa och välmående genom hela livet.

Vi har lyckats när:

- Koldioxidutsläppen minskar
- Utbildningsnivån ökar och studieresultaten blir bättre
- Folkhälsan förbättras
- Egenförsörjningen bland medborgarna ökar

KOMMUNDIREKTÖR

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde

- Utveckla arbetet med Agenda 2030 i vårt ordinarie arbete samt att redovisa utfallet i en nulägesrapport under 2024.

Aktiviteter	Kommentar
<ul style="list-style-type: none"> • Tillsätta en arbetsgrupp.	<ul style="list-style-type: none"> • Arbetsgruppen ska kartlägga nuläget i Sala kommun

---

EKONOMIKONTORET

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde

- Budgetmodellen ses över
- En långsiktig finansiell analys

Aktiviteter	Kommentar
<ul style="list-style-type: none"> • Resursfördelningsmodell för det övergripande budgetarbetet.	<ul style="list-style-type: none"> • Införande av en resursfördelningsmodell pågår i samband med budgetarbetet inför 2024. Ett projekt har genomförts som avslutats i april.
<ul style="list-style-type: none"> • Uppdatera den långsiktiga finansiella analysen (LFA)	<ul style="list-style-type: none"> • LFA kommer att uppdateras i maj när RS underlaget för 2022 finns att tillgå.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde

- I form av remissinstans beakta att frågor kopplat till räddning, beredskap och säkerhet beaktas

Aktiviteter	Kommentar
<ul style="list-style-type: none"> • Hantera remisser samt information	<ul style="list-style-type: none"> • Pågående

---

SAMHÄLLSBYGGNADSKONTORET

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde

- Samhällsbyggnadskontorets myndighetsuppdrag handlar om att bidra till en hållbar Sala kommun. Det kan vi stärka genom att låta myndighetsutövningen befinna sig i den stramare delen av bedömningsskalan.
- Det är främst i exploatering på egen mark som kommunen har möjlighet att ställa krav bortom miljö kvalitetsnormerna.
- Samhällsbyggnadskontoret kan bidra till hållbarhet genom den egeninitierade tillsynen inom såväl miljöbalken som plan- och bygglagen.

Aktiviteter	Kommentar
<ul style="list-style-type: none"> • Aktiv tillsyn av byggnader, främst inom Riksintresset. • Aktiv tillsyn av enskilda avlopp. • Aktiv projekt tillsyn – ofta i samverkan med Miljösamverkan Mitt. • Höga ambitioner när det gäller hållbarhet i exploatering	<ul style="list-style-type: none"> • Den egeninitierade tillsynen ligger på en mycket låg nivå. • Ingen inventering av äldre avlopp genomförs under 2023 – däremot sker löpande handläggning av ansökningar om nya avlopp. • Samarbetet med Miljösamverkan mitt har under årets första del inriktats på utbildning av politiker för den nya mandatperioden, samt utbildning i bemötande för handläggare.

TEKNISKA KONTORET

Aktiviteter	Kommentar
<ul style="list-style-type: none"> • Måltidsenheten har genomfört en utredning kring märkningsmodell för att införa märkning av klimatsmarta rätter på menyer och i bufféserving, i syfte att ge matgäster information hur de kan välja att äta mer klimatsmart mat	<ul style="list-style-type: none"> • Måltidsenheten har valt att använda sig av Rise modell Klimatskala för måltider som har en fyrgradig skala. (För liten förändring från i dag, bra steg på vägen, halvvägs till långsiktigt mål, när långsiktigt mål). Recept och maträtter klimatberäknas i enhetens kostdatasystem (CO2-ekvivalenter). Informationsmaterial tas nu fram och märkningen startar upp i samband med höstterminens start. Koldioxidekvivalenter/kg inköpta livsmedel totalt för måltidsenheten 2022 jan-mars var 2,22 och 2,0 för perioden jan-mars 2023.

ETT TRYGGT OCH RÄTTVIST SALA

Fokus på att skapa insyn och inflytande för våra medborgare, föreningar och näringsliv för att stärka trygghet och demokrati.

Vi har lyckats när:

- Förtroendet för kommunen ökar
- Medborgarna är mer nöjda med kommunens verksamheter
- Den upplevda tryggheten i offentliga miljöer ökar
- Säkerheten (faktisk trygghet) ökar
- Demokratin stärks

KOMMUNDIREKTÖR

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde

- Ge möjlighet till inflytande via medborgardialoger och medborgarförslag.
- Öka tryggheten och tilliten till samhället och varandra genom dialog. .

Aktiviteter	Kommentar
<ul style="list-style-type: none"> • En tydligare process gällande medborgarförslag från inlämnat till beslut	<ul style="list-style-type: none"> • En processkartläggning av beredningsprocessen har genomförts och Kanslienheten har föreslagit att medborgarförslag ska ersättas med e-förslag. Syftet är att tydliggöra processen för medborgaren genom att ge en ökad insyn i ärendegången/status samt effektivisera och förenkla processen. Förslaget har hanterats i kommunfullmäktiges presidieberedning och ska beredas vidare i KS och förväntas beslutas om i KF under 2023

RÄDDNINGSTJÄNSTEN

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde

- Upprätta en trygg och säkerhetsstrategi i syfte att bygga en god säkerhetskultur, skapa politisk förankring, tydliga fokusområden som bygger på kommunens riskbild för trygg och säkerhetsfrågor
- Genomföra tillsyner enligt lagen Lag (2003:778) om skydd mot olyckor samt tillsyner i enlighet med Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor
- Genomföra kvalitativa räddningsinsatser

Aktiviteter	Kommentar
<ul style="list-style-type: none"> • Genomföra tillsyner • Upprätta en trygg och säkerhetsstrategi • Utvärdera räddningsinsatser	<ul style="list-style-type: none"> • Genomföra tillsyner • Pågår, kommer färdigställas under Q3 2023 • Pågår, genomförs löpande genom uppföljning och utvärdering

---

SAMHÄLLSBYGGNADSKONTORET

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde

- Samhällsbyggnadskontoret kan bidra till målet genom att skriva fram förslag som ger rättssäkra beslut. Kontoret kan lägga fokus på inkluderande och socialt hållbara miljöer i den fysiska utvecklingen av Sala.
- Myndighetsuppdraget är ett viktigt verktyg för att jämnar ut skillnader i levnadsvillkor mellan individer, grupper och generationer.

Aktiviteter

Kommentar

- Tillsyn och lovgivning levereras.
- Detaljplaneprojekt och exploateringar prioriterar sociala värden.

- Tillsynen och lovgivningen följer i allt väsentligt årets planering. Prövning och tillsyn inom alkohol och tobak ligger efter sin planering och kontoret arbetar för att den ska kunna levereras under året.
- Förstudien för Södra Ängshagen har tagit fram lösningar som skapar möjligheter till samverkan och samutnyttjande av mark och park för bostäder, förskola och äldreboende.

TEKNISKA KONTORET

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde

- Genom att samhällstekniska enheten bygger en tillgänglighetsanpassad lekplatsdel i stadsparken, får medborgarna en lekyta där alla kan leka och mötas oavsett funktionsvariation. Målet är att skapa en trygg och samtidigt stimulerande plats för alla.
- Fastighetsenheten kommer genomföra besiktningar och formulera åtgärdsplaner avseende trygghet på förskolornas gårdar under 2022. Genomförs med bl.a utbildning av två medarbetare på besiktning av lekutrustning.
- **Genom att Gata/park enheten genomföra en visuell besiktning utav utvalda områden och lägga fram en åtgärdsplan som sedan kan prioriteras utifrån inför kommande jubileumsår 2024**

Aktiviteter

Kommentar

- Utredda behov och plats
- Samverkan med olika målgrupper
- Projektering och planering
- Byggstart, Färdigställd, Uppföljning på plats
- Utredda behov och plats
- Samverkan med olika målgrupper

- Utredning och plats är bestämd enligt plan. Samverkan har skett mellan olika målgrupper. Under januari till mars har projektering och planering genomförts. Byggstart har påbörjats under april månad och pågår nu under maj månad och framåt.
- Samverkan och utredning av platser pågår, vi behöver dock invänta tillväxtperioden för att kunna göra en aktuell bedömning på vilka åtgärder som behövs.

NÄMNDENS EGNA UTVECKLINGSMÅL

PERSONALKONTORET

Ökad friskvård

Studier har visat att varje satsad krona i friskvård ger fyra kronor tillbaka – i form av lägre sjukfrånvaro och högre effektivitet. Sala kommun uppmuntrar hälsofrämjande aktiviteter genom att erbjuda friskvårdsersättning till medarbetare som är anställda tre månader eller längre. Ersättningen uppgår till ett värde av tvåtusen kronor per helt kalenderår i anställning och kan användas som betalning för hälsofrämjande friskvård, enligt Skatteverkets regler.

År 2021 ökades friskvårdsersättningen till tvåtusen kronor per kalenderår och dessutom infördes möjligheten att byta friskvårdsersättning mot en hälsokontroll.

Vi har lyckats när:

- Nyttjandegraden för friskvårdsbidraget ökar, vilket mäts vid två tillfällen per år, vid del- och helårsbokslut

---

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde

- Genom att marknadsföra friskvårdsaktiviteter, vid minst fyra tillfällen per år

Aktiviteter

- Via regelbundna inslag, uppmaningar och små reportage på kommunens intranät uppmanas medarbetarna att använda friskvårdsbidraget

Kommentar

- Pågående

Sjukfrånvaro på samma eller lägre nivå än genomsnittet av de fem sist årens sjukfrånvaronivåer, räknat i procent av sammanlagd ordinarie arbetstid

Vi har lyckats när:

- Sjukfrånvaron i alla verksamheter understiger genomsnittet av de fem sista årens sjukfrånvaro, 7,74 % för år 2022 och 7,84 % för år 2023

Aktivitetssuppföljning –

Sjukfrånvaro på samma eller lägre nivå än genomsnittet av de fem sista åren

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde

- För de verksamheter där sjukfrånvaron överstiger målet görs en analys och åtgärder av respektive verksamhet
  - Uppmana och uppmuntra friskvårdsaktiviteter
-

**Aktivitetuppföljning –
 Sjukfrånvaro på samma eller lägre nivå än genomsnittet av de fem sista åren**

Aktiviteter	Kommentar
För de verksamheter där sjukfrånvaron överstiger målet med mer än två procent görs analys och rapport i samverkan med HR	Pågående arbete utifrån sjukfrånvaronivån 2022 (mål 2022=7,74 %), enligt modell nedan (steg fyra beräknas vara klar till hösten 2023)

RÄDDNINGSTJÄNSTEN

Aktiviteter	Kommentar
<ul style="list-style-type: none"> • Se över organisation, strukturer och interna processer • Upprätta en trygg och säkerhetsstrategi • Upprätta och uppdatera interna stöd och styrdokument • Öka kommunikationen ut mot samhället kopplat till olycksförebyggande verksamhet 	<ul style="list-style-type: none"> • Pågående arbete, med fokus på interna processer under Q1 och Q2 2023. • Pågående, skall vara klar under Q3 2023 • Pågående, löpande arbete • Genomförs löpande aktiviteter, det kommer under maj månad genomföras en blåljusdag tillsammans med andra blåljusaktörer

BILAGOR

BILAGA1: SKOLNÄMNDEN

BILAGA 2: SOCIAL OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

BILAGA 3: ÄLDRE OCH OMSORGSNÄMNDEN

Skolnämnden/Skolkontoret

Kommunfullmäktiges utvecklingsmål

Ett växande Sala

Sala ska erbjuda attraktiva boenden och verka för fler arbetstillfällen, stärkt näringsliv och bra utbildning i hela kommunen.

Vi har lyckats när:

- Antalet företag och arbetstillfällen ökar
- Antalet nyinflyttningar ökar
- Arbetslösheten minskar
- Resultaten i mätningar gällande förtroende och service förbättras

Aktivitetssuppföljning – Ett växande Sala

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde

- Det finns tillräckligt tillgång till förskoleplatser av hög kvalitet.
- Det finns tillgång till skolor av hög kvalitet

Aktiviteter	Kommentar
<ul style="list-style-type: none"> • Barngruppernas storlek och förskolornas organisation behöver anpassas för att förstärka kvaliteten. Andelen förskolelärare i grupperna ska öka.	<p>Verksamheten fortsätter att sträva efter 2 förskolelärare per avdelning. En avdelning består av 3 pedagoger.</p> <p>Barngrupperna är störst under våren, normalt 15 i småbarnsgrupper (1-3 år) och 21 i syskongrupper (3-5 år). Gruppstorlekarna har på senare år ibland legat strax över detta men har nu generellt sett minskat något, då antalet förskolebarn i populationen totalt sett minskat.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Skollokalerna och utemiljön ska vara av hög kvalitet, ha lärandeperspektiv och vara ändamålsenliga. Det skall gynna trygghet, studiero och mångfald.	<p>Projektering av Åkraskolan är inledd, liksom nybygget av förskole- och skollokalerna i Möklinta. Planer finns även på att ersätta skolan i Varmsätra med en ny skolbyggnad.</p> <p>Emmylund, Dalhem och Ekorrens förskola ersätts inom kort av moduler i avvaktan på nybyggnationer. En rad andra åtgärder och omflyttningar planeras, för förbättrad skolmiljö och en strävan att ersätta tillfälliga moduler. Förändringarna görs i samverkan mellan verksamhet och fastighetsenheten, för att tillförsäkra hög kvalitet och lärandeperspektiv</p>

Ett hållbart Sala

Fokus på människors hälsa och välmående genom hela livet.

Vi har lyckats när:

- Koldioxidutsläppen minskar
- Utbildningsnivån ökar och studieresultaten blir bättre

- Folkhälsan förbättras
- Egenförsörjningen bland medborgarna ökar

Aktivitetssuppföljning – Ett hållbart Sala

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde

- Alla elever som lämnar vårt skolväsende ska gå vidare till arbete eller studier på annat sätt bidra efter förmåga till ett gott samhälle.

Aktiviteter	Kommentar
<ul style="list-style-type: none"> • Skolväsendet måste ständigt förbättras, för att skapa högre måluppfyllelse i skolan och förbättrat skyddsnät för vuxna medborgare.	Efter flera granskningar från Skolinspektionen arbetar huvudmannen med flera åtgärder för att skapa bättre måluppfyllelse och förbättrad trygghet och studiero.

Ett tryggt och rättvist Sala

Fokus på att skapa insyn och inflytande för våra medborgare, föreningar och näringsliv för att stärka trygghet och demokrati.

Vi har lyckats när:

- Förtroendet för kommunen ökar
- Medborgarna är mer nöjda med kommunens verksamheter
- Den upplevda tryggheten i offentliga miljöer ökar
- Säkerheten (faktisk trygghet) ökar
- Demokratin stärks

Aktivitetssuppföljning – Ett tryggt och rättvist Sala

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde

- Skolverksamheten skall präglas av likvärdighet och god värdegrund

Aktiviteter	Kommentar
<ul style="list-style-type: none"> • Läroplanens värdegrundsmål betonas.	Ledardeklarationen vägleder chefers arbete i verksamheten: "De kunskaper, förmågor och värderingar som förskolan och skolan förmedlar är grunden för att vi skall kunna behålla, utveckla och förbättra ett gott samhälle, med demokrati, fred, frihet, trygghet och välbefinnande." Arbetet stärks med nya verksamhetschefer.

Aktivitetssuppföljning – Ett tryggt och rättvist Sala

- Elevhälsan förstärks

En biträdande elevhälsoschef har tillsatts som också är verksamhetschef för elevhälsans medicinska insats, EMI, enligt hälso- och sjukvårdslagen, HSL. Hon har också medicinsk kompetens, sjuksköterska, och har bl a i uppdrag att arbeta för att stärka EMI i Sala, en del av elevhälsan som varit starkt eftersatt, där vi inte gjort det vi ska enligt styrdokumentet.

Elevhälsan har förstärkts med en kurator främst för att möta stora behov på högstadiet. Vi har också förstärkt med skolläkare så att vi nu erbjuder skolläkare i samma utsträckning som likvärdiga huvudmän.

Centrala elevhälsan har också förstärkts med två samordnare, dessa bidrar till att vi nu kan arbeta mer med kvalitets- och utvecklingsarbete med målet att leverera en mer likvärdig elevhälsa som främst arbetar förebyggande och främjande, för att vi ska följa det som står i skollagen och övriga styrdokument kring elevhälsans uppdrag.

Vi arbetar sedan ett drygt år tillbaka också i ett projekt för att ta fram kommungemensamma riktlinjer för att främja och öka närvaron på skolorna. I samband med det tillsatts två tjänster i ett närvaroteam. Dessa personer ska arbeta för att stötta skolorna i arbetet med att öka närvaron i skolan. (Dessa tjänster ersätter skolteamet som lagts ner.)

De särskilda undervisningsgrupperna på Klövervägen, som sedan ett par år tillbaka hör till centrala elevhälsan, har förstärkts med en speciallärare. Även en av samordnarna som nämns ovan är kopplad till centrala elevhälsans särskilda undervisningsgrupper för att utveckla verksamheten där. Personalen i dessa grupper arbetar i allt större utsträckning också för att höja kompetensen på våra skolor för att förebygga att elever placeras i särskild undervisningsgrupp.

- Alla skolor skall ha aktiva och engagerade elevråd.

Elevråd finns på samtliga enheter

Nämndens egna utvecklingsmål

Mål

Aktiviteter	Kommentar
<ul style="list-style-type: none"> En trygg och god arbetsmiljö för elever/deltagare och personal inom Skolkontorets verksamheter.	På flera enheter finns stora brister i den fysiska arbetsmiljön. Åtgärder planeras.
<ul style="list-style-type: none"> Elevernas meritvärden och behörigheter till högre studier ska öka.	Punkten kan inte behandlas innan betyg sätts.
<ul style="list-style-type: none"> Korrelationen mellan resultat vid nationella prov och betyg ska förstärkas.	Punkten kan inte behandlas innan betyg sätts.
<ul style="list-style-type: none"> Lokalanvändningen ska optimeras utifrån funktion, kvalitet, likvärdighet, miljö, klimat och estetik	Det återstår fortfarande mycket jobb med denna fråga. Idag skiljer det mycket mellan olika enheter.

Social och Arbetsmarknadsnämnden/ Vård och Omsorg

Kommunfullmäktiges utvecklingsmål

Ett växande Sala

Sala ska erbjuda attraktiva boenden och verka för fler arbetstillfällen, stärkt näringsliv och bra utbildning i hela kommunen.

Vi har lyckats när:

- Antalet företag och arbetstillfällen ökar
- Antalet nyinflyttningar ökar
- Arbetslösheten minskar
- Resultaten i mätningar gällande förtroende och service förbättras

---

Aktivitetssuppföljning – Ett växande Sala

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde

- Utveckling av arbetsmarknadsinsatser.

Aktiviteter	Kommentar
<ul style="list-style-type: none"> • Arbetar efter ny modell och metod.	Implementering pågår

Ett hållbart Sala

Fokus på människors hälsa och välmående genom hela livet.

Vi har lyckats när:

- Koldioxidutsläppen minskar
- Utbildningsnivån ökar och studieresultaten blir bättre
- Folkhälsan förbättras
- Egenförsörjningen bland medborgarna ökar

Aktivitetssuppföljning – Ett hållbart Sala

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde

- Upptäcka våldsutsatta och utövare.
- Säkerställa att unga som behöver samordnad stöd och vård får det.
- Utföra välfärdstjänster på ett så skonsamt sätt som möjligt för miljön.
- Arbetar med åtgärder/insatser för att motverka barnfattigdom.

Aktiviteter	Kommentar
-------------	-----------

Aktivitetssuppföljning – Ett hållbart Sala

- Erbjudas stöd och hjälp till våldsutsatta och utövare.
- Utbilda personal i Samordnad individuellplan (SIP)
- Implementering av den “Länsgemensamma överenskommelsen om samverkan för barn och ungas hälsa” och rutinen “Samordnad individuell plan - länsgemensam samverkansrutin”. **Arbetet pågår enligt plan**
- Planering av resor och möten.
- Arbetsmarknadsåtgärder erbjudas till hushåll där det finns barn.

Ett tryggt och rättvist Sala

Fokus på att skapa insyn och inflytande för våra medborgare, föreningar och näringsliv för att stärka trygghet och demokrati.

Vi har lyckats när:

- Förtroendet för kommunen ökar
- Medborgarna är mer nöjda med kommunens verksamheter
- Den upplevda tryggheten i offentliga miljöer ökar
- Säkerheten (faktisk trygghet) ökar
- Demokratin stärks

Aktivitetssuppföljning – Ett tryggt och rättvist Sala

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde

- Säkerställa att jämlikhet och likvärdighet råder både vad avser rättssäkerhet och service.

Aktiviteter	Kommentar
<ul style="list-style-type: none"> • Biståndsenheten arbetar med systematisk uppföljning av beslut. • Erbjudas informationsmöten.	Arbetet pågår enligt plan

Nämndens egna utvecklingsmål

Mål

95 % av enheterna använder sig av den kommunövergripande mallen för arbetsplatsträffar.
Minska sjukfrånvaron med 1 %

Aktiviteter	Kommentar
<ul style="list-style-type: none"><li data-bbox="255 571 574 638">• Aktivt arbeta enligt rehab-processen. <li data-bbox="255 638 574 672">• Årlig uppföljning av SAM.	Arbetet pågår enligt plan

---

Äldre och Omsorgsnämnden/Vård och Omsorg

Kommunfullmäktiges utvecklingsmål

Ett växande Sala

Sala ska erbjuda attraktiva boenden och verka för fler arbetstillfällen, stärkt näringsliv och bra utbildning i hela kommunen.

Vi har lyckats när:

- Antalet företag och arbetstillfällen ökar
- Antalet nyinflyttningar ökar
- Arbetslösheten minskar
- Resultaten i mätningar gällande förtroende och service förbättras

---

Aktivitetssuppföljning – Ett växande Sala

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde

- Erbjuder hög kvalitet i välfärdstjänster

Aktiviteter	Kommentar
Mobilt närvårdsteam i samverkan med Regionerna samt Bemanning efter behov	Arbetet pågår enligt plan

Ett hållbart Sala

Fokus på människors hälsa och välmående genom hela livet.

Vi har lyckats när:

- Koldioxidutsläppen minskar
- Utbildningsnivån ökar och studieresultaten blir bättre
- Folkhälsan förbättras
- Egenförsörjningen bland medborgarna ökar

Aktivitetssuppföljning – Ett hållbart Sala

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde

- Bryta utanförskap och minska segregation
- Utföra välfärdstjänster på ett så skonsamt sätt som möjligt för miljön.

Aktiviteter	Kommentar
-------------	-----------

Aktivitetssuppföljning – Ett hållbart Sala

Skapa fler mötesplatser och aktiviteter
 Planering av resor och möten.

Arbetet pågår enligt plan

Ett tryggt och rättvist Sala

Fokus på att skapa insyn och inflytande för våra medborgare, föreningar och näringsliv för att stärka trygghet och demokrati.

Vi har lyckats när:

- Förtroendet för kommunen ökar
- Medborgarna är mer nöjda med kommunens verksamheter
- Den upplevda tryggheten i offentliga miljöer ökar
- Säkerheten (faktisk trygghet) ökar
- Demokratin stärks

Aktivitetssuppföljning – Ett tryggt och rättvist Sala

Hur kan nämnden/kontoret bidra till att utvecklingsmålet nås i detta målområde

- Ge möjlighet till inflytande via medborgardialoger och medborgarförslag.
- Säkerställa att jämlikhet och likvärdighet råder både vad avser rättssäkerhet och service.

Aktiviteter	Kommentar
Fokusgrupper Enkäter Direkt medborgardialog Handlingsplaner utifrån inkomna synpunkter och klagomål. Öka antalet E-tjänster Nå ut med information om att E-tjänsterna finns.	Arbetet pågår enligt plan

---

Nämndens egna utvecklingsmål

Mål

95 % av enheterna använder sig av den kommunövergripande mallen för arbetsplatsträffar.

Minska sjukfrånvaron med 1 % - enheter

Aktiviteter	Kommentar
Verksamheterna ska arbeta enligt rutinerna för SAM. Aktivt arbeta enligt rehab-processen.	Arbetet pågår enligt plan

---

Mål

Aktiviteter	Kommentar
-------------	-----------

KSLU § 77 Reviderad delegationsordning för kommunstyrelsen

INLEDNING

Från och med våren 2023 ska upphandlingar, som enligt Lag om offentlig upphandling (LOU) ska annonseras och som överskrider aktuell direktupphandlingsgräns beslutas om av kommunstyrelsens ledningsutskott. Syftet med detta är att flytta ansvar för upphandlingsdokument samt tilldelning till en politisk instans och på detta sätt öka det demokratiska inslaget även i upphandlingsärenden.

Staben för utveckling och förvaltning föreslår att kommunstyrelsens ledningsutskott får delegation att fatta beslut om upphandlingsdokument, tilldelning samt avbrytande av upphandling. På detta sätt minimeras risken för eventuella jävssituationer och antalet ledamöter som tar del av sekretessbelagd information.

Ledamöter i kommunstyrelsens ledningsutskott kommer att utbildas i att hantera upphandlingsärenden utifrån gällande och relevant lagstiftning.

Beslutsunderlag

Bilaga KS 2023.2040, missiv 2023-05-17

Bilaga KS 2023.2041, reviderad delegationsordning för kommunstyrelsen

Stabschef Arminé Kananian föredrar ärendet.

Yrkanden

Amanda Lindblad (S) yrkar

att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar att revidera sin delegationsordning med tillägg om att kommunstyrelsens ledningsutskott fattar beslut om godkännande av upphandlingsdokument, tilldelning samt avbrytande.

Erik Hamrin (M) yrkar tillägg

att avsnitt 3.3 kolumn ärendegrupp ges lydelsen "Fatta beslut om tilldelningsbeslut och avbrytande i upphandlingar som rör Kommunstyrelsens (KS) verksamhetsområde".

Beslutsgång

Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

Ordföranden ställer Erik Hamrins (M) tilläggsyrkande mot avslag och finner tilläggsyrkandet avslaget.

BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar

att delegationsordning med tillägg om att kommunstyrelsens ledningsutskott fattar beslut om godkännande av upphandlingsdokument, tilldelning samt avbrytande.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Fortsättning § 77

Reservationer

Erik Hamrin (M) och Magnus Edman (SD) reserverar sig till förmån för Erik Hamrins (M) tilläggsyrkande.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

STABEN FÖR UTVECKLING OCH FÖRVALTNING
Arminé Kanakanian
Kommunjurist

MISSIV

Revidering av delegationsordning för kommunstyrelsen

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Från och med våren 2023 ska upphandlingar, som enligt Lag om offentlig upphandling (LOU) ska annonseras och som överskrider aktuell direktupphandlingsgräns beslutas om av kommunstyrelsens ledningsutskott. Syftet med detta är att flytta ansvar för upphandlingsdokument samt tilldelning till en politisk instans och på detta sätt öka det demokratiska inslaget även i upphandlingsärenden.

Staben för utveckling och förvaltning föreslår att kommunstyrelsens ledningsutskott får delegation att fatta beslut om upphandlingsdokument, tilldelning samt avbrytande av upphandling. På detta sätt minimeras risken för eventuella jävssituationer och antalet ledamöter som tar del av sekretessbelagd information.

Ledamöter i kommunstyrelsens ledningsutskott kommer att utbildas i att hantera upphandlingsärenden utifrån gällande och relevant lagstiftning.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att kommunstyrelsens ledningsutskott hemställer att kommunstyrelsen reviderar sin delegationsordning med tillägg om att kommunstyrelsens ledningsutskott fattar beslut om godkännande av upphandlingsdokument, tilldelning samt avbrytande.

Bilagor:

- 1 Revidering av delegationsordning för kommunstyrelsen

Delegationsordning

2016-01-20

Reviderad 2016-06-07, 2016-09-13, 2017-08-17, 2018-12-05, 2019-04-04, 2019-06-03,
2020-02-05, 2020-03-04, 2020-04-08, 2021-05-05, 2022-02-02

KOMMUNSTYRELSEN

INNEHÅLL

ALLMÄNT OM DELEGATION	4
Vad kan man delegera?	4
Delegering och ren verkställighet.....	4
Till vem kan kommunstyrelsen delegera?	5
Anmälan av delegationsbeslut.....	5
Firmatecknare.....	5
Delegationsordning för kommunstyrelsen	6

ALLMÄNT OM DELEGATION

Delegation enligt kommunallagen (6 kap 33-38 §), innebär att rätten att besluta i ett visst ärende eller i en grupp av ärenden, flyttas över till någon annan. Denne kallas delegat.

Delegaten företräder kommunstyrelsen och delegatens beslut ses som kommunstyrelsens beslut. Beslutet kan överklagas.

Kommunstyrelsen kan inte ändra delegatens beslut, men kan återkalla delegationsuppdraget. Kommunstyrelsen kan också genom eget handlande föregripa ett beslut i ett enskilt ärende genom att själv ta över ärendet och fatta beslut.

Vad kan man delegera?

Kommunstyrelsen får enligt 6 kap 34 § KL **inte** delegera beslutanderätten i följande slag av ärenden:

- ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet, dvs. kommunstyrelsens övergripande ansvar för verksamheten,
- framställningar eller yttranden till fullmäktige,
- yttranden med anledning av att fullmäktiges beslut överklagats,
- yttranden med anledning av att kommunstyrelsens egna beslut överklagats,
- ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om ärendet är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
- vissa ärenden som anges i särskilda föreskrifter.

Ärenden som är av principiell beskaffenhet eller som annars är av större vikt är förbehållna kommunstyrelsen. Oftast handlar det om ärenden som får stora konsekvenser för kommunen eller där politiska bedömningar är avgörande. Någon klar gräns för vad som kan delegeras finns inte.

Kommunstyrelsen beslutar t ex om delegering, remisser på lagförslag, riktlinjer och strategier, verksamhetsplan, interna kontrollplaner och sammanträdesdatum samt fattar strategiska beslut.

Delegering och ren verkställighet

Delegering av verklig beslutanderätt ska skiljas från beslutanderätten som varje arbetsfördelning mellan anställda medför d v s ren verkställighet. Gränsen mellan delegering och ren verkställighet är ofta något flytande. Med delegering avses dock att det finns utrymme för alternativa lösningar och att beslutsfattaren måste göra vissa överväganden och bedömningar. Vid ren verkställighet saknas utrymme för självständiga bedömningar som tex vid tillämpning av en taxa eller riktlinjer. Beslut som är ren verkställighet kan inte överklagas.

Till vem kan kommunstyrelsen delegera?

Kommunstyrelsen kan uppdra åt ett utskott, en ledamot eller ersättare eller en anställd i kommunen att på delegation fatta beslut på kommunstyrelsens vägnar.

Det går **inte** att delegera till en grupp anställda eller till en grupp bestående av anställda och förtroendevalda eller en grupp av förtroendevalda som inte utgör ett utskott eller till anställd i kommunalt företag.

Anmälan av delegationsbeslut

Alla delegationsbeslut ska anmälas till kommunstyrelsen.

Anmälan ska göras till kommunstyrelsens nästkommande sammanträde.

Registrator på kansliet numrerar delegationsbesluten löpande under året och för upp dem löpande på en § till kommunstyrelsen.

Firmatecknare

Firmatecknare är en civilrättslig term som används beträffande personer som utsetts av styrelsen för till exempel ett aktiebolag eller en ekonomisk förening för att företräda bolaget eller föreningen och teckna dess firma.

Begreppet firmatecknare finns inte i kommunallagen. Vem som företräder en kommun i avtalsrättsliga eller andra sammanhang avgörs av beslutanderättens fördelning i form av reglementen eller delegationsordningar. Kommunstyrelsen kan även i beslut ange vilka som får underteckna handlingar.

I kommunens Underskriftsbemyndigande framgår vilka politiker samt tjänstepersoner som har bemyndigats av kommunstyrelsen att teckna rättshandlingar å kommunens vägnar.

Delegationsordning för kommunstyrelsen

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Delegat	Anmärkning
1	Allmänna ärenden			
1.1	Beslut i ärenden av så brådskande karaktär att kommunstyrelsens beslut inte kan inväntas		KS ordförande	

1.2	Pröva utlämnande av allmän handling, vägran att lämna ut allmän handling och handlings utlämnande med förbehåll. Inom respektive kontors ansvarsområde	2 kap 14 § TF 10 kap 14 § OSL 6 kap 3 § OSL	Kommunjurist Kommundirektör Upphandlare Kontorschef Enhetschef	
1.3	Utfärdande av fullmakt att föra kommunens talan inför domstol och andra myndigheter samt vid förrättningar och förhandlingar av skilda slag när det inte delegerats till annan		Kommundirektör KS ordförande	
1.4	Ingående av förliknings avtal upp till och med två prisbasbelopp		Kommundirektör Kommunjurist	
1.5	Yttrande över ansökan om att bli antagen som hemvärnsman		Kommundirektör	
1.6	Yttrande över ansökan om att bli antagen som hemvärnschef		Ledningsutskott	
1.7	Tillstånd att använda kommunens vapen och logotype		Informatör Kommundirektör	
1.8	Prövning av att överklagandet skett i rätt tid samt beslut att avvisa för sent inkomna överklaganden Inom respektive verksamhets ansvarsområde	24 § FL	Delegat som fattat ursprungsbeslutet Kommunjurist Kontorschef	
1.9	Omprövning/rättelse av beslut	27 § FL	Delegat som fattat ursprungsbeslutet Kontorschef	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Delegat	Anmärkning
1.10	Beslut om att avge yttrande med anledning av besvär över delegats beslut		Vederbörande delegat Kontorschef	
1.11	Beslut om att anföra besvär över beslut av besvärsmyndighet		Vederbörande delegat Kontorschef	

1.12	Lämna yttrande över ansökan om tillstånd att använda övervaknings kamera, utom i kommunägda fastigheter		Ledningsutskottet	
1.13	Avge yttranden om remisstiden inte medger att yttrandet behandlas på ordinarie sammanträde i kommunstyrelsen		Ledningsutskott KS ordförande	
1.14	Utskottsledamots deltagande i kurs, annan utbildning och konferens, i ämnesområde vari utskottet har beslutsbehörighet		Ledningsutskott/arbetsgivardelegation	
1.15	Förtroendevalds deltagande i kurs, annan utbildning och konferens under högst 2 dagar		KS ordförande	
1.16	Utdelning från donationsfonder		Ledningsutskott	
1.17	Representation för kommunen		KS ordförande Kommundirektör Kontorschef	
1.18	Vänortsfrågor av icke principiell art		KS ordförande	
1.19	<i>Utgått</i>			
1.19 a	Bidrag av kommunövergripande karaktär		Ledningsutskott	
1.20	Inrättande av personregister		Kontorschef	
1.21	Beslut om bidrag till EU-projekt		Kommundirektör	Upp till 10 prisbasbelopp
1.22	Teckna EU-projekt		Ledningsutskott	
1.23	Teckna och säga upp avtal		Kommundirektör Kontorschef Socialchef Skolchef	
1.24	Behörighet att teckna kommunövergripande avtal för ID06 vid digitala verifikationskrav så som BankID och mobilt BankID för kommunens räkning		Kommundirektör	Får vidaredelegeras till kommunjurist

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Delegat	Anmärkning
1.25	Besluta om att ansöka om statsbidrag från Socialstyrelsen		Kommundirektör	Får vidaredelegeras till socialchef

1.26	Beslut avseende kommunens dammsäkerhet samt övriga frågor relaterade till dammarna i kommunen, så som underhåll, damförstärkning, drift m.m.		Kommundirektör	
1.27	Fastställande av säkerhetsanalys (säkerhetsskyddsanalys)	2 kap 1 § Säkerhetsskyddförordning (2018:658)	Kommundirektör	
1.28	Beslut om placering av befattning i säkerhetsklass.	3 kap 1 §, 5 – 10 §§ Säkerhetsskyddslag (2018:585)	Kommundirektör Säkerhetsskyddschef	
1.29	Beslut om säkerhetsskyddsavtal	Säkerhetsskyddslag (2018:585)	Kommundirektör	
1.30	Beslut om verkställighetsföreskrifter om säkerhetsskyddet inom kommunen		Säkerhetsskyddschef (Stf säkerhetsskyddschef)	
1.31	Beslut om ansökan hos länsstyrelsen om inrättande av skyddsobjekt avseende kommunens egna anläggningar och fastigheter.	Skyddslagen (2010:305)	Säkerhetsskyddschef (Stf säkerhetsskyddschef)	
2	Ekonomiärenden			
2.1	Placering av kommunens likvida medel		Ekonomichef	Efter samråd med KS presidium
2.2	Uppta, omplacera och lösa lån som beslutats av kommunfullmäktige		Ekonomichef	Efter samråd med KS ordförande
2.3	Placering av donationsmedel		Ekonomichef	
2.4	Föra kommunens talan i mål om betalningsföreläggande, bevaka kommunens rätt i konkurser samt träffa ackordsuppgörelser		Kommunjurist	
2.5	Beviljande av avbetalning av fordringar samt amorteringsplan, om särskilda skäl föreligger		Ekonomihandläggare Ekonom	
2.6	Teckna och säga upp leasingavtal		Kommundirektör Kontorschef Socialchef Skolchef	
2.7	Besluta gällande beslutsordning för attest		Kommundirektör	Får vidaredelegeras.

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Delegat	Anmärkning
3	Upphandling			
3.1	Initiera en upphandling genom en undertecknad beställning		Kommundirektör Kontorschef Socialchef Skolchef	
3.1 a	Initiera en upphandling genom en undertecknad beställning		Enhetschef fastighetsenheten Enhetschef gata/park Enhetschef samhällsteknisk enhet Enhetschef teknisk service Enhetschef måltidsenheten	För högst 50 prisbasbelopp.
3.2	Fatta beslut om godkännande av upphandlingsdokument i upphandlingar som annonseras och rör Kommunstyrelsens (KS) verksamhetsområden		Kommunstyrelsens ledningsutskott	
3.3	Fatta beslut om tilldelningsbeslut och avbrytande i upphandlingar som rör Kommunstyrelsens (KS) verksamhetsområde och för vilka beslut om godkännande av upphandlingsdokument fattats av Kommunstyrelsens ledningsutskott (KSLU).		Kommunstyrelsens ledningsutskott	
3.4	Teckna, förlänga och säga upp kommunövergripande avtal		Kommundirektör	Får vidaredelegeras till kontorschef socialchef skolchef
3.5	Teckna, förlänga och säga upp externa hyres/leasingavtal		Kommundirektör	Får vidaredelegeras.

3.6	Avrop från ramavtal		Budgetansvarig Kontorschef Socialchef Skolchef	Upp till 10 prisbasbelopp. Över 10 prisbasbelopp.
3.7	Avyttring av inventarier och materiella anläggnings-tillgångar		Ekonomichef Kontorschef	
3.8	Föra kommunens talan i mål om överprövning av upphandling		Upphandlare Kommunjurist	
3.9	Häva upphandlat avtal		Kommundirektör	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Delegat	Anmärkning
4	Personalärenden			
4.1	Lön och anställning i arbetsmarknadspolitiska åtgärder, lönebidragsanställning	BEA , kollektivavtal, i arbetsmarknadspolitiska åtgärder	Kommundirektör	Får vidaredelegeras till: Enhetschef AME Stf enhetschef
4.2	Lön och anställning av arbetsgivarföreträdare med ansvar för verksamhet, personal och ekonomi	MBL § 11/FAS 05/HÖK	Kommundirektör	Får vidaredelegeras till: Kontorschef Skolchef Socialchef Verksamhetschef inom eget ansvarsområde
4.3	Lön och anställning av Kommundirektör /förvaltningschef tillsvidare	MBL § 11/FAS 05/HÖK	Ledningsutskott	KS ordförande, inklusive medarbetarsamtal Kommunstyrelsen beslutar om tf
4.4	Lön, tillsvidareanställning, tidsbegränsad anställning av övrig personal enl. AB eller PAN, konvertering av tidsbegränsad anställning - tillsvidare	AB, LAS/HÖK	Kommundirektör	Får vidaredelegeras till: Kontorschef Skolchef Rektor Socialchef Verksamhetschef Enhetschef Boendechef
4.4 a	Avslutande av tidsbegränsad anställning – varsel, besked, överläggning enligt LAS § 15, § 30 a	MBL § 11, FAS 05, AB, HÖK, LAS, Skollagen, samtliga kollektivavtal	Kommundirektör	Får vidaredelegeras till: Kontorschef Skolchef Rektor Socialchef Verksamhetschef Enhetschef Boendechef
4.5	Lönstillägg	HÖK, AB	Kommundirektör	Får vidaredelegeras till: Kontorschef Skolchef Socialchef Verksamhetschef
4.6	Arbetsgivarföreträdare i förhandling enligt §§ 10-14, 19, 38-40 MBL/FAS 05	MBL §§ 10-14, 19, 38 /FAS 05	Kommundirektör	Får vidaredelegeras till: Förhandlingschef Personalchef HR-konsult Skolchef Rektor Socialchef Verksamhetschef Enhetschef Kontorschef
4.7	Arbetsgivarföreträdare i förhandling i rättstvister utifrån kommunala huvudavtalet KHA 94	MBL, KHA	Kommundirektör	Får vidaredelegeras till: Förhandlingschef Personalchef HR-konsult
4.8	Tjänstledighet sammanlagt mer än 6 månader för enskild angelägenhet utan lön	AB	Kommundirektör	Får vidaredelegeras till: Kontorschef Enhetschef Skolchef Rektor Socialchef Verksamhetschef

4.9	Prövning av bisyssla	LOA, AB	Kommundirektör	Får vidaredelegeras till: Kontorschef Skolchef Rektor Socialchef Verksamhetschef
-----	----------------------	---------	----------------	---

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Delegat	Anmärkning
4.10	Disciplinåtgärd (skriftlig varning)	AB	Kommundirektör	Får vidaredelegeras till: Kontorschef Enhetschef Skolchef Rektor Socialchef Verksamhetschef Boendechef Överläggs enligt AB. Samråd är obligatoriskt med personalkontoret inför eventuell skriftlig varning
4.10 a	Omplaceringsutredning enligt LAS § 7, 2 st	LAS § 7, 2 st, AB	Kommundirektör	Får vidaredelegeras till: Enhetschef Kontorschef Skolchef Rektor Socialchef Verksamhetschef Boendechef Omplaceringsutredning sker med biträde av personalkontoret.
4.11	Uppsägning p g a arbetsbrist	LAS § 7, 2 st, AB	Kommundirektör	Får vidaredelegeras till: Enhetschef Kontorschef Skolchef Rektor Socialchef Verksamhetschef Boendechef Omplaceringsutredning sker med biträde av personalkontoret.
4.12	Uppsägning p g a förhållanden som hänför sig till arbetstagaren personligen	LAS § 07	Kommundirektör	Får vidaredelegeras till: Förhandlingschef Personalchef HR-konsult
4.13	<i>Utgått</i>			

4.14	Teckna kollektivavtal	MBL	Arbetsgivardelegation	Redovisas till kommunstyrelsen.
4.15	Beslut om fastställande av lön efter löneöversyn enligt dialogmodellen	HÖK	Arbetsgivardelegation	
4.16	Avstängning/arbetsbefrielse med lön utöver lag eller avtal mer än en månad	AB	Kommundirektör	Får vidaredelegeras till: Förhandlingschef Personalchef HR-konsult

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Delegat	Anmärkning
4.17	Avsked	LAS § 18	Arbetsgivardelegation	
4.17 a	Lämna uppdrag till SKL enligt lag 2009:47	MBL	Arbetsgivardelegation	
4.18	Överenskommelse om avslut av anställning med förmåner utöver lag och kollektivavtal	MBL, LAS	Kommundirektör	Får vidaredelegeras till: Förhandlingschef Personalchef HR-konsult
4.19	Pensionsförstärkning eller särskild avtalspension	KAP-KL, AKAP-KL	Kommundirektör	Får vidaredelegeras till: Förhandlingschef Personalchef HR-konsult
4.20	Verksamhetsövergång	LAS § 6 b, MBL § 28	Kommundirektör	Får vidaredelegeras till: Förhandlingschef Personalchef HR-konsult
4.20 a	Avgöra frågor om tolkning och tillämpning av kollektivavtal och arbetsrättslig lagstiftning och bestämmelser om löne- och anställningsvillkor för kommunens arbetstagare samt utfärda anvisningar om kommunens handläggning i sådan fråga	Arbetsrätt Kollektivavtal	Kommundirektör	Får vidaredelegeras till: Förhandlingschef Personalchef HR-konsult Lönechef

4.21	<ul style="list-style-type: none"> Ledighet för fortlöpande fackligt uppdrag med lön heltid eller deltid. Godkännande av fackliga kurser med eller utan lön i överläggning för respektive facklig organisation utifrån organisationens årsplanering. (För respektive ombuds ledighet – se pkt 4.22) 	LFF, AFF 76	Kommundirektör	Får vidaredelegeras till: Förhandlingschef Personalchef HR-konsult
4.22	Ledighet för fackligt uppdrag med lön/utan lön för facklig företrädare som inte har fortlöpande ledighet enligt AFF 76 - utan där omfattningen och förläggningen bestäms från fall till fall	LFF, AFF 76	Kommundirektör	Får vidaredelegeras till: Enhetschef Kontorschef Skolchef Rektor Socialchef Verksamhetschef
4.23	Fastställande av ingångslöner	HÖK	Arbetsgivardelegation	
4.24	Personalärenden som inte särskilt delegerats till annan	MBL	Arbetsgivardelegation	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Delegat	Anmärkning
4.25	Beslut om stridsåtgärd	KHA, MBL	Arbetsgivardelegation	
4.26	Godkännande av individuellt avtal om distansarbete	AML, HÖK	Kommundirektör	Får vidaredelegeras till: Kontorschef Skolchef Socialchef Verksamhetschef Utifrån riktlinjer.
4.27	Medgivande av anställning efter 67 års ålder	LAS, KAP-KL, AKAP-KL	Kommundirektör	Får vidaredelegeras till: Enhetschef Kontorschef Skolchef Rektor Socialchef Verksamhetschef
4.28	Inrättande/ändring/indragande av anställningar/AID-kod	VEP/budget/AID-kod/LAS	Kommundirektör	Får vidaredelegeras till: Kontorschef Skolchef Rektor Socialchef Verksamhetschef Enhetschef Obligatoriskt samråd med personalkontoret innan inrättande/ändring/indragning de av AID-kod.

5	Plan- och markärenden			
5.1	Uppdrag att handlägga detaljplan, områdesbestämmelser och planutredningar	PBL 2010:900	Ledningsutskott	
5.2	Utställning av översiktsplan, detaljplan och områdesbestämmelser	PBL 2010:900	Ledningsutskott	
5.3	Namnsättningsfrågor som inte delegerats till annan		Ledningsutskott	
5.4	Namnsättningsfrågor i samband med belägenhetsadresser samt adresser till bostadslägenheter	Lag (2006:378) om lägenhetsregister	Mätningsschef	
5.5	Förvärv och överlåtelse av fastighet eller fastighetsdel som sker för att genomföra fastställd detaljplan		Planchef Markingenjör	Högst 15 prisbasbelopp eller belopp fastställt av KF I samråd med planchef
5.6	Förvärv och överlåtelse av fast egendom i andra fall än under punkt 5.5		Planchef Markingenjör	Högst 15 prisbasbelopp i varje särskilt fall Högst 10 prisbasbelopp i varje särskilt fall
5.7	Debitering av gatukostnader i enskilda fall		Planchef Markingenjör	
5.8	Utarrendering av markområden och förlängning samt uppsägning av arrendeavtal		Planchef Markingenjör	Högst 5 år Högst 5 år
	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Delegat	Anmärkning
5.9	Medgivande av om- till- och nybyggnad på arrendetomt		Planchef Markingenjör	
5.10	Godkännande av överlåtelse av arrendekontrakt		Planchef Markingenjör	
5.11	Upplåtelse av mark för andra ledningar än högspänningsledningar samt upplåtelse för utbyte av befintlig luftledning för högspänning till jordkabel med tillhörande anordningar		Planchef Markingenjör	
5.12	Utsträckning, nedsättning, dödning, relaxation av inteckningar samt utbyte av pantbrev även som andra härmed jämförliga åtgärder		Planchef Markingenjör	

5.13	Deklaration eller annan uppgift till ledning för kommunens taxering såvitt avser inkomst av fastighet		Planchef Markingenjör	
5.14	Genom avtal eller genom att tillämpa bestämmelserna i plan- och bygglagen, fastighetsbildningslagen, anläggningslagen, ledningsrättslagen eller annan speciallagstiftning tillförsäkra kommunen rätt till servitut, ledningsrätt eller nyttjanderätt i fastighet som tillhör annan och medverka till ändring eller upphävande av en sådan rätt, samt på motsvarande sätt belasta kommunens mark		Planchef Markingenjör	
5.15	Framställningar till och yttranden över remisser från fastighetsbildningsmyndigheten angående bygglov, fastighetsbildning m m		Planchef Markingenjör	
5.16	Anhängiggöra, utföra och bevaka kommunens talan vid förrättning enligt fastighetsbildningslagen (1970:988)		Planchef Markingenjör	Utom såvitt avser 5 kap 3 § 3 st och fastighetsbestämning enligt 14 kap 1 § 2 st
5.17	Anhängiggöra, utföra och bevaka kommunens talan vid förrättning enligt ledningsrättslagen (1973:1144)		Planchef Markingenjör	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Delegat	Anmärkning
5.18	Anhängiggöra, utföra och bevaka kommunens talan vid förrättning enligt anläggningslagen (1973:1149)		Planchef Markingenjör	
5.19	Anhängiggöra, utföra och bevaka kommunens talan vid förrättning enligt lagen om exploateringssamverkan (1987:11)		Planchef Markingenjör	Utom såvitt avser 8 §
5.20	Anhängiggöra, utföra och bevaka kommunens talan vid förrättning enligt arrendelagen	JB kap 8-11	Planchef Markingenjör	
5.21	Beslut om markanvisning/köp eller option		Planchef	Upp till 1 miljon kronor
5.22	Beslut om markanvisning/köp eller option		Ledningsutskott	Upp till 6 miljoner kronor

5.23	Beställning av åtgärder för att genomföra markexploateringsprojekt		Markingenjör	Upp till 4 prisbasbelopp
5.24	På kommunens vägnar, hos Länsstyrelsen, ansöka om tillstånd för ingrepp, i eller invid fornlämning, i anslutning till Sala Silvergruvas vattensystem		Kontorschef, samhällsbyggnadskontoret Enhetschef, samhällstekniska enheten Utredningsingenjör, gruvans vattensystem	
6	Transportenhet			
6.1	Beslut om tillstånd till färdtjänst samt riksfärdtjänst	6-9 §§ Lag om färdtjänst (1997:736), 12 § Lag om färdtjänst, 4-7 §§ Lag om riksfärdtjänst (1997:736) samt 9 § Lag om riksfärdtjänst	Handläggare på Kollektivtrafikmyndigheten, Region Västmanland	Överlämnande av myndighetsutövningen för färdtjänst och riksfärdtjänst efter beslut KF §76 2017
6.2	Skolskjuts enligt skollagen (2010:800) och kommunala riktlinjer	10 kap 32 och 40 §§, 11 kap 31 och 39 §§ samt 19 kap 30 och 35 §§	Handläggare Transportstrateg Enhetschef samhällsteknisk enhet	
6.3	Elevresor enligt Lag (1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor samt kommunala riktlinjer	Lag (1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor	Handläggare Transportstrateg Enhetschef, Samhällsteknisk enhet	Verkställighet då VL skolkort delas ut efter godkänd ansökan.

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Delegat	Anmärkning
7	Räddningstjänst			
	Lag om brandfarliga och explosiva varor (2010:1011)			
7.1 a	Besluta om att föreläggande eller förbud får förenas med vite.	25 § 2 och 3 st	Ledningsutskottet	
7.1 b	Vid brådskande fall, om någon inte vidtar åtgärd enligt föreläggande, besluta om att åtgärd sker av myndigheten på den försumliges bekostnad	25 § 2 och 3 st	Räddningschef Operativ chef Yttre befäl / brandmästare Brandinspektör	

7.2	Tillståndsprovning för explosiva varor	16 §	Räddningschef Operativ chef Yttre befäl / brandmästare Brandinspektör	
7.3	Tillståndsprovning för brandfarliga varor	17 §	Räddningschef Operativ chef Yttre befäl / brandmästare Brandinspektör	
	Lag om skydd mot olyckor (2003:778)			
7.4	Förelägganden och förbud i tillsynsärenden	5 kap 2 § 2 st	Räddningschef Operativ chef Yttre befäl / brandmästare Brandinspektör	
7.5	Besluta om att föreläggande eller förbud får förenas med vite.	5 kap 2 § 3 st	Ledningsutskott	
7.5 a	Brådskande fall, om någon inte vidtar åtgärd enligt föreläggande, besluta om att åtgärd sker av myndigheten på den försumliges bekostnad.	5 kap 2 § 3 st	Räddningschef Operativ chef Yttre befäl / brandmästare Brandinspektör	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Delegat	Anmärkning
7.6	Bevilja egenotning	3 kap 4 §	Räddningschef Operativ chef Brandinspektör	
7.7	Besluta att medge att en fastighetsägare får brandskyddskontroll och/eller sotning av annan skorstensfejarmästare än den som kommunen har avtal med.	3 kap 4 § 2 st	Räddningschef Operativ chef Brandinspektör	

7.8	Meddela erforderliga förelägganden och förbud med anledning av brister, som konstaterats vid brandskyddskontroll. Sådana förelägganden eller förbud får inte förenas med vite.	5 kap 2 § 2 st 3 kap 4 §	Skorstensfejarmästare	
	Förordning om skydd mot olyckor (2003:786)			
7.9	Medge undantag från eldningsförbudet i Sala kommun	FSO 2 kap 7 §	Räddningschef Operativ chef Yttre befäl / brandmästare Brandinspektör	
7.9 a	Meddela föreskrifter om förbud helt eller delvis mot eldning utomhus, upphäva förbud mot eldning utomhus samt om liknande förbyggande åtgärder mot brand.	FSO 2 kap 7 § 1 st	Räddningschef Operativ chef	
7.10	Besluta om extra brandskyddskontroll i särskilda fall	FSO 3 kap § 1 2 st	Räddningschef Operativ chef Brandinspektör	
7.11	Besluta om brandskyddskontroll i särskilda fall föranledd av insats av ej ringa betydelse efter soteld	FSO 3 kap § 1 2 st	Räddningschef Operativ chef Brandinspektör	
8	Tekniska kontoret			
8.1	Yttrande över remisser från polisen, t ex i ärenden om anordnande av offentlig tillställning och sammankomst		Enhetschef teknisk service Kontorschef tekniska kontoret	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Delegat	Anmärkning
8.2	Beslut om förordnande av parkeringsvakt		Kontorschef tekniska kontoret Enhetschef samhällsteknisk enhet	

8.3	Beslut om avstängning av vattenförsörjning till en fastighet.	§ 43 Lag om allmänna vattentjänster	Kontorschef tekniska kontoret Enhetschef samhällsteknisk enhet	
8.4	Upplåtelse av gatumark, parkeringsplats och allmän platsmark		Enhetschef teknisk service Kontorschef tekniska kontoret	
8.5	Upplåtande av gatumark för byggnationer m m.		Enhetschef teknisk service Kontorschef tekniska kontoret	Kortare tid än 6 månader
8.6	Lokala trafikföreskrifter	10 kap 1-3 §§ Trafikförordningen (TrF) (1998:1276)	Trafikingenjör Enhetschef samhällsteknisk enhet	
8.7	Föreskrifter med särskilda trafikregler för väg eller viss vägsträcka	10 kap 14 § TrF	Trafikingenjör Enhetschef samhällsteknisk enhet	
8.8	Undantag från lokal trafikföreskrift	13 kap 3-4 §§ TrF	Trafikingenjör Enhetschef samhällsteknisk enhet	
8.9	Flyttning av fordon	Lag om flyttning av fordon i vissa fall (1982:129), Förordning om flyttning av fordon i vissa fall (1982:198)	Enhetschef teknisk service	
8.10	Övriga frågor som avses i Lag om nämnder för vissa trafikfrågor (1978:234) av tillfällig natur		Trafikingenjör Enhetschef samhällsteknisk enhet	
8.11	Parkeringsstillstånd för rörelsehindrade	13 kap 8 § TrF	Trafikingenjör Enhetschef samhällsteknisk enhet	
8.13	Meddela föreskrifter för väghållningsarbete	12 kap 1 § TrF	Trafikingenjör Enhetschef samhällsteknisk enhet	
8.14	Tillstånd att disponera vägar m m för motortävling		Enhetschef gata/park Enhetschef samhällsteknisk enhet	
8.15	Undantag enligt 20-23 § i renhållningsordningen för Sala kommun		Enhetschef teknisk service Kontorschef tekniska kontoret	
8.16	Restitution av vatten- och avloppsavgifter		Enhetschef samhällsteknisk enhet Kontorschef tekniska kontoret	
	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Delegat	Anmärkning

8.17	Avtal om försäljning av virkes- och rotposter		Enhetschef gata/park	
8.18	Vara beställarombud vid nybyggnadsentreprenad och entreprenad för om- och tillbyggnader eller konsultuppdrag för sådana entreprenader		Projektledare Enhetschef fastighetsenheten Enhetschef gata/park Kontorschef tekniska kontoret	0-50 prisbasbelopp 50-100 prisbasbelopp Över 100 prisbasbelopp
8.19	<i>Utgått</i>			
8.20	Ändring i byggnadsprogram och i bygghandlingar		Kontorschef tekniska kontoret Enhetschef fastighetsenheten	
8.21	Uthyrning och förhyrning av bostäder och av lokaler samt uppsägning av hyresavtal		Enhetschef fastighetsenheten Kontorschef tekniska kontoret	
8.22	Nyttjanderätt till kommunens förvaltningslokaler		Enhetschef fastighetsenheten Kontorschef tekniska kontoret	
8.23	Besluta om föreläggande om åtgärd för den som inte följer beviljat schakttillstånd eller godkänd trafikordningsplan.		Trafikingenjör Enhetschef gata/park	
8.24	Besluta om föreläggande förenat med vite för den som inte följer beviljat schakttillstånd eller godkänd trafikordningsplan.		Ledningsutskottet	

**KOMMUNSTYRELSEN
DELEGATIONSORDNING**

SALA KOMMUN

Telefon: 0224-74 70 00 | E-post kommun.info@sala.se | Postadress Box 304, 733 25 Sala

Delegationsordning

2016-01-20

Reviderad 2016-06-07, 2016-09-13, 2017-08-17, 2018-12-05, 2019-04-04, 2019-06-03,
2020-02-05, 2020-03-04, 2020-04-08, 2021-05-05, 2022-02-02

KOMMUNSTYRELSEN

INNEHÅLL

ALLMÄNT OM DELEGATION	4
Vad kan man delegera?	4
Delegering och ren verkställighet.....	4
Till vem kan kommunstyrelsen delegera?	5
Anmälan av delegationsbeslut.....	5
Firmatecknare.....	5
Delegationsordning för kommunstyrelsen	6

ALLMÄNT OM DELEGATION

Delegation enligt kommunallagen (6 kap 33-38 §), innebär att rätten att besluta i ett visst ärende eller i en grupp av ärenden, flyttas över till någon annan. Denne kallas delegat.

Delegaten företräder kommunstyrelsen och delegatens beslut ses som kommunstyrelsens beslut. Beslutet kan överklagas.

Kommunstyrelsen kan inte ändra delegatens beslut, men kan återkalla delegationsuppdraget. Kommunstyrelsen kan också genom eget handlande föregripa ett beslut i ett enskilt ärende genom att själv ta över ärendet och fatta beslut.

Vad kan man delegera?

Kommunstyrelsen får enligt 6 kap 34 § KL **inte** delegera beslutanderätten i följande slag av ärenden:

- ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet, dvs. kommunstyrelsens övergripande ansvar för verksamheten,
- framställningar eller yttranden till fullmäktige,
- yttranden med anledning av att fullmäktiges beslut överklagats,
- yttranden med anledning av att kommunstyrelsens egna beslut överklagats,
- ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om ärendet är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
- vissa ärenden som anges i särskilda föreskrifter.

Ärenden som är av principiell beskaffenhet eller som annars är av större vikt är förbehållna kommunstyrelsen. Oftast handlar det om ärenden som får stora konsekvenser för kommunen eller där politiska bedömningar är avgörande. Någon klar gräns för vad som kan delegeras finns inte.

Kommunstyrelsen beslutar t ex om delegering, remisser på lagförslag, riktlinjer och strategier, verksamhetsplan, interna kontrollplaner och sammanträdesdatum samt fattar strategiska beslut.

Delegering och ren verkställighet

Delegering av verklig beslutanderätt ska skiljas från beslutanderätten som varje arbetsfördelning mellan anställda medför d v s ren verkställighet. Gränsen mellan delegering och ren verkställighet är ofta något flytande. Med delegering avses dock att det finns utrymme för alternativa lösningar och att beslutsfattaren måste göra vissa överväganden och bedömningar. Vid ren verkställighet saknas utrymme för självständiga bedömningar som tex vid tillämpning av en taxa eller riktlinjer. Beslut som är ren verkställighet kan inte överklagas.

Till vem kan kommunstyrelsen delegera?

Kommunstyrelsen kan uppdra åt ett utskott, en ledamot eller ersättare eller en anställd i kommunen att på delegation fatta beslut på kommunstyrelsens vägnar.

Det går **inte** att delegera till en grupp anställda eller till en grupp bestående av anställda och förtroendevalda eller en grupp av förtroendevalda som inte utgör ett utskott eller till anställd i kommunalt företag.

Anmälan av delegationsbeslut

Alla delegationsbeslut ska anmälas till kommunstyrelsen.

Anmälan ska göras till kommunstyrelsens nästkommande sammanträde.

Registrator på kansliet numrerar delegationsbesluten löpande under året och för upp dem löpande på en § till kommunstyrelsen.

Firmatecknare

Firmatecknare är en civilrättslig term som används beträffande personer som utsetts av styrelsen för till exempel ett aktiebolag eller en ekonomisk förening för att företräda bolaget eller föreningen och teckna dess firma.

Begreppet firmatecknare finns inte i kommunallagen. Vem som företräder en kommun i avtalsrättsliga eller andra sammanhang avgörs av beslutanderättens fördelning i form av reglementen eller delegationsordningar. Kommunstyrelsen kan även i beslut ange vilka som får underteckna handlingar.

I kommunens Underskriftsbemyndigande framgår vilka politiker samt tjänstepersoner som har bemyndigats av kommunstyrelsen att teckna rättshandlingar å kommunens vägnar.

Delegationsordning för kommunstyrelsen

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Delegat	Anmärkning
1	Allmänna ärenden			
1.1	Beslut i ärenden av så brådskande karaktär att kommunstyrelsens beslut inte kan inväntas		KS ordförande	

1.2	Pröva utlämnande av allmän handling, vägran att lämna ut allmän handling och handlings utlämnande med förbehåll. Inom respektive kontors ansvarsområde	2 kap 14 § TF 10 kap 14 § OSL 6 kap 3 § OSL	Kommunjurist Kommunchef Upphandlare Kontorschef Enhetschef	
1.3	Utfärdande av fullmakt att föra kommunens talan inför domstol och andra myndigheter samt vid förrättningar och förhandlingar av skilda slag när det inte delegerats till annan		Kommunchef KS ordförande	
1.4	Ingående av förliknings avtal upp till och med två prisbasbelopp		Kommunchef Kommunjurist	
1.5	Yttrande över ansökan om att bli antagen som hemvärnsman		Kommunchef	
1.6	Yttrande över ansökan om att bli antagen som hemvärnschef		Ledningsutskott	
1.7	Tillstånd att använda kommunens vapen och logotype		Informatör Kommunchef	
1.8	Prövning av att överklagandet skett i rätt tid samt beslut att avvisa för sent inkomna överklaganden Inom respektive verksamhets ansvarsområde	24 § FL	Delegat som fattat ursprungsbeslutet Kommunjurist Kontorschef	
1.9	Omprövning/rättelse av beslut	27 § FL	Delegat som fattat ursprungsbeslutet Kontorschef	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Delegat	Anmärkning
1.10	Beslut om att avge yttrande med anledning av besvär över delegats beslut		Vederbörande delegat Kontorschef	
1.11	Beslut om att anföra besvär över beslut av besvärsmyndighet		Vederbörande delegat Kontorschef	

1.12	Lämna yttrande över ansökan om tillstånd att använda övervaknings kamera, utom i kommunägda fastigheter		Ledningsutskottet	
1.13	Avge yttranden om remisstiden inte medger att yttrandet behandlas på ordinarie sammanträde i kommunstyrelsen		Ledningsutskott KS ordförande	
1.14	Utskottsledamots deltagande i kurs, annan utbildning och konferens, i ämnesområde vari utskottet har beslutsbehörighet		Ledningsutskott/arbetsgivardelegation	
1.15	Förtroendevalds deltagande i kurs, annan utbildning och konferens under högst 2 dagar		KS ordförande	
1.16	Utdelning från donationsfonder		Ledningsutskott	
1.17	Representation för kommunen		KS ordförande Kommunchef Kontorschef	
1.18	Vänortsfrågor av icke principiell art		KS ordförande	
1.19	<i>Utgått</i>			
1.19 a	Bidrag av kommunövergripande karaktär		Ledningsutskott	
1.20	Inrättande av personregister		Kontorschef	
1.21	Beslut om bidrag till EU-projekt		Kommunchef	Upp till 10 prisbasbelopp
1.22	Teckna EU-projekt		Ledningsutskott	
1.23	Teckna och säga upp avtal		Kommunchef Kontorschef Socialchef Skolchef	
1.24	Behörighet att teckna kommunövergripande avtal för ID06 vid digitala verifikationskrav så som BankID och mobilt BankID för kommunens räkning		Kommunchef	Får vidaredelegeras till kommunjurist

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Delegat	Anmärkning
1.25	Besluta om att ansöka om statsbidrag från Socialstyrelsen		Kommunchef	Får vidaredelegeras till socialchef

1.26	Beslut avseende kommunens dammsäkerhet samt övriga frågor relaterade till dammarna i kommunen, så som underhåll, damförstärkning, drift m.m.		Kommunchef	
1.27	Fastställande av säkerhetsanalys (säkerhetsskyddsanalys)	2 kap 1 § Säkerhetsskyddförordning (2018:658)	Kommunchef	
1.28	Beslut om placering av befattning i säkerhetsklass.	3 kap 1 §, 5 – 10 §§ Säkerhetsskyddslag (2018:585)	Kommunchef Säkerhetsskyddschef	
1.29	Beslut om säkerhetsskyddsavtal	Säkerhetsskyddslag (2018:585)	Kommunchef	
1.30	Beslut om verkställighetsföreskrifter om säkerhetsskyddet inom kommunen		Säkerhetsskyddschef (Stf säkerhetsskyddschef)	
1.31	Beslut om ansökan hos länsstyrelsen om inrättande av skyddsobjekt avseende kommunens egna anläggningar och fastigheter.	Skyddslagen (2010:305)	Säkerhetsskyddschef (Stf säkerhetsskyddschef)	
2	Ekonomiärenden			
2.1	Placering av kommunens likvida medel		Ekonomichef	Efter samråd med KS presidium
2.2	Uppta, omplacera och lösa lån som beslutats av kommunfullmäktige		Ekonomichef	Efter samråd med KS ordförande
2.3	Placering av donationsmedel		Ekonomichef	
2.4	Föra kommunens talan i mål om betalningsföreläggande, bevaka kommunens rätt i konkurser samt träffa ackordsuppgörelser		Kommunjurist	
2.5	Beviljande av avbetalning av fordringar samt amorteringsplan, om särskilda skäl föreligger		Ekonomihandläggare Ekonom	
2.6	Teckna och säga upp leasingavtal		Kommunchef Kontorschef Socialchef Skolchef	
2.7	Besluta gällande beslutsordning för attest		Kommunchef	Får vidaredelegeras.

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Delegat	Anmärkning
3	Upphandling			
3.1	Initiera en upphandling genom en undertecknad beställning		Kommunchef Kontorschef Socialchef Skolchef	
3.1 a	Initiera en upphandling genom en undertecknad beställning		Enhetschef fastighetsenheten Enhetschef gata/park Enhetschef samhällsteknisk enhet Enhetschef teknisk service Enhetschef måltidsenheten	För högst 50 prisbasbelopp.
3.2	Fatta beslut om godkännande av upphandlingsdokument i upphandlingar som annonseras och rör Kommunstyrelsens (KS) verksamhetsområden		Kommunstyrelsens ledningsutskott	
3.3	Fatta beslut om tilldelningsbeslut och avbrytande i upphandlingar som rör Kommunstyrelsens (KS) verksamhetsområde och för vilka beslut om godkännande av upphandlingsdokument fattats av Kommunstyrelsens ledningsutskott (KSLU).		Kommunstyrelsens ledningsutskott	
3.4	Teckna, förlänga och säga upp kommunövergripande avtal		Kommunchef	Får vidaredelegeras till kontorschef socialchef skolchef
3.5	Teckna, förlänga och säga upp externa hyres/leasingavtal		Kommunchef	Får vidaredelegeras.

3.6	Avrop från ramavtal		Budgetansvarig Kontorschef Socialchef Skolchef	Upp till 10 prisbasbelopp. Över 10 prisbasbelopp.
3.7	Avyttring av inventarier och materiella anläggnings-tillgångar		Ekonomichef Kontorschef	
3.8	Föra kommunens talan i mål om överprövning av upphandling		Upphandlare Kommunjurist	
3.9	Häva upphandlat avtal		Kommunchef	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Delegat	Anmärkning
4	Personalärenden			
4.1	Lön och anställning i arbetsmarknadspolitiska åtgärder, lönebidragsanställning	BEA , kollektivavtal, i arbetsmarknadspolitiska åtgärder	Kommunchef	Får vidaredelegeras till: Enhetschef AME Stf enhetschef
4.2	Lön och anställning av arbetsgivarföreträdare med ansvar för verksamhet, personal och ekonomi	MBL § 11/FAS 05/HÖK	Kommunchef	Får vidaredelegeras till: Kontorschef Skolchef Socialchef Verksamhetschef inom eget ansvarsområde
4.3	Lön och anställning av kommunchef /förvaltningschef tillsvidare	MBL § 11/FAS 05/HÖK	Ledningsutskott	KS ordförande, inklusive medarbetarsamtal Kommunstyrelsen beslutar om tf
4.4	Lön, tillsvidareanställning, tidsbegränsad anställning av övrig personal enl. AB eller PAN, konvertering av tidsbegränsad anställning - tillsvidare	AB, LAS/HÖK	Kommunchef	Får vidaredelegeras till: Kontorschef Skolchef Rektor Socialchef Verksamhetschef Enhetschef Boendechef
4.4 a	Avslutande av tidsbegränsad anställning – varsel, besked, överläggning enligt LAS § 15, § 30 a	MBL § 11, FAS 05, AB, HÖK, LAS, Skollagen, samtliga kollektivavtal	Kommunchef	Får vidaredelegeras till: Kontorschef Skolchef Rektor Socialchef Verksamhetschef Enhetschef Boendechef
4.5	Lönstillägg	HÖK, AB	Kommunchef	Får vidaredelegeras till: Kontorschef Skolchef Socialchef Verksamhetschef
4.6	Arbetsgivarföreträdare i förhandling enligt §§ 10-14, 19, 38-40 MBL/FAS 05	MBL §§ 10-14, 19, 38 /FAS 05	Kommunchef	Får vidaredelegeras till: Förhandlingschef Personalchef HR-konsult Skolchef Rektor Socialchef Verksamhetschef Enhetschef Kontorschef
4.7	Arbetsgivarföreträdare i förhandling i rättstvister utifrån kommunala huvudavtalet KHA 94	MBL, KHA	Kommunchef	Får vidaredelegeras till: Förhandlingschef Personalchef HR-konsult
4.8	Tjänstledighet sammanlagt mer än 6 månader för enskild angelägenhet utan lön	AB	Kommunchef	Får vidaredelegeras till: Kontorschef Enhetschef Skolchef Rektor Socialchef Verksamhetschef

4.9	Prövning av bisyssla	LOA, AB	Kommunchef	Får vidaredelegeras till: Kontorschef Skolchef Rektor Socialchef Verksamhetschef
-----	----------------------	---------	------------	---

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Delegat	Anmärkning
4.10	Disciplinåtgärd (skriftlig varning)	AB	Kommunchef	Får vidaredelegeras till: Kontorschef Enhetschef Skolchef Rektor Socialchef Verksamhetschef Boendechef Överläggs enligt AB. Samråd är obligatoriskt med personalkontoret inför eventuell skriftlig varning
4.10 a	Omplaceringsutredning enligt LAS § 7, 2 st	LAS § 7, 2 st, AB	Kommunchef	Får vidaredelegeras till: Enhetschef Kontorschef Skolchef Rektor Socialchef Verksamhetschef Boendechef Omplaceringsutredning sker med biträde av personalkontoret.
4.11	Uppsägning p g a arbetsbrist	LAS § 7, 2 st, AB	Kommunchef	Får vidaredelegeras till: Enhetschef Kontorschef Skolchef Rektor Socialchef Verksamhetschef Boendechef Omplaceringsutredning sker med biträde av personalkontoret.
4.12	Uppsägning p g a förhållanden som hänför sig till arbetstagaren personligen	LAS § 07	Kommunchef	Får vidaredelegeras till: Förhandlingschef Personalchef HR-konsult
4.13	<i>Utgått</i>			

4.14	Teckna kollektivavtal	MBL	Arbetsgivardelegation	Redovisas till kommunstyrelsen.
4.15	Beslut om fastställande av lön efter löneöversyn enligt dialogmodellen	HÖK	Arbetsgivardelegation	
4.16	Avstängning/arbetsbefrielse med lön utöver lag eller avtal mer än en månad	AB	Kommunchef	Får vidaredelegeras till: Förhandlingschef Personalchef HR-konsult

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Delegat	Anmärkning
4.17	Avsked	LAS § 18	Arbetsgivardelegation	
4.17 a	Lämna uppdrag till SKL enligt lag 2009:47	MBL	Arbetsgivardelegation	
4.18	Överenskommelse om avslut av anställning med förmåner utöver lag och kollektivavtal	MBL, LAS	Kommunchef	Får vidaredelegeras till: Förhandlingschef Personalchef HR-konsult
4.19	Pensionsförstärkning eller särskild avtalspension	KAP-KL, AKAP-KL	Kommunchef	Får vidaredelegeras till: Förhandlingschef Personalchef HR-konsult
4.20	Verksamhetsövergång	LAS § 6 b, MBL § 28	Kommunchef	Får vidaredelegeras till: Förhandlingschef Personalchef HR-konsult
4.20 a	Avgöra frågor om tolkning och tillämpning av kollektivavtal och arbetsrättslig lagstiftning och bestämmelser om löne- och anställningsvillkor för kommunens arbetstagare samt utfärda anvisningar om kommunens handläggning i sådan fråga	Arbetsrätt Kollektivavtal	Kommunchef	Får vidaredelegeras till: Förhandlingschef Personalchef HR-konsult Lönechef

4.21	<ul style="list-style-type: none"> Ledighet för fortlöpande fackligt uppdrag med lön heltid eller deltid. Godkännande av fackliga kurser med eller utan lön i överläggning för respektive facklig organisation utifrån organisationens årsplanering. (För respektive ombuds ledighet – se pkt 4.22) 	LFF, AFF 76	Kommunchef	Får vidaredelegeras till: Förhandlingschef Personalchef HR-konsult
4.22	Ledighet för fackligt uppdrag med lön/utan lön för facklig företrädare som inte har fortlöpande ledighet enligt AFF 76 - utan där omfattningen och förläggningen bestäms från fall till fall	LFF, AFF 76	Kommunchef	Får vidaredelegeras till: Enhetschef Kontorschef Skolchef Rektor Socialchef Verksamhetschef
4.23	Fastställande av ingångslöner	HÖK	Arbetsgivardelegation	
4.24	Personalärenden som inte särskilt delegerats till annan	MBL	Arbetsgivardelegation	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Delegat	Anmärkning
4.25	Beslut om stridsåtgärd	KHA, MBL	Arbetsgivardelegation	
4.26	Godkännande av individuellt avtal om distansarbete	AML, HÖK	Kommunchef	Får vidaredelegeras till: Kontorschef Skolchef Socialchef Verksamhetschef Utifrån riktlinjer.
4.27	Medgivande av anställning efter 67 års ålder	LAS, KAP-KL, AKAP-KL	Kommunchef	Får vidaredelegeras till: Enhetschef Kontorschef Skolchef Rektor Socialchef Verksamhetschef
4.28	Inrättande/ändring/indragande av anställningar/AID-kod	VEP/budget/AID-kod/LAS	Kommunchef	Får vidaredelegeras till: Kontorschef Skolchef Rektor Socialchef Verksamhetschef Enhetschef Obligatoriskt samråd med personalkontoret innan inrättande/ändring/indragning de av AID-kod.

5	Plan- och markärenden			
5.1	Uppdrag att handlägga detaljplan, områdesbestämmelser och planutredningar	PBL 2010:900	Ledningsutskott	
5.2	Utställning av översiktsplan, detaljplan och områdesbestämmelser	PBL 2010:900	Ledningsutskott	
5.3	Namnsättningsfrågor som inte delegerats till annan		Ledningsutskott	
5.4	Namnsättningsfrågor i samband med belägenhetsadresser samt adresser till bostadslägenheter	Lag (2006:378) om lägenhetsregister	Mätningsschef	
5.5	Förvärv och överlåtelse av fastighet eller fastighetsdel som sker för att genomföra fastställd detaljplan		Planchef Markingenjör	Högst 15 prisbasbelopp eller belopp fastställt av KF I samråd med planchef
5.6	Förvärv och överlåtelse av fast egendom i andra fall än under punkt 5.5		Planchef Markingenjör	Högst 15 prisbasbelopp i varje särskilt fall Högst 10 prisbasbelopp i varje särskilt fall
5.7	Debitering av gatukostnader i enskilda fall		Planchef Markingenjör	
5.8	Utarrendering av markområden och förlängning samt uppsägning av arrendeavtal		Planchef Markingenjör	Högst 5 år Högst 5 år
	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Delegat	Anmärkning
5.9	Medgivande av om- till- och nybyggnad på arrendetomt		Planchef Markingenjör	
5.10	Godkännande av överlåtelse av arrendekontrakt		Planchef Markingenjör	
5.11	Upplåtelse av mark för andra ledningar än högspänningsledningar samt upplåtelse för utbyte av befintlig luftledning för högspänning till jordkabel med tillhörande anordningar		Planchef Markingenjör	
5.12	Utsträckning, nedsättning, dödning, relaxation av inteckningar samt utbyte av pantbrev även som andra härmed jämförliga åtgärder		Planchef Markingenjör	

5.13	Deklaration eller annan uppgift till ledning för kommunens taxering såvitt avser inkomst av fastighet		Planchef Markingenjör	
5.14	Genom avtal eller genom att tillämpa bestämmelserna i plan- och bygglagen, fastighetsbildningslagen, anläggningslagen, ledningsrättslagen eller annan speciallagstiftning tillförsäkra kommunen rätt till servitut, ledningsrätt eller nyttjanderätt i fastighet som tillhör annan och medverka till ändring eller upphävande av en sådan rätt, samt på motsvarande sätt belasta kommunens mark		Planchef Markingenjör	
5.15	Framställningar till och yttranden över remisser från fastighetsbildningsmyndigheten angående bygglov, fastighetsbildning m m		Planchef Markingenjör	
5.16	Anhängiggöra, utföra och bevaka kommunens talan vid förrättning enligt fastighetsbildningslagen (1970:988)		Planchef Markingenjör	Utom såvitt avser 5 kap 3 § 3 st och fastighetsbestämning enligt 14 kap 1 § 2 st
5.17	Anhängiggöra, utföra och bevaka kommunens talan vid förrättning enligt ledningsrättslagen (1973:1144)		Planchef Markingenjör	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Delegat	Anmärkning
5.18	Anhängiggöra, utföra och bevaka kommunens talan vid förrättning enligt anläggningslagen (1973:1149)		Planchef Markingenjör	
5.19	Anhängiggöra, utföra och bevaka kommunens talan vid förrättning enligt lagen om exploateringssamverkan (1987:11)		Planchef Markingenjör	Utom såvitt avser 8 §
5.20	Anhängiggöra, utföra och bevaka kommunens talan vid förrättning enligt arrendelagen	JB kap 8-11	Planchef Markingenjör	
5.21	Beslut om markanvisning/köp eller option		Planchef	Upp till 1 miljon kronor
5.22	Beslut om markanvisning/köp eller option		Ledningsutskott	Upp till 6 miljoner kronor

5.23	Beställning av åtgärder för att genomföra markexploateringsprojekt		Markingenjör	Upp till 4 prisbasbelopp
5.24	På kommunens vägnar, hos Länsstyrelsen, ansöka om tillstånd för ingrepp, i eller invid fornlämning, i anslutning till Sala Silvergruvas vattensystem		Kontorschef, samhällsbyggnadskontoret Enhetschef, samhällstekniska enheten Utredningsingenjör, gruvans vattensystem	
6	Transportenhet			
6.1	Beslut om tillstånd till färdtjänst samt riksfärdtjänst	6-9 §§ Lag om färdtjänst (1997:736), 12 § Lag om färdtjänst, 4-7 §§ Lag om riksfärdtjänst (1997:736) samt 9 § Lag om riksfärdtjänst	Handläggare på Kollektivtrafikmyndigheten, Region Västmanland	Överlämnande av myndighetsutövningen för färdtjänst och riksfärdtjänst efter beslut KF §76 2017
6.2	Skolskjuts enligt skollagen (2010:800) och kommunala riktlinjer	10 kap 32 och 40 §§, 11 kap 31 och 39 §§ samt 19 kap 30 och 35 §§	Handläggare Transportstrateg Enhetschef samhällsteknisk enhet	
6.3	Elevresor enligt Lag (1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor samt kommunala riktlinjer	Lag (1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor	Handläggare Transportstrateg Enhetschef, Samhällsteknisk enhet	Verkställighet då VL skolkort delas ut efter godkänd ansökan.

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Delegat	Anmärkning
7	Räddningstjänst			
	Lag om brandfarliga och explosiva varor (2010:1011)			
7.1 a	Besluta om att föreläggande eller förbud får förenas med vite.	25 § 2 och 3 st	Ledningsutskottet	
7.1 b	Vid brådskande fall, om någon inte vidtar åtgärd enligt föreläggande, besluta om att åtgärd sker av myndigheten på den försumliges bekostnad	25 § 2 och 3 st	Räddningschef Operativ chef Yttre befäl / brandmästare Brandinspektör	

7.2	Tillståndsprovning för explosiva varor	16 §	Räddningschef Operativ chef Yttre befäl / brandmästare Brandinspektör	
7.3	Tillståndsprovning för brandfarliga varor	17 §	Räddningschef Operativ chef Yttre befäl / brandmästare Brandinspektör	
	Lag om skydd mot olyckor (2003:778)			
7.4	Förelägganden och förbud i tillsynsärenden	5 kap 2 § 2 st	Räddningschef Operativ chef Yttre befäl / brandmästare Brandinspektör	
7.5	Besluta om att föreläggande eller förbud får förenas med vite.	5 kap 2 § 3 st	Ledningsutskott	
7.5 a	Brådskande fall, om någon inte vidtar åtgärd enligt föreläggande, besluta om att åtgärd sker av myndigheten på den försumliges bekostnad.	5 kap 2 § 3 st	Räddningschef Operativ chef Yttre befäl / brandmästare Brandinspektör	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Delegat	Anmärkning
7.6	Bevilja egenotning	3 kap 4 §	Räddningschef Operativ chef Brandinspektör	
7.7	Besluta att medge att en fastighetsägare får brandskyddskontroll och/eller sotning av annan skorstensfejarmästare än den som kommunen har avtal med.	3 kap 4 § 2 st	Räddningschef Operativ chef Brandinspektör	

7.8	Meddela erforderliga förelägganden och förbud med anledning av brister, som konstaterats vid brandskyddskontroll. Sådana förelägganden eller förbud får inte förenas med vite.	5 kap 2 § 2 st 3 kap 4 §	Skorstensfejarmästare	
	Förordning om skydd mot olyckor (2003:786)			
7.9	Medge undantag från eldningsförbudet i Sala kommun	FSO 2 kap 7 §	Räddningschef Operativ chef Yttre befäl / brandmästare Brandinspektör	
7.9 a	Meddela föreskrifter om förbud helt eller delvis mot eldning utomhus, upphäva förbud mot eldning utomhus samt om liknande förbyggande åtgärder mot brand.	FSO 2 kap 7 § 1 st	Räddningschef Operativ chef	
7.10	Besluta om extra brandskyddskontroll i särskilda fall	FSO 3 kap § 1 2 st	Räddningschef Operativ chef Brandinspektör	
7.11	Besluta om brandskyddskontroll i särskilda fall föranledd av insats av ej ringa betydelse efter soteld	FSO 3 kap § 1 2 st	Räddningschef Operativ chef Brandinspektör	
8	Tekniska kontoret			
8.1	Yttrande över remisser från polisen, t ex i ärenden om anordnande av offentlig tillställning och sammankomst		Enhetschef teknisk service Kontorschef tekniska kontoret	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Delegat	Anmärkning
8.2	Beslut om förordnande av parkeringsvakt		Kontorschef tekniska kontoret Enhetschef samhällsteknisk enhet	

8.3	Beslut om avstängning av vattenförsörjning till en fastighet.	§ 43 Lag om allmänna vattentjänster	Kontorschef tekniska kontoret Enhetschef samhällsteknisk enhet	
8.4	Upplåtelse av gatumark, parkeringsplats och allmän platsmark		Enhetschef teknisk service Kontorschef tekniska kontoret	
8.5	Upplåtande av gatumark för byggnationer m m.		Enhetschef teknisk service Kontorschef tekniska kontoret	Kortare tid än 6 månader
8.6	Lokala trafikföreskrifter	10 kap 1-3 §§ Trafikförordningen (TrF) (1998:1276)	Trafikingenjör Enhetschef samhällsteknisk enhet	
8.7	Föreskrifter med särskilda trafikregler för väg eller viss vägsträcka	10 kap 14 § TrF	Trafikingenjör Enhetschef samhällsteknisk enhet	
8.8	Undantag från lokal trafikföreskrift	13 kap 3-4 §§ TrF	Trafikingenjör Enhetschef samhällsteknisk enhet	
8.9	Flyttning av fordon	Lag om flyttning av fordon i vissa fall (1982:129), Förordning om flyttning av fordon i vissa fall (1982:198)	Enhetschef teknisk service	
8.10	Övriga frågor som avses i Lag om nämnder för vissa trafikfrågor (1978:234) av tillfällig natur		Trafikingenjör Enhetschef samhällsteknisk enhet	
8.11	Parkeringsstillstånd för rörelsehindrade	13 kap 8 § TrF	Trafikingenjör Enhetschef samhällsteknisk enhet	
8.13	Meddela föreskrifter för väghållningsarbete	12 kap 1 § TrF	Trafikingenjör Enhetschef samhällsteknisk enhet	
8.14	Tillstånd att disponera vägar m m för motortävling		Enhetschef gata/park Enhetschef samhällsteknisk enhet	
8.15	Undantag enligt 20-23 § i renhållningsordningen för Sala kommun		Enhetschef teknisk service Kontorschef tekniska kontoret	
8.16	Restitution av vatten- och avloppsavgifter		Enhetschef samhällsteknisk enhet Kontorschef tekniska kontoret	
	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Delegat	Anmärkning

8.17	Avtal om försäljning av virkes- och rotposter		Enhetschef gata/park	
8.18	Vara beställarombud vid nybyggnadsentreprenad och entreprenad för om- och tillbyggnader eller konsultuppdrag för sådana entreprenader		Projektledare Enhetschef fastighetsenheten Enhetschef gata/park Kontorschef tekniska kontoret	0-50 prisbasbelopp 50-100 prisbasbelopp Över 100 prisbasbelopp
8.19	<i>Utgått</i>			
8.20	Ändring i byggnadsprogram och i bygghandlingar		Kontorschef tekniska kontoret Enhetschef fastighetsenheten	
8.21	Uthyrning och förhyrning av bostäder och av lokaler samt uppsägning av hyresavtal		Enhetschef fastighetsenheten Kontorschef tekniska kontoret	
8.22	Nyttjanderätt till kommunens förvaltningslokaler		Enhetschef fastighetsenheten Kontorschef tekniska kontoret	
8.23	Besluta om föreläggande om åtgärd för den som inte följer beviljat schakttillstånd eller godkänd trafikordningsplan.		Trafikingenjör Enhetschef gata/park	
8.24	Besluta om föreläggande förenat med vite för den som inte följer beviljat schakttillstånd eller godkänd trafikordningsplan.		Ledningsutskottet	

**KOMMUNSTYRELSEN
DELEGATIONSORDNING**

SALA KOMMUN

Telefon: 0224-74 70 00 | E-post kommun.info@sala.se | Postadress Box 304, 733 25 Sala

KSLU § 79 Godkännande av årsredovisning 2022 för Norra Västmanlands samordningsförbund samt beslut om ansvarsfrihet

INLEDNING

Godkännande av årsredovisning 2022 för Norra Västmanlands samordningsförbund samt beslut om ansvarsfrihet.

Beslutsunderlag

Bilaga KS 2023.1203, Årsredovisning 2022 Norra Västmanlands Samordningsförbund
Bilaga KS 2023.1204, Revisionsrapport 2022 KPMG
Bilaga KS 2023.1205, Revisionsrapport Freveko 2022

Yrkanden

Amanda Lindblad (S) yrkar att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar att godkänna årsredovisningen för år 2022 för Norra Västmanlands samordningsförbund, samt att bevilja styrelsen och dess enskilda förtroendevalda ansvarsfrihet för 2022 års verksamhet.

Beslutsgång

Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar

att godkänna årsredovisningen för år 2022 för Norra Västmanlands samordningsförbund, samt att bevilja styrelsen och dess enskilda förtroendevalda ansvarsfrihet för 2022 års verksamhet.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Dnr

Norra Västmanlands
SAMORDNINGSFÖRBUND

Årsredovisning 2022

Organisationsnummer 222 000 – 1974

Beslutad av styrelsen 2023-03-22

Norra Västmanlands Samordningsförbund ska stödja insatser för människor i utanförskap till god hälsa och förvärsarbete och därmed bidra till ett jämlikt, jämställt och hållbart samhälle.

Besöks- och Postadress

Norra Västmanlands Samordningsförbund
von Rosens väg 1
737 80 Fagersta

Hemsida

www.nvsam.se

Innehållsförteckning

1.	FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE.....	4
	ORGANISATION	4
	UPPDRAG.....	5
	FINANSIERING.....	5
	VERKSAMHETSIDÉ OCH VISION.....	6
1.1	ÖVERSIKT ÖVER VERKSAMHETENS UTVECKLING	6
1.2	VIKTIGA FÖRHÅLLANDEN FÖR RESULTAT OCH EKONOMISK STÄLLNING.....	7
1.3	HÄNDELSE AV VÄSENTLIG BETYDELSE	7
1.4	STYRNING OCH UPPFÖLJNING AV VERKSAMHETEN.....	8
1.5	GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING, MÅLUPPFYLLELSE OCH EKONOMISK STÄLLNING..	10
	UPPFÖLJNING AV VERKSAMHETEN	10
	MÅLGRUPP INDIVIDINSATSER	11
	INDIVIDINRIKTADE INSATSER	13
	STRUKTURPÅVERKANDE INSATSER	13
	UPPFÖLJNING OCH RESULTAT FÖR INDIVIDINRIKTADE INSATSER	17
	UPPFÖLJNING OCH RESULTAT FÖR STRUKTURPÅVERKANDE INSATSER.....	20
	BALANSKRAVSRESULTAT.....	21
1.6	VÄSENTLIGA PERSONALFÖRHÅLLANDEN.....	21
1.7	FÖRVÄNTAD UTVECKLING	22
2.	RESULTATRÄKNING	23
3.	BALANSRÄKNING	23
4.	KASSAFLÖDESANALYS.....	24
5.	DRIFTREDOVISNING	25
6.	NOTER.....	26
7.	STYRELSENS UNDERSKRIFT.....	27
8.	REVISORERNAS UNDERSKRIFT	28

Ordförande har ordet

När verksamhetsåret 2022 har avslutats och nu redovisats kan jag konstatera att Samordningsförbundet oförtrutet under året arbetat med sin egen verksamhet och det länsgemensamma arbetet för en sammanslagning till ett länsförbund.

Det vi i verksamhetsplaneringen bestämt oss för att göra har blivit gjort. Vår förbundschef har återigen åstadkommit ett verksamhetsår som vi kan vara mycket nöjda med. Självt har hon också hållit i lösningsfokusutbildningar för Samordningsförbundet Västra Mälardalen och därmed också bidragit till att generera intäkter till vårt förbund.

Länspresidiet har, tillsammans med förbundscheferna, arbetat fram en plan för sammanslagningen, skrivit en avsiktsförklaring som gått ut på remiss till förbundsmedlemmarna, skapat förslag till gemensam ny förbundsordning och även gett förslag till ett nytt förbundsnamn: Samordningsförbundet Västmanland.

Djupare än så behöver jag inte gå, all info finns på [Nyhetsbrev – Samordningsförbunden i Västmanland \(samordningvastmanland.se\)](#)

Under min tid som ordförande har jag välsignats med många nya bekantskaper och lärdomar. Utan min vice ordförande Helena Norrby och förbundschef Ann Rilegård hade uppdraget varit helt annorlunda och jag vill tacka dem av hela mitt hjärta. Vår gemensamma styrelse har varit helt fantastisk. Nu har Samordningsförbundet Norra Västmanland ett nytt presidium med ordförande Elisabeth Pettersson och vice ordförande Anders Johannesson. Jag önskar dem allt väl i det framtida uppdraget att leda förbundet och att nå det utstakade målet att bli ett länsamordningsförbund 2024.

Fagersta 2023-02-07

Lena Eldståhl
Ordförande

1. Förvaltningsberättelse

Årsredovisningen innehåller en översiktlig redogörelse av resultat och verksamhetsutveckling samt redovisning av det ekonomiska utfallet för år 2022. Till redovisningen hör 2 bilagor.

Organisation

Norra Västmanlands Samordningsförbund är en fristående juridiskt organisation med följande medlemmar: Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Västmanland, Fagersta kommun, Hallstahammars kommun, Norbergs kommun, Sala kommun, Skinnskattebergs kommun samt Surahammars kommun.

Styrelsen är Samordningsförbundets högsta beslutande och förvaltande organ med ansvar för utveckling och ekonomi. I styrelsen ingår förtroendevalda ledamöter utsedda av Region Västmanland och kommunerna, samt tjänstepersoner utsedda av Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Styrelsens möten föregås av en ordförandeberedning med ordförande, vice ordförande och förbundschef.

Förbundet har en förbundschef anställd för att leda, samordna och utveckla förbundets verksamhet utifrån styrelsens beslut och anvisningar. Förbundschefen ska erbjuda process- och utvecklingsstöd för samordning på strukturell nivå samt till de samordnade individinsatser som förbundet stödjer. Förbundschefen är adjungerad i styrgrupperna för de insatser som förbundsmedlemmarna organiserar med stöd från samordningsförbundet.

Ett Utvecklingsråd, med tjänstepersoner från samtliga av förbundets medlemmar, är kopplat till Samordningsförbundet. Utvecklingsrådets roll är att identifiera behov av samverkansinsatser, att förankra samverkansidéer samt att bidra till att skapa goda förutsättningar för samverkan. Utvecklingsrådet utgör ett stöd till förbundschefen vid förankring och förberedelser av förslag till finansiering av samverkansinsatser. Rådet finns inte i förbundets linjeorganisation och har inget formellt ansvar i förhållande till styrelsen.

Tjänster för ekonomi, IT, viss administration samt lönehantering köps av Norra Västmanlands Ekonomiförvaltning, Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund, Fagersta Kommuns kommunkansli samt av Västmanland-Dalarnas lönenämnd. Förbundet är medlem i Nationella Nätverket för Samordningsförbund, NNS.

Uppdrag

Samordningsförbundets ändamål och uppdrag anges i lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser "Finsam-lagen" (2003:1210) samt i förbundsordningen.

Förbundets ändamål - Förbundsordningen § 5:

"... Förbundets ändamål är att genom finansiell samordning underlätta eller förbättra möjligheterna för individer som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser så att dessa ska kunna förbättra sin förmåga att utföra ett förvärvsarbete och därigenom stärka sin möjlighet till egen försörjning. Förbundet ska också arbeta för en effektiv användning av gemensamma resurser och främja en positiv utveckling av verksamheten"

De insatser som Samordningsförbundet finansierar och stödjer syftar till att individer får det samordnade stöd och den rehabilitering mot god hälsa och egen försörjning som de behöver. Insatserna ska komplettera myndigheternas ordinarie verksamhet.

Styrelsen arbetar utifrån uppsatta mål och en årlig verksamhetsplan med budget. Förbundet arbetar på flera nivåer. På individnivå verkar förbundet genom att finansiera samverkansinsatser som bedrivs av förbundets parter. Förbundet stödjer utveckling av metoder och arbetssätt i samverkan, men också andra insatser som syftar till att stärka strukturella förutsättningar för ett effektivt myndighetssamarbete inom rehabiliteringsområdet. Det kan till exempel handla om myndighetsgemensam kompetensutveckling och forum för kunskapsutbyte.

Förbundsordningen § 7:

"Förbundet har till uppgift att:

1. *Besluta om mål och riktlinjer för den finansiella samordningen.*
2. *Stödja samverkan mellan samverkansparterna.*
3. *Finansiera sådana insatser som ligger inom de samverkande parternas samlade ansvarsområde.*
4. *Besluta på vilket sätt de medel som finns för finansiell samordning ska användas.*
5. *Besluta om förbundets arbetsordning.*
6. *Upprätta verksamhetsplan, budget och årsredovisning för förbundet.*
  - *Svara för uppföljning och utvärdering av rehabiliteringsinsatserna.*
  - *Varje insats ska vara dokumenterad så att den är möjlig att följa upp och värderas i förhållande till uppställda mål för insatsen.*
  - *Insatserna ska dokumenteras på ett sådant sätt att det är möjligt att återanvända vunna kunskaper och erfarenheter i parternas ordinarie verksamhet.*
  - *Alla insatser som finansieras av förbundet ska registreras och följas i uppföljningssystemet SUS."*

Finansiering

Norra Västmanlands Samordningsförbund finansieras av Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen med hälften av medlen, av Region Västmanland med en fjärdedel samt av medlemskommunerna med resterande fjärdedel. 2022 års medelstildelning uppgick till 7 046 tkr. Utöver årets medelstildelning har förbundet budgeterat för användning av eget kapital motsvarande 474 tkr.

Verksamhetsidé och vision

Norra Västmanlands Samordningsförbund är en samverkansarena som stödjer människor i arbetsför ålder till god hälsa och förvärvsarbete och därmed bidrar till ett jämlikt, jämställt och socialt hållbart samhälle.

1.1 Översikt över verksamhetens utveckling

	2022	2021	2020	2019	2018
Verksamhetens intäkter (tkr)	7 331	7 055	7 046	7 144	7 862
Verksamhetens kostnader* (tkr)	-7 461	- 7 078	-6 798	-8 270	-8 710
Årets resultat (tkr)	-173	-35	248	-1 143	-886
Soliditet	38,3 %	40,8 %	42,5 %	40,2 %	48,1 %
Antal anställda	1	1	1	1	1

*Exkl finansiella kostnader

Styrelsen valde att lägga en minusbudget för år 2022 för att använda det egna kapitalet till insatsfinansiering. Verksamheten har i huvudsak finansierats med medlemsbidrag på totalt 7 046 tkr samt med 200 tkr i konsulttjänster till ett av de övriga Samordningsförbunden i länet. Kostnader för verksamheten uppgick till 7 461 tkr (exkl finansiella kostnader), vilket var 253 tkr lägre än budgeterat. Det totala resultatet blev, före finansiella poster, 338 tkr högre än budgeterat. Orsaken var främst lägre kostnader för Samordningsteam Sala och Samordningsteam Hallstahammar samt för länsgemensamma aktiviteter.

Vid 2022 års utgång hade förbundet ett eget kapital om 1 140 tkr (inkl årets resultat) vilket motsvarar 16 % av årets tilldelade medel, och är därmed under det av Nationella rådet rekommenderade taket för eget kapital.

De sammantagna resultaten för året visar att förbundet har arbetat enligt sina styrdokument och sitt uppdrag att stödja medlemmarnas arbete att förbättra för individer i behov av samordnad arbetslivsinriktad rehabilitering att närma sig eller nå egen försörjning. Samordningsförbundets styrelse har fortsatt att prioritera stöd till individinriktade insatser i form av fyra Samordningsteam.

Under år 2022 har ca 815 personer tagit del av Samordningsförbundets insatser, varav 134 individer har fått ett samordnat myndighetsstöd via de fyra Samordningsteamerna. Ca 680 chefer, medarbetare och förtroendevalda hos medlemmar och samverkanspartners har deltagit i något av förbundets arrangemang eller utbildningar.

1.2 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

---

De flesta planerade utbildningar och konferenser har, efter pandemin, fortsatt ske digitalt istället för via fysiska möten. Det har fungerat bra och har medfört att fler har kunnat delta, även från andra delar av länet. Men det har också medfört att planerade kostnader (t ex aktiviteter i individinsatser, lokalhyra och förtäring för konferenser och utbildningar) har uteblivit.

1.3 Händelser av väsentlig betydelse

Processen mot länsamordningsförbund har pågått under hela året och med stöd av ett externt processtöd. Det har genomförts många dialogmöten med samtliga förbundsmedlemmar. Under sommaren ställde sig samtliga förbundsmedlemmar i de tre Samordningsförbunden i Västmanland bakom en avsiktsförklaring om en ambition att bilda ett länsförbund från 2024. Formella beslut om ny förbundsordning och att utöka och ombilda Norra Västmanlands Samordningsförbund till Samordningsförbundet Västmanland kommer tas under kvartal 1 2023.

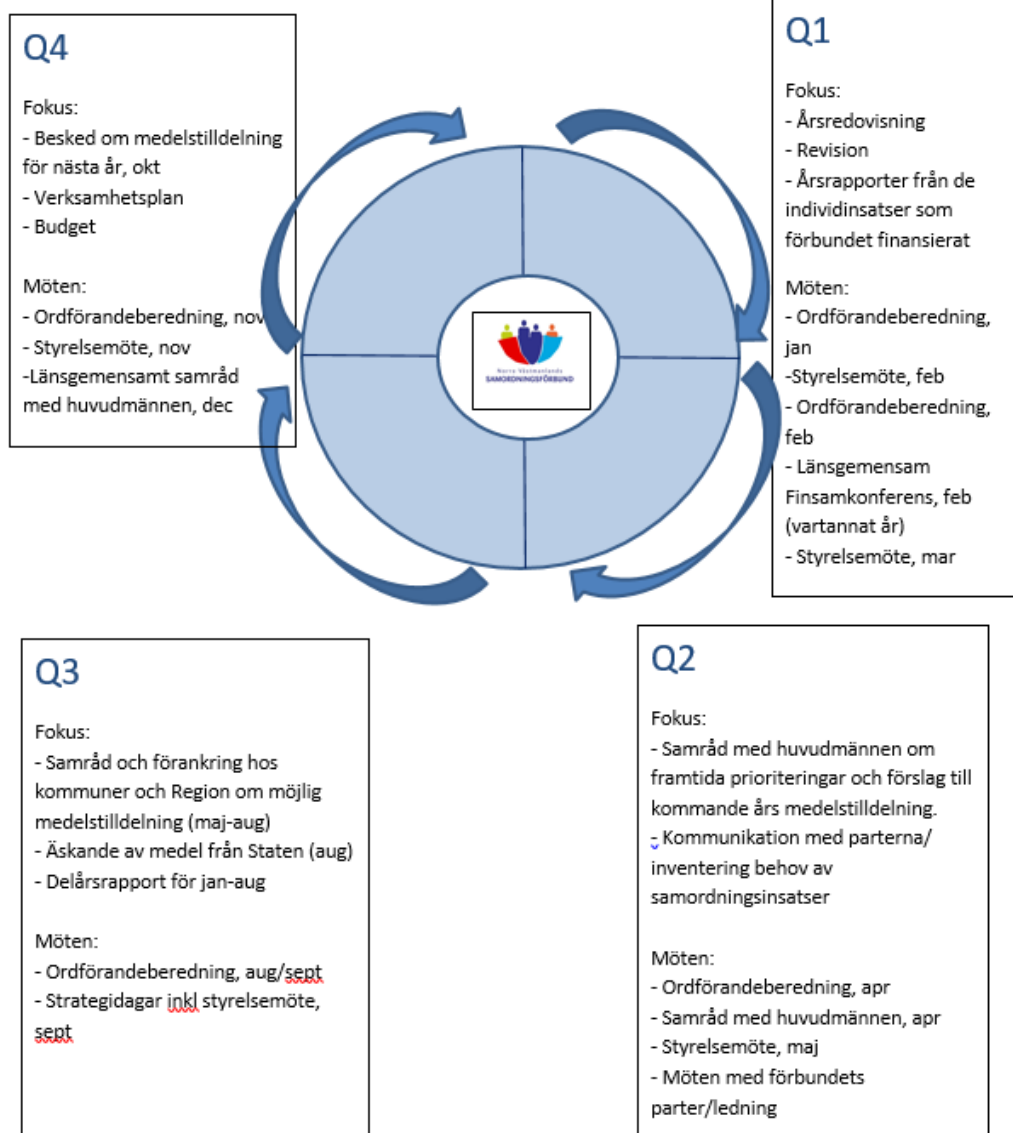
Arbetsförmedlingen rapporterar att år 2022, på nationell nivå, har präglats av en stark arbetsmarknad, med en bred minskning av antalet inskrivna arbetslösa. Både det totala antalet arbetslösa, antalet långtidsarbetslösa och antalet arbetslösa unga var på tydligt lägre nivåer under det fjärde kvartalet 2022 än under samma kvartal 2021 i alla delar av landet.

I de sex kommunerna i norra Västmanland fanns det, enligt Arbetsförmedlingens statistik, 42 % fler lediga arbeten i december 2022 jämfört med december 2021. Den totala arbetslösheten i förbundets medlemskommuner har minskat med 14 % mellan december 2021 och december 2022. Även antalet personer som varit arbetslösa mer än 24 månader har minskat med 11 %.

1.4 Styrning och uppföljning av verksamheten

Förbundsstyrelsen arbetar utifrån verksamhetsplan och budget, och med ett årshjul med fokusområden för respektive kvartal. Styrelsen har 4-6 planerade möten per år. Däremellan håller ordförande och vice ordförande regelbunden kontakt med förbundets kansli samt bereder ärenden till styrelsen.

Årshjul för styrelsen Norra Västmanlands Samordningsförbund, uppdaterad 2020-11-12

Styrdokument

- ✓ Finsamlagen (2003:1210)
- ✓ Förbundsordning (2015)
- ✓ Styrelsens reglemente
- ✓ Delegationsordning
- ✓ Styrelsens årshjul
- ✓ Verksamhetsplan och budget
- ✓ Förbundschefen uppdrag och ansvar
- ✓ Nomineringsförfarande inför val och ordförande och vice ordförande
- ✓ Registerförteckning över personuppgiftsbehandling
- ✓ Kommunikationsplan
- ✓ Kriterier för ansökan om medel till insatser
- ✓ Dokument där mål, syfte och uppföljning av insatser ingår
- ✓ Policyer
  - Policy för internkontroll
  - Policy för likviditetsförvaltning
  - Policy för utvärdering
  - Bilpolicy
  - Alkoholpolicy vid representation
  - Strukturerat arbete för tidig upptäckt av våld i alla individinsatser som förbundet finansierar

Styrelsen fattar beslut om övergripande mål, inriktning och prioriterade målgrupper för de individinsatser som förbundet finansierar. Insatsernas styrgrupper, som består av chefstjänstepersoner från de samverkande parterna, tar därefter fram och följer löpande upp insatsens lokala mål. Förbundschefen är adjungerad i dessa styrgrupper.

Styrelsen följer löpande upp verksamheten samt ekonomiskt utfall jämfört med avsatta budgetmedel.

I början på året beslutar styrelsen om vilket eller vilka områden som ska vara föremål för årets internkontroll. 2021 års internkontroll redovisades i början på 2022 och gällde en översyn av vilka områden som behövde riskbedömas. 2022 års internkontroll avsåg riskbedömning av finansiering av läns gemensamma aktiviteter och länsförbundsprocessen samt uppföljning av 2020 års internrevision. Denna rapport kommer redovisas i början på 2023.

Samordningsförbundens insatser, budget och utfall har registreras i SUS - *Sektorsövergripande system för uppföljning av samverkan och finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet*. Systemet förvaltas av Försäkringskassan, och kommer under 2023 att ersättas av ett nytt uppföljningssystem – *Uppföljning Finsam*.

Styrelsen anser att förbundet har arbetat i riktning mot visionen samt att förbundet har uppfyllt sina mål för år 2022 genom de insatser som styrelsen beslutat om och som förbundet har genomfört.

1.5 God ekonomisk hushållning, måluppfyllelse och ekonomisk ställning

---

Samordningsförbundet ska ha en god ekonomisk hushållning och verka för en effektiv användning av gemensamma resurser samt främja en positiv utveckling av verksamheten. Överskott eller underskott överförs till nästa verksamhetsår.

Sammanfattningsvis bedömer Norra Västmanlands Samordningsförbund att de insatser som genomförts under år 2022 i stort har följt verksamhetsplanen, men att något mindre medel än budgeterat har förbrukats, till största del på grund av att några av Samordningsteamerna inte har använt alla tilldelade medel. Beslut om medelsplacering sker enligt gällande delegationsordning.

Det egna kapitalet uppgick till 1 140 tkr per 2022-12-31, vilket var 16 % av årets medelstildelning. Målet är att inte ha ett eget kapital som överstiger 20 % av förbundets budgeterade medlemsbidrag och att det egna kapitalet inte ska understiga 500 tkr.

Styrelsen har valt att till allra största del prioritera finansiering och stöd till individinsatser, men att det även ska finnas utrymme för strukturpåverkande insatser. Årets kostnader har fördelats enligt följande:

Individinsatser	71 %
Strukturpåverkande insatser	7 %
Processtöd samverkansinsatser	6 %
Administration (styrelse & kansli)	16 %

Då årets tilldelade medel har använts och att det egna kapitalet understiger rekommenderat tak samt att endast 16 % av verksamhetens kostnad avser administration så anser styrelsen att förbundet har god ekonomisk hushållning.

Trots att mindre medel än budgeterat har förbrukats anser styrelsen att förbundet genom beslutade insatser nått målet/visionen att stödja människor i utanförskap till bättre hälsa och förvärvsarbete och därmed bidragit till ett mer socialt hållbart och jämställt samhälle.

Uppföljning av verksamheten

Den övergripande inriktningen utgörs av finansiering av samverkansinsatser som leder till att fler individer uppnår, eller närmar sig, egen försörjning. Basen i Norra Västmanlands Samordningsförbunds verksamhet är finansiering och stöd till fyra Samordningsteam.

Samordningsförbundet har i övrigt formulerat tre målområden. Dessa är långsiktiga och strategiska mål.

- Identifiera - Att kartlägga behov av samverkan
- Förebygga - Att utveckla insatser som förhindrar långvarigt utanförskap
- Stimulera - Att utveckla samverkansstrukturer inom området samordnad rehabilitering

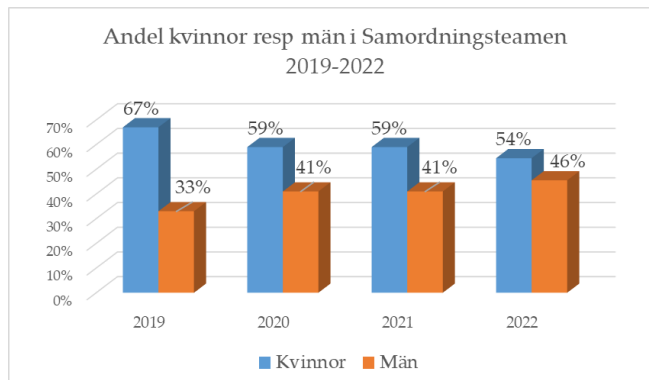
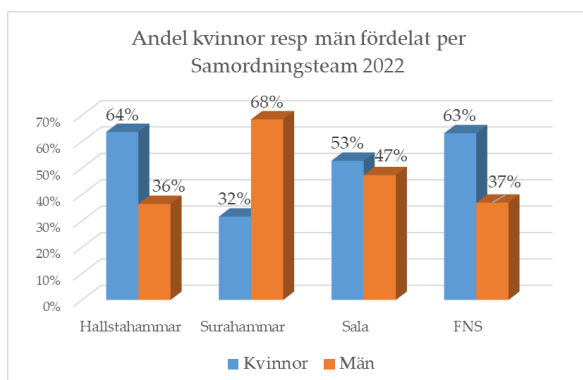
Uppföljning av mål- och verksamhetsområden redovisas nedan.

Målgrupp individinsatser

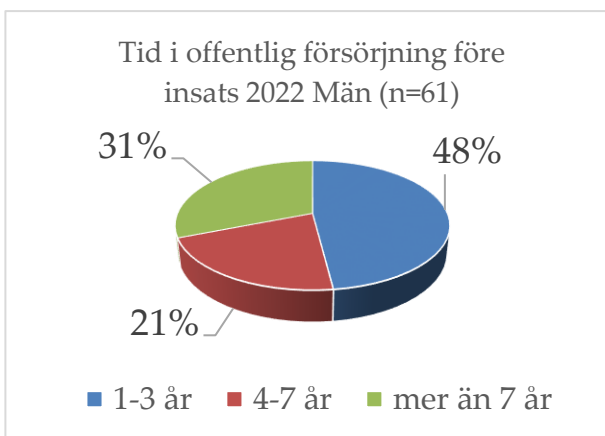
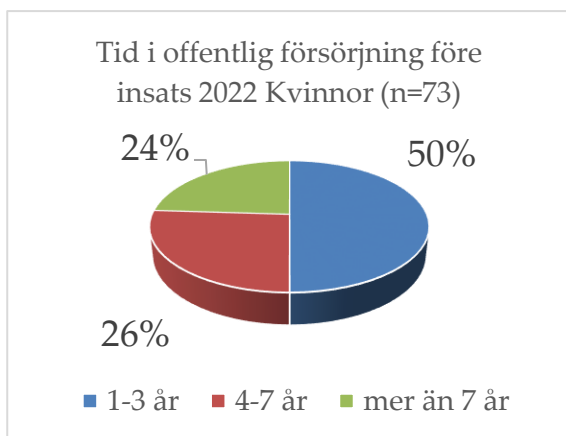
Samverkansinsatserna ska stödja personer i åldern 16-64 år som har *behov av samordnade rehabiliteringsinsatser från flera aktörer för att öka förmågan och förutsättningarna för egen försörjning*. Angelägna grupper att nå är personer med psykisk ohälsa och ungdomar/unga vuxna som är i, eller riskerar att hamna i, utanförskap samt utrikesfödda personer med ohälsa. Det är också viktigt att hänsyn tas till lokala behov och förutsättningar.

Myndigheterna som anvisar deltagare insatserna beskriver ofta målgruppen som personer som har avstannat i sin utveckling mot arbete. De står ofta mycket långt från arbete och egen försörjning och tidigare stödinsatser i ordinarie strukturer har inte räckt till. Personerna själva beskriver ofta att man har "provat allt" för att komma vidare mot arbete, men att det av olika skäl inte har fungerat.

Redovisning av målgruppen i de fyra individinsatser (Samordningsteam) som förbundet har finansierat framgår av diagrammen nedan. Samordningsteamerna har under året arbetat med totalt 134 deltagare, varav 63 är nya för året. Statistiken är hämtad från SUS (Sektorsövergripande system för uppföljning av samverkan och finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet) som förvaltas av Försäkringskassan.

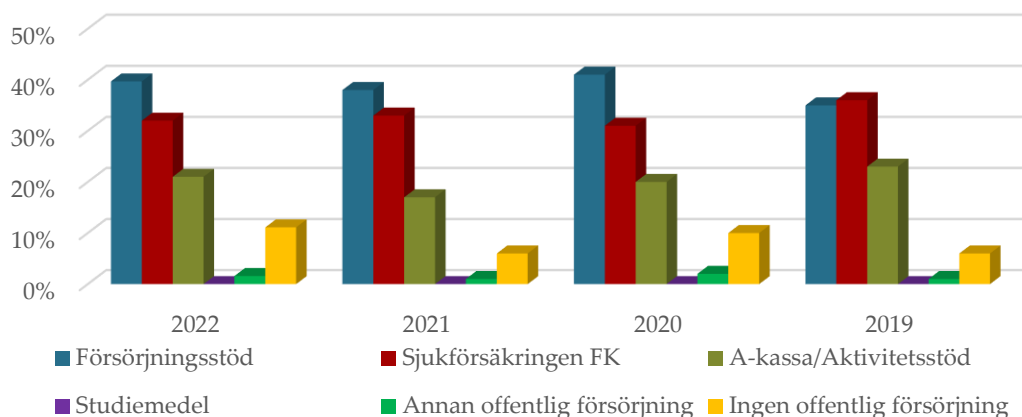

Könsfördelning: Totalt sett har fler kvinnor än män anvisats till Samordningsteamerna. Fördelningen mellan könen har dock till viss del jämnats ut under de senaste åren. Det är också relativt stora skillnader i könsfördelningen mellan de olika Samordningsteamerna.

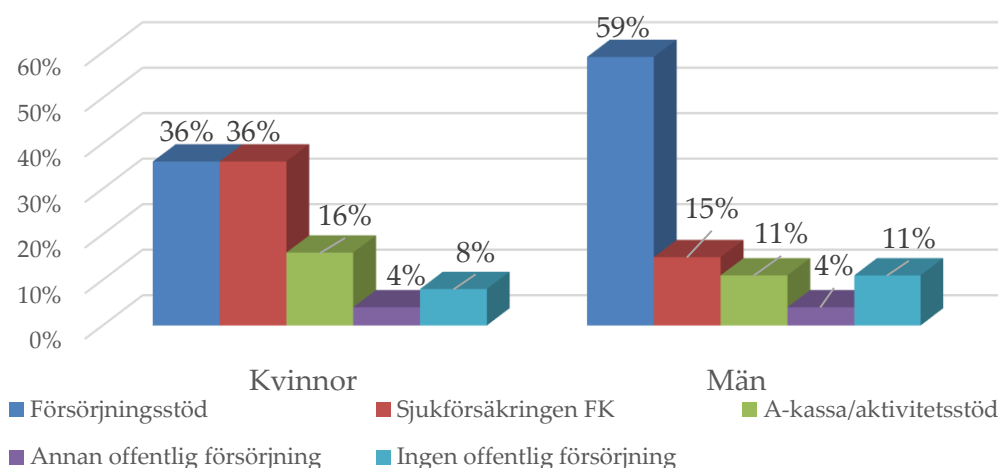

Tid i offentlig försörjning: Den genomsnittliga tiden i offentlig försörjning före insatsen är 4,9 år (kvinnor 4,7 år och män 5,0 år). Till skillnad från året innan har de män som deltagit i Samordningsteamens verksamhet i genomsnitt längre tid i offentlig försörjning än kvinnorna. Cirka hälften av alla deltagare har haft offentlig försörjning i mer än 3 år. En fjärdedel av kvinnorna och en tredjedel av männen har haft offentlig försörjning i mer än 7 år, varav några så länge som 15 år. Insatserna har arbetat med rätt målgrupp utifrån ambitionen i förbundets verksamhetsplan.

Försörjningskälla före insats 2019-2022

Försörjningskälla före insats 2022 - könsfördelat

Försörjningskälla: Andelen deltagare utan någon offentlig försörjning alls har ökat, och beror sannolikt på att fler ungdomar anvisats från KAA (Kommunala aktivitetsansvaret) och där anhöriga står för försörjningen. Den vanligaste försörjningskällan är fortfarande försörjningsstöd från kommunerna. Männen har i betydligt större utsträckning än kvinnorna haft försörjningsstöd. Kvinnorna har i tydligt större utsträckning varit sjukskrivna före insatsen. Dessa könsskillnader är ett mönster som vi känner igen sedan flera år tillbaka.

Individinriktade insatser

Förbundet har under året fortsatt finansiera fyra individinsatser, så kallade Samordningsteam, på fyra orter i norra länet. De drivs gemensamt av förbundets parter och med hel- eller delfinansiering av samordningsförbundet. Deltagare till insatserna remitteras från förbundets parter. Varje insats styrs av en styrgrupp med chefstjänstepersoner utsedda av förbundets parter. Syftet med Samordningsteamerna är att erbjuda ett samlat, lösningsinriktat och individanpassat rehabiliteringsstöd så att deltagaren ska återfå eller förbättra sina möjligheter till egen försörjning - för att på så sätt bidra till ett hållbart samhälle. Insatsernas värdegrund baseras på övertygelsen att alla individer har inneboende resurser och styrkor som kan tas tillvara.

Verksamheten anpassas efter varje deltagares behov och insatspersonalen är ständigt beredd att förändra och utveckla metoder, arbetssätt och aktiviteter. Samverkan mellan myndigheterna ska bedrivas med respekt för varandras kunskap, roller och arbetssätt. Deltagares erfarenheter, kunskaper och synpunkter ska systematiskt tas tillvara för att vidareutveckla insatsens design. Insatsen avslutas då deltagaren inte längre behöver myndigheternas samlade stöd, utan kan få det i parternas ordinarie verksamheter. En del av deltagarna gör dock sådana stegförflyttningar att de kan börja arbeta eller studera direkt efter insatsen.

Strukturpåverkande insatser

Målområde 1: Identifiera – att kartlägga behov av samverkan.

Förbundets Utvecklingsråd (parternas chefsgrupp) har på Samordningsförbundets initiativ träffats regelbundet för att gemensamt identifiera områden som kan och behöver stödjas/utvecklas avseende samverkan. Personal och styrgrupper i de Samordningsteam som förbundet finansierar, medverkar också till att identifiera områden där samverkan behöver stärkas.

Förbundschefen har medverkat i de lokala ledningsgrupperna för samverkan psykisk hälsa mellan Region Västmanland och kommunerna.

Målområde 2: Förebygga - att utveckla insatser som förhindrar långvarigt utanförskap

Elever i högstadiet, gymnasiet och vuxenutbildningen som, av olika skäl, har svårt att klara skolan utgör en riskgrupp för framtida utanförskap. Personal på gymnasieutbildningar och Vuxenutbildningar har erbjudits att delta i myndighetsgemensamma kompetensutvecklingsinsatser, framför allt avseende lösningsfokuserat arbetssätt. Samordningsteamerna bidrar till att bryta långvarigt utanförskap och medverkar till att sprida erfarenheter som kan ligga till grund för tidigare och förebyggande insatser.

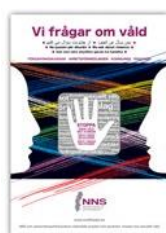
Samordningsförbundet har fortsatt att delta i det nationella regeringsuppdraget i projekt "Stoppa våldet" vars syfte är att tidigare upptäcka våld i nära relation. Förbundet har, tillsammans med sina parter, arbetat för att sprida kunskap om hur våld i nära relationer tidigare kan upptäckas, vilka effekter våld kan ha på människors hälsa samt vilket stöd som finns för dem som drabbats.

Personalen i de fyra Samordningsteamerna arbetar systematiskt och återkommande med att ställa frågor om våld till samtliga deltagare.

Det finns ett starkt samband mellan tidigare erfarenheter av våld och en senare psykiskt och fysisk ohälsa. Det är därmed tydligt att arbetssätt, typ Stoppa våldet, är en mycket angelägen fråga att gemensamt vidareutveckla och stödja. Insatspersonalen i Samordningsteamerna har under året erbjudits en 2-dagars fördjupningsutbildning om att upptäcka och bemöta våld i ungas nära relationer. Utbildningen genomfördes med hjälp av Föreningen Män och finansierades av Samordningsförbundet.

Förbundet har en policy att alla individinsatser som förbundet stödjer ska ha ett systematiskt arbete för tidig upptäckt av våld.

GrönKvist är ett coachande grupprogram som syftar till att personer ska få bättre kontroll på sin privatekonomi och minska sin ekonomiska stress. Programmet är från början utvecklat av Region Västmanland men har överlåtits till de tre Samordningsförbunden i länet. Materialet är numera digitaliserat, och under året har de tre samordningsförbunden i länet arrangerat ytterligare en handledarutbildning i Grönkvistprogrammet.

Målområde 3: Stimulera – att stärka strukturer inom området samordnad rehabilitering

För att myndigheter ska kunna ge ett gemensamt/samlat stöd som är till verklig nytta för klienterna, är att de är lyhörda för klienterna själva anser sig behöva.

Samordningsteamerna arbetar aktivt med att involvera deltagarna i planeringen av verksamheten och det individuella stöd som ges. En brukarstyrd brukarrevision har under årets genomförts i Samordningsteam Surahammar. Brukarrevisionen finansierades av Samordningsförbundet.

Insatspersonalen anser att revisionen gav många insikter och bra underlag för vidareutveckling av verksamheten utifrån de synpunkter som deltagarna delade med sig av till brukarrevisorerna.

Feedbacksystem används i form av ORS (Outcome Rating Scale) och SRS (Session Rating Scale), där klienters/deltagares synpunkter och erfarenheter tas tillvara för att vidareutveckla och stärka det samordnade stödet. Förbundet har också finansierat IT-stödet FIT Outcomes för de Samordningsteam som så önskar. Brukarorganisationer har bjudits in att delta i konferenser och seminarier för att bidra med sina perspektiv och erfarenheter.

En viktig förutsättning för att kunna stärka samverkan är att myndigheterna har kunskap, tillit och respekt för varandras uppdrag och förutsättningar. De behöver också ha respekt för varandras kompetens. Förbundet har därför arrangerat olika mötesplatser där chefer och personal hos förbundsmedlemmarna har getts möjlighet att träffas och lära mer om andras verksamheter och knyta kontakter för ökad samverkan. Det har främst skett via kortare digitala möten, s k "Dejt med en verkSAMhet", där chefer, personal, förtroendevalda och brukarorganisationer från hela länet har bjudits in, oavsett vilket av Samordningsförbunden i länet som arrangerat dejten.

Förbundet har varit aktiv i att sprida kunskap om resultaten från den danska så kallade BIP-studien. (Beskæftigelses Indikator Projektet) samt att ge stöd för implementering av arbetssätt baserat på BIP-kunskapen. BIP-studien ger stöd för vår ambition och strävan att erbjuda verkningsfulla och parallella individinsatser utan glapp.

BIP är internationellt sett den hittills mest omfattande studie som har undersökt vad som faktiskt gör att individer med komplexa behov kommer i arbete. Man har undersökt sambandet mellan ett antal indikatorer för anställningsbarhet och sannolikheten att få ett jobb. Studien har genomförts av Vaeksthusets forskningscenter och Aarhus universitet.

Intresset för BIP har varit stort hos förbundets medlemmar. Under hösten har ett stort antal chefer och medarbetare från kommunerna samt medarbetare från Arbetsförmedlingen, deltagit i BIP-utbildning där lärdomarna från BIP-studien har förmedlats och diskuterats. Utbildningen har också handlat om ett dialog- och skattningsverktyg (progressionsmätning) som bygger på de indikatorer som, enligt BIP, allra mest påverkar sannolikheten att få ett jobb. Utbildningen har genomförts med stöd från ESF-medel, där Samordningsförbundet Centrala Östergötland har varit projektägare.

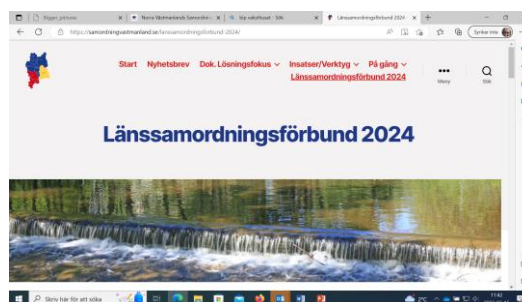
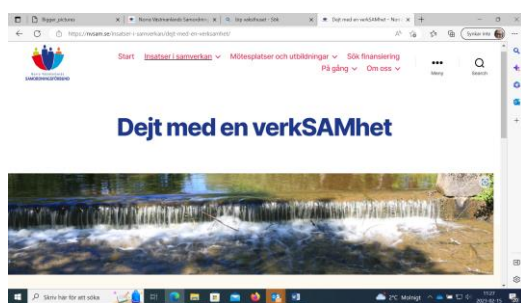
I Västmanland har det lösningsfokuserade arbetssättet utvecklats, med stor uthållighet och under lång tid. Det är ett kraftfullt verktyg och förhållningssätt i såväl klientarbete som i samverkan inom och mellan verksamheter. Förbundet har i samarbete med övriga Samordningsförbund i länet arrangerat flera myndighetsgemensamma utbildningar och nätverksträffar samt en stor och välbesökt konferens med syfte att stödja spridningen av det lösningsfokuserade arbetssättet. Förbundet har också via Tillsammansveckan finansierat föreläsningar om psykisk hälsa/ohälsa och bemötande.

Insatskatalogen är ett öppet och digitalt sökverktyg som syftar till att effektivisera sökandet efter tillgängliga insatser. Samordningsförbunden i länet har gemensamt finansierat driften av katalogen i Västmanland. En uppföljning av användningen av Insatskatalogen under 2021 visade att katalogen behöver göras mer välkänd hos förbundens medlemmar. Därför genomfördes under våren en informationsinsats.

Förbundscheferna har fortsatt medverka i ett nätverk med andra Samordningsförbund i Mellansverige. Syftet har bland annat varit att söka ett ökat samarbeten över förbunds- och regiongränserna. Frågor som har diskuterats är ökat kunskapsutbyte mellan förbunden och dess parter, gemensam omvärldspaning och om Samordningsförbunden gemensamt kan utveckla Finsam-miljön regionalt och nationellt, bland annat med stöd från ESF. Samarbetet har bland annat lett till att chefer och personal i norra Västmanland har kunnat ta del av flera ESF-finansierade utbildningsinsatser.

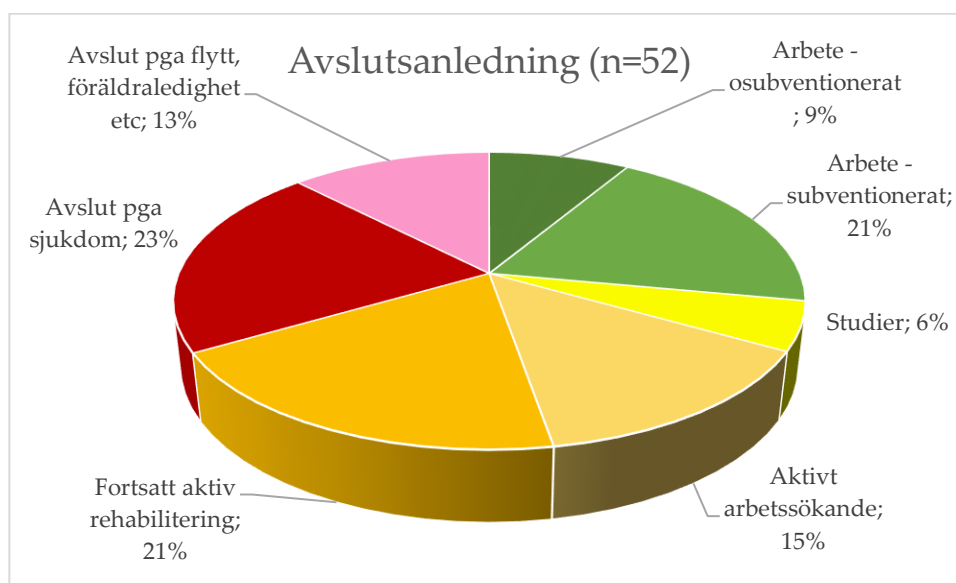
Förbundet har via möten och social media spridit information till medlemmarna om planerade aktiviteter och insatser. Ett stort antal dialogmöten har också genomförts med anledning av planerna på att bilda ett länsamordningsförbund i Västmanland.

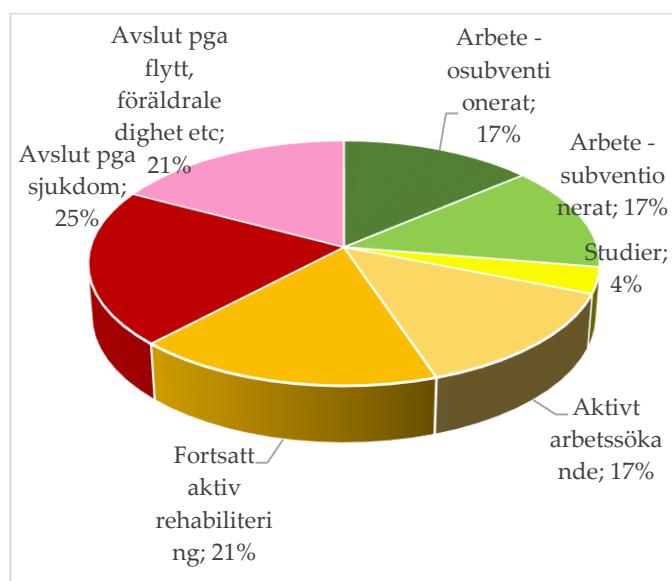
Uppföljning och resultat för individriktade insatser

De fyra Samordningsteamerna har under året arbetat med 135 deltagare (2021: 130). 64 deltagare har påbörjat insatsen (2021:65 deltagare) och 52 deltagare har avslutat insatsen (2021:59 deltagare). Här redovisas anledningar till avslut i insatsen och försörjningsförändring med statistik från SUS (samtliga deltagare, samt uppdelat per kön), samt därefter delar av resultaten från mätning med Indikatorer för Finsam.

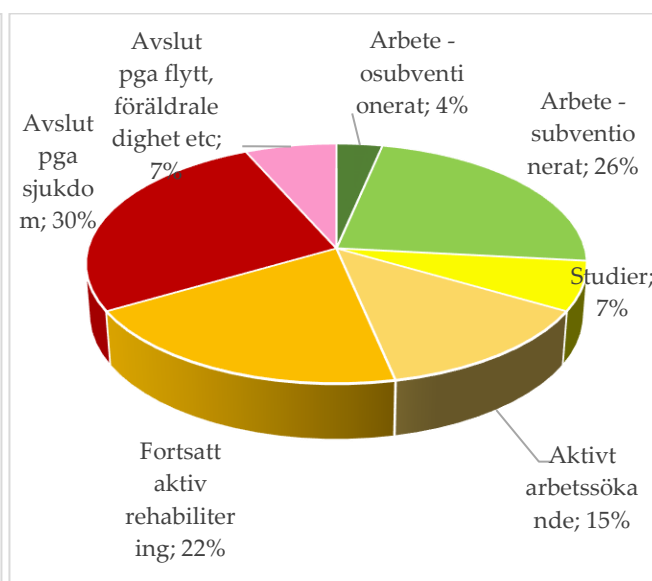
Anledningar till avslut i samordnad individinsats:

Figur 1 Avslutsanledningar (n=52)

Figur 2 Avslutsanledning, kvinnor (n=25)

Figur 3 Avslutsanledning, män (n=27)

Avslutsanledning: Ca 70 % av alla deltagare som avslutat insatsen under året har gjort sådana stegförflyttningar att de antingen kan arbeta, studera eller att de kan ta del av myndigheternas ordinarie arbetslivsinriktade insatser och inte längre har behov av samordnat rehabiliteringsstöd.

Vid könsjämförelse är det en större andel av kvinnorna som gått till osubventionerade anställningar än männen.

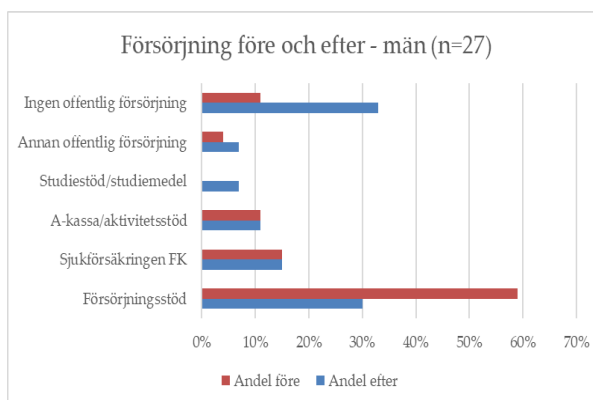
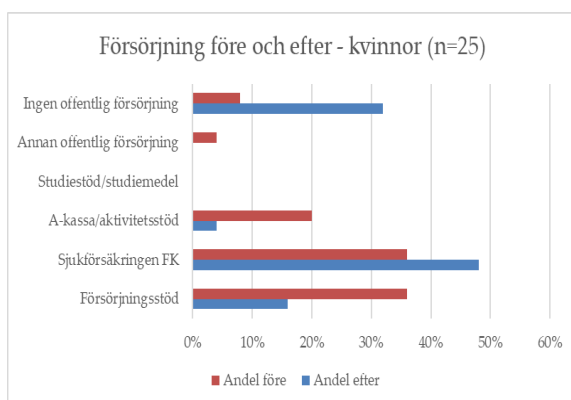
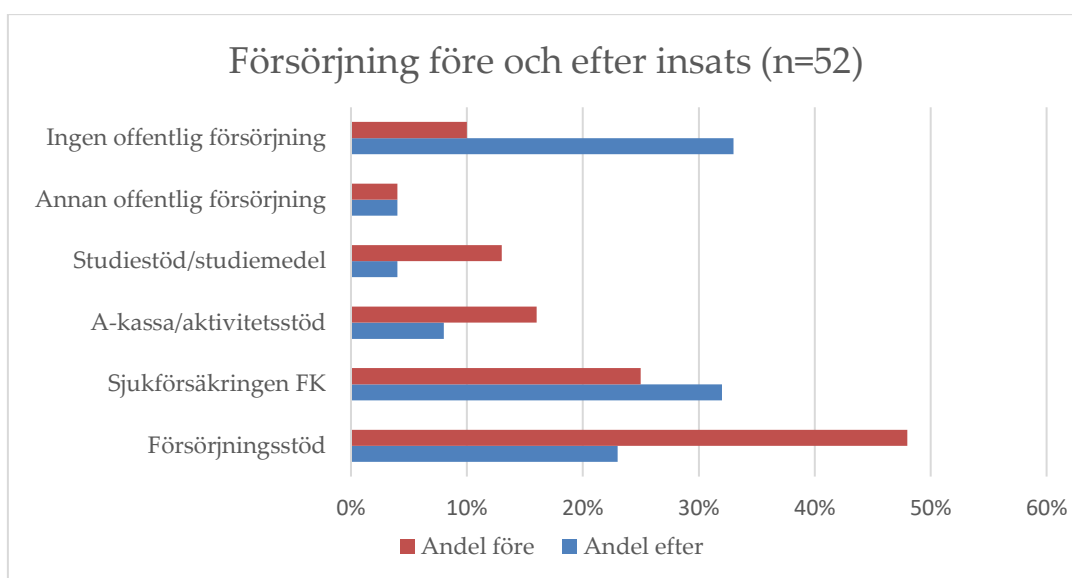
*Totalsumma är mer än 100 %, då deltagare kan ha flera avslutsanledningar, t ex både arbete och studier.

De deltagare som avslutat insatsen med "positivt utfall" (dvs arbete, studier, aktivt arbetssökande eller i fortsatt aktiv rehabilitering utan behov av samordnat stöd) hade i genomsnitt haft offentlig försörjning i 5,1 år före insatsen (2021: 4,6 år och 2020: 4,0 år).

De har varit i insatsen i genomsnitt 15,0 månader (2021: 13,9 månader, 2020: 12,0 månader och 2019: 11,8 månader).

Det betyder att dessa deltagare har varit i utanförskap längre tid än motsvarande grupp tidigare år, och att det i genomsnitt har tagit något längre tid att nå positivt utfall jämfört med tidigare år.

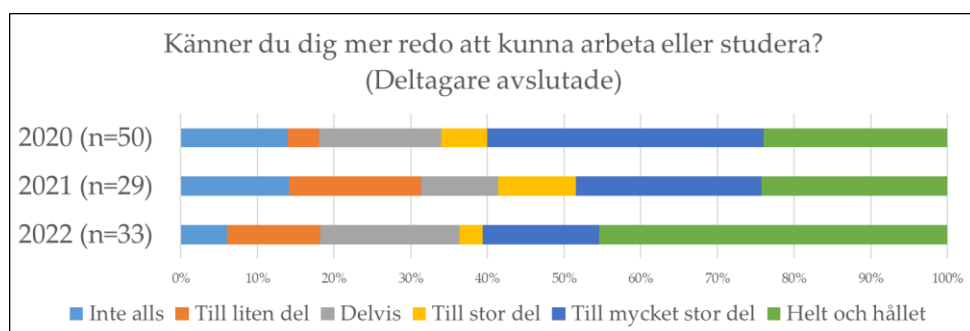
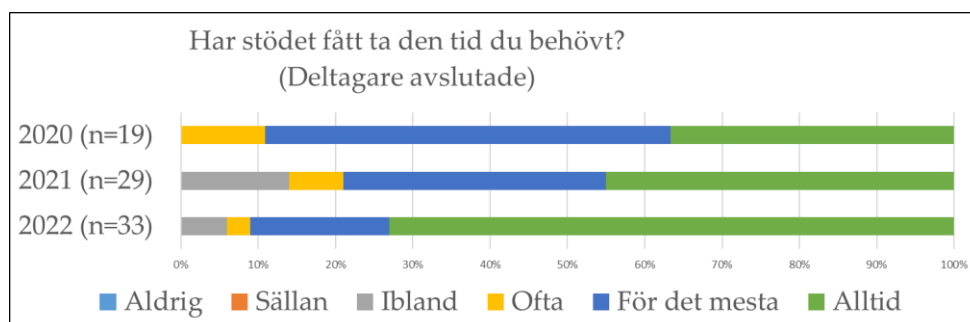
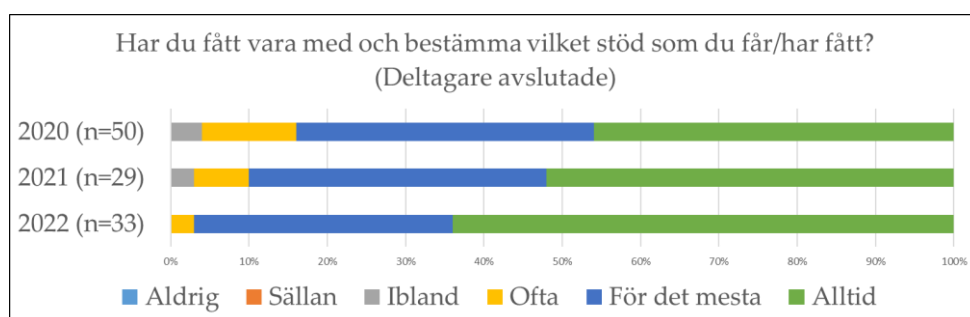
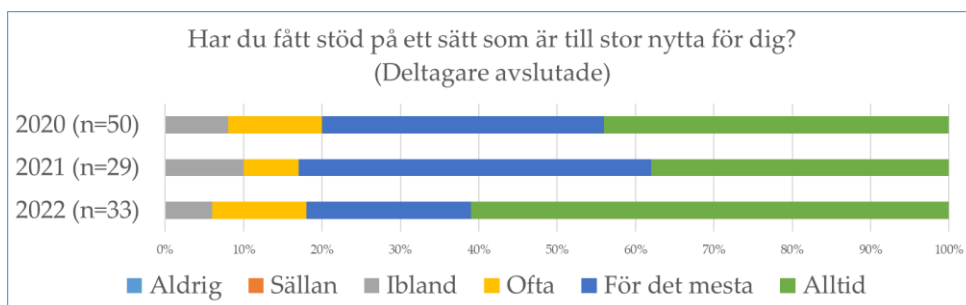
Försörjningsförändring före och efter insats

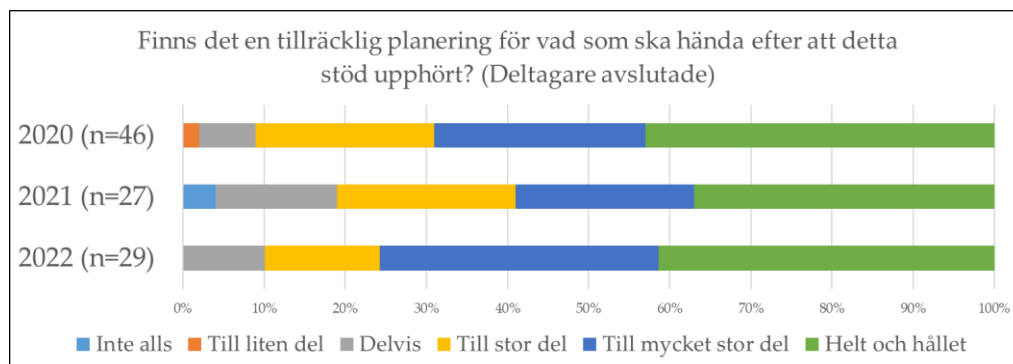

Försörjningsförändring: Efter insatsen är det fler personer som inte har någon offentlig försörjning, då de börjat arbeta eller studera. Behovet av försörjningsstöd har halverats efter insatsen för såväl männen som kvinnorna, för männen dock från en tydligt högre nivå. Att en större andel av kvinnorna har ersättning från Försäkringskassan efter insatsen beror bland annat på att flera deltagare har beviljats sjukersättning, men också att deltagare har lämnat insatsen för att deras hälsoläge inte har medgett arbetslivsinriktad rehabilitering i nuläget.

Indikatorer Finsam - deltagares skattning:

Samordningsförbundet använder det nationella verktyget Indikatorer för finansiell samordning för att följa upp och bedöma hur samordningen av arbetslivsrehabiliterande insatser fungerar. Följande grafer är en sammanställning över några av de enkätsvar som alla *deltagare* i de fyra Samordningsteamerna har erbjudits att bidra med i anslutning till att de avslutat sitt deltagande.

Indikatorer Finsam - deltagares skattning: Deltagarnas svar på Indikatorenkäterna tyder på att det finns ett stort mått av brukarinflytande i verksamheterna, att många deltagare upplever att stödet får ta den tid som de behöver för att komma framåt samt att stödet som getts har varit till stor nytta och hjälpt deltagarna att hantera sin situation. Det är också en tydlig andel deltagare som uppger att de känner sig mer redo att kunna arbeta eller studera.

Sammanfattande bedömning – resultat av individinsatser

Uppföljningen visar att Samordningsteamerna arbetar med rätt målgrupp utifrån prioriteringarna i förbundets verksamhetsplan. Den visar också att de individanpassade aktiviteter och den värdegrund som präglar verksamheten gör stor skillnad för den enskilde med tydliga stegförflyttningar i önskad riktning. Detta trots pandemin med de restriktioner och anpassningar av verksamheten som det inneburit.

Samordningsteamens arbete gör också skillnad för remitterande verksamheter, bland annat i form av deltagares minskade behov av offentlig försörjning.

Mål för individinsatser uppnått

Uppföljning och resultat för strukturpåverkande insatser

Förbundet har finansierat och genomfört en rad insatser med syfte att strukturellt utveckla och stödja samverkan och samordning mellan förbundets medlemmar. Dessa har varit gemensamma utbildningar, föreläsningar, konferenser och andra mötesplatser om frågor såsom våld i nära relation, psykisk hälsa och lösningsfokuserat arbetssätt. Men det har också varit processtöd i möten för att bygga nätverk och vidareutveckla konkreta samarbetsformer mellan förbundets medlemmar. Totalt har ca 680 personer deltagit i dessa möten.

En mer detaljerad redovisning av de strukturpåverkande insatserna redovisas i bilaga 1 till denna årsredovisning.

Norra Västmanlands Samordningsförbund samlar in data inom ramen för det nationella verktyget Indikatorer för finansiell samordning. Via indikatorerna försöker vi få svar på frågan *Hur vet vi att det blir bättre?* Vi följer utveckling både inom och runt de individriktade samverkansinsatser som

förbundet finansierar samt delar av den strukturella utvecklingen i samverkan mellan myndigheterna. Indikatorerna är totalt 16 st och för 14 indikator finns det enhetliga, kvalitetssäkrade och nationellt framtagna mått. För dessa 14 indikatorer är enkäter ställda till fem respondentgrupper: deltagare (pågående), deltagare (avslut), personal i insatser, parternas chefsgrupper och förbundsstyrelsens ledamöter.

Under året har totalt 123 enkäter samlats in., vilket är några fler än året innan. Indikatormätningen år 2022 genomfördes under perioden 2021-11-01 – 2022-10-30. Vid jämförelse med motsvarande undersökning år 2021 och 2020 visar årets mätning en förbättring av flera av indikatorerna medan några är att betrakta som oförändrade. En mer detaljerad redovisning av svaren i indikatormätningen finns i bilaga 2 till denna årsredovisning.

Sammanfattande bedömning – resultat av strukturpåverkande insatser

Förbundet har genomfört i stort sett samtliga planerade aktiviteter. Förbundsstyrelsen har fortsatt prioritera finansieringen av individinsatser men har också kunnat genomföra många strukturpåverkande insatser, trots att en relativt liten andel av förbundets budget har avsatts för det ändamålet.

Mål för strukturpåverkande insatser uppnått.

Balanskravsresultat

Årets resultat enligt resultaträkningen	-172,8
- Samtliga realisationsvinster	0,0
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	33,6
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0,0
Balanskravsresultat	-139,1

Styrelsen gör bedömningen att årets negativa resultat inte behöver återställas med hänvisning till god ekonomisk hushållning och kommunallagens regler för synnerliga skäl (prop 1996/97:52 s 38 och 94). Detta då förbundet över tid har byggt upp ett eget kapital och avsikten är att förbruka tidigare års överskott.

1.6 Väsentliga personalförhållanden

Samordningsförbundet har under året haft en förbundschef anställd på heltid.

1.7 Förväntad utveckling

Svensk ekonomi bedöms gå in i en lågkonjunktur under 2023 med ökande arbetslöshet som följd. Samtidigt väntas bristen på kompetens vara fortsatt hög.

Antalet nyinskrivna på Arbetsförmedlingen i landet ökar nu i början på 2023 jämfört med samma period förra året och allt fler varslas. Samtidigt minskar antalet långtidsarbetslösa.

I åldern 18 till 24 år och bland utrikes födda är arbetslösheten fortfarande högre än för äldre och inrikes födda. Många av de som är långtidsarbetslösa behöver utbilda/kompetensutveckla sig för att kunna matcha de arbeten som finns tillgängliga.

Arbetsförmedlingens reformering och förändrade uppdrag kommer innebära ett fortsatt utvecklingsarbete av samarbetsformer mellan Arbetsförmedlingen, deras externa aktörer och förbundets övriga parter.

Att samarbete och samverkan fungerar mellan myndighetsaktörer och arbetsgivare har en central roll för arbetsmarknadsinkludering. Stödande insatser till arbetsgivare kan behöva utvecklas för att fler arbetsgivare ska vilja och våga vara med och bidra till arbetsmarknads-inkludering för t ex personer med funktionshinder, utomeuropeiskt födda och lågutbildade personer.

Under 2023 planeras, med stöd av ESF-medel, en kompetensutvecklingsinsats "Vägen till arbetsgivarna" för förbundets medlemmar.

Den upplevda ohälsan i Västmanland är högre än i riket i övrigt, och speciellt den psykiska ohälsan är oroväckande stor. Insatser behöver utvecklas för att såväl förebygga psykisk ohälsa som att stödja och behandla de som drabbas. Här skulle Fontänhusmodellen kunna vara en konkret och effektiv pusselbit.

Region Västmanland har också tagit ett initiativ till en extra kraftsamling omkring mål #5 i den Regionala utvecklingsstrategin: "Att öka andelen som anser att deras hälsa är bra eller mycket bra". Här krävs ett brett samarbete mellan många olika samhällsaktörer då den upplevda hälsan är beroende av en lång rad faktorer utöver levnadsvanor, såsom kunskap/utbildning, arbete, boende och delaktighet.

Under perioden februari-mars 2023 kommer förbundsmedlemmarna fatta formella beslut om att bilda ett länsförbund. Norra Västmanlands Samordningsförbund kommer utökas och ombildas till Samordningsförbundet Västmanland. Samordningsförbunden i Västerås och Västra Mälardalen kommer läggas ner när bokslutet för 2023 är klart. Det kommer därför vara en fortsatt stor aktivitet kring länsförbundsfrågan under året. En gedigen styrelseutbildning genomförs under året och i maj planeras interimsstyrelsen för det nya länsamordningsförbundet börja arbeta med att förbereda för verksamhetsstart 1 januari 2024.

2. Resultaträkning

Belopp i kr	Not	2022	2021
Verksamhetens intäkter	2	7 330 830	7 054 856
Verksamhetens kostnader	3	-7 461 438	-7 077 796
Verksamhetens resultat		-130 608	-22 940
Finansiella intäkter		37	0
Finansiella kostnader		-42 196	-12 288
Resultat efter finansiella poster		-172 767	-35 228
Årets resultat		-172 767	-35 228

3. Balansräkning

Belopp i kr	Not	2022-12-31	2021-12-31
Tillgångar			
<i>Omsättningstillgångar</i>			
Fordringar	4	77 705	83 553
Kortfristiga placeringar	5	866 210	899 846
Kassa och bank		2 032 812	2 234 714
Summa omsättningstillgångar		2 976 727	3 218 113
Summa tillgångar		2 976 727	3 218 113
Eget kapital, avsättningar och skulder			
<i>Eget kapital</i>			
Årets resultat		-172 767	-35 228
Övrigt eget kapital		1 312 285	1 347 512
<i>Avsättningar</i>			
Avsättningar för pensioner		231 124	176 450
<i>Skulder</i>			
Kortfristiga skulder	6	1 606 086	1 729 379
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		2 976 727	3 218 113
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

4. Kassaflödesanalys

Belopp i kr.	Not	2022	2021
Årets resultat		-172 767	-35 228
Justering för ej likviditetspåverkande poster	1	54 674	19 882
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		-118 093	-15 346
-/+ Ökning/minskning kortfristiga fordringar		5 848	39 158
+/- Ökning/minskning kortfristiga skulder		-123 293	62 954
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-235 538	86 766
Årets kassaflöde		-235 538	86 766
Likvida medel vid årets början		3 134 560	3 047 794
Likvida medel vid årets slut		2 899 022	3 134 560
Not 1 Justering för ej likviditetspåverkande poster			
Gjorda avsättningar		54 674	19 882

5. Driftredovisning

Belopp tkr	Utfall 2022			Budget 2022*	Avvikelse 2022	Utfall 2021		
	Intäkt	Kostnad	Netto	Netto	Utfall-Budget netto	Intäkt	Kostnad	Netto
INTÄKTER								
Medel från huvudmännen	7 046	0	7 046	7 046	0	7 046	0	7 046
Summa intäkter	7 046	0	7 046	7 046	0	7 046	0	7 046
ADMINISTRATIVA KOSTNADER								
Styrelse	0	-365	-365	-455	90	0	-426	-426
Kansli + Bilkonto	102	-860	-758	-596	-162	9	-750	-741
Summa administrativa kostnader	102	-1 225	-1 123	-1 051	-72	9	-1 176	-1 167
DIREKTA INSATSKOSTNADER								
Individinsatser								
Samordningsteam Surahammar		-1 047	-1 047	-1 053	6	0	-963	-963
Samordningsteam Hallstahammar		-1 071	-1 071	-1 120	49	0	-1 044	-1 044
Samordningsteamet FNS		-1 509	-1 509	-1 523	14	0	-1 402	-1 402
Samordningsteam Sala		-1 447	-1 447	-1 590	143	0	-1 536	-1 536
Kurator Samordningsteam		-215	-215	-235	20	0	-130	-130
Summa kostnader individinsatser	0	-5 289	-5 289	-5 521	232	0	-5 075	-5 075
Strukturpåverkande insatser								
Samverkansmedel ofördelat		-83	-83	-82	-1	0	-102	-102
Extern medbedömning		-30	-30	-35	5	0	-35	-35
Övriga utvärderingsinsatser		-10	-10	-30	20	0	-13	-13
Utvecklingsdagar samordningsteam		-24	-24	0	-24	0	-5	-5
Länsgem utbildningsinsatser	83	-262	-179	-250	71	0	-153	-153
Lösningfokuserat arbetssätt -grundutbildning	100	-14	86	-20	106	0	0	0
<i>varav processtöd / samverkan</i>						0		
Lösningfokuserat arbetssätt -vidareutbildning	0	0	0	-20	20	0	0	0
Andra utbildningsinsatser	0	-12	-12	0	-12	0	-15	-15
Insatskatalogen		-73	-73	-75	2	0	-72	-72
Summa kostnader strukturpåverkande insatser	183	-508	-325	-512	187	0	-395	-395
Processtöd samverkansinsatser								
Processtöd samverkansinsatser		-439	-439	-431	-9	0	-432	-432
<i>varav processtöd / samverkan</i>			0					
Summa processtöd samverkansinsatser	0	-439	-439	-431	-9	0	-432	-432
Summa direkta insatskostnader		-6 236	-6 054	-6 464	410	0	-5 902	-5 902
SUMMA	7 331	-7 461	-131	-468	338	7 055	-7 078	-23

* Reviderad budget, enligt styrelsebeslut 2022-03-23.

Resultatet avviker från budget med 338 tkr främst på grund av att två av Samordningsteamerna inte använt alla beviljade medel samt att kostnader för länsgemensamma aktiviteter blev lägre än budgeterat. Från och med 2020 redovisas fördelning av kansliets kostnader mellan administration och processtöd för samverkan (direkt insatskostnad). Detta för att mer korrekt spegla hur förbundets personella resurser används. Hälften av förbundschefens arbetstid, och därmed hälften av personalkostnaden, utgör administration och hälften processtöd.

6. Noter

Belopp i kr

Not 1. Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är i tillämpliga delar upprättad i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Vissa anpassningar har gjorts till Finsam:s verksamhet.

Not 2. Verksamhetens intäkter	2022	2021
Driftbidrag från staten	3 523 000	3 523 000
Driftbidrag Fagersta kommun	320 108	321 290
Driftbidrag Norbergs kommun	137 788	138 557
Driftbidrag Skinnskattebergs kommun	105 712	105 861
Driftbidrag Sala kommun	554 440	553 623
Driftbidrag Hallstahammars kommun	398 960	397 459
Driftbidrag Surahammars kommun	244 492	244 709
Driftbidrag från Region Västmanland	1 761 500	1 761 500
EU-medel och andra bidrag	84 830	0
Övriga intäkter	200 000	8 857
Summa	7 330 830	7 054 856

Not 3. Verksamhetens kostnader	2022	2021
Individinsatser	-5 289 398	-5 074 808
Strukturpåverkande insatser	-507 633	-395 004
Processtöd samverkansinsatser	-439 447	-432 113
Summa direkta insatskostnader	-6 236 478	-5 901 925
Administrativa kostnader	-1 224 959	-1 175 871
Summa verksamhetens kostnader	-7 461 436	-7 077 796

Not 4. Fordringar	2022-12-31	2021-12-31
Skattekontot	31 316	18 302
Debiterad preliminärskatt	8 844	16 152
Moms	21 942	10 090
Förutbetalda kostnader	15 603	39 009
Summa kortfristiga fordringar	77 705	83 553

Not 5. Kortfristiga placeringar	2022-12-31	2021-12-31
Obligationer, förlagsbevis m.m.		
Anskaffningsvärde	900 000	900 000
Värdereglering	-33 791	-154
Summa kortfristiga placeringar	866 209	899 846

Not 6. Kortfristiga skulder	2022-12-31	2021-12-31
Leverantörsskulder	-296 517	-77 052
Preliminärskatt löner	-23 838	-24 431
Semesterlöneskuld	-64 228	-40 143
Lagstadgad arbetsgivaravgift	-22 196	-23 227
Upplupen särskild löneskatt individuell del	-13 607	-24 306
Upplupen pensionskostnad individuell del (KAP-KL)	-30 087	-26 000
Övriga upplupna kostnader	-1 155 612	-1 514 220
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-1 606 086	-1 729 379

7. Styrelsens underskrift

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt kostnader, intäkter och förbundets ekonomiska ställning.

Undertecknat den dag som framgår av våra elektroniska underskrifter.

DocuSigned by:

Anna Karin Elisabet Pettersson

5E74E8DACE4F486...

Elisabet Pettersson

Ordförande

DocuSigned by:

Marianne Ångström

260CBD8BED2A411...

Marianne Ångström

Ledamot

DocuSigned by:

Roger Ingvarsson

7336F40067CD40A...

Roger Ingvarsson

Ledamot

DocuSigned by:

Oskar Söderberg

44671EEB6DB64DF...

Oskar Söderberg

Ledamot

DocuSigned by:

Jenny Hödefors

D82C5FF21E5D4FF...

Jenny Hödefors

Ledamot

DocuSigned by:

Anders Johannesson

6BBFC596D0864A0...

Anders Johannesson

Vice ordförande

DocuSigned by:

Lena Margareta Eldstål

444F412AF6E2445...

Lena Eldstål

Ledamot

DocuSigned by:

Inge Larsson

C95FFDB676D94B8...

Inge Larsson

Ledamot

DocuSigned by:

Åsa Brodd

BBFFF336A3224B2...

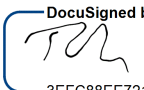
Åsa Brodd

Ledamot

8. Revisorernas underskrift

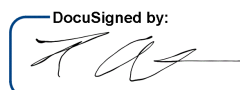
Vår revisionsberättelse har avgivits den dag som framgår av våra elektroniska underskrifter

DocuSigned by:

.....3EFC88EE721D4A6.....

Rolf Malmén

Revisor

Utsedd av Kommunerna Fagersta,
Hallstahammar, Norberg, Sala,
Skinnskatteberg och Surahammar

DocuSigned by:

.....6D853EECA76A41A.....

Jesper Songer

Revisor

Utsedd av Region Västmanland

DocuSigned by:

.....EA2B84B743E34A3.....

Cecilia Kvist

Auktoriserad revisor,

KPMG AB

Utsedd av Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan

Bilagor

Bilaga 1 Sammanställning av förbundets strukturpåverkande insatser

Bilaga 2 Indikatorer för finansiell samordning

Revisionsberättelse

Till styrelsen i Norra Västmanlands Samordningsförbund, organisationsnummer 222000–1974, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, regionfullmäktige i Västmanland och kommunfullmäktige i Hallstahammars kommun, Norbergs kommun, Sala kommun, Skinnskattebergs kommun, Fagersta kommun och Surahammars kommun

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Samordningsförbundet Norra Västmanlands Samordningsförbund för år 2022.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om finansiell samordning och kommunal bokföring och redovisning och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av samordningsförbundets finansiella ställning per den 31 december 2022 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att resultaträkningen och balansräkningen för samordningsförbundet fastställs.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisions sed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *Den auktoriserade revisorns ansvar* samt *De förtroendevalda revisorernas ansvar*.

Vi är oberoende i förhållande till förbundet enligt god revisors sed i Sverige. Vi som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om finansiell samordning och enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av förbundets förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera förbundet, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Vi har utfört revisionen enligt god revisions sed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisions sed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi mig en förståelse av den del av förbundets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om förbundets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett förbund inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

De förtroendevalda revisorernas ansvar

Vi har att utföra en revision enligt lagen om finansiell samordning, kommunallagen och därmed enligt god revisionssed för kommunal verksamhet i Sverige. Vi ansvarar för att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Vi har biträtts i vår granskning av ett sakkunnigt biträde.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt förbundsordning

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Norra Västmanlands Samordningsförbund för år 2022.

Vi bedömer sammantaget att styrelsen i Norra Västmanlands Samordningsförbund har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som är uppställda.

Vi tillstyrker att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsred i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till förbundet enligt god revisionsred i Sverige. Vi som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorernas ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot förbundet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsred i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot förbundet.

Som en del av en revision enligt god revisionsred i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelse skulle ha särskild betydelse för förbundets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Upplysning

Det finns två revisionsrapporter att ta del av för ytterligare information, en revisionsrapport som sakkunnigt biträde har skrivit och en revisionsrapport som den auktoriserade revisorn har skrivit.

DocuSigned by:

6D853EECA76A41A...

Jesper Songer

Revisor, Region Västmanland

DocuSigned by:

3EEC88EE721D4A6...

Rof Malmén

Revisor, Fagersta kommun, Hallstahammars kommun,
Norbergs kommun, Sala kommun, Skinnskatteberg
kommun och Surahammars kommun

DocuSigned by:

EA2B84B743E34A3...

Cecilia Kvist

Auktoriserad revisor

KPMG AB

Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen

Certificate Of Completion

Envelope Id: 44E87B3D7A0446AEA1C3329551FCEC92

Status: Completed

Subject: Complete with DocuSign: Årsredovisning 2022 NVS.pdf, Revisionsberättelse NVS 2022.docx

Source Envelope:

Document Pages: 32

Signatures: 15

Envelope Originator:

Certificate Pages: 8

Initials: 0

Cecilia Kvist

AutoNav: Enabled

PO Box 50768

Envelopeld Stamping: Enabled

Malmö, SE -202 71

Time Zone: (UTC+01:00) Amsterdam, Berlin, Bern, Rome, Stockholm, Vienna

cecilia.kvist@kpmg.se

IP Address: 185.113.96.1

Record Tracking

Status: Original

Holder: Cecilia Kvist

Location: DocuSign

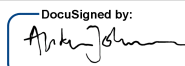
3/22/2023 5:49:42 AM

cecilia.kvist@kpmg.se

Signer Events

Anders Johannesson

anders.johannesson@hallstahammar.se

Security Level: Email, Account Authentication
(None)**Signature**DocuSigned by:

6BBFC595D0864A0...**Timestamp**

Sent: 3/22/2023 6:09:17 AM

Viewed: 3/22/2023 7:24:37 AM

Signed: 3/22/2023 7:27:02 AM

Signature Adoption: Drawn on Device

Using IP Address: 98.128.229.200

Signed using mobile

Authentication Details

Identity Verification Details:

Workflow ID: facedebc-e28d-4182-adbf-789fd673b01

Workflow Name: DocuSign ID Verification

Workflow Description: The signer will need to identify themselves with a valid government ID.

Identification Method: Electronic ID

Type of Electronic ID: BankID Sweden

Transaction Unique ID: 13927075-a47a-5076-97eb-436528eca6a6

Country or Region of ID: SE

Result: Passed

Performed: 3/22/2023 7:24:19 AM

Electronic Record and Signature Disclosure:

Accepted: 3/22/2023 7:24:37 AM

ID: 1ecb99c9-fc72-439e-a45c-2e884edabc7e

Anna Karin Elisabet Pettersson

elisabet.pettersson@sala.se

Security Level: Email, Account Authentication
(None)DocuSigned by:

5E74E8DACE4F486...

Sent: 3/22/2023 6:09:18 AM

Viewed: 3/22/2023 8:42:31 AM

Signed: 3/22/2023 8:43:13 AM

Signature Adoption: Pre-selected Style

Using IP Address: 88.131.214.138

Authentication Details

Identity Verification Details:

Workflow ID: facedebc-e28d-4182-adbf-789fd673b01

Workflow Name: DocuSign ID Verification

Workflow Description: The signer will need to identify themselves with a valid government ID.

Identification Method: Electronic ID

Type of Electronic ID: BankID Sweden

Transaction Unique ID: 349e0903-8fcb-5c49-a729-c347697bbee1

Country or Region of ID: SE

Result: Passed

Performed: 3/22/2023 8:42:07 AM

Electronic Record and Signature Disclosure:

Accepted: 3/22/2023 8:42:31 AM

ID: a7ce2611-ecb7-41a6-af68-1016ec7525de

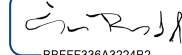
Signer Events

ÅSA BRODD

broddan.asa@gmail.com

Security Level: Email, Account Authentication
(None)

Signature

DocuSigned by:

BBFFF336A3224B2...

Signature Adoption: Drawn on Device
Using IP Address: 94.234.105.129
Signed using mobile

Timestamp

Sent: 3/22/2023 6:09:25 AM
Resent: 3/22/2023 9:02:33 AM
Resent: 3/22/2023 9:03:06 AM
Viewed: 3/22/2023 9:12:30 AM
Signed: 3/22/2023 9:14:59 AM

Authentication Details

Identity Verification Details:

Workflow ID: facedebc-e28d-4182-adbf-789fd673b01
Workflow Name: DocuSign ID Verification
Workflow Description: The signer will need to identify themselves with a valid government ID.
Identification Method: Electronic ID
Type of Electronic ID: BankID Sweden
Transaction Unique ID: eda3557a-e1e0-5d24-ab55-d666a5dc0fc5
Country or Region of ID: SE
Result: Passed
Performed: 3/22/2023 9:12:08 AM

Electronic Record and Signature Disclosure:

Accepted: 3/22/2023 9:12:30 AM
ID: aec77543-1eca-494e-8fd1-947b1d8fd395

Eva Marianne Ångström

marianne.angstrom@politiker.norberg.se

Security Level: Email, Account Authentication
(None)

DocuSigned by:

260CBD8BED2A411...

Signature Adoption: Drawn on Device
Using IP Address: 83.68.249.127
Signed using mobile

Sent: 3/22/2023 6:09:19 AM
Viewed: 3/22/2023 7:59:06 AM
Signed: 3/22/2023 8:03:03 AM

Authentication Details

Identity Verification Details:

Workflow ID: facedebc-e28d-4182-adbf-789fd673b01
Workflow Name: DocuSign ID Verification
Workflow Description: The signer will need to identify themselves with a valid government ID.
Identification Method: Electronic ID
Type of Electronic ID: BankID Sweden
Transaction Unique ID: c4e27a9f-417b-5352-b99a-c50d7eae5a66
Country or Region of ID: SE
Result: Passed
Performed: 3/22/2023 7:58:46 AM

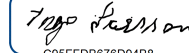
Electronic Record and Signature Disclosure:

Accepted: 3/22/2023 7:59:06 AM
ID: 3a42f9db-390d-4681-bb06-ba360068db3e

Inge Larsson

virsboinge@gmail.com

Security Level: Email, Account Authentication
(None)

DocuSigned by:

C95FFDB676D94B8...

Signature Adoption: Drawn on Device
Using IP Address: 81.227.16.88
Signed using mobile

Sent: 3/22/2023 6:09:20 AM
Viewed: 3/22/2023 7:03:20 AM
Signed: 3/22/2023 7:07:55 AM

Authentication Details

Identity Verification Details:

Workflow ID: facedebc-e28d-4182-adbf-789fd673b01
Workflow Name: DocuSign ID Verification
Workflow Description: The signer will need to identify themselves with a valid government ID.
Identification Method: Electronic ID
Type of Electronic ID: BankID Sweden
Transaction Unique ID: e076b9a1-f003-5bbc-ad54-f226ee2c9767
Country or Region of ID: SE
Result: Passed
Performed: 3/22/2023 7:02:36 AM

Electronic Record and Signature Disclosure:

Accepted: 3/22/2023 7:03:17 AM
ID: 0a81ad4d-e243-48a3-83b8-f64372a4b3c9

Signer Events

Jenny Hödefors
Jenny.Hodefors@hallstahammar.se
Security Level: Email, Account Authentication
(None)

Signature

DocuSigned by:

D82C5FF21E5D4FF...
Signature Adoption: Pre-selected Style
Using IP Address: 158.174.22.4

Timestamp

Sent: 3/22/2023 6:09:23 AM
Resent: 3/22/2023 9:03:06 AM
Viewed: 3/22/2023 9:22:44 AM
Signed: 3/22/2023 9:23:14 AM

Authentication Details

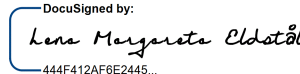
Identity Verification Details:

Workflow ID: facedebc-e28d-4182-adbf-789fdb673b01
Workflow Name: DocuSign ID Verification
Workflow Description: The signer will need to identify themselves with a valid government ID.
Identification Method: Electronic ID
Type of Electronic ID: BankID Sweden
Transaction Unique ID: d80e0384-7431-5d8a-a7c9-806b1b8922eb
Country or Region of ID: SE
Result: Passed
Performed: 3/22/2023 9:22:16 AM

Electronic Record and Signature Disclosure:

Accepted: 3/22/2023 9:22:44 AM
ID: a953c273-a859-45a0-94fa-63bb1f698cf1

Lena Margareta Eldstål
lena.eldstahl@fagersta.se
Security Level: Email, Account Authentication
(None)

DocuSigned by:

444F412AF6E2445...
Signature Adoption: Pre-selected Style
Using IP Address: 94.191.153.154
Signed using mobile

Sent: 3/22/2023 6:09:21 AM
Resent: 3/22/2023 7:00:31 AM
Viewed: 3/22/2023 7:03:16 AM
Signed: 3/22/2023 7:05:19 AM

Authentication Details

Identity Verification Details:

Workflow ID: facedebc-e28d-4182-adbf-789fdb673b01
Workflow Name: DocuSign ID Verification
Workflow Description: The signer will need to identify themselves with a valid government ID.
Identification Method: Electronic ID
Type of Electronic ID: BankID Sweden
Transaction Unique ID: de124e39-c8ad-5d92-b5b5-e5e4b7ec438a
Country or Region of ID: SE
Result: Failed - incorrect signer name
Performed: 3/22/2023 6:18:56 AM

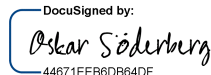
Identity Verification Details:

Workflow ID: facedebc-e28d-4182-adbf-789fdb673b01
Workflow Name: DocuSign ID Verification
Workflow Description: The signer will need to identify themselves with a valid government ID.
Identification Method: Electronic ID
Type of Electronic ID: BankID Sweden
Transaction Unique ID: f4979adf-11fc-519d-bb18-e30f9c534402
Country or Region of ID: SE
Result: Passed
Performed: 3/22/2023 7:02:45 AM

Electronic Record and Signature Disclosure:

Accepted: 3/22/2023 7:03:16 AM
ID: fdf6b3b1-1d77-4cdb-af92-d7ddf6fba1f6

Oskar Söderberg
oskar.soderberg@arbetsformedlingen.se
Security Level: Email, Account Authentication
(None)

DocuSigned by:

44671EEB8DB64DF...
Signature Adoption: Pre-selected Style
Using IP Address: 95.192.6.182

Sent: 3/22/2023 6:09:24 AM
Resent: 3/22/2023 9:03:07 AM
Viewed: 3/27/2023 8:03:42 AM
Signed: 3/27/2023 8:04:20 AM

Authentication Details

Signer Events**Signature****Timestamp****Identity Verification Details:**

Workflow ID: facedebc-e28d-4182-adbf-789fdb673b01
 Workflow Name: DocuSign ID Verification
 Workflow Description: The signer will need to identify themselves with a valid government ID.
 Identification Method: Electronic ID
 Type of Electronic ID: BankID Sweden
 Transaction Unique ID: 82780b71-9624-5c7b-ba8d-ea69db11d6fb
 Country or Region of ID: SE
 Result: Passed
 Performed: 3/27/2023 8:03:17 AM

Electronic Record and Signature Disclosure:

Accepted: 3/27/2023 8:03:42 AM
 ID: 49c76452-37da-4f72-b9da-b52e9a56158d

Roger Ingvarsson
 roger.ingvarsson@skinnskatteberg.se
 Security Level: Email, Account Authentication
 (None)

DocuSigned by:

 7336F40067CD40A...

Sent: 3/22/2023 6:09:22 AM
 Viewed: 3/22/2023 6:45:08 AM
 Signed: 3/22/2023 6:46:46 AM

Signature Adoption: Pre-selected Style
 Using IP Address: 98.128.186.92

Authentication Details**Identity Verification Details:**

Workflow ID: facedebc-e28d-4182-adbf-789fdb673b01
 Workflow Name: DocuSign ID Verification
 Workflow Description: The signer will need to identify themselves with a valid government ID.
 Identification Method: Electronic ID
 Type of Electronic ID: BankID Sweden
 Transaction Unique ID: b3d1396f-7b09-5c2f-b7ac-b83298838f27
 Country or Region of ID: SE
 Result: Passed
 Performed: 3/22/2023 6:44:48 AM

Electronic Record and Signature Disclosure:

Accepted: 3/22/2023 6:45:08 AM
 ID: f5059fe7-c97f-4de0-9f14-83651a19c7c6

Jesper Songer
 jespersonger@gmail.com
 Security Level: Email, Account Authentication
 (None)

DocuSigned by:

 6D853EECA76A41A...

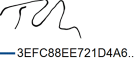
Sent: 3/27/2023 8:04:32 AM
 Viewed: 3/27/2023 8:14:31 AM
 Signed: 3/28/2023 6:34:09 AM

Signature Adoption: Drawn on Device
 Using IP Address: 185.113.97.232
 Signed using mobile

Electronic Record and Signature Disclosure:

Accepted: 3/27/2023 8:14:31 AM
 ID: 9b27c2f8-297b-4d6c-a5bd-d2b5c0bc5c91

Rolf Jonas Petrus Malmén
 malmen60@gmail.com
 Security Level: Email, Account Authentication
 (None)

DocuSigned by:

 3EFC88EE721D4A6...

Sent: 3/27/2023 8:04:33 AM
 Viewed: 3/27/2023 11:20:20 AM
 Signed: 3/27/2023 11:28:25 AM

Signature Adoption: Drawn on Device
 Using IP Address: 84.216.128.211
 Signed using mobile

Authentication Details**Identity Verification Details:**

Workflow ID: facedebc-e28d-4182-adbf-789fdb673b01
 Workflow Name: DocuSign ID Verification
 Workflow Description: The signer will need to identify themselves with a valid government ID.
 Identification Method: Electronic ID
 Type of Electronic ID: BankID Sweden
 Transaction Unique ID: a9e4d2bb-78af-5f4a-92cf-3075796b6779
 Country or Region of ID: SE
 Result: Passed
 Performed: 3/27/2023 11:19:07 AM

Electronic Record and Signature Disclosure:

Signer Events	Signature	Timestamp
---------------	-----------	-----------

Accepted: 3/27/2023 11:20:20 AM
 ID: 88835d20-0656-43a9-986b-1b8934557ea4

Cecilia Kvist
 cecilia.kvist@kpmg.se
 KPMG AB

Sent: 3/28/2023 6:34:19 AM
 Viewed: 3/29/2023 1:42:26 AM
 Signed: 3/29/2023 1:42:45 AM

Security Level: Email, Account Authentication (None)

Signature Adoption: Pre-selected Style
 Using IP Address: 61.7.183.24

Authentication Details

Identity Verification Details:
 Workflow ID: facedebc-e28d-4182-adbf-789fd673b01
 Workflow Name: DocuSign ID Verification
 Workflow Description: The signer will need to identify themselves with a valid government ID.
 Identification Method: Electronic ID
 Type of Electronic ID: BankID Sweden
 Transaction Unique ID: f5f5be11-09aa-50f6-9756-f6cce667a3ea
 Country or Region of ID: SE
 Result: Passed
 Performed: 3/29/2023 1:42:02 AM

Electronic Record and Signature Disclosure:
 Not Offered via DocuSign

In Person Signer Events	Signature	Timestamp
-------------------------	-----------	-----------

Editor Delivery Events	Status	Timestamp
------------------------	--------	-----------

Agent Delivery Events	Status	Timestamp
-----------------------	--------	-----------

Intermediary Delivery Events	Status	Timestamp
------------------------------	--------	-----------

Certified Delivery Events	Status	Timestamp
---------------------------	--------	-----------

Carbon Copy Events	Status	Timestamp
--------------------	--------	-----------

Witness Events	Signature	Timestamp
----------------	-----------	-----------

Notary Events	Signature	Timestamp
---------------	-----------	-----------

Envelope Summary Events	Status	Timestamps
-------------------------	--------	------------

Envelope Sent	Hashed/Encrypted	3/22/2023 6:09:26 AM
Envelope Updated	Security Checked	3/22/2023 7:00:31 AM
Envelope Updated	Security Checked	3/22/2023 9:02:32 AM
Certified Delivered	Security Checked	3/29/2023 1:42:26 AM
Signing Complete	Security Checked	3/29/2023 1:42:45 AM
Completed	Security Checked	3/29/2023 1:42:45 AM

Payment Events	Status	Timestamps
----------------	--------	------------

Electronic Record and Signature Disclosure
--

ELECTRONIC RECORD AND SIGNATURE DISCLOSURE

From time to time, KPMG AB (we, us or Company) may be required by law to provide to you certain written notices or disclosures. Described below are the terms and conditions for providing to you such notices and disclosures electronically through the DocuSign system. Please read the information below carefully and thoroughly, and if you can access this information electronically to your satisfaction and agree to this Electronic Record and Signature Disclosure (ERSD), please confirm your agreement by selecting the check-box next to 'I agree to use electronic records and signatures' before clicking 'CONTINUE' within the DocuSign system.

Getting paper copies

At any time, you may request from us a paper copy of any record provided or made available electronically to you by us. You will have the ability to download and print documents we send to you through the DocuSign system during and immediately after the signing session and, if you elect to create a DocuSign account, you may access the documents for a limited period of time (usually 30 days) after such documents are first sent to you. After such time, if you wish for us to send you paper copies of any such documents from our office to you, you will be charged a \$0.00 per-page fee. You may request delivery of such paper copies from us by following the procedure described below.

Withdrawing your consent

If you decide to receive notices and disclosures from us electronically, you may at any time change your mind and tell us that thereafter you want to receive required notices and disclosures only in paper format. How you must inform us of your decision to receive future notices and disclosure in paper format and withdraw your consent to receive notices and disclosures electronically is described below.

Consequences of changing your mind

If you elect to receive required notices and disclosures only in paper format, it will slow the speed at which we can complete certain steps in transactions with you and delivering services to you because we will need first to send the required notices or disclosures to you in paper format, and then wait until we receive back from you your acknowledgment of your receipt of such paper notices or disclosures. Further, you will no longer be able to use the DocuSign system to receive required notices and consents electronically from us or to sign electronically documents from us.

All notices and disclosures will be sent to you electronically

Unless you tell us otherwise in accordance with the procedures described herein, we will provide electronically to you through the DocuSign system all required notices, disclosures, authorizations, acknowledgements, and other documents that are required to be provided or made available to you during the course of our relationship with you. To reduce the chance of you inadvertently not receiving any notice or disclosure, we prefer to provide all of the required notices and disclosures to you by the same method and to the same address that you have given us. Thus, you can receive all the disclosures and notices electronically or in paper format through the paper mail delivery system. If you do not agree with this process, please let us know as described below. Please also see the paragraph immediately above that describes the consequences of your electing not to receive delivery of the notices and disclosures electronically from us.

How to contact KPMG AB:

You may contact us to let us know of your changes as to how we may contact you electronically, to request paper copies of certain information from us, and to withdraw your prior consent to receive notices and disclosures electronically as follows:

To contact us by email send messages to: dpreporting@kpmg.se

To advise KPMG AB of your new email address

To let us know of a change in your email address where we should send notices and disclosures electronically to you, you must send an email message to us at dpreporting@kpmg.se and in the body of such request you must state: your previous email address, your new email address. We do not require any other information from you to change your email address.

If you created a DocuSign account, you may update it with your new email address through your account preferences.

To request paper copies from KPMG AB

To request delivery from us of paper copies of the notices and disclosures previously provided by us to you electronically, you must send us an email to dpreporting@kpmg.se and in the body of such request you must state your email address, full name, mailing address, and telephone number. We will bill you for any fees at that time, if any.

To withdraw your consent with KPMG AB

To inform us that you no longer wish to receive future notices and disclosures in electronic format you may:

- i. decline to sign a document from within your signing session, and on the subsequent page, select the check-box indicating you wish to withdraw your consent, or you may;
- ii. send us an email to dpreorting@kpmg.se and in the body of such request you must state your email, full name, mailing address, and telephone number. We do not need any other information from you to withdraw consent.. The consequences of your withdrawing consent for online documents will be that transactions may take a longer time to process..

Required hardware and software

The minimum system requirements for using the DocuSign system may change over time. The current system requirements are found here: <https://support.docusign.com/guides/signer-guide-signing-system-requirements>.

Acknowledging your access and consent to receive and sign documents electronically

To confirm to us that you can access this information electronically, which will be similar to other electronic notices and disclosures that we will provide to you, please confirm that you have read this ERSD, and (i) that you are able to print on paper or electronically save this ERSD for your future reference and access; or (ii) that you are able to email this ERSD to an email address where you will be able to print on paper or save it for your future reference and access. Further, if you consent to receiving notices and disclosures exclusively in electronic format as described herein, then select the check-box next to ‘I agree to use electronic records and signatures’ before clicking ‘CONTINUE’ within the DocuSign system.

By selecting the check-box next to ‘I agree to use electronic records and signatures’, you confirm that:

- You can access and read this Electronic Record and Signature Disclosure; and
- You can print on paper this Electronic Record and Signature Disclosure, or save or send this Electronic Record and Disclosure to a location where you can print it, for future reference and access; and
- Until or unless you notify KPMG AB as described above, you consent to receive exclusively through electronic means all notices, disclosures, authorizations, acknowledgements, and other documents that are required to be provided or made available to you by KPMG AB during the course of your relationship with KPMG AB.

Revisions- rapport 2022-12-31

Norra Västmanlands
Samordningsförbund

2023-03-22

Snabb överblick

- Vi har inte identifierat några väsentliga felaktigheter i årsbokslutet.
- Vår bedömning är att den interna kontrollen varit tillräcklig god.
- Vår sammanfattade bedömning är att de finansiella och verksamhetsmässiga mål som är uppställda enligt förbundsordningen och verksamhetsplanen har uppnåtts.
- Vår bedömning är att förbundet har uppnått balanskravet för helåret.

Sammanfattning och rekommendationer

Baserat på den genomförda granskningen bedömer vi sammantaget att

- ✓ att årsredovisningen i allt väsentligt har upprättats i enlighet med god redovisningssed och lag om kommunal bokföring och redovisning
- ✓ räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande
- ✓ att den interna kontrollen varit tillräcklig god
- ✓ det egna kapitalet uppgår till 16,2 9% (18,6 %) av årets erhållna bidrag så vår bedömning är att det finansiella målet har uppnåtts eftersom förbundet är under det rekommenderat tak om 20 %.
- ✓ att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de verksamhetsmässiga mål som är uppställda enligt förbundsordningen och verksamhetsplanen

Vi rekommenderar att

- ✓ förbundet fortsätter att arbeta aktivt med god ekonomisk hushållning.

Västerås den 22 mars 2023

Cecilia Kvist

Cecilia Kvist

Auktoriserad revisor

Inledning

Vi har på uppdrag av Försäkringskassan genomfört en revision av Norra Västmanlands Samordningsförbund för räkenskapsåret 2022.

Revisionen har utförts enligt god revisionssed i Sverige samt med beaktande av de regler om revision som finns i lag om finansiell samordning vid rehabiliteringsinsatser [2003:1210]. Denna lag föreskriver att revisionen ska utföras enligt vad som föreskrivs i kommunallagen [2017:725] (KL). I KL 12:1 fastslås att revisionen ska utföras enligt god revisionssed.

Auktoriserade revisorer är enligt revisorslagen skyldiga att iakttaga god revisorssed och god revisionssed vilket ställer krav på hur revisionen utförs och dokumenteras.

Som medlem i FAR har den auktoriserade revisorn även att efterleva FAR:s etiska regler.

Syftet med revisionen är att granska årsredovisningen och styrelsens förvaltning för samordningsförbundet.

Revisorn ska även bedöma om styrelsen i samordningsförbundet har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att den interna kontrollen har varit tillräcklig samt att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som är uppställda.

Revisionsinriktning

Redovisningen

Vi har gjort en risk- och väsentlighetsanalys över samordningsförbundet vilken har utmynnat i att följande poster är väsentliga:

- Eget kapital
- Uppbyggande av redovisningen och finansiella rapporteringen

Till följd av verksamhetens natur och omfattning har vi valt att substansgranska samtliga poster som listats ovan.

Förvaltningsberättelsen

Lagen om kommunal bokföring och redovisning reglerar vad förvaltningsberättelsen ska innehålla. Rådet för kommunal Redovisning (RKR) har också i sin rekommendation RKR R 15 Förvaltningsberättelse normerat vad som ska ingå i förvaltningsberättelsen. Vi har granskat huruvida förvaltningsberättelsen i årsredovisningen uppfyller dessa regler.

Förvaltning

Vår granskning av förbundets förvaltning har inriktats mot följande områden:

- Granskning av förbundets interna kontrollbaserad i en risk- och väsentlighetsanalys
- Granskning av efterlevnad av lagar och förbundsordning
- Granskning av att verksamhetsplan och budgetupprättats och godkänts av förbundsstyrelsen
- Granskning av att väsentliga styrelsebeslut hargenomförts.

God ekonomisk hushållning

Samordningsförbund ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Förbundsstyrelsen ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för förbundet.

Vi har granskat i vilken mån förbundet efterlever kraven på god ekonomisk hushållning.

Iakttagelser från granskningen

Eget kapital/God ekonomisk hushållning

En rekommenderad riktlinje, som är satt av Nationella rådet, är att eget kapital ska uppgå till maximalt 20% av årets erhållna bidrag. Det egna kapitalet uppgår till 16,2 % (18,6 %) av årets erhållna medel.

Förbundet ska sträva efter att använda tilldelade medel från medlemmarna till ändamålsenlig verksamhet med effektivt resursutnyttjande som grundläggande princip. Vår granskning visar inte på några avsteg från denna grundläggande princip under 2022. Årets resultat uppgår till -173 tkr medan budgeten uppgick till -474 tkr. Att förbundet inte uppnår budget beror främst på lägre kostnader för Samordningsteamerna i Sala och Hallsthammar samt för läns-gemensamma kostnader.

Rekommendation

Styrelsen arbetar aktivt med god ekonomisk hushållning och har löpande kontroll under hela året på ekonomi och uppföljning mot budget över året. Vi rekommenderar att förbundet fortsätter att arbeta aktivt med god ekonomisk hushållning.

Balanskravsresultat

En förbund ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och redovisa denna i förvaltningsberättelsen. Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat enligt KL 8 kap 5§.

Årets balanskravsresultat uppgår till -139,1 tkr.

Styrelsen gör bedömningen att årets negativa resultat inte behöver återställas med hänvisning till god ekonomisk hushållning och kommunallagens regler för synnerliga skäl (prop1996/97:52 s 38 och 94). Detta då förbundet över tid har byggt upp ett eget kapital och avsikten är att förbruka tidigare års överskott.

Vi har gör ingen annan bedömning än styrelsen.

kpmg.com/socialmedia

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

© 2022 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

The KPMG name and logo are trademarks used under license by the independent member firms of the KPMG global organization.

Document Classification: KPMG Public

FREVEKO

Rapport från Freveko AB

Avseende 2022 års revision av Norra Västmanlands Samordningsförbund

2023-03-22

Norra Västmanlands
SAMORDNINGSFÖRBUND

Innehållsförteckning

- 1) Revisionens inriktning
- 2) Resultatanalys
- 3) Balansanalys
- 4) Revisionen
- 5) Förbättringsförslag
- 6) Sammanfattande revisionellbedömning

Bilaga 1 - Ordförklaring

Bilaga 2 - Trafikljus

Inledning

I den här rapporten presenterar vi det revisionsarbete som vi har utfört avseende 2022 års revision. Syftet är att ge er en bättre bild av vår revision av förbundets räkenskaper, dess interna kontroll samt styrelsens och förbundschefens arbete och de iakttagelser som vi har gjort under arbetets gång.

Rapporten innehåller både våra förslag på utvecklingsområden och områden där vi bedömt att förbundet har en bra intern kontroll. Kopplat till de utvecklingsområden som vi har identifierat hittar ni även våra förslag på hur ni kan arbeta med dessa framöver.

Vi har även sammanfattat de frågeställningar som vi tycker är väsentliga att beakta i ert framtida styrelsearbete.

Jennie Fernros

Auktoriserad revisor

jennie.fernros@freveko.se

072-467 69 97

Elin Karlsson

Revisorsassistent

elin.karlsson@freveko.se

072-467 69 93

Revisionens risk- och fokusområden

Vi har identifierat följande områden med förhöjd risk inom er verksamhet:

* Eget kapital – storleken samt betydelsen för god ekonomisk hushållning

* Uppbyggnaden av redovisningen och den finansiella rapporteringen

* Verksamhetsrevision – beslutande, uppföljning och måluppfyllelse

* Intern kontroll – existensen av rutiner för intern kontroll

1 Revisionens inriktning

Revisionens syfte

Förbundets revisorer som representerar de ingående kommunerna och Region Västmanland har gett Jennie Fernros på Freveko AB i uppdrag att granska 2022 års årsredovisning.

Vårt uppdrag är att informera styrelsen och revisorererna om den bedömning av redovisning och förvaltning som ligger till grund för utformningen av revisionsberättelsen. Vi vill också ge förslag på förbättringar vad gäller processer och rutiner för ert förbund.

Vår revisionsgranskning är baserad på risk* och väsentlighet*.

I revisionsuppdraget ingår att granska den finansiella informationen, men även att granska styrelsens och förbundschefens förvaltning av förbundet, vilket sker genom vår förvaltningsrevision*.

Styrelsen ansvarar för att förbundet upprättar en årsredovisning inom tre månader från räkenskapsårets slut, vilket framgår av Lag (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser och Lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning ska följas.

Vår granskning har utförts enligt god revisionssed och med iakttagande av revisorslagens bestämmelser om bl a opartiskhet och självständighet samt med beaktande av ISA (International Standards on Auditing).

Granskningen har utförts enligt den upprättade revisionsplanen.

* Finns beskrivet i bilaga 1

Resultaträkning

Erhållna bidrag uppgår till samma belopp som föregående år (avvikelsen är övriga intäkter som varit 276 tkr högre än föregående år). Tilldelning av medel styrs av beviljade medel från Försäkringskassan som sätter en lägsta nivå för övriga ingående parter.

De direkta insatskostnaderna är 335 tkr högre än 2021, men jämfört med budget 2022 blev de direkta insatskostnaderna (netto) 4,10 tkr lägre än budgeterat. Orsakerna är avvikelse i individinsatserna med +232 tkr och i de struktupåverkande insatserna med +187 tkr jämfört med budget. I de individinriktade insatserna är det Samordningsteam Sala som avviker med +143 och avvikelserna i de struktupåverkande insatserna beror på att intäkter tagits upp i posten med 183 tkr, vilket inte låg med i budget.

De administrativa kostnaderna ligger i nivå med föregående år och ligger i nivå med 2022 års budget (netto). Kostnaden har egentligen ökat, men har täckts med intäkter från andra förbund.

Årets resultat blev -173 tkr jämfört med reviderad budget om -474 tkr (dvs avvikelse om +301 tkr). Styrelsen har således inte förbrukat lika mycket medel som man budgeterat för.

2 Resultatanalys

Här presenterar vi kort resultaträkningen och hur olika faktorer påverkar ert förbund.

2. Resultaträkning

Belopp i kr	Not	2022	2021
Verksamhetens intäkter	2	7 330 830	7 054 856
Verksamhetens kostnader	3	-7 461 438	-7 077 796
Verksamhetens resultat		-130 608	-22 940
Finansiella intäkter		37	0
Finansiella kostnader		-42 196	-12 288
Resultat efter finansiella poster		-172 767	-35 228
Årets resultat		-172 767	-35 228

Balansräkning

Årets resultat om -173 tkr minskar det egna kapitalet till 1140 tkr. Det egna kapitalet uppgår per 221231 till 16 % (19 %) av 2023 (2022) års bidrag, vilket korrekt understiger det rekommenderade taket om 20 %.

Styrelsen har beslutat att det egna kapitalet inte ska understiga ca 500 tkr.

Budgeterat resultat för 2023 är - 315 tkr, vilket ger ett eget kapital uppgående till 825 tkr eller 12 % av medlemsbidragen.

2 Balansanalys

Här presenterar vi kort balansräkningen och hur olika faktorer påverkar ert förbund.

3. Balansräkning

Belopp i kr	Not	2022-12-31	2021-12-31
Tillgångar			
<i>Omsättningsstillgångar</i>			
Fordringar	4	77 705	83 553
Kortfristiga placeringar	5	866 210	899 846
Kassa och bank		2 032 812	2 234 714
Summa omsättningsstillgångar		2 976 727	3 218 113
Summa tillgångar		2 976 727	3 218 113
Eget kapital, avsättningar och skulder			
<i>Eget kapital</i>			
Årets resultat		-172 767	-35 228
Övrigt eget kapital		1 312 285	1 347 512
<i>Avsättningar</i>			
Avsättningar för pensioner		231 124	176 450
<i>Skulder</i>			
Kortfristiga skulder	6	1 606 086	1 729 379
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		2 976 727	3 218 113

Förbättringsförslag

- Vi påtalar än en gång att årsredovisningen måste kvalitetssäkras hos Fagersta kommuns ekonomienhet (NVE) innan den går för revision. Ni har utgått från den för Finsam framtagna årsredovisnings-mallen, men till nästa år bör ni kvalitetsäkra att ni följt den fullt ut bla stämde inte årtal och datum i rubrikerna. Kika även på layouten innan årsredovisningen går för revision (inställningar höger, vänster, fetstil, borttagande av rader utan saldon m m).
- Rättelser har skett och kvarstår gör endast klassificeringsfel mellan leverantörsskulder, återimsskulder samt övriga kortfristiga skulder. Rutinerna måste ses över hos leverantören så gällande lagstiftning och god redovisningssed följs. Styrelsen är ytterst ansvarig.

3 Revisionen

Intern kontroll

Vår granskning har bland annat omfattat genomgång av de väsentliga processerna för finansiell rapportering, inköp och försäljning samt lön. Här sammanfattar vi våra slutsatser och utvecklingsområden.

● Finansiell rapportering under löpande år samt bokslutsprocess

Förbundet har bra rutiner och kontroller avseende

- Delårsrapport som finns upprättad per 220831. Denna innehåller även uppföljning av verksamheten mot av styrelsen uppsatta mål. Kommentarer till större finansiella avvikelser finns i styrelseprotokollet 221006. Av styrelseprotokollet framgår även att verksamheten följs under löpande år.
- Verksamhetsplan och budget som har antagits innan 30/11 året före.
- Godkännande av årsredovisning. Årsredovisningen för 2021 och 2022 har godkänts och skrivits under av styrelsen inom lagstadgad tid.

Brister förekommer som vi sammanfattar nedan samt i den vänstra kolumnen

- Framöver behöver budgeten, bokföringen och driftsredovisningen ställas upp på ett likartat sätt för att underlätta avstämmning och uppföljning. Framförallt är det övriga intäkter som hanteras på olika sätt.
- Kontoplanen bör ses över så att alla löner/arvoden bokförs på konton som börjar på 7 och så att samma konton används konsekvent mellan åren och under året för samma kostnad ex räcker det med ett konto för kurser och konferenser istället för två (76520 och 76510) för att underlätta jämförelse och uppföljning. Konto 74310 och 74510 verkar var en blandning av administrativa kostnader och strukturövergripande kostnader, dvs kontoplanen behöver ses över så man kan utläsa vad kostnaderna består av när man läser en resultatrapport. Det går inte heller att utläsa vad redovisningstjänsterna kostar utifrån bokföringen.
- Flerårsbudget har ej upprättats för 2024-2025 pga avsikten att gå samman till ett länsförbund. Avsikten är dock att övriga två förbunds verksamhet ska flyttas in i detta förbund, vilket innebär att en flerårsbudget borde ha upprättats som inkluderar övriga två förbund i Västmanland, men vi förstår att processen var i ett tidigt skede för att detta skulle kunna göras med enkelhet.
- Förbundet ska enligt lag visa budget i balans. I detta fall har dock styrelsen valt en underskottsbudget för 2022 för att nyttja tidigare års överskott i linje med att sänka det egna kapitalet till rekommenderat tak för att leva upp till god ekonomisk hushållning. Denna avsikt behöver dock tydligt framgå av text till budgeten och/eller av styrelseprotokoll.

Förbättringsförslag

- De internkontrollmoment som väljs ut bör granskas och rapporteras till styrelsen under samma kalenderår som val av internkontrollområde görs.

Intern kontroll forts

● Process för rekvisering av medel från huvudmännen

Förbundet har bra rutiner och kontroller avseende

- Rekvisering av medel från huvudmännen.
- Uppföljning och avstämning av inbetalningar.

● Inköpsprocessen

Förbundet har bra rutiner och kontroller avseende

- De administrativa rutinerna har from rå 2018 digitaliserats och förenklats genom att nytt system med scanning av leverantörsfakturer samt digitala attester införts.
- Elektroniska attester av leverantörsfakturer. Samtliga fakturer ankomstatteras av förbundschefen och beslutsatteras av ordförande.
- Attestordningen framgår av förbundets styrdokument.
- Rutin finns där endast huvudmännen beviljas medel till insatser, dvs förbundet köper inte själv in verksamhet och är inte själv ansvarig huvudman för någon verksamhet.
- Årsammansättning där utfall ställs mot budget för respektive insats framgår av årsredovisningen.
- Kontrasignering i samband med utbetalningar har införts under 2018. En ekonom hos NVE skapar utbetalningsfil och delgodkänner den och en annan slutgodkänner filen så att betalningarna verkställs. Förenligt med delegationsordningen.
- Beslut finns i protokoll 2020:16 att granska finansiering av länsgemensamma aktiviteter, länsförbundsprocessen och uppföljning av 2020 års internkontroll. Presentationen av denna interna kontrollgranskning har ännu ej skett.

Förbättringsförslag

- Hanteringen av bilförmån och nettolöneavdrag har under 2021 setts över efter påpekan i 2020 års revision. Bilförmånsberäkningen 2021 har dock beräknats på fel bilmodell samt tagits upp med för lågt belopp som extra utrustning, vilket innebär att FC betalat för lite för förmånsbilen och förbundet redovisat för låga underlag för beräkning av arbetsgivaravgifter och skatt till SKV.et. Under 2022 sker korrigerig i maj av för lågt bilförmånsvärde vid årets början. Fel bilmodell och fel belopp på extra utrustning verkar dock även användas 2022, men nu blev bilförmånsvärdet 110 kr för högt varje månad.
- Per 2022-12-31 finns skuld till ledamöter för återgitterade löner. Rutin behövs införas där utbetalningar ej görs på annat sätt än via banköverföring, dvs rutin där bankkontonummer inhämtas för nya personer måste införas.

Intern kontroll forts

● Löneprocessen samt arbetsgivarrollen

FC är anställd av förbundet och även styrelse- och revisionsarvode för de förtroendevalda hanteras med förbundet som arbetsgivare. Förbundet är anslutet till Sobona.

Förbundet har bra rutiner och kontroller avseende

- Rutinerna kring löneprocessen. Ordförande attesterar underlagen till FC:s lön.
- Rutinerna kring arvodesbeskeden som är attesterade av FC.
- Rutinerna avseende utbetalningsattest då det krävs två i förening av de anställda hos Fagersta kommun för att verkställa betalningar. Än bättre ur internkontrollperspektiv hade dock varit om utbetalningsattesten låg på FC samt på ordförande för kostnader som rör FC och på vice ordförande för kostnader som rör ordförande.
- Blanketten som används som underlag till ersättning innehåller korrekt uppgift om avrese- och ankomstort.
- Hanteringen av FC:s bilförmån. Översyn har gjorts under 2021 efter påpekan i 2020 års revision och numera görs fördelning mellan bilförmånsbeskattning och bruttolöneavdrag i överensstämmelse med underskrivet bilavtal och under 2021 tecknat Tillägg till anställningsavtal. Avtal om förmånsbil. Se dock brister i rutan till vänster.

Förbättringsförslag

- Bokföringsprogram som är anpassat till förbundets verksamheten och behov skulle behöva användas. Vi upplever att "kostymen" hos den idag anlitade leverantören är för stor och inte passar denna verksamhet bl a då arbetsuppgifterna i redovisningen är fördelad mellan många olika personer och övergripande kontroll och säkerställande av kvalitet försvåras. Vi ser dock att rutinerna har setts över och kvaliteten har förbättrats under 2022.
- Om möjlig behöver rubriker läggas in på samtliga verifikationer i bokföringsprogrammet framöver.
- Vid bokföring av leverantörsfakturer så måste gällande bokförings- och skattelagstiftning tillämpas, dvs fakturadatum styr som regel bokföringstidpunkten samt när momsens får lyftas. NVE har använt felaktiga fakturadatum, ej stängt leverantörsreskontran per 221231 samt brister i klassificeringen mellan vilket är en leverantörsfaktura ska bokföras samt om den ska vara leverantörsfaktura eller interimsskuld i bokslutet. Detsamma gäller även bokföringen av förutbetalda kostnader (interimsfördringar). Beloppen är ringa, men detta har påtalats i flera års tid och måste nu åtgärdas i bokföringen och boksluten framöver.

Intern kontroll forts

● Löpande bokföring

Förbundet har bra rutiner och kontroller avseende

- Rörelsegilla kostnader. Kontroll har gjorts av att bokförda kostnader är kopplade till verksamheten.
- Projektredovisning tillämpas på ett tillfredsställande sätt och denna är uppbyggd för att underlätta rapporteringen i SUS*. Förbättring bör dock göras genom att finansiella kostnader läggs som ett eget ID. Kopplingen mellan resultaträkningen och driftsredovisningen blir annars ej överensstämmande.
- Översyn av hela löpande redovisningen har gjorts för några år sedan i samband med att ny scanningsleverantör anlitats och elektroniska attester har införts.
- Samtliga leverantörsfakturer för de olika insatserna/projekten inklusive samordningsteamet administreras och bokförs hos ansvarig huvudman. Förbundets leverantörsfakturer består sedan av rekvisering av medel från ansvarig huvudman för den aktuella insatsen, vilket är ett korrekt upplägg utifrån grundtanken med samordningsförbunden.
- strukturen på bokföringen. Vi har tidigare år påtalas brister i kvalitet samt svårigheter att följa bokföringen bl a pga att transaktioner klumpades ihop och ej bokfördes som separat verifikationer. Vi ser dock att förbättring skett under 2022 och att det nu är enklare att följa bokföringen samt att kvalitén har blivit bättre.

*SUS= Sektorövergripande system för uppföljning av samverkan och finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet
FC= Förbundschef

Förbättringsförslag

- Vid bokföring av leverantörsfakturer så måste gällande bokförings- och skattelagstiftning tillämpas, dvs fakturadatum styr som regel bokföringstidpunkten samt när momsen får lyftas.
- Förbundet har under 2022 sålt utbildningstimmar till andra samordningsförbund för 200 tkr samt även vidarefakturerat utlägg för gemensamma kostnader. Försäljning av utbildningstimmar är en skattepliktig verksamhet och registrering behövs därför göras hos Skatteverket att denna verksamhet bedrivs, vilket medför skattskyldighet för mervärdesskatt. På dessa fakturer borde sedan mervärdesskatt påförts och sedan betalats in till Skatteverket.

Intern kontroll forts

● Skatt

- Inga sena inbetalningar till Skatteverket har förekommit under 2022.

Förbättringsförslag

- Av styrelseprotokoll 230110 framgår att samtliga förbundsmedlemmar godkände 2021 års redovisning. Det framgår dock inte av protokollet om styrelsen beviljats ansvarsfrihet av samtliga. Sedan ska det formellt stå att förbundsmedlemmarna fastställt årsredovisningen (styrelsen godkänner).

Följande avtal har tecknats under 2022

- Avtal med Köpings kommun angående administration av Insatskatalogen
- Avtal med LEDA angående externt processstöd
- Avtal med VITAL angående lösningsfokus-aktiviteter

Intern kontroll forts

● Lagar

Förbundets verksamhet och finansiella rapportering följer gällande lagstiftning.

● Fastställande av årsredovisning och beviljande av ansvarsfrihet för styrelsen

Styrelsen har korrekt godkänt årsredovisningen i protokoll.

Efter avslutad revision ska förbundet distribuera årsredovisningen med revisionsberättelse och revisionsrapport till sina huvudmän. Huvudmännen ska därefter årligen fastställa förbundets årsredovisning och bevilja styrelsen ansvarsfrihet.

● Avtal

Avtal finns endast tecknade med huvudmännen avseende individinsatser, dvs inte med andra externa parter. Avtal tecknas beträffande samtliga insatser/projekt. I rutan till vänster framgår de avtal som har tecknats under 2022.

● GDPR (nya personuppgiftslagen)

Förbundet har under 2019 tecknat avtal med Fagersta kommun avseende dataskyddsombud. Samtycke har inhämtats från samtliga styrelseledamöter och suppleanter. En förteckning över personuppgifter som förbundet hanterar samt för vilket ändamål och på vilken rättslig grund finns framtagen (Registerförteckning). Informationstext finns på hemsidan avseende hantering av personuppgifter i form av bilder. Informationstext har även upprättats som kan användas till utbildningar, seminarier och liknande. Styrelsen har tecknat personuppgiftsbiträdesavtal med leverantören KPA som handhar de anställdas pension samt med löneservice och socialförvaltningen (arkivet) samt med NVE (ekonomiadministrationen). Under 2020 har dataskyddsombudet utfört intern kontrollgranskning där bedömningen är att förbundet uppfyllt de krav som dataskyddsförordningen ställer avseende dataskyddsombud, men rutin och dokumentation för personuppgiftsincidenter behöver arbetas fram enligt ombudet.

Styrdokument som uppdaterats eller upprättats under 2022:

- Reviderad budget
- Intern revision 2021 – rapport
- Verksamhetsplan och budget 2023. Ingen flerårsbudget pga kommande Länsförbund

Förbättringsförslag

- Samla gärna alla giltiga styrdokument samt protokoll med bilagor på intern hemsida. Gör så lämpligen när Länsförbund har bildats.

Intern kontroll forts

● Förbundets styrdokument

Förbundet har uppdaterade styrdokument enligt nedan. Ny mobilanpassad hemsida finns from 2020. Intern hemsida finns dock ej.

☐ Förbundsordning	☐ Mediepolicy
☐ Reglemente för NVSam	☐ Alkoholpolicy
☐ Årlig verksamhetsplan	☐ Policy för likviditetsförvaltning
☐ Årlig budget	☐ Intern kontrollplan
☐ Delegationsordning	☐ Kommunikationsplan
☐ Befattningsbeskrivning förbundschef	☐ Policy intern kontroll
☐ Arbetsordning för styrelsen	☐ Registerförteckning över personuppgiftsbeh.
☐ Intern kontrollplan	☐ Fördelning arbetsmiljöuppgifter
☐ Kriterier för ansökan av medel till insatser	☐ Nomineringsförfarande inför val av ordförande och vice ordförande
☐ Dokument där mål, syfte och uppföljning av insatser framgår	☐ Årshjul
☐ Bilpolicy	☐ Tillsynsrapport GDPR

Verksamhetsrevision

Förbundets verksamhet under 2022 framgår av årsredovisningen. Här sammanfattar vi våra iakttagelser.

● God ekonomisk hushållning

Förbundet ska bedriva verksamhet som är ändamålsenlig och effektiv samt med god ekonomisk hushållning. Ett sätt att ta ställning till detta är att kika på andelen direkta insatskostnader vs andelen administrativa kostnader i förhållande till bidragsnivån. Förbundets administrativa kostnader utgör 17 % (17 %) av 2022 (2021) års ordinarie bidrag. Direkta kostnader utgör 89 % (84 %) av erhållna bidrag 2022 (2021). De administrativa kostnaderna uppgår 2022 till 1225 tkr. Den administrativa kostnaden är procentuellt sett ej hög, men i kronor mätt är den relativt hög jämfört med andra förbund i närområdet. Kostnaden täcks dock till stor del av den grundtilldelning om 400 tkr (Försäkringskassan) +400 tkr (övriga huvudmän) som förbundet erhåller som självständigt förbund. Noteras ska att fördelning numera har gjorts mellan Direkt insatskostnad och Administrativ kostnad utifrån till hur stor del de anställda arbetar processtödjande respektive administrativt, vilket ger en mer rättvisande bild av kostnaderna.

Till förbundets fördel är att det egna kapitalet (16%) understiger rekommenderat tak om 20% av erhållna medlemsbidrag och att årets bidrag har förbrukats under 2022. Under 2021 har styrelsen beslutat att det egna kapitalet ska uppgå till minst 500 tkr (7 % av 2021 års erhållna medlemsbidrag). Kostnaden för FC fördelas numera mellan Administration och Direkt insatskostnad utifrån till hur stor del FC arbetar administrativt vs processtödjande.

● Ej bedriva rehabiliteringsverksamhet

Förbunden får enligt förarbetena till finanslagen inte bedriva någon egen rehabiliteringsverksamhet. De får inte heller fatta beslut om enskilda individers deltagande i insatser eller finansiera deltagarnas försörjning, dvs ej bedriva myndighetsutövning. Förbunden kan endast finansiera insatser som utförs hos de samverkande parterna.

Inköp av verksamhet och beviljande av medel för insatser riktade mot enskilda deltagare har endast utbetalats till huvudmännen.

FC fungerar i samtliga fall som processtödjare till personalen i de beviljade insatserna. FC fungerar ej som arbetsledare eller projektledare och arbetar inte med enskilda deltagare i insatserna/projekten.

Verksamhetsrevision

Förbundets verksamhet under 2022 framgår av årsredovisningen. Här sammanfattar vi våra iakttagelser.

● Beviljande av medel till insatser/projekt

Förbundet begär alltid in ansökningar för alla större projekt/insatser, där syfte, mål, tidsperiod och uppföljning framgår, som underlag för styrelsebeslut beträffande beviljande av medel. God rutin finns.

● Måluppfyllelse

Målen för verksamheten framgår av verksamhetsplanen och målen för de enskilda insatserna framgår av ansökningarna. Utvärderingsmetoder samt måluppfyllelsen framgår av bl a årsredovisningen både beträffande de strukturovergripande insatserna och de individinriktade insatserna. Vår bedömning är att dessa är tillfredsställande och att en tydlig koppling till styrelsens mål i verksamhetsplanen finns. Det framgår tydligt att styrelsen anser att målbilden för 2022 är uppfyllt.

Positivt är att etablerade verktyg som SUS, SRS/ORS och indikatorerna används för att följa verksamheten mot uppsatta mål. Indikatorerna möjliggör även att jämföra resultat och utveckling över tid samt mot andra förbund i landet.

Bra och tydlig uppställning och beskrivning av verksamheten i form av beviljade insatser framgår av årsredovisningen.

Sammanfattning av förbättringsförslag

Nedan följer en sammanfattning av iakttagelser från 2022 års revision som bör användas som underlag till 2023 års styrelsearbete.

- Styrelsen måste säkra att förbundets redovisning lever upp till gällande bokförings och skattelagstiftning genom att bokföra leverantörsfakturer per fakturadatum och lyfta den ingående momsen på korrekt uppbörd samt genom att registrera sig för momspliktig verksamhet om styrelsen även fortsatt kommer att sälja utbildningstimmar samt att då fakturera med utgående moms.
- Budgeten, bokföringen och driftsredovisningen behöver byggas upp på likartade sätt.
- Kontoplanen behöver ses över så man utifrån en resultatrapport kan förstå vilka kostnader förbundet har och till vilket belopp.
- Kontrollera årligen så att er leverantör av redovisningstjänster kvalitetssäkrar årsredovisningen innan den går för revision.
- Löneadministrationen avseende bilförmån måste ses över så beräkningen görs utifrån rätt bilmodell och med rätt värde på extra utrustningen.
- Rutin måste införas där bankkontonummer inhämtas till nya personer som ska erhålla utbetalningar från förbundet så att utbetalningsaviser ej behöver tillämpas.
- Styrelsen behöver tydligt ange att man har valt att frågå kravet på budget i balans i avsikt att nyttja tidigare års överskott i linje med god ekonomisk hushållning.
- Giltiga styrdokument samt protokoll med bilagor kan med fördel sparas på en intern hemsida så de finns tillgängliga för nya och gamla styrelseledamöter samt för revisorerna.
- Av styrelseprotokollen bör det framgå huruvida huvudmännen fastställt fg års redovisning och beviljat styrelsen ansvarsfrihet för det gångna räkenskapsåret och informationen behöver inhämtas tidigare på året.

Sammanfattande bedömning

Årets granskning har utförts enligt den upprättade revisionsplanen.

Den sammantagna bedömningen efter genomförd revision är att kravet på god intern kontroll är uppfyllt. Bedömningen är att årsredovisningen ger en rättvisande bild av samordningsförbundets resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. Vi har vid granskningen inte funnit något som ledertill anmärkning på att styrelsens ledamöter handlat i strid med lag om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser eller förbundsordningen.

På basis av gjorda iakttagelser och överväganden avlämnas en revisionsberättelse enligt standardutformning.

Sammanfattande revisionell bedömning

Sammanfattning av verksamhetsrevision

Uppställningen och redovisningen av projekten/insatserna i årsredovisningen är tydlig. Mål finns för alla projekt/insatser och projekten följs dessutom löpande och kommenteras vid styrelsemötena och slutrapporter inhämtas som regel vid avslut. Riktlinjer finns fastställda för vad som gäller när aktörer ska söka medel från förbundet.

Vi tycker det är av stor vikt att styrelsen ser över hur de beviljade insatserna/projekten kan implementeras i huvudmännens ordinarie verksamhet framöver och att huvudmännen tar ansvar för delar av finansieringen.

Sammanfattande revisionell bedömning

Vår granskning visar att förbundets verksamhet bedrivs på ett ändamålsenligt och effektivt sätt med en tillfredsställande kvalitet.

Enligt regeringens proposition, 2003/04:05, God ekonomisk hushållning i kommuner och landsting, föreslås bl a att revisorerna ska granska och bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål styrelsen beslutat om för ekonomin under perioden. Vår bedömning är att årsredovisningen innehåller en tillfredsställande uppföljning av verksamhetens mål och kommentarer till dessa.

Vår bedömning är att samordningsförbundets årsredovisning uppfyller lagens krav. Årsredovisningen omfattar förvaltningsberättelse, resultaträkning jämfört mot budget och jämfört mot fg år samt balansräkning med kassaflödesanalys för perioden och föregående år.

Tillfredsställande information framgår i notapparaten.

Bilaga 1 – Ordförklaring

Ord

Förklaring

Risk

Revision baseras på risk och det innebär att vi fokuserar på områden som vi anser vara särskilt riskfyllda eller väsentliga. Områdena varierar beroende på bransch, storlek och situation samt noteringar som gjorts vid tidigare års revisioner. Riskområden är till stor del poster som styrelsen kan påverka.

Väsentlighet

Fel i årsredovisningen kan betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen med intressen i förbundet, hade påverkat dennes bedömning av förbundet. Detta kan inkludera kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan olika förbund och verksamheter. Om det totala felet som noterats i revisionen understiger beloppet för väsentlighetsgränsen så medför felet inte någon anmärkning i revisionsberättelsen och vi har då fortfarande möjlighet att avge en revisionsberättelse enligt standardutformning.

Det kan dock finnas andra brister som gör att vi avger en revisionsberättelse som avviker från standardutformningen. I vår revision av styrelsens och verkställande tjänstemannens förvaltning ("förvaltningsrevision") granskar vi om det finns åtgärder eller försummelser som, gentemot förbundet kan föranleda skadeståndsskyldighet från verkställande tjänstemannen eller någon av styrelsens ledamöter. I förvaltningsrevisionen granskar vi även förbundets hantering av skatter och avgifter, den interna kontrollen i förbundet och övrig efterlevnad av tillämplig lag.

Förvaltningsrevision

I vår revision av styrelsens och verkställande tjänstemannens förvaltning ("förvaltningsrevision") granskar vi om det finns åtgärder eller försummelser som, gentemot förbundet kan föranleda skadeståndsskyldighet från verkställande tjänstemannen eller någon av styrelsens ledamöter. I förvaltningsrevisionen granskar vi även bolagets hantering av skatter och avgifter, den interna kontrollen i förbundet och övrig efterlevnad av tillämplig lag.

Standardutformning

Innebär en revisionsberättelse som inte har en avvikande formulering.

Bilaga 2 – Trafikljus

Trafikljus Förklaring

- Ett rött ljus åsätts normalt observationer som har eller kan ha en väsentlig påverkan på förbundets finansiella rapportering eller som utgör en väsentlig svaghet i den interna kontrollen. Som sådana kräver de därför stor uppmärksamhet från styrelsens sida.
- Ett gult ljus indikerar observationer som, även om de inte möter kriteria för att åsättas ett rött ljus, har eller kan ha en sådan påverkan på den finansiella rapporteringen att de bör komma till styrelsens kännedom.
- Ett grönt ljus kan åsättas observationer som tidigare klassificerats som gula eller röda, men som nu har åtgärdats. Frågeställningar där vi förvisso inte har några avvikelser eller brister att rapportera kan också åsättas ett grönt ljus om de är av sådan magnitud eller behäftade med en sådan grad av komplexitet att styrelsen bör få kännedom om dem.

KSLU § 80 Redovisning av verkställande av bifallna motioner och medborgarförslag

INLEDNING

I Sala kommun ska verkställande av bifallna motioner och medborgarförslag redovisas två gånger per år, i april och i oktober. I april 2023 redovisades verkställandet av bifallna motioner och medborgarförslag. Ärendet återremitterades till kommunstyrelsen till följd av en minoritetsåterremiss. Syftet med minoritetsåterremissen var att justera sammanställningen och säkerställa att kommunfullmäktiges beslut verkställs.

Sammanställningen har reviderats genom att kommentarer till de bifallna medborgarförslag som omnämndes under fullmäktiges sammanträde den 24 april har justerats och den pågående verkställigheten av medborgarförslagen har förtydligats.

Beslutsunderlag

Bilaga KS 2023.2043, missiv 2023-05-17

Bilaga KS 2023.2044, redovisning av Redovisning av verkställande av bifallna motioner och medborgarförslag våren 2023 - reviderad 2023-05-17

Protokollsutdrag KS § 37, 2023-04-24

Yrkanden

Amanda Lindblad (S) yrkar

att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar

att godkänna redovisning av verkställande av bifallna motioner och medborgarförslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar

att godkänna redovisning av verkställande av bifallna motioner och medborgarförslag.

Moderaterna och Sverigedemokraterna återkommer till kommunstyrelsen med förslag.

Skickas till

Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

KONTOR, ENHET
Arminé Kanakanian
Stabschef

MISSIV

Redovisning av verkställande av bifallna motioner och medborgarförslag – minoritetsåterremitterat ärende från Kommunfullmäktiges sammanträde 24 april 2023

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

I Sala kommun ska verkställande av bifallna motioner och medborgarförslag redovisas två gånger per år, i april och i oktober. I april 2023 redovisades versktällandet av bifallna motioner och medborgarförslag. Ärendet återremitterades till kommunstyrelsen till följd av en minoritetsåterremiss. Syftet med minoritetsåterremissen var att justera sammanställningen och säkerställa att kommunfullmäktiges beslut verkställs.

Sammanställningen har reviderats genom att kommentarer till de bifallna medborgarförslag som omnämndes under fullmäktiges sammanträde den 24 april har justerats och den pågående verkställigheten av medborgarförslagen har förtydligats. Revideringen omfattar följande medborgarförslag:

- 2017/708 Medborgarförslag om arbetsresor till och från daglig verksamhet i Sala kommun
- 2018/830 Medborgarförslag om att införa gratis arbetsresor för personer som anlita linjebelagda resor till daglig verksamhet
- 2018/913 Medborgarförslag om höjd habiliteringsersättning för daglig verksamhet
- 2018/1022 Medborgarförslag om gratis bussar till daglig verksamhet

FÖRSLAG TILL BESLUT

att kommunstyrelsens utskott hemställer kommunstyrelsen att hemställa kommunfullmäktige att godkänna redovisning av verkställande av bifallna motioner och medborgarförslag.

DNR.

Bilagor:

- 1
- 2
- 3

DNR.

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

- Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet? JA NEJ
- Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre? JA NEJ
- Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ
- Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ
- Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ
- Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

- Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden? JA NEJ
- Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:
- Att det blir svårare att bo på landsbygden? JA NEJ
- Att det blir fler jobb på landsbygden? JA NEJ
- Att det minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

- Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ
- Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ
- Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ
- Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ
- Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Redovisning av verkställande av bifallna motioner och medborgarförslag, våren 2023

Motioner

Dnr	Ärende	Beslut	Hanteras av	Status
2019/947	Motion (S) om att utreda samordning av oanvända möbler för återanvändning	KF § 99/2020	Kommunstyrelsen/ Kommunchef	Verkställd Arbetsmarknadsenheten tar ansvar för och driver detta.
2019/1125	Motion (S) om en attraktivare badplats i Möklinta	KF § 143/2021	Kultur- och fritid	Verkställd Kultur- och fritidsnämnden gav kontoret i uppdrag den, 2022-03-10, att ta fram en handlingsplan för attraktivare badplats i Möklinta. Detta har genomförts i samverkan med driftansvarig förening för Hällsjöbadet, Möklinta LRF och processen för utveckling av badplatser sker löpande och kontinuerligt
2021/80	Motion (SD) att klä Sala stads elskåp med fotografier	KF § 154/2021	Näringslivskontoret Kultur- och fritid Salabostäder Sala-Heby energi	Verkställd
2021/187	Motion (SD) om att införa digital justering av protokoll	KF § 91/2022	Kanslienheten	Verkställd Förutsatt att digital justering ska fungera är att den förtroendevalda som ska justera protokollet har bankID.

2019/1441	Motion (SD) om pornografifilter i Sala kommuns skolor	KF § 9/2022	Utbildning- och arbetsmarknad	Verkställd Enligt barn och utbildning är motionärens önskemål uppfyllt
2020/1231	Motion (MP) om att Sala kommun ska upprätta en kommunal koldioxidbudget	KF § 89/2022	Tekniska kontoret	Verkställd I verktyget ClimateVisualizer tillgängliggörs Salas koldioxidbudget. Denna digitala version hålls uppdaterad löpande och kan besökas på www.climatevisualizer.com/sala
2017/1319	Motion (S) om att det är dags att ta kommunfullmäktige, nämnder och styrelsesammanträden till nästa nivå inom digitalisering	KF § 64/2018	Kommunstyrelsen/ Kommunchef	Verkställd Netpublicator Elected (Digital möteshantering inklusive tillgång till möteshandlingar, närvaroregistrering och votering) implementeras under 2022. Anses verkställd då vi har tekniska förutsättningar för detta på plats.
2018/143	Motion (S) om att inrätta ett polismuseum	KF § 38/2019	Kultur- och fritid	Verkställd Utredning för ett polismuseum är påbörjad. Kultur – och fritid i samarbete med polisen har tittat på de föremål som finns i kommunens ägo på Portvaktsgatan. En eventuell samlokalisering och planering av "blåljushus" kan komma att påverka framtida polismuseum. Kommunen äger inte föremålen, utan det gör polismyndigheten. Motionen anses vara verkställd och färdigutredd.

2020/433	Motion (S) om åtgärder mot elkraftbristen	KF § 150/2021	Kommunstyrelsen/ Kommunchef	Verkställd Det har beslutats att arbetsgruppen kommer att ledas av SHE (Per- Erik Johansson) och tidplanen är att arbete kommer att genomföras under året så att resultatet ska kunna presenteras för politiken i början av 2023. Åtgärder tas fram och arbete pågår – motionen anses vara verkställd.
2017/721	Motion (S) om att ta till vara på människors kompetens	KF § 81/2021	Vård och omsorg (Arbetsmarknadsenheten)	Verkställd Under hösten 2020 och våren 2021 framarbetades Idé – Arbetsmarknadsområdet 2021-2024 i syfte att inventera och påtala den utvecklingskapacitet som finns inom det kommunala arbetsmarknadsområdet i Sala. I dokumentet beskrivs Serviceassistenter som i avseende målgrupp och tänkbara arbetsuppgifter väl överensstämmer med motionärens yrkande och kommunfullmäktiges beslut. Dock saknas ett genuint intresse och förutsättningar för att gå från utredning till implementering i aktuella verksamheter.
2021/462	Motion (S) Motion om mäns våld mot kvinnor	KF § 94/2022	Vård och omsorg	Verkställd Handlingsplan framtagen - Verkställd
2018/1677	Motion (SD) om konstnärlig utsmyckning	KF § 141/2021	Kultur och fritid Barn och utbildning	Arbete pågår

2017/87	Motion (S) – nu satsar vi på landsbygden	KF § 51/2018	Näringslivskontoret	Arbete pågår Ett landsbygdsprogram är under framtagande. Kommer att vara färdigt till sommaren 2023.
---------	--	--------------	---------------------	--

Medborgarförslag

Dnr	Ärende	Beslut	Hanteras av	Status
2018/538	Medborgarförslag om åtgärder vid före detta skolområdet i Kumla	KF § 155/2021	Tekniska kontoret	Verkställd Bollplanen var färdig i december 2022.
2019/1570	Medborgarförslag om naturstädning för skolklasser	KF § 156/2021	Kommunstyrelsen/ Kommunchef	Verkställd Hanteras genom redan framtagna koncept för skolan avseende elevers involvering i naturstädning. . Rektor leder, enligt skollagen, arbetet på sin enhet och exakt hur detta hanteras, kan variera från enhet till enhet. Det finns koncept, som med fördel kan användas och används.
2018/814	Medborgarförslag gällande krisberedskap - krisplan för vattenförsörjning	KF § 97/2019	Tekniska kontoret	Arbete pågår Arbetet med prioriterade platser fortgår.

2018/578	Medborgarförslag om att bygga lekplats vid Måns Ols	KF § 101/2019	Tekniska kontoret Kultur och fritid	Arbete pågår Samverkan mellan Tekniska kontoret och kultur- och fritid. Inväntar detaljplan för badområdet.
2017/708	Medborgarförslag om arbetsresor till och från daglig verksamhet i Sala kommun	KF § 61/2022	Tekniska kontoret	Arbete pågår Arbetet pågår med att inrymma verkställighet inom befintlig budget.
2018/830	Medborgarförslag om att införa gratis arbetsresor för personer som anlita linjebelagda resor till daglig verksamhet	KF § 63/2022	Tekniska kontoret	Arbete pågår Arbetet pågår med att inrymma verkställighet inom befintlig budget.
2018/913	Medborgarförslag om höjd habiliteringsersättning för daglig verksamhet	KF § 65/2022	Vård och omsorg	Arbete pågår Statsbidrag finns för 2022. Arbete pågår för att bereda ärendet vidare för ev kompletterande politiskt beslut.
2018/1022	Medborgarförslag om gratis bussar till daglig verksamhet	KF § 66/2022	Tekniska kontoret	Arbete pågår Arbetet pågår med att inrymma verkställighet inom befintlig budget.
2021/183	Medborgarförslag om busslinje mellan Sala och Enköping	KF § 99/2022	Tekniska kontoret	Arbete pågår Pågående utredning tillsammans med Region Västmanland och Region Uppsala. Förslag ska läggas fram för KSLU i mars.

KF § 37 Redovisning av verkställande av bifallna motioner och medborgarförslag

INLEDNING

Kommunfullmäktige beslutade den 21 januari 2009, § 10, att bifalla motion om redovisning av verkställandet av bifallna motioner och medborgarförslag. Motionären föreslog att kommunfullmäktige ska erhålla en redovisning av de motioner och medborgarförslag som bifallits med ännu inte verkställt.

Beslutsunderlag

Bilaga KS 2023.1122, Missiv från kanslienheten, 2023-03-22

Bilaga KS 2023.1151, Redovisning av verkställande av bifallna motioner och medborgarförslag våren 2023, 2023-03-24

Kommunstyrelsens beslut § 51, 2023-04-12

Ledningsutskottets beslut § 45, 2023-03-29

Yrkanden

Erik Hamrin (M), yrkar,

att kommunfullmäktige beslutar,

att återremittera ärendet i syfte att sammanställningen justeras samt att säkerställa att fullmäktiges beslut genomförs.

Carola Gunnarsson (C) yrkar,

bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anders Wigelsbo (C) yrkar,

avslag till Erik Hamrins (M) återremissyrkande, samt

bifall till kommunstyrelsens förslag.

Beslutsgång

Ordförande ställer proposition på om ärendet ska avgöras idag eller avgöras senare genom återremiss, och finner att kommunfullmäktige beslutar att ärendet ska avgöras senare.

BESLUT

Kommunfullmäktige beslutar, med stöd av kommunallagen 5 kap § 50 om minoritetsåterremiss,

att återremittera ärendet i syfte att sammanställningen justeras samt att säkerställa att fullmäktiges beslut genomförs.

Skickas till

Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Redovisning av verkställande av bifallna motioner och medborgarförslag, våren 2023

Motioner

Dnr	Ärende	Beslut	Hanteras av	Status
2019/947	Motion (S) om att utreda samordning av oanvända möbler för återanvändning	KF § 99/2020	Kommunstyrelsen/ Kommunchef	Verkställd Arbetsmarknadsenheten tar ansvar för och driver detta.
2019/1125	Motion (S) om en attraktivare badplats i Möklinta	KF § 143/2021	Kultur- och fritid	Verkställd Kultur- och fritidsnämnden gav kontoret i uppdrag den, 2022-03-10, att ta fram en handlingsplan för attraktivare badplats i Möklinta. Detta har genomförts i samverkan med driftansvarig förening för Hällsjöbadet, Möklinta LRF och processen för utveckling av badplatser sker löpande och kontinuerligt
2021/80	Motion (SD) att klä Sala stads elskåp med fotografier	KF § 154/2021	Näringslivskontoret Kultur- och fritid Salabostäder Sala-Heby energi	Verkställd
2021/187	Motion (SD) om att införa digital justering av protokoll	KF § 91/2022	Kanslienheten	Verkställd Förutsatt att digital justering ska fungera är att den förtroendevalda som ska justera protokollet har bankID.

2019/1441	Motion (SD) om pornografifilter i Sala kommuns skolor	KF § 9/2022	Utbildning- och arbetsmarknad	Verkställd Enligt barn och utbildning är motionärens önskemål uppfyllt
2020/1231	Motion (MP) om att Sala kommun ska upprätta en kommunal koldioxidbudget	KF § 89/2022	Tekniska kontoret	Verkställd I verktyget ClimateVisualizer tillgängliggörs Salas koldioxidbudget. Denna digitala version hålls uppdaterad löpande och kan besökas på www.climatevisualizer.com/sala
2017/1319	Motion (S) om att det är dags att ta kommunfullmäktige, nämnder och styrelsesammanträden till nästa nivå inom digitalisering	KF § 64/2018	Kommunstyrelsen/ Kommunchef	Verkställd Netpublicator Elected (Digital möteshantering inklusive tillgång till möteshandlingar, närvaroregistrering och votering) implementeras under 2022. Anses verkställd då vi har tekniska förutsättningar för detta på plats.
2018/143	Motion (S) om att inrätta ett polismuseum	KF § 38/2019	Kultur- och fritid	Verkställd Utredning för ett polismuseum är påbörjad. Kultur – och fritid i samarbete med polisen har tittat på de föremål som finns i kommunens ägo på Portvaktsgatan. En eventuell samlokalisering och planering av "blåljushus" kan komma att påverka framtida polismuseum. Kommunen äger inte föremålen, utan det gör polismyndigheten. Motionen anses vara verkställd och färdigutredd.

2020/433	Motion (S) om åtgärder mot elkraftbristen	KF § 150/2021	Kommunstyrelsen/ Kommunchef	Verkställd Det har beslutats att arbetsgruppen kommer att ledas av SHE (Per- Erik Johansson) och tidplanen är att arbete kommer att genomföras under året så att resultatet ska kunna presenteras för politiken i början av 2023. Åtgärder tas fram och arbete pågår – motionen anses vara verkställd.
2017/721	Motion (S) om att ta till vara på människors kompetens	KF § 81/2021	Vård och omsorg (Arbetsmarknadsenheten)	Verkställd Under hösten 2020 och våren 2021 framarbetades Idé – Arbetsmarknadsområdet 2021-2024 i syfte att inventera och påtala den utvecklingskapacitet som finns inom det kommunala arbetsmarknadsområdet i Sala. I dokumentet beskrivs Serviceassistenter som i avseende målgrupp och tänkbara arbetsuppgifter väl överensstämmer med motionärens yrkande och kommunfullmäktiges beslut. Dock saknas ett genuint intresse och förutsättningar för att gå från utredning till implementering i aktuella verksamheter.
2021/462	Motion (S) Motion om mäns våld mot kvinnor	KF § 94/2022	Vård och omsorg	Verkställd Handlingsplan framtagen - Verkställd
2018/1677	Motion (SD) om konstnärlig utsmyckning	KF § 141/2021	Kultur och fritid Barn och utbildning	Arbete pågår

2017/87	Motion (S) – nu satsar vi på landsbygden	KF § 51/2018	Näringslivskontoret	Arbete pågår Ett landsbygdsprogram är under framtagande. Kommer att vara färdigt till sommaren 2023.
---------	--	--------------	---------------------	--

Medborgarförslag

Dnr	Ärende	Beslut	Hanteras av	Status
2018/538	Medborgarförslag om åtgärder vid före detta skolområdet i Kumla	KF § 155/2021	Tekniska kontoret	Verkställd Bollplanen var färdig i december 2022.
2019/1570	Medborgarförslag om naturstädning för skolklasser	KF § 156/2021	Kommunstyrelsen/ Kommunchef	Verkställd Hanteras genom redan framtagna koncept för skolan avseende elevers involvering i naturstädning. . Rektor leder, enligt skollagen, arbetet på sin enhet och exakt hur detta hanteras, kan variera från enhet till enhet. Det finns koncept, som med fördel kan användas och används.
2018/814	Medborgarförslag gällande krisberedskap - krisplan för vattenförsörjning	KF § 97/2019	Tekniska kontoret	Arbete pågår Arbetet med prioriterade platser fortgår.

2018/578	Medborgarförslag om att bygga lekplats vid Måns Ols	KF § 101/2019	Tekniska kontoret Kultur och fritid	Arbete pågår Samverkan mellan Tekniska kontoret och kultur- och fritid. Inväntar detaljplan för badområdet.
2017/708	Medborgarförslag om arbetsresor till och från daglig verksamhet i Sala kommun	KF § 61/2022	Tekniska kontoret	Arbete pågår Men kan ej genomföras utan budgettillskott
2018/830	Medborgarförslag om att införa gratis arbetsresor för personer som anlita linjebelagda resor till daglig verksamhet	KF § 63/2022	Tekniska kontoret	Arbete pågår Men kan ej genomföras utan budgettillskott
2018/913	Medborgarförslag om höjd habiliteringsersättning för daglig verksamhet	KF § 65/2022	Vård och omsorg	Arbete pågår Statsbidrag finns för 2022. Om man ska höja habiliteringsersättningen 2023 behöver man diskutera belopp. Via politiskt beslut från KS att det ska genomföras.
2018/1022	Medborgarförslag om gratis bussar till daglig verksamhet	KF § 66/2022	Tekniska kontoret	Arbete pågår Men kan ej genomföras utan budgettillskott.
2021/183	Medborgarförslag om busslinje mellan Sala och Enköping	KF § 99/2022	Tekniska kontoret	Arbete pågår Pågående utredning tillsammans med Region Västmanland och Region Uppsala. Förslag ska läggas fram för KSLU i mars.

KSLU § 81 Investeringsbudget 2024 och investeringsplan 2025-2033

INLEDNING

Sala kommun står inför omfattande investeringsbehov den kommande tioårsperioden. Lokaler med betydande behov av ombyggnation eller ersättningslokaler innebär stora kostnader. Samtidigt är förutsättningarna utmanande. Den högsta inflationen på flera decennier samt kraftigt höjda räntor De senaste årens förändrade råvarupriser har påverkat kostnaderna, både genom att bli klart fördyrande och därefter sjunka till något lägre nivåer. Sammantaget råder stora osäkerheter.

Utrymmet för självfinansierade investeringar utgörs av summan av årets resultat och avskrivningar, och utgör i praktiken drygt 100 miljoner kronor per år. Inom denna ram ska såväl årligen återkommande investeringar såsom periodiskt underhåll samt strategiska investeringar inrymmas. Det senare kan utgöras av till exempel nya skolor, förskolor och boenden samt exploateringsinvesteringar i form av gator, parker och VA-ledningar.

Investeringsplaneringen måste också ta hänsyn till koncernens totala finansieringsbehov. De kommunala bolagen har upplåningsbehov inom planperioden och den borgen som Sala kommun ingått för bolagen upptar delar av låneutrymmet.

För att kunna klara av investeringsbehoven under den kommande planperioden behöver Sala kommun prioritera bland investeringarna.

Beslutsunderlag

Bilaga KS 2023.2143, missiv 2023-05-24

Bilaga KS 2023.2146, Investeringsplanering 2024-2033 - Samverkan för Sala

Yrkanden

Amanda Lindblad (S) yrkar

att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar

att fastställa investeringsplan för år 2024-2033 i enlighet med Bilaga KS 2023.2146

Beslutsgång

Ordförande ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT

Ledningsutskottet beslutar föreslår att kommunstyrelsen beslutar

att fastställa investeringsplan för år 2024-2033 i enlighet med Bilaga KS 2023.2146

Moderaterna och Socialdemokraterna återkommer till kommunstyrelsen med förslag.

Skickas till

Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

KOMMUNSTYRELSEN

MISSIV

Investeringsbudget 2024 och investeringsplan 2025-2033

Inledning

Sala kommun står inför omfattande investeringsbehov den kommande tioårsperioden. Lokaler med betydande behov av ombyggnation eller ersättningslokaler innebär stora kostnader. Samtidigt är förutsättningarna utmanande. Den högsta inflationen på flera decennier samt kraftigt höjda räntor De senaste årens förändrade råvarupriser har påverkat kostnaderna, både genom att bli klart fördyrande och därefter sjunka till något lägre nivåer. Sammantaget råder stora osäkerheter.

Utrymmet för självfinansierade investeringar utgörs av summan av årets resultat och avskrivningar, och utgör i praktiken drygt 100 miljoner kronor per år. Inom denna ram ska såväl årligen återkommande investeringar såsom periodiskt underhåll samt strategiska investeringar inrymmas. Det senare kan utgöras av till exempel nya skolor, förskolor och boenden samt exploateringsinvesteringar i form av gator, parker och VA-ledningar.

Investeringsplaneringen måste också ta hänsyn till koncernens totala finansieringsbehov. De kommunala bolagen har upplåningsbehov inom planperioden och den borgen som Sala kommun ingått för bolagen upptar delar av låneutrymmet.

För att kunna klara av investeringsbehoven under den kommande planperioden behöver Sala kommun prioritera bland investeringarna. Utöver resultat och avskrivningar kan finansieringen lösas på olika vis. Ett sätt är att avyttra befintliga fastigheter för att frigöra kapital. Det kan även röra sig såväl om bebyggda fastigheter som obebyggd mark. Under det senaste året har delar av skogsinnehavet sålts för att bidra till finansieringen av investeringar. En annan möjlighet är att sprida investeringarna över tid, för att på så sätt inom en tioårsperiod kunna hantera behovet med hög självfinansieringsgrad.

Driftskostnadskonsekvenser

Den föreslagna investeringsbudgeten är mycket omfattande, och även om strävan är att i så stor utsträckning som möjligt bygga med självfinansiering så kommer nyupplåning krävas och varje investering får driftskostnadskonsekvenser för beställande verksamhet. Till exempel kommer byggnationerna av nya skolor innebära ökade hyror för Skolnämnden när verksamheterna tar de nya lokalerna i bruk. Därför är kopplingen mellan investeringsbudget- och planering och driftbudgeten viktig för en långsiktigt hållbar kommunal ekonomi.

Kommunstyrelsen

Upplåning

Den föreslagna investeringsbudgeten innebär ett behov av nyupplåning under år 2024 om 110 mkr samt 150 mkr under år 2025. Driftkostnadskonsekvenserna av detta finns medräknade i driftsbudgeten.

Pågående utredningar

Under år 2023 genomförs flera större utredningar som kommer att få konsekvenser för investeringsplaneringen framgent. När resultaten av utredningarna går att koppla till investeringsplaneringen så kommer ett arbete behöva göras.

Under våren har den stora högstadie- och gymnasieutredningen genomförts. En inriktning för fortsatt arbete är beslutad som innebär att Sala kommun även fortsatt kommer att ha två högstadieskolor, och två gymnasieskolor. En rockad kommer dock genomföras av lokaler som innebär att nuvarande Ekebyskolan flyttar sin verksamhet till Kungsängsgymnasiets lokaler och Kungsängsgymnasiet ska flytta till andra mer centrumnära lokaler. När den utredningen är klar kommer resultatet kunna läggas in i investeringsplaneringen. Ett arbete med Ösby naturbruksgymnasiums lokalbehov återstår fortfarande.

Två utredningar som rör lokalbehovet för kommunens förskolor och grundskolorna som har f-6-verksamhet har också inletts. Löpande underhåll samt om- och nybyggnation kommer att kunna innebära ökade kostnader. När de två utredningarna är klara kommer investeringsbehovet tydligt att klarläggas, kunna prioriteras och fastslås.

Under kommande månader kommer även nästa steg i arbetet för framtidens badhus i Sala kommun att tas i form av en utredning. Den kommer att ta fram alternativa vägar framåt utifrån inriktningen badhus med familjebad som placeras på Lärkanområdet. I väntan på utredningens resultat ligger investeringsmedel kvar som tidigare utplacerade men kommer att tidigareläggas när det finns ett resultat att utgå ifrån. Målsättningen är att byggnationen ska starta så snart det är möjligt. Att bygga ett badhus är dock mycket komplicerat och är tidskrävande, därför är det viktigt att påbörja byggnationen så snart som möjligt. Utredningen beräknas vara klar under hösten 2023.

Kommunstyrelsen

Prioriteringar

Skolor

Att säkerställa ändamålsenliga lokaler för våra skolor är en hög prioritering. Under 2023 påbörjas byggnationerna av ny förskola samt skola i Möklinta samt den nya Åkraskolan och fortsätter därefter enligt plan för färdigställande under år 2024 samt år 2026.

Ösby elevhem

Ösby Naturbruksgymnasium har många elever i behov av plats på elevhem under läsåret. Det är viktigt för att eleverna ska ha tillgång till utbildningen och medför även intäkter. Under 2024-2026 kommer nya elevhem byggas så att fler elever har möjlighet att bo vid gymnasieskolan medan de studerar.

Måns Ols

För att utveckla ett av våra mest populära fritidsområden finns medel inlagda för renovering av kallbadhuset under år 2025 samt för uppförandet av en ny servicebyggnad vid Måns Ols år 2026.

Exploateringar

Konjunkturen har påverkat nybyggnationen av bostäder i kommunen. Mark som är redo för byggnation finns både i centrala Sala och utanför tätorten, t-ex Bältarhagen i Ransta. Även om prognoserna spår att lågkonjunkturen håller i sig under kommande år så har höjd tagits i investeringsbudgeten för att kunna genomföra de investeringar som är knutna till exploateringar som kommer att genomföras.

Hyresupphandlingar

Fortsatta investeringar för att stärka tillgången till välfärdstjänster och samhällsservice i hela kommunen är prioriterat. Då investeringsbehoven är omfattande har beslut tagits om att hyresupphandla vissa objekt istället för att riskera att strykas. På så vis säkerställer vi ändamålsenliga förskole- och skollokaler i hela kommunen, god tillgång till LSS-boenden tillsammans med fortsatta möjligheter till tillväxt genom exploatering av såväl verksamhetsmark som mark för bostäder.

Beslut har tagits om att hyresupphandla följande objekt:

- Förskola Bråstaborg
- Förskola Ekorren
- LSS-boende (1)
- LSS-boende (2)
- Varmsätra skola

Kommunstyrelsen

FÖRSLAG TILL BESLUT

Mot bakgrund av ovanstående föreslår jag att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,

Att fastställa investeringsplan för år 2024-2023 enligt bilaga

Amanda Lindblad (S)
Kommunstyrelsens ordförande

ÅRLIGEN ÅTERKOMMANDE

	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan 2033
KOMMUNSTYRELSEN	47 550	51 925	50 025	41 375	40 975	40 375	36 900	40 400	36 900	40 400
Kommundirektör	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Personalkontor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ekonomikontor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tekniskt kontor	47 550	51 925	50 025	41 375	40 975	40 375	36 900	40 400	36 900	40 400
Kontorsledningsprogram	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gatuprogram	10 800	13 450	11 350	12 700	11 300	10 700	7 200	10 700	7 200	10 700
Parkprogram	1 650	2 175	2 175	2 175	2 175	2 175	2 200	2 200	2 200	2 200
VA-program	6 800	6 800	6 800	6 800	6 800	6 800	6 800	6 800	6 800	6 800
Kart-mätprogram	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lokalprogram	28 000	29 200	29 200	19 200	20 200	20 200	20 200	20 200	20 200	20 200
Teknisk serviceprogram	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gruvans vattensystemprogram	300	300	500	500	500	500	500	500	500	500
Räddningstjänst	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Samhällsbyggnadskontor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SKOLNÄMNDEN	5 900	4 600	3 400	3 000	2 500	2 500	3 500	3 500	3 500	-
ÄLDRE- OCH OMSORGSNÄMNDEN	760	200	100	100	100	100	100	100	100	-
SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa ÅRLIGEN ÅTERKOMMANDE	54 210	56 725	53 525	44 475	43 575	42 975	40 500	44 000	40 500	40 400

STRATEGISKA INVESTERINGAR

	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan 2033
KOMMUNSTYRELSEN	194 447	139 282	49 614	16 699	31 864	104 520	113 142	22 007	11 052	4 000
Kommundirektör	6 972	6 532	2 439	1 314	1 064	1 920	5 342	657	502	-
Personalkontor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ekonomikontor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tekniskt kontor	186 500	125 050	45 050	11 050	30 800	101 600	106 500	17 700	2 000	4 000
Kontorsledningsprogram	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gatuprogram	2 600	1 300	1 500	4 000	19 000	-	-	-	-	-
Parkprogram	1 200	2 100	3 400	3 350	2 600	2 600	1 500	200	-	-
VA-program	16 200	40 300	3 000	1 000	1 500	1 500	2 500	16 000	1 000	3 500
Kart-mätprogram	400	350	350	-	-	-	-	-	-	-
Lokalprogram	162 500	77 500	33 500	500	5 500	95 500	100 500	500	500	500
Teknisk serviceprogram	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gruvans vattensystemprogram	3 600	3 500	3 300	2 200	2 200	2 000	2 000	1 000	500	-
Räddningstjänst	975	7 700	2 125	4 335	-	1 000	1 300	3 650	8 550	-
Samhällsbyggnadskontor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN	3 000	4 900	-	500	500	500	500	500	500	-
SKOLNÄMNDEN	7 000	14 000	5 000	1 000	3 000	-	-	-	-	-
ÄLDRE- OCH OMSORGSNÄMNDEN	250	5 200	250	-	-	-	-	-	-	-
SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa STRATEGISKA INVESTERINGAR	204 697	163 382	54 864	18 199	35 364	105 020	113 642	22 507	11 552	4 000
SUMMA exkl exploateringsinvesteringar	258 907	220 107	108 389	62 674	78 939	147 995	154 142	66 507	52 052	44 400

EXPLOATERINGSINVESTERINGAR

	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan 2033
SUMMA exploateringsinvesteringar	16 020	21 780	7 560	11 760	2 280	- 600	- 600	- 600	- 600	-
-varav gatueexploateringar	9 420	12 270	6 030	5 760	2 580	-	-	-	-	-
-varav parkexploateringar	600	4 770	330	-	300	-	-	-	-	-
-varav VA-exploateringar	6 600	5 340	1 800	6 600	-	-	-	-	-	-
-varav plan/markexploateringar	- 600	- 600	- 600	- 600	- 600	- 600	- 600	- 600	- 600	-
Summa investeringar, totalt	274 927	241 887	115 949	74 434	81 219	147 395	153 542	65 907	51 452	44 400
Medfinansieringsbidrag	-	12 675	4 000	-	-	-	-	-	-	-
Summa totalt inkl medfinansiering	274 927	254 562	119 949	74 434	81 219	147 395	153 542	65 907	51 452	44 400

KSLU § 82 Budget och strategisk plan 2024 - 2027

INLEDNING

Underlag för budget och strategisk plan 2024 - 2027

Beslutsunderlag

Bilaga KS 2023.2149, strategisk plan och budget 2024 - 2027, Samverkan för Sala
Bilaga KS 2023.2150, Bilaga 1 budgetberäkning 2024 - 2027 Samverkan för Sala
Bilaga KS 2023.2151, Bilaga 2 nämndsramar Samverkan för Sala 2024 - 2027

Yrkanden

Amanda Lindblad (S) yrkar

att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar

att driftbudgetramarna för nämnderna fastställs enligt bilaga 1, KS 2023.2150,
att investeringsbudgetramarna för nämnderna fastställs enligt bilaga 1, KS 2023.2150,

att fastställa utdebiteringen till 22,31 % för året 2024 enligt bilaga 1, KS 2023.2150,
att till kommunstyrelsens förfogande anslås 10 000 000 kronor enligt bilaga 1, KS 2023.2150

att resultatmålet för år 2024 fastställs till 16 878 000 kronor, år 2025 till 43 690 000 kronor år 2026 till 45 413 000 kronor samt år 2027 till 56 237 000 kronor enligt bilaga 1, KS 2023.2150,

att ökningen av skatteintäkter, statsbidrag och utjämning ska vara större än nettokostnadsökningen,

att styrelse och nämnder ska bedriva sin verksamhet inom av kommunfullmäktige beslutade anslag,

att styrelse och nämnder ska se över möjligheterna till ökad intäktsfinansiering av sin verksamhet,

att styrelse och nämnder ska kontinuerligt arbeta för att effektivisera verksamheterna med bibehållen kvalitet,

att kommunstyrelsen under år 2024 har rätt att omsätta lån, det vill säga låna upp motsvarande belopp på de lån som förfaller under 2024,

att kommunstyrelsen har under 2023 rätt att ytterligare upplåna, dvs öka kommunens skulder under 2024 med totalt 110 000 000 kronor, under 2025 med totalt 150 000 000 kronor,

att Sala Bostäder AB ska ge utdelning motsvarande statslåneränta+ 1 % på insatt kapital,

att Sala-Heby Energi AB ska ge utdelning motsvarande statslåneräntan+ 1 % på insatt kapital,

att inget utdelningskrav ska gälla för Sala Silvergruva AB, samt

att i övrigt anta de beslutspunkter som föreslås i Samverkan för Salas budgetförslag, bilaga KS 2023.2149.

Beslutsgång

Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Fortsättning § 82

BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar

att driftbudgetramarna för nämnderna fastställs enligt bilaga 1, KS 2023.2150,

att investeringsbudgetramarna för nämnderna fastställs enligt bilaga 1, KS 2023.2150,

att fastställa utdebiteringen till 22,31 % för året 2024 enligt bilaga 1, KS 2023.2150,

att till kommunstyrelsens förfogande anslås 10 000 000 kronor enligt bilaga 1, KS 2023.2150

att resultatmålet för år 2024 fastställs till 16 878 000 kronor, år 2025 till 43 690 000 kronor år 2026 till 45 413 000 kronor samt år 2027 till 56 237 000 kronor enligt bilaga 1, KS 2023.2150,

att ökningen av skatteintäkter, statsbidrag och utjämning ska vara större än nettokostnadsökningen,

att styrelse och nämnder ska bedriva sin verksamhet inom av kommunfullmäktige beslutade anslag,

att styrelse och nämnder ska se över möjligheterna till ökad intäktsfinansiering av sin verksamhet,

att styrelse och nämnder ska kontinuerligt arbeta för att effektivisera verksamheterna med bibehållen kvalitet,

att kommunstyrelsen under år 2024 har rätt att omsätta lån, det vill säga låna upp motsvarande belopp på de lån som förfaller under 2024,

att kommunstyrelsen har under 2023 rätt att ytterligare upplåna, dvs öka kommunens skulder under 2024 med totalt 110 000 000 kronor, under 2025 med totalt 150 000 000 kronor,

att Sala Bostäder AB ska ge utdelning motsvarande statslåneränta+ 1 % på insatt kapital,

att Sala-Heby Energi AB ska ge utdelning motsvarande statslåneräntan+ 1 % på insatt kapital,

att inget utdelningskrav ska gälla för Sala Silvergruva AB, samt

att i övrigt anta de beslutspunkter som föreslås i Samverkan för Salas budgetförslag, bilaga KS 2023.2149.

Moderaterna och Sverigedemokraterna återkommer till kommunstyrelsen med förslag.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Samverkan för Sala

Framtidstro: Ett hållbart och tryggt samhälle med livskvalitet och växtkraft

Strategisk plan och budget 2024-2027

Politiskt förord

I tider av polarisering och upplevelsen av att samhället drar isär är det viktigt att stå upp för och värna demokratin och alla människors lika värde. I Sala kommun ska människor ges möjlighet till ett gott liv utifrån sina förutsättningar. Vi ska ha ett tryggt och sammanhållet samhälle med god välfärd och likvärdiga levnadsvillkor där kommuninvånarna kan känna framtidstro.

I Sala kommun finns det goda möjligheter att leva ett gott liv. Vi bor nära naturen, har ett rikt föreningsliv och ett levande kulturarv. Människorna som bor i vår kommun har alltså bra förutsättningar för en god folkhälsa. Sala är en geografiskt stor kommun och det finns många fördelar med möjligheterna som den mysiga stadskärnan ger i kombination med den levande landsbygden. Alla delar är förtjänster som också kommer att belysas på olika sätt i samband med att Sala kommun fyller 400 år under år 2024.

Samtidigt finns också stora utmaningar att hantera. Efter svåra år med pandemi och med krig i Europa står Sala kommun nu tillsammans med resten av Sverige i en lågkonjunktur. Många osäkerhetsfaktorer riskerar att slå hårt mot vår kommun och våra kommuninvånare på flera sätt. De utmaningar som det innebär gör att vi behöver samlas och samarbeta bättre med de resurser som finns att tillgå.

Efter flera år av sjunkande skolresultat kommer arbetet med att vända utvecklingen och öka måluppfyllelse, kvalitet och betyg att vara högt prioriterat. En viktig nyckel är fler behöriga lärare. Likaså står äldreomsorgen inför en utmaning med att rekrytera de undersköterskor som behövs för en trygg äldreomsorg de kommande åren. Arbetsmiljön måste ges ett större fokus för att trygga omsorgen av våra äldre i framtiden.

Efter år 2022 har tidigare års ekonomiska underskott återställts. Nu krävs ett hårt arbete för att säkerställa god ekonomisk hushållning och en långsiktigt hållbar ekonomi för kommunen. Därtill tillkommer finansieringen av de stora behov av om- och nybyggnation av fastigheter som inrymmer kommunens verksamhet.

Kommunen ska ses som en helhet. Stad och landsbygd ska inte ställas mot varandra. De olika förutsättningarna i kommunen ska ses som en styrka. Så når vi samsyn och kan utvecklas tillsammans.

Amanda Lindblad (S)

Anders Wigelsbo (C)

Johanna Ritvadotter (V)

Ingela Kilholm Lindström (MP)

Innehåll

Politiskt förord.....	1
Lägesbeskrivning	3
Budgetprocessen och en ny budgetmodell	6
Långsiktiga utvecklingsmål	6
Grunden läggs i skolan	7
Utbildning och arbetsmarknaden.....	8
Förebygga ohälsa.....	8
En trygg vård och omsorg.....	9
Hela kommunen ska leva och växa.....	9
Kultur och fritid för alla	10
Miljö och klimatarbete	11
En kommun som växer och utvecklas	11
Demokrati.....	12
Handlingsfrihet för att hantera osäkerheten i omvärlden	13
Investeringar och finansiering.....	13
Ekonomiska prioriteringar	14
Beslutspunkter	15

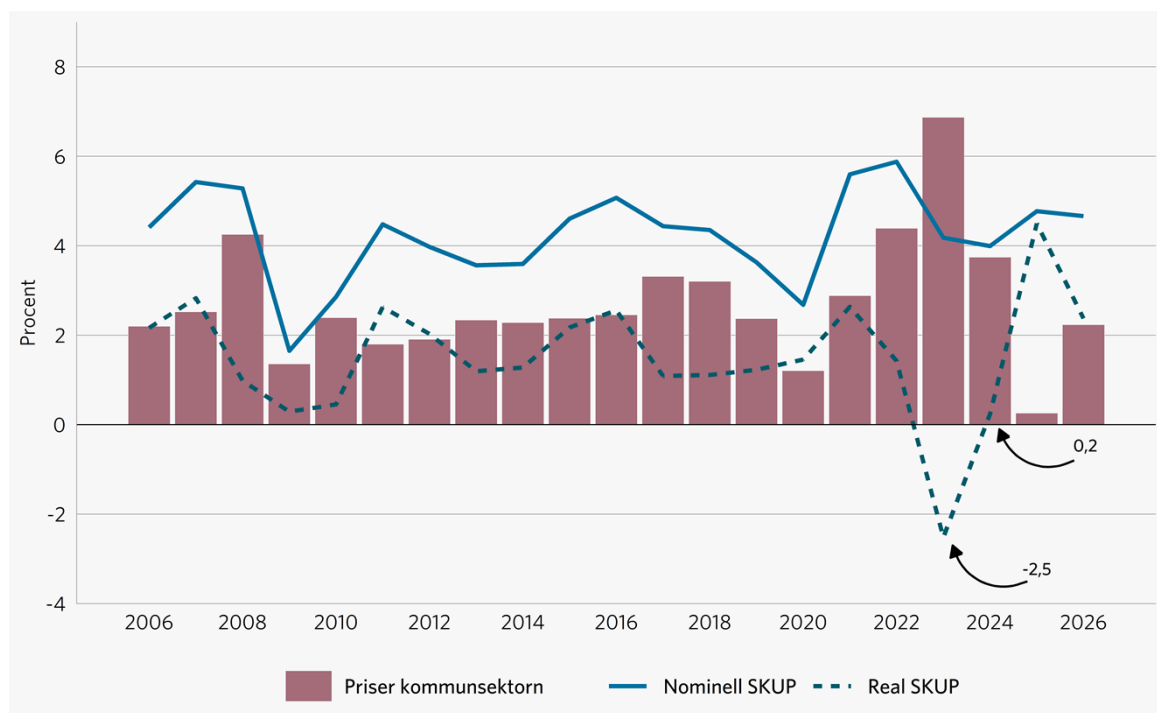

Lägesbeskrivning

Efter coronapandemi fanns en stark förhoppning om att kommuner och regioner skulle få tid att hantera pandemins långsiktiga konsekvenser och fokusera på kommande demografiska utmaningar. Men återigen har verksamheten kommit att påverkas av faktorer som kommuner och regioner inte råår över. Kriget i Ukraina medför ett stort lidande för Ukrainas befolkning, och dess följd effekter har också kommit att påverka både nuläget och framtidsutsikterna för svenska kommuner och regioner.

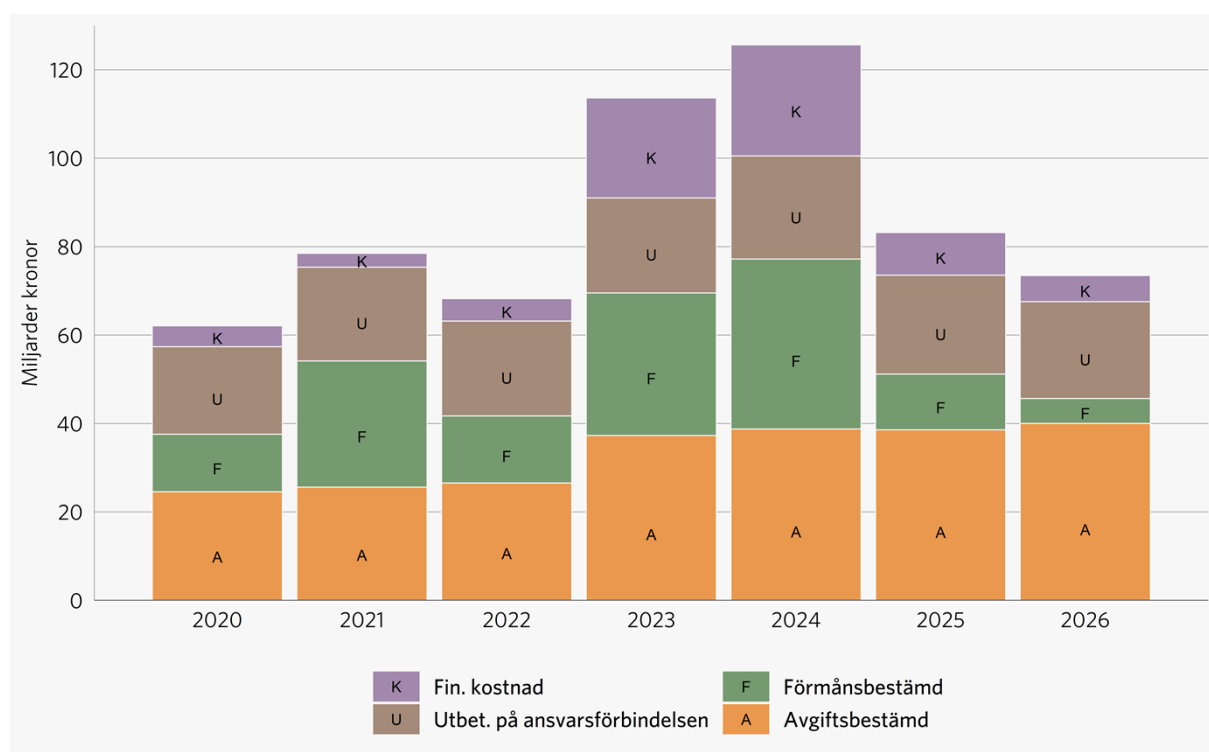
De ekonomiska utmaningarna för kommuner och regioner blir nu alltmer påtagliga. Hög inflation, ökade pensionskostnader och stigande räntekostnader bidrar till ett för sektorn historiskt lågt resultat. Åtgärder kommer att vidtas men på flera håll är underskotten så stora att de inte är möjliga att hantera på kort sikt. Trots kommunernas och regionernas arbete med effektiviseringar och besparingar förväntas många kommuner, och nästan alla regioner, redovisa underskott både år 2023 och 2024. Sveriges kommuner och regioner (SKR) bedömer att resultaten återhämtas under 2025 och 2026. Lågkonjunkturen beräknas hålla i sig under 2023 och 2024. Inflationen ser ut att röra sig nedåt, men vägen till prisstabilisering är skakig med många risker och osäkerheter.

År 2023 beräknas skatteunderlaget minska reellt med 2,5 procent till följd av att priser, pensioner och löner sammantaget ökar i snabbare takt än skatteintäkterna. Det är första gången sedan 2004 som skatteunderlaget urholkas i reala termer. Nästa år sker knappt någon förstärkning alls, då skatteunderlaget endast ökar reellt med 0,2 procent. Under förutsättning att inflationen går ner under inflationsmålet i juni 2024 sker dock en relativt kraftig förstärkning av det reala skatteunderlaget 2025, med 4,5 procent.

År 2023 urholkas skatteunderlaget reellt sett med 2,5 procent till följd av de höga prisökningarna. Året därpå sker ingen egentlig förstärkning. Först 2025 beräknas skatteunderlaget stärkas

Kostnaderna för kommunernas och regionernas avtalspensioner ökar med cirka 45 miljarder 2023 och med ytterligare 12 miljarder kronor 2024. För Sala kommun har pensionskostnaderna ökat med 55 miljoner kronor under 2023, och förväntas stiga ytterligare under 2024. Den klart största delen av kostnadsökningen beror på kraftigt ökad inflation där inflationstakten i juni varje år, ligger till grund för prisbasbeloppet som pensionerna värdesätts med.

Pensionskostnaderna beräknas öka med 45 miljarder 2023 och sedan med ytterligare 12 miljarder 2024 för Sveriges kommuner och regioner.

Svenska hushåll drabbas särskilt hårt av räntehöjningar då många har höga bostadslån och korta räntebindingstider, vilket gör att högre ränta slår igenom snabbare och hårdare mot hushållen i Sverige än i många andra länder. Den höga inflationen urholkar lönerna och hushållens reala disponibla inkomster minskar i år. Hushållens ränteutgifter ökar snabbt och är drygt fyra gånger så hög i år som 2021. Den försvagade ekonomin hos hushållen och den höga räntan påverkar bostadspriserna och bostadsbyggandet negativt. Det sammantagna läget påverkar förutsättningarna även för Salaborna och Sala kommun.

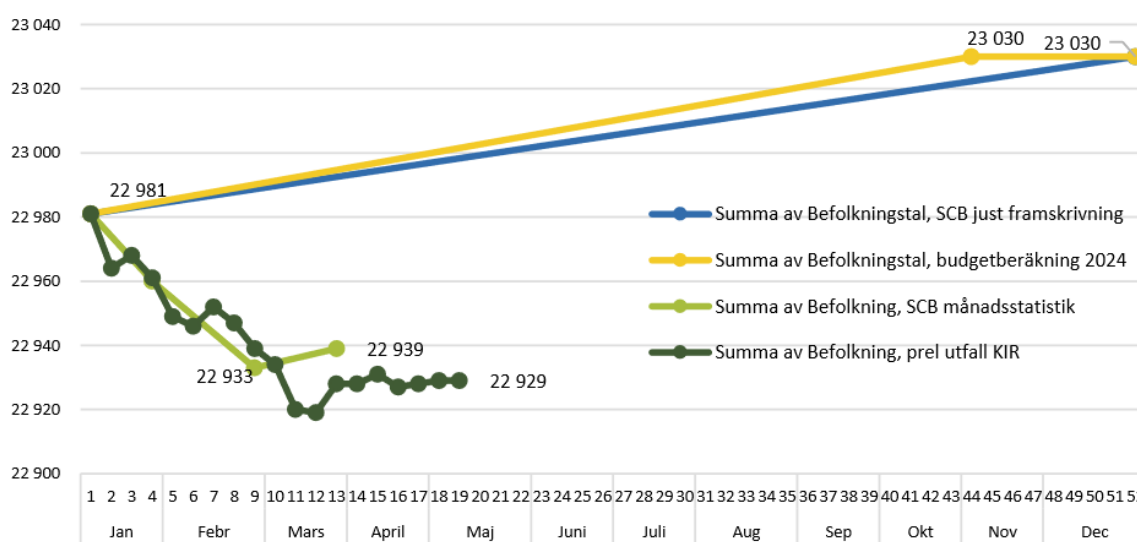
Kommunsektorns konsumtion minskar till följd av det dystra ekonomiska läget samt fortsatt utfasning av pandemirelaterade åtgärder. Det gör att den offentliga konsumtionen sammantaget kommer att växa svagt. Det kombinerat med att investeringstakten och hushållens konsumtion faller gör att BNP minskar med 1,0 procent i år, vilket är en klart svagare utveckling än i de flesta andra OECD-länder.

Det finns dock en stark motståndskraft på arbetsmarknaden som bidrar till att konjunkturedgången inte blir värre. Arbetslösheten bedöms tillfälligt öka till 9,0 procent

under år 2024 innan den faller tillbaka. Under året förväntas en svagt ökad efterfrågan i ekonomin i samband med mer optimistiska hushåll i takt med att inflationen och även ränteläget faller tillbaka. Det är dock först 2025 som återhämtningen tar fart på allvar. Stigande efterfrågetillväxt, lägre ränteläge och tilltagande optimism bland företag och konsumenter gör att investeringarna ökar igen.

Befolkningen i Sala kommun beräknas öka något under 2023, men har minskat något under början av året. Budgeten baseras på en försiktigt positiv befolkningsutveckling, vilket ligger i linje med mål om tillväxt. För en kommun med ambition att växa hållbart behöver höjd tas för den ökande befolkningen vid planering av kommunal service och välfärd. Sammantaget för planeringsperioden beräknas skatteunderlaget dock inte räcka till att finansiera en växande kommunal verksamhetsvolym i linje med den senaste tioårsperioden utan kraftigt ökade statsbidrag.

PRELIMINÄR BEFOLKNINGSUTVECKLING 2023 MED PROGNOSEN

Preliminär befolkningsutveckling år 2023 som visar på uppskattad befolkningsökning under året.

Den demografiska utmaningen kommer framöver att vara större än tidigare när de i arbetsför ålder behöver försörja allt fler yngre och äldre. Särskilt de ökade behoven av omsorg och vård av äldre kräver allt större resurser kommande år.

Kompetensförsörjningen ser ut att bli en växande utmaning inom flera kommunala verksamhetsområden de kommande åren. Det råder arbetskraftsbrist inom många yrken och konkurrensen är hård inom flera områden vilket gör det än viktigare för kommunen att vara en attraktiv arbetsgivare. Samtidigt aktualiseras frågor om matchning på arbetsmarknaden i kombination med möjligheter till omställning än mer i samband med det försämrade konjunkturläget.

Budgetprocessen och en ny budgetmodell

Sala kommun har genom Sveriges kommuner och regioner (SKR) givits möjlighet delta i ett projekt där målet är att genomföra en budgetprocess som utgår från en resursfördelningsmodell baserad på verksamheters prislappar. Kommunstyrelsen har beslutat att Sala kommun ska delta i projektet. Strategisk plan och budget år 2024-2027 är den första att tas fram inom ramen för projektet.

Kommunsektorn står inför större utmaningar än på många år: en ökad andel äldre, brist på arbetskraft med efterfrågad kompetens, ökande sociala klyftor, förändrad demografi, orolig omvärld med kraftig inflation med mera. Dessa förutsättningar innebär fortsatta behov av prioriteringar och effektiviseringar för en ekonomi i balans och god ekonomisk hushållning. Ekonomi i balans börjar med en budget i balans.

Resursfördelningsmodellen baserad på prislappar syftar till att skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar ekonomi. Det ska uppnås genom realistiska och transparenta tekniska budgetramar som baseras på en tydlig koppling mellan demografi, intäkter, kostnader och andra förutsättningar som olika kommuner har. Utöver de tekniska ramarna tillkommer politiska prioriteringar av olika typer av verksamheter. När modellen är fullt implementerad kommer de politiska prioriteringarna vara synliggjorda och transparensen ökar. Modellen skapar också en tydlig koppling mellan driftbudget och investeringar och ska ge förbättrade förutsättningar för långsiktig ekonomisk planering.

Långsiktiga utvecklingsmål

Kommunfullmäktige har fastställt tre målområden som utpekats som strategiskt viktiga för att nå kommunens vision ”Sala kommun – ett hållbart och tryggt samhälle med livskvalitet och växtkraft.” Till varje målområde har långsiktiga utvecklingsmål kopplats. Målarbetet kommer under kommande år att kopplas till arbetet med strategisk plan och budget där olika delar av den kommunala verksamhetens utveckling kommer att kopplas till olika målområden.

Målområde	Utvecklingsmål
Ett växande Sala	Sala ska erbjuda attraktiva boenden och verka för fler arbetstillfällen, stärkt näringsliv och bra utbildning i hela kommunen.
Ett hållbart Sala	Fokus på människors hälsa och välmående genom hela livet.
Ett tryggt och rättvist Sala	Fokus på att skapa insyn och inflytande för våra medborgare, föreningar och näringsliv för att stärka trygghet och demokrati.

Grunden läggs i skolan

I förskolan och skolan läggs grunden för varje barns förutsättningar och möjligheter inför resten av livet. Hela Sala kommun ska ha god tillgång till förskolor och skolor med hög kvalitet där alla barn ges möjlighet att lyckas. Grunden till det livslånga lärandet läggs i förskolan. Förskolan ska kännetecknas av trygghet, lek och lärande. Barngrupperna i förskolan ska anpassas så att pedagogerna har tid att möta och se varje barns behov och förutsättningar.

Skolan är hela kommunens gemensamma angelägenhet. Fokus för skolans verksamhet ska vara elevernas kunskapsinhämtning. Kommunen ska säkerställa att elever ges det stöd som de har rätt att få för att klara sin utbildning. Det kompensatoriska uppdraget behöver prioriteras och likvärdigheten mellan skolenheter lyftas. Likvärdighet innebär att skolan förmår kompensera för skillnader i elevernas förutsättningar genom inkludering, integration och effektiv styrning av resurser.

Arbetet med att stödja de elever som är i särskilt behov är centralt för att ge alla elever chansen till en lyckad skolgång. I många fall innebär det särskilt stöd redan i förskolan. Därför behöver kvaliteten i arbetet med särskilt stöd höjas, bland annat genom att fler behöriga speciallärare rekryteras och arbetet med mentorskapet utvecklas. Elevhälsan ska fortsatt stärkas, liksom likvärdigheten inom kommunen. Arbetet med stödjande insatser måste ske i samverkan mellan skolan, socialtjänsten och Region Västmanland.

En skola av hög kvalitet är en förutsättning för en hållbart växande kommun och en gynnsam ekonomisk samhällsutveckling. Kommande år ska ökad måluppfyllelse, höjd kvalitet och bättre resultat för eleverna inom Sala kommuns skolor prioriteras.

För detta behöver fler behöriga lärare rekryteras och andelen behöriga lärare öka. Sala kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare. Vi skall erbjuda goda arbetsvillkor, möjligheter till kompetensutveckling och en bra arbetsmiljö. För en god arbetsmiljö för alla som vistas i våra skolor behövs även ändamålsenliga lokaler.

Skolmiljön ska vara trygg för alla som vistas där. Hot och våld hör inte hemma i skolans värld. Det förebyggande arbetet ska utvecklas genom samordning av kommunens resurser samt ökad samverkan mellan kommunen, polisen och andra aktörer.

Allt fler mindre och mellanstora kommuner står utan egen gymnasieskola, och tappar därmed i konkurrenskraft. Vi har två utmärkta gymnasieskolor i kommunen, som ska fortsätta utvecklas framöver. Samarbete med såväl näringsliv som akademi är en styrka för verksamheten. Programutbudet ska hållas uppdaterat och ska även matchas mot de kompetensbehov som finns på arbetsmarknaden. En långsiktig lokallösning för Ösby naturbruksgymnasium och gymnasiesärskolan måste tas fram. Utvecklingen av Ösby kopplas även samman med Grönt kompetenscentrum.

Utbildning och arbetsmarknaden

De som är aktiva på arbetsmarknaden idag kommer att ha fler olika yrken under sitt arbetsliv än generationerna före dem. Matchningen på arbetsmarknaden är en utmaning. Utbildning för möjligheter till omställning för byte av yrke är viktigt.

Arbetsmarknadsenheten och Vuxnas lärande skall erbjuda olika studie- och arbetsmarknadspolitiska insatser som stärker individens kompetens och möjligheter att få arbete och klara egen försörjning. Matchning av individer mot arbetsmarknaden blir viktig i syfte att komma i egen försörjning. Sala kommun ska genom regional samverkan agera för fler utbildningsplatser inom bristyrken. Samordningsteamet är en kompletterande verksamhet som arbetar med de personer som står längst ifrån arbetsmarknaden.

Möjligheten till vuxenutbildning och språkträning måste förbättras, och samordningen med andra ansvariga myndigheter måste utvecklas ytterligare. SFI-verksamheten behöver utvecklas så att en större andel av eleverna klarar att bli godkända enligt de krav som ställs, och rustas med de språkfärdigheter som krävs för tillträde till arbetsmarknaden.

Förebygga ohälsa

En hårdare omvärld ställer allt större krav på hur en kommun arbetar med dem som är mest utsatta i samhället. Ökat utanförskap och ökade klyftor syns allt tydligare. Konsekvenserna av utanförskapet leder till mänskligt lidande och stora kostnader för samhället.

Insatser i ett tidigare skede är önskvärt både utifrån samhällets och den enskildes perspektiv och förebyggande arbete behöver prioriteras. Att utöka öppenvården med större andel behandlingar på hemmaplan kan ge vinningar ur flera perspektiv. I arbetet med familjebehandling och rådgivning till familjer kan det förebyggande arbetet påbörjas tidigt för att ge god effekt. Att jobba med hemmaplanslösningar och nätverk runt dem som annars skulle omhändertas minskar det personliga lidandet och ger vinster för samhället. Inom individ och familjeomsorgen (IFO) behövs en fortsatt satsning på det arbetet. I arbetet mot missbruket behövs riktade satsningar, särskilt mot unga men också mot vuxna.

Den psykiska ohälsan är ett växande samhällsproblem. Då ansvaret för arbetet är delat mellan Sala kommun och Region Västmanland krävs ett stärkt samarbete för att rätt insatser ska sättas in i rätt tid samt för att förhindra att människor faller mellan stolarna.

Våld i nära relation är ett stort samhällsproblem som samhället måste markera tydligt mot. Vi ska ge hjälp, trygghet och skydd till offren och erbjuda behandling till förövarna.

Barnfattigdomen ska begränsas med kraft. Ingen familj med barn skall leva med försörjningsstöd i mer än sex månader utan möjlighet till andra insatser.

Sala kommun ska vara drivande i arbetet för att etablera en familjecentral i kommunen. Flera olika aktörer samlas då för att möta familjer utifrån de olika behov som de har. Det blir en viktig förebyggande insats. Det kan även bli aktuellt att starta upp fler verksamheter för att bättre kunna fånga upp kommuninvånarnas behov.

En trygg vård och omsorg

Vård- och omsorg i Sala kommun ska vara trygg och hålla hög kvalitet. Salas kommuninvånare ska kunna leva ett gott och aktivt liv och få stöd och vård när behovet uppstår.

En förutsättning för en trygg äldreomsorg är att säkerställa personalförsörjningen. Bristen på utbildad personal är idag ett hot mot vård och omsorgssektorn. Sala kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare, öppen för nya arbetsmodeller att underlätta rekrytering och som säkerställer trygga anställningar med heltid som norm och goda arbetsvillkor. En attraktiv arbetsgivare som möjliggör att kombinera arbetsliv med fritid och viktig återhämtning oavsett yrkesgrupp. Ett ökat fokus på friskfaktorer behövs som del i arbetet med att minska sjukfrånvaron.

För att säkerställa tillgången till en trygg äldreomsorg samtidigt som demografin förändras krävs en fortsatt utveckling av verksamheten och nyttjande av de möjligheter som tekniska lösningar erbjuder. En förutsättning är också att arbetet med förflyttningen mot Nära Vård fortsätter. Sala kommun ska ligga i framkant i utvecklingen.

Den enskildes valfrihet är viktig, därför ska även kommunen finnas som alternativ till hemtjänstens serviceinsatser. Det finns flera goda exempel runt om i landet där arbetet organiserats så att dessa arbetsuppgifter inte utförs av undersköterskor.

Antalet äldre äldre ökar drastiskt de kommande åren och belyser behoven av mer förebyggande insatser för god hälsa för våra äldre kommuninvånare. Förebyggande arbete ska prioriteras med fokus på ett rikt utbud av möjlighet till kultur- och fritidsaktiviteter för att öka välbefinnande och gemenskap.

Utanförskap är ett växande problem i vårt samhälle. Utanförskap kan bero på många olika orsaker, i Sala kommun ska alla medborgare känna att det finns möjligheter till social samvaro och fysisk aktivitet oavsett ålder eller eventuella funktionsnedsättningar. Missbruk och den psykiska ohälsan ökar och därigenom även behovet av sysselsättningsverksamhet och boendestöd. För att stävja den växande ohälsan ska ökat fokus läggas på välmående och möjlighet till gemenskap och en meningsfull fritid.

Att vårda en anhörig är ett stort och krävande uppdrag. Det behövs ett tillgängligt anhörigstöd som på bred front kan möta behoven av samtal, stöttning och avlösning.

Hela kommunen ska leva och växa

Sala kommun ska växa och utvecklas. Idag är ca 45% av kommunens befolkning bosatta på landsbygden eller i någon av kommunens mindre orter. Därför är det viktigt att kommunens insatser är inriktade på att både stad och landsbygd ska få möjlighet att växa och utvecklas efter sina olika förutsättningar.

En landsbygd i utveckling kräver att landsbygdens behov synliggörs och prioriteras. Därför ska ett landsbygdsråd inrättas. Det är viktigt att utveckla de mindre tätorterna till livskraftiga

knutpunkter för medborgerlig kommersiell service. Företagandet ska stimuleras i hela kommunen.

Bredbandsutbyggnaden har tagit ett stort steg framåt, inte minst på landsbygden men behovet av utbyggnad är fortsatt stort. Bredband är viktigt för att servicen ska kunna utvecklas och för att kunna använda sig av de digitala tjänsterna som kommunen och andra aktörer erbjuder.

I en geografiskt stor kommun är kollektivtrafiken viktig för att knyta ihop kommundelarna och minska de upplevda avstånden. Inom Sala kommun ska kollektivtrafiken fortsatt vara avgiftsfri.

Kultur och fritid för alla

Kultur- och fritid är en självklar del av den gemensamma välfärden. Genom ett brett och mångfacetterat kultur- och fritidsliv stärks kommunens attraktivitet samtidigt som det på flera sätt är positivt för invånarna. Vi mår bättre, lever längre och samverkar bättre. Därför är det viktigt att fortsätta ge Salas rika föreningsliv möjligheten att utvecklas. Utöver kulturen och idrottens egenvärde har också civilsamhället, genom den gemenskap som erbjuds där, ett betydande samhällsekonomiskt värde med ett stort värde för folkhälsa och välmående.

Kulturlivet i Sala är rikt och vilar på den starka kombinationen av ideell passion och drivkraft samt kommunal verksamhet. Dessutom finns en livskraftig professionell kultursektor som vi vill värna. Här fyller kulturkvarteret Täljstenen en viktig roll. Kulturskolans verksamhet är under utveckling och fyller en viktig funktion för barn och ungas framsteg i kreativa uttrycksätt.

Kultur- och fritids verksamhetsområde har vuxit och blivit bredare över tid. Från att enbart vara ett främjande och stimulerande av Salas föreningsliv, till att i högre utsträckning verka och arbeta förebyggande och fånga upp ungdomar som riskerar att hamna i utanförskap. Förebyggandearbetet är en långsiktigt hållbar investering för kommunen och samhället i stort. Ungdomslokalen är mycket viktig att värna och utveckla, samt det uppsökande och förebyggande arbete som fältassistenter utför. I projekt Berggatan 10 (BG10) stärks dessa ambitioner och där ska skolan, socialtjänsten och kultur- och fritidskontorets verksamheter samverka.

Möjligheten till fysisk aktivitet och friluftsliv är viktiga delar för att fler av våra kommuninvånare ska kunna leva ett gott liv med en god hälsa. Därför är det viktigt att utveckla fritidsaktiviteterna i hela kommunen och för alla kommuninvånare, i alla åldrar. Kommunen ska skapa fler möjligheter för andra organisationer att arrangera tillfällen för fritidsaktiviteter och samvaro även för seniorer och personer med funktionsnedsättning. Med fördel i samverkan med folkbildningen och övriga verksamheter inom kommunen.

Badhuset har stora behov av underhåll och upprustning. För att säkerställa tillgången till badhus för kommuninvånarna så kommer en utredning genomföras under 2023 och utifrån utredningens resultat kommer arbetet för framtidens badhus i Sala kommun fortsätta.

Vi ser ett stort intresse i att vandra och cykla i naturen och här har Sala goda möjligheter genom sin vackra natur och kulturhistoriska miljö. Planering och underhåll av kommunens vandring- och cykelleder, samt motionsspår behöver stärkas.

Miljö och klimatarbete

Sala kommun ska ta ett långtgående ansvar för en hållbar utveckling och miljö- och hållbarhetsarbete vilket ska vara en integrerad del i all verksamhet. Kommunens syn på hållbar utveckling följer Agenda 2030 och FN:s 17 hållbarhetsmål. Som del i arbetet är kommunen medlemmar i Förbundet Agenda 2030.

Hållbarhet ska genomsyra planering och genomförande av kommunens verksamheter. Att arbeta aktivt utifrån den framtagna koldioxidbudgeten för kommunen är viktigt för att åstadkomma minskade koldioxidutsläpp.

Vid om- och nybyggnation av kommunens fastigheter ska möjliga energieffektiviserande åtgärder belysas och prioriteras. Arbetet med att montera solpaneler på tak till kommunens byggnader ska fortsätta och stärkas.

Kommunen ska på ett miljömässigt hållbart sätt hantera Salas utmaningar gällande miljöpåverkan från tidigare gruvbrytning och att detta inte innebär orimliga kostnader i exploateringsprocesser för såväl externa aktörer som kommunens egna projekt.

Effekterna av klimatförändringarna syns runt omkring oss. Kommunen behöver öka sin beredskap för att klara ökad frekvens av extremväder. Det är nödvändigt att säkerställa tillgång till reservkraft, vatten, värme, bredband med mera. "Salamodellen" som innebär ett samarbete mellan civilsamhället, näringslivet och kommunen för att snabbt kunna göra insatser vid krissituationer ska utvecklas.

Sala kommun har goda möjligheter att öka självförsörjningsgraden av livsmedel och göra tillgången till hållbara livsmedel till en bidragande faktor till kommunens attraktivitet. Det lokala jord- och skogsbruket är en tillgång. Livsmedelsproduktionen behöver värnas och livsmedelsförädlingen utvecklas lokalt. Satsningen på kommunens Gröna kompetenscentrum och Ösby Naturbruksgymnasium är viktiga delar i arbetet.

En kommun som växer och utvecklas

För att kunna garantera en trygg välfärd av god kvalitet på sikt så behöver kommunen säkerställa en långsiktig stabil ekonomisk grund. En stabil kommunal ekonomi förutsätter

ett aktivt arbete för att stimulera etableringar, bostadsbyggande och företagande. Fler arbetstillfällen är en viktig del i en hållbar tillväxt.

En kommuns attraktivitet påverkas både av hur väl välfärd och samhällsservice fungerar, och av hur bemötandet från kommunen upplevs. De är alla viktiga delar för att utveckla Sala kommuns strategiska näringslivsarbete och arbetet mot målen i Näringslivsprogrammet. Ett arbete som ska stimulera etablering av handel och verksamheter såväl som ett bra klimat för våra redan existerande företag och näringar. Dialogen med det lokala näringslivet ska stärkas, bland annat inom ramen för Näringslivsrådet.

Sala kommun måste också fortsätta att arbeta aktivt för att vara en skicklig upphandlare, och stärka samarbetet med de lokala företagen för att få ökad förståelse och samsyn kring vilka möjligheter kommunal upphandling medför.

Parallellt med arbetet med framtagande av exploaterbar verksamhetsmark ska även arbetet med planering av nya bostadsområden i kommunen fortsätta. En långsiktigt hållbar samhällsplanering ska prioriteras och det förutsätter bland annat blandade upplåtelseformer. Det skapar också förutsättningar för att områden ska upplevas som trygga. I kommunen finns också behov av andra boendeformer som möjliggör generationsväxlingar.

Ett starkt och robust samhälle tar tillvara olika aktörers styrkor och hjälper varandra både i vardagen och vid samhällsutmaningar. Samverkan mellan det offentliga och civilsamhället, på sikt även näringslivet, kan därför utvecklas och förbättras inom flera områden.

Demokrati

Transparens och öppenhet är en hörnsten i varje fungerande offentlig verksamhet. Att människor kan känna att det är möjligt att påverka den offentliga service som erbjuds är viktigt för att stärka förtroendet för verksamheten, utveckla servicen och ytterligare stärka förtroendet för det demokratiska systemet. Därför ska medborgarinflytande och dialog stärkas.

Det ska vara lätt för medborgarna att ta del av de beslut som fattas på olika politiska nivåer. För att det ska vara möjligt måste de politiska besluten fattas på rätt ställe och ske i så stor öppenhet som möjligt. Varje medborgare har rätt till information om vad Sala kommun gör och på så sätt kunna bilda sig en uppfattning om vad som sker.

Under 2024 infaller nästa val till EU-parlamentet. Ungefär 60 procent av de ärenden som behandlas på kommunernas och regionernas fullmäktigesammanträden påverkas direkt eller indirekt av medfinansiering eller beslut i EU. Att rösta i EU-valet har också en påverkan på Sala kommun och ett högt valdeltagande är viktigt för demokratin.

Handlingsfrihet för att hantera osäkerheten i omvärlden

Läget i vår omvärld skapar stora osäkerheter och svårigheter att överblicka utvecklingen de närmaste åren. Kriget i Ukraina och dess följd effekter har drivit fram den högsta inflationstakten på många årtionden i Sverige, och till följd av det även höjda räntor. En lågkonjunktur innebär många utmaningar under kommande år. Den höga inflationstakten påverkar också lönerörelserna som pågår under dessa år.

I början av november 2022 presenterade den nya regeringen en statsbudget som till stora delar förändrar förutsättningarna för statsbidrag och där omfattningen endast uppgår till hälften av de behov som kommun- och regionsektorn har för året. Det påverkar möjligheterna att bedriva verksamhet och uppnå starka ekonomiska resultat under innevarande år. Inga förstärkningar gjordes i samband med vårandringsbudgeten, och vid tiden för hanteringen av denna budget saknas ännu besked för kommande budgetår.

Det krävs en beredskap för att snabbt kunna hantera ändrade ekonomiska förutsättningar under de kommande åren. De ramar för nämnder och styrelse som antas av kommunfullmäktige kan inte ändras med mindre än att fullmäktige fattar ett nytt beslut. För att ge kommunstyrelsen handlingsutrymme kan extra medel tillföras kommunstyrelsens förfogande. Det möjliggör ett utrymme för kommunstyrelsen att fördela medel till verksamheten inom nämnderna vid förändrade förutsättningar under pågående budgetår under planperioden. Därav har kommunstyrelsens förfogande utökats till 10 mkr för samtliga fyra år under planperioden. Outnyttjat utrymme i förfogandet läggs till kommunens resultat för året.

Investeringar och finansiering

Sala kommun står inför den mest intensiva perioden av investeringar någonsin med mycket omfattande behov av både upprustning och nybyggnation för att klara kommunens åtaganden även framöver.

Investeringsplaneringen för år 2024-2033 som läggs fram i samband med strategisk plan och budget 2024-2027 omfattar drygt 1,2 miljarder kronor. Den höga inflationen samt andra kostnadsökningar innebär utmaningar för de investeringsbehov som föreligger. Därtill tillkommer ökade räntekostnader som ytterligare belastar driftbudgeten.

Samverkan för Sala prioriterar att fortsätta investera för att stärka tillgången till välfärdstjänster och samhällsservice i hela kommunen. Istället för att stryka viktiga investeringar kommer några projekt att hyresupphandlas. På så vis säkerställer vi ändamålsenliga skollokaler i hela kommunen, god tillgång till LSS-boenden och fortsatta möjligheter till tillväxt genom exploatering av såväl verksamhetsmark som mark för bostäder.

Det är av stor vikt att investeringsplaneringen hanteras med långsiktig hållbarhet som målsättning och går hand i hand med verksamhetsplaneringen. Det är en förutsättning för att klara av finansieringen av välfärden på lång sikt.

Ekonomiska prioriteringar

Budgetfördelning för år 2024-2027 presenteras i bilaga 1. Under planperiodens första år förväntas lågkonjunktur råda i kombination med höga pensionskostnader vilket innebär ett begränsat ekonomiskt utrymme att fördela. För att skapa ett något större utrymme för nämndernas verksamhet har årets resultat hållits nere på 1 % för 2024. Åren som följer därefter förväntas konjunkturen stärkas samtidigt som pensionskostnaderna går ner vilket ger ett större handlingsutrymme. Fördelningen till nämnderna är högre samtidigt som resultaten också kan ökas. Med resultat på 2,5 % under 2025 och 2026 samt 3 % under 2027 ger det ett genomsnitt under mandatperioden på 1,9 % och för planperioden är genomsnittet 2,3 %. Det är en avvägning som tar hänsyn till förutsättningen för driften av verksamheten och förutsättningar att finansiera investeringar. Vid förbättrade förutsättningar under planperioden kan starkare resultat övervägas för att kunna kopplas till finansieringen av investeringsbehoven. Högre resultat skapar också möjlighet att amortera ner kommunens lånestock.

Den nya budgetmodellen med prislappar innebär att budget 2024-2027 också kompletteras med prioriteringar som är gjorda i förhållande till den tekniska ram som modellen förser kommunen med. Den tekniska ramen fungerar som jämförelsepunkt utifrån givna förutsättningar. När modellen implementerats fullt ut görs en förflyttning mot teknisk ram samtidigt som aktiva politiska prioriteringarna listas. Under tiden förflyttningen in i modellen genomförs så kommer allt fler prioriteringar tydliggöras och listas. Teknisk ram, prioritering samt budget finns listade i bilaga 2.

Ett antal prioriteringar har gjorts i budget 2024-2027. Skolnämndens verksamhet ges under planperioden en ökad ekonomisk ram som går från 613 mkr till 718 mkr. Det innebär en utökning av ramen med mer än 100 mkr och en förflyttning i förhållande till teknisk ram från -19 mkr till en positiv prioritering med 42 mkr. Prioriteringar som gjorts består bland annat av hyreskompensationer för ny förskola samt skola i Möklinta samt nya Åkraskolan. Det har också gjorts prioriteringar för kvalitetshöjande insatser inom verksamheten. Kommunstyrelsens verksamhet samt Äldre- och omsorgsnämnden ligger högt i förhållande till teknisk ram som ingångsvärde och gör en förflyttning mot teknisk ram under planperioden i samband med förändringar i demografin.

Social- och arbetsmarknadsnämnden har dels givits en uppräknig med förflyttning mot teknisk ram, samt en prioritering med 1 mkr för en familjecentral från 2024 och framåt. Kultur- och fritidsnämnden har flera prioriteringar i budgeten, bland annat en ramförstärkning för föreningslokaler med 1,1 mkr från 2024. En hyreskompensation för nytt badhus har också tagits höjd för som en prioritering från 2027 för att ha beredskap för finansiering vid ett färdigställande av nybyggnation.

I det fortsatta arbetet med den nya budgetmodellen kommer fler prioriteringar göras och kommer då också kunna presenteras. Då kommer även tidigare gjorda prioriteringar av verksamhet utöver den ambitionsnivå som ingår i teknisk ram att belysas.

Beslutspunkter

1. Driftbudgetramarna för nämnderna fastställs enligt bilaga 1.
2. Investeringsbudgetramarna för nämnderna fastställs enligt bilaga 1
3. Fastställa utdebiteringen till 22,31% för året 2024 enligt bilaga 1.
4. Till kommunstyrelsens förfogande anslås 10 000 tkr enligt bilaga 1.
5. Resultatmålet för år 2024 fastställs till 16 878 tkr, år 2025 till 43 690 tkr, år 2026 till 45 413 tkr samt år 2027 till 56 237 tkr enligt bilaga 1.
6. Ökningen av skatteintäkter, statsbidrag och utjämning ska vara större än nettokostnadsökningen.
7. Styrelse och nämnder ska bedriva sin verksamhet inom av kommunfullmäktige beslutade anslag.
8. Styrelse och nämnder ska se över möjligheterna till ökad intäktsfinansiering av sin verksamhet.
9. Styrelse och nämnder ska kontinuerligt arbeta för att effektivisera verksamheterna med bibehållen kvalitet.
10. Kommunstyrelsen har under år 2024 rätt att omsätta lån, det vill säga låna upp motsvarande belopp på de lån som förfaller under 2024.
11. Kommunstyrelsen har under 2024 rätt att ytterligare upplåna, dvs öka kommunens skulder med under 2024 med totalt 110 000 tkr, under 2025 med totalt 150 000 tkr.
12. Salabostäder AB ska ge utdelning motsvarande statslåneränta + 1 % på insatt kapital.
13. Sala-Heby Energi AB ska ge utdelning motsvarande statslåneräntan + 1 % på insatt kapital.
14. Inget utdelningskrav ska gälla för Sala Silvergruva AB
15. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att säkerställa en stärkt samordning och samnyttjande av kommunens resurser inom de olika nämndernas verksamhetsområden.
16. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att arbeta strategiskt med kommunens fastigheter i syfte att effektivisera, sänka kostnader och höja kvaliteten.
17. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att påbörja arbetet med framtagande av planprogram för den nya stadsdelen Norrmalm.
18. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att inrätta ett landsbygdsråd
19. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att samordna kommunens förebyggande arbete med fokus på ökad trygghet.
20. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för eventuell tillämpning av 80-90-100-modellen.
21. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att tillsammans med Skolnämnden fortsätta arbetet med en stärkt måluppfyllelse, höjd kvalitet och bättre resultat för eleverna inom Sala kommuns skolor.
22. Skolnämnden ges i uppdrag att systematiskt arbeta för att stärka det kompensatoriska uppdraget inom kommunens förskolor och skolor.
23. Skolnämnden ges i uppdrag att öka likvärdigheten i arbetet med elevhälsan i kommunen.

24. Skolnämnden ges i uppdrag att öka kvaliteten i arbetet med stöd till elever i behov av särskilt stöd inom Sala kommuns skolor
25. Social- och arbetsmarknadsnämnden ges i uppdrag att arbeta för öppnandet av en familjecentral i Sala kommun.
26. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att tillsammans med äldre- och omsorgsnämnden säkerställa en ökad tillgång till platser inom LSS boende i kommunen.
27. Äldre- och omsorgsnämnden ges i uppdrag att fastställa att kommunen ska finnas som valbart alternativ för all typ av hemtjänst.
28. Äldre- och omsorgsnämnden ges i uppdrag att arbeta för en minskad sjukfrånvaro inom sina verksamheter.
29. Äldre- och omsorgsnämnden ges i uppdrag att tillsammans med kultur- och fritidsnämnden samverka i arbetet med meningsfull fritid för personer inom LSS.
30. Äldre- och omsorgsnämnden ges i uppdrag att tillsammans med kultur- och fritidsnämnden samverka i det förebyggande arbetet för meningsfull fritid för äldre.
31. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att tillsammans med kultur- och fritidsnämnden fortsätta arbetet för framtidens badhus i kommunen.
32. Kultur- och fritidsnämnden ges i uppdrag att utveckla BG10 till en mötesplats som syftar till att bidra till minskat utanförskap genom ökat deltagande i folkbildning och föreningsliv.

Beräkning 2024-2027, Samverkan för Sala

Förutsättningar för beräkningar

Kommunalskatt 22,31%

	2024	2025	2026	2027
Befolkningstal antal invånare	23 030	23 070	23 081	23 094

	2024	2025	2026	2027
Beräknad snittränta/år, nyupplåning och omsättning av lån	2,60%	2,80%	2,99%	3,10%

Pensionskostnader KPA:s prognos 2022-12-14

Skatteintäkter, generella statsbidrag
utjämning och fastighetsavgift Cirkulär 23:20 2023-04-27

PO-pålägg 2024	45,70%	Cirkulär 23:20 2023-04-27
PO-pålägg 2025	40,50%	Cirkulär 23:20 2023-04-27
PO-pålägg 2026	39,50%	Cirkulär 23:20 2023-04-27
PO-pålägg 2027	39,50%	Cirkulär 23:20 2023-04-27

Internränta 2024 2,50% Cirkulär 23:07 2023-02-06

PKV Cirkulär 23:20 2023-04-27

Prisindex för kommunal verksamhet	2024	2025	2026	2027
Arbetskraftskostnad	4,4%	-0,2%	2,6%	2,6%
Övrig förbrukning	2,8%	2,6%	2,7%	2,7%
Prisförändring	3,9%	0,7%	2,6%	2,6%

Beräkning

	2024	2025	2026	2027
Skatteintäkt	-1 201 272	-1 251 221	-1 304 167	-1 350 106
Gen. statsbidrag, utjämning, fastighetsavg.	-486 561	-496 367	-512 363	-524 450
Årets resultatmål	1,0%	2,5%	2,5%	3,0%
Årets resultat, inkl återställande av neg resultat	16 878	43 690	45 413	56 237
Kommunstyrelsens förfogande	10 000	10 000	10 000	10 000
<i>KS förfogande andel av skatter, bidrag o utjämn</i>	<i>0,59%</i>	<i>0,57%</i>	<i>0,55%</i>	<i>0,53%</i>
Pensionskostnader	176 293	118 291	117 425	124 655
Arbetsgivaravgifter	283 316	292 919	302 555	312 510
Avskrivningar	89 231	99 767	104 479	103 097
Finansnetto	20 000	21 828	26 067	27 321
PO-pålägg	-410 360	-377 619	-390 080	-402 953
Kapitaltjänstkostnader	-124 146	-139 802	-153 831	-152 891
Återstår att fördela ut i ramar	-1 626 619	-1 678 513	-1 754 503	-1 796 580

Fördelning Nämnder

Nettoram					
	2023	2024	2025	2026	2027
Kommunstyrelsen	235 596	245 129	249 605	259 006	264 125
Kultur-och fritidsnämnd	62 056	65 638	67 374	69 974	79 496
Revision	958	1 196	1 234	1 278	1 309
Överförmyndare	3 302	3 431	3 454	3 544	3 636
Skolnämnd	613 727	645 105	669 531	706 069	718 201
Äldre- och omsorgsnämnd	488 174	507 493	522 320	542 907	553 954
Social- och arbetsmarknadsnämnd	149 646	158 626	164 995	171 722	175 857
Summa totalt	1 553 459	1 626 618	1 678 513	1 754 500	1 796 578
I förhållande till föregående års ram		4,7%	3,2%	4,5%	2,4%
I förhållande till 2023 års ram		4,7%	8,0%	12,9%	15,7%

Resultaträkning

Tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Verksamhetens intäkter	365 720	348 671	365 720	365 720	365 720	365 720
Verksamhetens kostnader	-1 889 455	-1 851 786	-1 927 442	-1 948 022	-2 006 288	-2 053 619
Avskrivningar	-77 370	-80 537	-89 231	-99 767	-104 479	-103 097
VERKSAMHETENS	-1 601 105	-1 583 652	-1 650 953	-1 682 069	-1 745 048	-1 790 996
NETTOKOSTNADER						
Skatteintäkter	1 137 312	1 150 485	1 201 272	1 251 221	1 304 167	1 350 106
Generella statsbidrag och utjämning	460 722	468 731	486 561	496 367	512 363	524 450
Finansiella intäkter	7 274	7 160	7 078	7 078	7 078	7 078
Finansiella kostnader	-6 364	-16 816	-27 079	-28 906	-33 145	-34 400
RESULTAT FÖRE EXTRA- ORDINÄRA POSTER	-2 161	25 907	16 879	43 691	45 416	56 239
Extraordinära intäkter	0	0	0	0	0	0
Extraordinära kostnader	0	0	0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	-2 161	25 907	16 879	43 691	45 416	56 239

Kassaflödesanalys

Tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
LÖPANDE VERKSAMHET						
Årets resultat	-2 161	-11 333	16 879	43 691	45 416	56 239
Justering för ej likviditetpåverkande poster		78 622	87 171	97 311	102 399	101 481
Övriga likviditetspåverkande poster		0	10 062	5 246	12 647	1 800
Poster som redovisas i annan sektion		872	872	872	872	872
Medel från vh före förändring av rörelsekapital		68 162	114 984	147 121	161 334	160 392
Ökning/minskning kf fordringar		0	0	0	-4 555	-4 674
Ökning/minskning kortfristiga skulder		-20 000	0	0	7 845	8 049
Ökning/minskning förråd och varulager		0	0	0	-330	-339
Kassaflöde löpande verksamhet		48 162	114 984	147 121	164 293	163 429
INVESTERINGSVERKSAMHET						
Investering i immateriella tillgångar		0	0	0	0	0
Försäljning av immateriella tillgångar		0	0	0	0	0
Investering i materiella tillgångar		-257 278	-316 927	-248 176	-119 080	-74 434
Försäljning av materiella tillgångar		16 000	86 700	0	0	0
Investering i finansiella tillgångar		-2 778	-4 970	0	0	0
Avyttring av finansiella tillgångar		0	0	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-244 056	-235 197	-248 176	-119 080	-74 434
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN						
Nyupptagna lån		190 000	110 000	150 000	0	0
Amortering av långfristiga skulder		-20 035	-20 020	-20 020	-20 020	-20 020
Amortering av skulder för finansiell leasing		0	0	0	0	0
Ökning långfristiga fordringar		0	0	0	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		169 965	89 980	129 980	-20 020	-20 020
BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR						
Bidrag till statlig infrastruktur		0	0	-12 675	-4 000	0
Kassaflöde från bidrag till statlig infrastruktur		0	0	-12 675	-4 000	0
Årets kassaflöde		-25 929	-30 233	16 250	21 194	68 975
Likvida medel vid årets början		65 710	39 781	9 548	25 797	46 991
Likvida medel vid årets slut	65 710	39 781	9 548	25 797	46 991	115 966

Balansräkning

Tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar						
Materiella anläggningstillgångar		0	0	0	0	0
Mark, byggnader, tekniska anläggningar		0	0	0	0	0
Maskiner och inventarier		0	0	0	0	0
Finansiella anläggningstillgångar		0	0	0	0	0
Summa anläggningstillgångar	1 562 952	1 725 598	1 860 629	2 002 919	2 004 001	1 972 666
Omsättningstillgångar						
Förråd	12 702	12 702	12 702	12 702	13 032	13 371
Fordringar	175 206	175 206	175 206	175 206	179 761	184 435
Kassa och bank	65 710	39 780	9 548	25 798	46 991	115 966
Summa omsättningstillgångar	253 618	227 688	197 456	213 706	239 785	313 772
SUMMA TILLGÅNGAR	1 816 569	1 953 286	2 058 085	2 216 625	2 243 786	2 286 439
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Eget kapital						
Ingående eget kapital	750 505	748 344	737 011	753 890	797 581	842 997
Årets resultat	-2 161	-11 333	16 879	43 691	45 416	56 239
Summa eget kapital	748 344	737 011	753 890	797 581	842 997	899 236
Avsättningar för pensioner	48 462	46 547	44 487	42 031	39 951	38 336
Skulder						
Långfristiga skulder	698 033	867 998	957 978	1 075 283	1 051 263	1 031 243
Kortfristiga skulder	321 730	301 730	301 730	301 730	309 575	317 624
Summa skulder	1 019 763	1 169 728	1 259 708	1 377 013	1 360 838	1 348 867
SUMMA EGET KAPITAL , AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	1 816 569	1 953 286	2 058 085	2 216 625	2 243 786	2 286 439

Investeringsbudget/Plan

	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Kommunstyrelsen					
Kommundirektör	6 972	6 532	2 439	1 314	1 064
Personalkontor	0	0	0	0	0
Ekonomikontor	0	0	0	0	0
Räddningstjänst	975	7 700	2 125	4 335	0
Tekniskt kontor, inkl exploateringsinv	250 670	199 355	103 235	64 785	74 655
Samhällsbyggnadskontor	-600	-600	-600	-600	-600
Summa Kommunstyrelsen	258 017	212 987	107 199	69 834	75 119
Kultur- och fritidsnämnd	3 000	4 900	0	500	500
Skolnämnd	12 900	18 600	8 400	4 000	5 500
Äldre- och omsorgsnämnd	1 010	5 400	350	100	100
Social- och arbetsmarknadsnämnd	0	0	0	0	0
Summa	274 927	241 887	115 949	74 434	81 219

	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan 2033
Kommunstyrelsen					
Kommundirektör	1 920	5 342	657	502	0
Personalkontor	0	0	0	0	0
Ekonomikontor	0	0	0	0	0
Räddningstjänst	1 000	1 300	3 650	8 550	0
Tekniskt kontor, inkl exploateringsinv	141 975	143 400	58 100	38 900	44 400
Samhällsbyggnadskontor	-600	-600	-600	-600	0
Summa Kommunstyrelsen	144 295	149 442	61 807	47 352	44 400
Kultur- och fritidsnämnd	500	500	500	500	0
Skolnämnd	2 500	3 500	3 500	3 500	0
Äldre- och omsorgsnämnd	100	100	100	100	0
Social- och arbetsmarknadsnämnd	0	0	0	0	0
Summa	147 395	153 542	65 907	51 452	44 400

NÄMNDSRAMAR	2023			2024			2025			2026			2027		
	TEKNISK RAM 2023	FÖRÄNDRING MELLAN TEKNISK RAM OCH BUDGET	BUDGET 2023	TEKNISK RAM 2024	PRIORITET	BUDGET 2024	TEKNISK RAM 2025	PRIORITET	PLAN 2025	TEKNISK RAM 2026	PRIORITET	PLAN 2026	TEKNISK RAM 2027	PRIORITET	PLAN 2027
<i>Nämnder/avdelningar</i>															
Kommunstyrelse	220 247	15 349	235 596	234 470	10 659	245 129	240 537	9 068	249 605	248 127	10 879	259 006	255 681	8 444	264 125
Revision	1 299	-341	958	1 352	-156	1 196	1 361	-127	1 234	1 398	-120	1 278	1 434	-125	1 309
Överförmyndare	3 520	-218	3 302	3 799	-368	3 431	3 827	-373	3 454	3 929	-385	3 544	4 033	-397	3 636
Kultur- och fritidsnämnd	68 788	-6 732	62 056	72 174	-6 536	65 638	73 182	-5 808	67 374	75 492	-5 518	69 974	77 569	1 927	79 496
Skolnämnd	632 822	-19 095	613 727	639 582	5 523	645 105	645 315	24 216	669 531	661 440	44 629	706 069	675 280	42 921	718 201
Äldre- och omsorgsnämnd	450 380	37 794	488 174	464 662	42 831	507 493	478 781	43 539	522 320	503 447	39 460	542 907	527 159	26 795	553 954
Social- och arbetsmarknadsnämnd	138 571	11 075	149 646	157 626	1 000	158 626	159 108	5 887	164 995	163 621	8 101	171 722	168 199	7 658	175 857
SUMMA NETTOKOSTNADER OVAN	1 515 626	37 833	1 553 459	1 573 666	52 953	1 626 619	1 602 111	76 402	1 678 513	1 657 454	97 046	1 754 500	1 709 354	87 223	1 796 577
FINANSFÖRVALTNING	-1 580 961	0	-1 580 961	-1 643 497	0	-1 643 497	-1 722 203	0	-1 722 203	-1 799 913	0	-1 799 913	-1 852 813	0	-1 852 813
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	1 544 226	37 833	1 582 059	1 598 001	52 953	1 650 954	1 605 668	76 402	1 682 070	1 648 004	97 046	1 745 050	1 703 774	87 223	1 790 997
BERÄKNAT RESULTAT	-65 335	37 833	-27 502	-69 831	52 953	-16 878	-120 092	76 402	-43 690	-142 459	97 046	-45 413	-143 460	87 223	-56 237

KS § 78 Nämndinitiativ från Erik Hamrin (M) - säkrad skuldrådgivning

INLEDNING

Erik Hamrin (M) väcker rubricerat nämndinitiativ.

I initiativet beskrivs att på grund av ökade omkostnader för hushållen i form av höjda boräntor, höjda elpriser och höjda matpriser finns det en ökad risk för att fler medborgare i Sala kan behöva få snabb hjälp med ekonomisk rådgivning via kommunens tjänst "Budget- och ekonomirådgivning".

SKR:s (Sveriges kommuner och regioner) riktmärke är att rådgivning ska erbjudas inom fyra veckor. I Sala är nuvarande väntetid i stället tio till tolv veckor.

Initiativtagaren vill uppdra till kommundirektören att tillse att kommunen klarar att erbjuda ett första samtal med rådgivare inom fyra veckor, samt att detta mål ska vara uppnått senast 30 september 2023.

Beslutsunderlag

Bilaga KS 2023. 1188, nämndinitiativ från Erik Hamrin (M)

Yrkanden

Amanda Lindblad (S) yrkar

att kommunstyrelsen beslutar

att nämndinitiativet får väckas och lämnas över till kommunstyrelsen för beredning.

Beslutsgång

Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

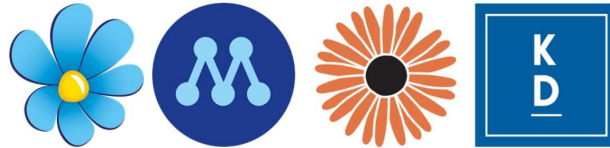
BESLUT

Kommunstyrelsen beslutar

att nämndinitiativet får väckas och lämnas över till kommunstyrelsen för beredning.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

KOALITION SALA

Nämndsinitiativ: Säkrad skuldrådgivning

På grund av ökade omkostnader för hushållen i form av höjda boräntor, höjda elpriser och höjda matpriser finns det en ökad risk för att fler medborgare i Sala kan behöva få snabb hjälp med ekonomisk rådgivning via kommunens tjänst ”Budget- och ekonomirådgivning”.

Stress, oro och psykiskt lidande kan annars bli följden, och de långsiktiga konsekvenserna riskerar att bli kostsamma för kommunen. Och det är i så fall inte bara den enskilde medborgaren som drabbas utan även dennes närmaste.

SKR:s riktmärke är att man ska få rådgivning inom fyra veckor, men detta når vi inte upp till i dagsläget. Nuvarande väntetid är i stället tio till tolv veckor.

Sala kommun har god kunskap om hur man hanterar sådana här ärenden, och det är viktigt att vi bygger vidare på tidigare erfarenheter samt säkrar en fortsatt god kvalitet inför framtiden.

Med stöd av ovanstående yrkar vi att kommunstyrelsen beslutar

– att uppdra åt kommundirektören att tillse att kommunen klarar att erbjuda ett första samtal med rådgivare inom fyra veckor, samt

– att detta mål ska vara uppnått senast 30 september 2023.

För Koalition Sala,

Erik Hamrin (M), oppositionsråd

Magnus Edman (SD) gruppleddare

Hanna Westman (SBä), partiledare

KS § 79 Nämndinitiativ från Erik Hamrin (M) - Återinför Valborgsfirandet i Sala

INLEDNING

Erik Hamrin (M) väcker rubricerat nämndinitiativ.

I initiativet beskrivs att Valborgsmässoafton är en traditionell svensk högtid som har firats i århundraden. Sala har sedan några år tillbaka inte haft ett offentlig firande och det vill initiativtagaren ändra på genom att uppdra till kommundirektören att utreda och presentera förslag för hur kommunen från och med 2024 skulle kunna genomföra ett valborgsmässofirande och att en redovisning av detta uppdrag redovisas under ledningsutskottets sammanträde i november 2023.

Beslutsunderlag

Bilaga KS 2023.1890, nämndinitiativ från Erik Hamrin (M)

Yrkanden

Amanda Lindblad (S) yrkar

att kommunstyrelsen beslutar

att nämndinitiativet får väckas och överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

Beslutsgång

Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

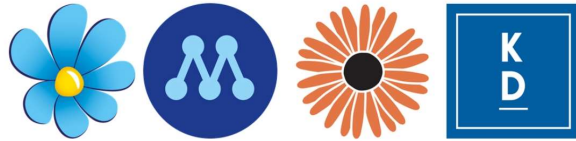
BESLUT

Kommunstyrelsen beslutar

att nämndinitiativet får väckas och överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

KOALITION SALA

Nämndsinitiativ: Återinför Valborgsfirande i Sala

Valborgsmässoafton är en traditionell svensk högtid som har firats i århundraden. Det inträffar den 30 april varje år och är en tid för att välkomna våren och säga farväl till den långa, mörka vintern. Medan många större städer i Sverige redan har offentliga firanden av Valborgsmässoafton, har Sala sedan några år tillbaka tyvärr inte haft ett offentlig firande. Det vill vi ändra på. Ett Valborgsfirande skulle vara både en trevlig och säker tillställning för alla involverade.

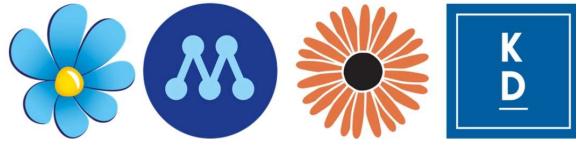
En offentlig fest av Valborgsmässoafton för människor. I små städer kan det vara svårt att hitta evenemang och aktiviteter som är tillgängliga för alla, oavsett ålder eller bakgrund. En offentlig fest av Valborgsmässoafton skulle ge en möjlighet för människor i alla åldrar att mötas för att fira ankomsten av våren. Det skulle också vara en chans för alla som vill att ta del av våra traditioner och kultur.

I Sverige har Valborgsmässoafton firats sedan hedniska tider som ett sätt att välkomna våren och avvärja onda andar. Med tiden har högtiden fått nya betydelser och firas nu som ett sätt att föra samhällen samman och fira ankomsten av varmare väder. Till sin natur är valborg förknippade med glädje inför de ljusa tider som står för dörren.

Slutligen anser vi att ett gemensamt Valborgsmässofirande vore bra ur ett säkerhetsperspektiv. Med rätt planering och organisation är det möjligt att skapa en festlig atmosfär som också är säker och trygg. Det är också bättre med ett gemensamt firande än massor av brasor runt om i kommunen.

Det finns således många goda orsaker att återuppliva traditionen med att hålla ett gemensamt firande av valborgsmässoafton i Sala

KOALITION SALA

och med detta initiativ vill vi möjliggöra just det. Firandet av våren är en tradition värd att bevara.

Med stöd av ovanstående, yrkar vi därför att kommunstyrelsen beslutar;

– att uppdra åt kommundirektören att utreda och presentera förslag för hur kommunen från och med 2024 skulle kunna genomföra ett valborgsmässofirande

– att en redovisning av detta uppdrag redovisas under ledningsutskottets sammanträde i november 2023.

För Koalition Sala,

Erik Hamrin (M), oppositionsråd

Magnus Edman (SD) gruppledare

Hanna Westman (SBä), partiledare

Magnus Holm, (KD), gruppledare

KOMMUNSTYRELSEN
Amanda Lindblad

Svar på medborgarförslag om miljöstation i Tärna

Tärna Bygdegårdsförening inkom den 26 april 2021 med rubricerad motion.

Förslagsställarna skriver att det tidigare fanns en miljöstation (Omstart) i Tärna. I dag måste boende i Tärna åka till Kumla Kyrkby, Varmsätra, Ransta eller Sala för att återvinna sitt avfall. Förslagsställarna vill ha tillbaka en miljöstation och lämnar uppgifter om en familj som är villiga att upplåta mark för placering av en miljöstation. Medborgarförslaget har remitterats till Tekniska kontoret för yttrande.

Kommunens hushållsavfallshantering hanteras av VafabMiljö Kommunalförbund och Tekniska kontoret har överlämnat medborgarförslaget dit för yttrande.

VafabMiljö skriver att det är glädjande att Tärna Bygdegårdsförening har engagerat sig för att förenkla och öka utsorteringen av återvinningsbara förpackningar ur avfallet. VafabMiljö instämmer i idén att närhet till möjligheten att lämna sina förpackningar är positivt.

Hela avfallsbranschen väntar just nu på nya regler och ansvar för insamling av förpackningar. Det kommer förhoppningsvis ett beslut i riksdagen före sommaren, som innebär att kommunerna (dvs VafabMiljö i vår region) ska ta över insamlingen av förpackningar men producenterna ska bekosta det hela. Insamlingen av förpackningar ska troligtvis ske fastighetsnära och på samma ställe som insamling av mat- och restavfall.

Detta blir ingen större förändring för boende i Sala, som har systemet med "Omstarter". Det kan dock innebära att VafabMiljö kommer att behöva se över placeringen av Omstarterna och förhoppningsvis få en bättre ekonomi i systemet. Innan nya system etableras eller nya Omstartstationer byggs, så kommer man att se över upptagningsområde och hur många som bor där. I väntan på riksdagsbeslutet är det alltså inte läge att göra några stora förändringar.

Med hänvisning till ovanstående föreslår jag att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar

att anse medborgarförslaget besvarat.

Amanda Lindblad (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Tekniska kontoret ENHET
Anton Sjöberg
Verksamhetsutvecklare

YTTRANDE

Yttrande över medborgarförslag om miljöstation i Tärna

YTTRANDE

Då ansvaret för kommunens hushållsavfallshantering har lämnats över till VafabMiljö kommunalförbund följer deras yttrande över medborgarförslaget.

”Det är glädjande att Tärna Bygdegårdsförening har engagerat sig för att förenkla och öka utsorteringen av återvinningsbara förpackningar ur avfallet. VafabMiljö instämmer i idén att man ska ha nära till möjligheten att lämna sina förpackningar. Hela avfallsbranschen väntar just nu på nya regler och ansvar för insamling av förpackningar. Det kommer förhoppningsvis ett beslut i riksdagen före sommaren, som innebär att kommunerna (dvs VafabMiljö i vår region) ska ta över insamlingen av förpackningar men producenterna ska bekosta det hela. Insamlingen av förpackningar ska troligtvis ske fastighetsnära och på samma ställe som insamling av mat- och restavfall. Detta blir ingen större förändring för er i Sala, som har systemet med ”Omstarter”. Det kan dock innebära att VafabMiljö kommer att behöva se över placeringen av Omstarterna och förhoppningsvis få en bättre ekonomi i systemet. Innan nya system etableras eller nya Omstartstationer byggs, så kommer vi att se över upptagningsområde och hur många som bor där. I väntan på riksdagsbeslutet är det alltså inte läge att göra några stora förändringar. Vi sparar så klart ert Medborgarförslag och förslaget med placering, tills att vi har ett riksdagsbeslut på plats och ska börja införa en fastighetsnära insamling i alla våra medlemskommuner.”

Sala Kommun

Box 304, 733 25 Sala

kommun.info@sala.se, 0224-74 70 00

SALA KOMMUN Kommunstyrelsens förvaltning	
Ink. 2021-02-23	
Diariernr	
Dpb:	

Kontaktperson

Förnamn Carina
Efternamn Söderberg
Utdelningsadress [Redacted]
Postnummer [Redacted]

Postort Sala
Telefon (även riktnummer) [Redacted]
E-postadress [Redacted]

Om ni är flera som lämnar in förslaget tillsammans, ange vilka ni är (t.ex. en skolklass eller grannar)

Täma Bygdegårdsförening

Förslag

Du kan också bifoga en bilaga med ert förslag eller en bild

Miljöstation i Täma (Omstart)

Motivering

Du kan också bifoga en bilaga med motiveringen

Tidigare finns en miljöstation i Täma som sedan togs bort. Idag måste de boende åka bil till Kumla kyrkby, Varnsättra, Ransta eller Sala för att återvinna sitt avfall. Täma behöver en egen miljöstation igen. Familjen Solweij Eriksson, Täma Prästgård, är villiga att uppläta mark för placering av en miljöstation.

Bilagor

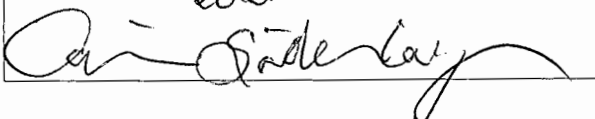
- Förslag
 Motivering

(Förslaget kom in som motion och bifogs av föreningens årsmöte)

Ditt medborgarförslag blir en offentlig handling

När du lämnat in ett medborgarförslag blir det en offentlig handling vilket innebär att vem som helst får läsa handlingen eller kopiera den. Ditt namn kommer att finnas med i protokoll och föredragningslistor som publiceras på kommunens webbplats.

Underskrift

Datum och underskrift	2021-02-23
	

KOMMUNSTYRELSEN
Amanda Lindblad

Svar på medborgarförslag om digital skylt på Stora Torget för butiker utanför stadskärnan

Rubricerat medborgarförslag inkom den 21 december 2022.

Förslagsställaren vill ha en digital skylt (neon) på stora torget för att synliggöra de butiker som ligger utanför stadskärnan.

Medborgarförslaget har remitterats till Tekniska kontoret för yttrande. I yttrandet framkommer att kommunen juridiskt inte kan arbeta med enskilda företags marknadsföring och på det sättet gynna utvalda företagare. Frågan är också vem som skulle hantera skötsel och uppdatering en sådan här skylt.

Om företag så önskar så är de fria att själva gå ihop och ordna med ansökan och verkställande av ett sådant projekt.

Med hänvisning till ovanstående föreslår jag att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar

Att anse medborgarförslaget besvarat.

Amanda Lindblad (S)
Kommunstyrelsens ordförande

KONTOR, ENHET
Kristin Hedman
Stadsträdgårdsmästare

YTTRANDE

Medborgarförslag om digital skylt på stora torget för butiker utanför stadskärnan

YTTRANDE

Ett medborgarförslag har inkommit om digital skylt på Stora torget för butiker utanför stadskärnan. Tekniska kontoret har fått möjlighet att yttra sig över förslaget. Kontoret har också haft en dialog med Näringslivskontoret som är av samma ståndpunkt som Tekniska kontoret.

Förslagsställaren vill ha en neonskylt på stora torget för att synliggöra de butiker som ligger utanför stadskärnan.

Generellt är det så att kommunen inte kan jobba med enskilda företags marknadsföring. Vilka företag skulle lyftas? Och vem skulle uppdatera en sådan här skylt. Arbetet kan bli hur omfattande som helst och vi kan ändå råka glömma någon.

Företag är fria att själva gå ihop och ordna med ansökan och verkställande av ett sådant här projekt.

Förslag till beslut

Avslå medborgarförslaget om att kommunen ska sätta upp en digital skylt på stora torget.

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

- Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet? JA NEJ
- Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre? JA NEJ
- Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ
- Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ
- Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ
- Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

- Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden? JA NEJ
- Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:
- Att det blir lättare eller svårare att bo på landsbygden? JA NEJ
- Att det skapas fler eller färre jobb på landsbygden? JA NEJ
- Att det ökar eller minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

- Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ
- Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ
- Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ
- Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ
- Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Sala Kommun

Box 304, 733 25 Sala

kommun.info@sala.se, 0224-74 70 00

SALA KOMMUN Kommunstyrelsens förvaltning	
Ink. 2022 -12- 2 1	
Diarienum	Aktbilaga

Kontaktperson

Förnamn

Anette

Postort

Sala

Postnummer

73332 Sala

Om ni är flera som lämnar in förslaget tillsammans, ange vilka ni är (t.ex. en skolklass eller grannar)

Förslag

Du kan också bifoga en bilaga med ert förslag eller en bild

Som nybliven butiksföraren i stan, där butiken ligger lite utanför stadskäman runt torget, önskar jag att kommunen ombesörjer en plats på torget där en skylt (elfrön) ställs ut där vi som inte ligger på rikt torget kan få lysa med våra butiksnamn & lite info om vad vi har att erbjuda. Detta för att underlätta för kunderna att hitta till oss!

Motivering

Du kan också bifoga en bilaga med motiveringen

Så klart är min motivering att detta skulle vara ett bra & tydligt komplement till dagens Instagram & Facebook mm. Här blir det ngt som, med sin neon skylt, lyser upp & fångar människors intresse, vilket kan leda till att vi småföretagare som inte syns på gatorna runt torget uppmärksammas också!

Bilagor Förslag Motivering**Ditt medborgarförslag blir en offentlig handling**

När du lämnat in ett medborgarförslag blir det en offentlig handling vilket innebär kopiera den. Ditt namn kommer att finnas med i protokoll och föredragningslistor

ANETTES HÖRNER
 Det blir inte alltid som man tänkt sig, det blir som det blir!
Underskrift

Datum och underskrift

19/12-22 Anette Fjærstrand

Anette Fjærstrand

Konstnär, gallerist &
butiksföraren

KOMMUNSTYRELSEN
Amanda Lindblad

Svar på medborgarförslag om besökare Sala Silvergruva

Rubricerat medborgarförslag inkom den 23 december 2022.

Förslagsställaren beskriver att Sala kommun är beroende av en fungerande turistnäring och behöver anpassa sig till dom olika krav som det medför. Varje familj eller person som stannar till i Sala kommun vare sig det är ett kort besök eller en längre vistelse tenderar att gynna näringslivet och besöksnäringen på ett positivt sätt. Samtliga partier inom kommunen är överens om att Sala Silvergruva är motorn för besöksnäringen inom kommunen och därmed är den otrolig viktig för hela kommunen.

Förslagsställaren vill att kommunfullmäktige beslutar att Sala Kommun i kommunikation och samarbete med styrelsen för Sala Silvergruva beslutar om att införa någon form av besöksregistrering med syfte att förstå det totala antalet besökare.

Medborgarförslaget har remitterats till VD på Sala Silvergruva AB för yttrande. I svaret framgår att den typen av mätning som efterfrågas i medborgarförslaget, genomförs redan idag under vissa tider på året. Under 2022 har besökarantalet mätts vid flera punkter på området för att fastställa både antalet besökare samt rörelsemönster för dessa besökare. Mätningarna genomförs för att få en bättre förståelse för besökares behov och önskemål och därigenom kunna anpassa verksamheten så bra som möjligt.

Under 2023 kommer mätningar att göras vid en punkt, stora entrébågen, för att räkna antalet besökare till området. Valet att inte permanent göra kompletta flödesmätningar är relaterade till kostnaden för att göra dessa mätningar. Sala Silvergruva AB har gjort ett aktivt val att behålla entrémätningen då antalet besökare till området är relevant för fortsatta analyser både för Sala Silvergruva AB:s verksamhet och för kommunen i stort.

Med hänvisning till ovanstående föreslår jag att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar

Att anse medborgarförslaget besvarat

Amanda Lindblad (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Svar på medborgarförslag

I medborgarförslag inlämnat till Sala Kommun föreslås att det vid Sala Silvergruva ska genomföras mätningar om mängden totala besökare till området och inte enbart nedstigningar i gruvan (betalande besökare). Den typen av mätning genomförs redan idag under vissa tider på året. Under 2022 har besökarantalet mätts vid flera punkter på området för att fastställa både antalet besökare samt rörelsemönster för dessa besökare. Mätningarna genomförs för att få en bättre förståelse för besökares behov och önskemål och därigenom kunna anpassa verksamheten så bra som möjligt. Under 2023 kommer mätningar att göras vid en punkt, stora entrébågen, för att räkna antalet besökare till området. Valet att inte permanent göra kompletta flödesmätningar är relaterade till kostnaden för att göra dessa mätningar. Vi har gjort ett aktivt val att behålla entrémätningen då antalet besökare till området är relevant för fortsatta analyser både för Sala Silvergruva AB:s verksamhet och för kommunen i stort.

Med vänlig hälsning

Jennie Hesslöw

VD

Sala Silvergruva AB

Jennie.hesslow@salasilvergruva.se

Telefon: 0224-67 72 54

Sala Kommun
Box 304
73325 Sala

Medborgarförslag gällande besökare till Sala Silvergruva;

Bakgrund

Sala kommun är väldigt beroende på en fungerande turistnäring och behöver anpassa sig till dom olika krav som det medför. Varje familj eller person som stannar till i Sala kommun vare sig det är ett kort besök eller en längre vistelse tenderar att gynna näringslivet och besöksnäringen på ett positivt sätt. Samtliga partier inom kommunen är överens om att Sala Silvergruva är motorn för besöksnäringen inom kommunen och därmed är den otrolig viktig för hela kommunen. På det senaste kommunfullmäktigemötet blev det uppenbart att Sala Silvergruva genom kommunstyrelsens ordförande ej kunde redovisa det totala antalet besökare utan enbart antal nedstigningar i gruvan dvs det som genererar intäkter.

Risk

Med detta förfarande så är det enligt min uppfattning svårt att få en tillförlitlig statistik över besöken och med dessa fakta förstå och genomföra helhetsbedömningar utifrån totala antalet besökare till Sala Silvergruva.

Detta kan påvisas med frågan varför väljer endast x % av alla besökare att betala för en nedstigning i gruvan samt vad väljer de andra besökarna att göra inom gruvområdet?

Önskad förändring

Jag vill att Sala Kommun i kommunikation och samarbete med styrelsen för Sala Silvergruva beslutar om att införa någon form av besöksregistrering med syfte att förstå det totala antalet besökare. Det finns ett tales sätt som uppger att det man mäter förstår man och kan göra rätta åtgärder för olika förbättringsåtgärder.

Aktivitet

Jag yrkar att Sala Kommuns kommunfullmäktige beslutar utifrån ovan önskade förändring.

Ransta
2022-12-22

Rolf-Anders Kindberg

